

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Tartalom

Bevezető gondolatok	5
1.Intézményi adatok	6
2.Gyermekkép	9
3.Óvodakép	9
4.Az intézményünk alapelvei	10
5. Az óvodai nevelés feladatai.....	12
5.1.Az egészséges életmód alakítása.....	13
5.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	15
5.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés.....	17
6. Az óvodai élet megszervezésének elvei	19
6.1. Személyi feltételek	19
6.2. Tárgyi feltételek	25
7. Óvodai nevelési rendszerünk	26
7.1. Napirend	28
7.2. Hetirend.....	30
8. Az óvoda kapcsolatai	30
9. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógusok feladatai	36
9.1.Játék.....	36
9.2. Verselés, mesélés	37
9.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	39
9.4.Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	40
9.5. Mozgás	41
9.6. A külső világ tevékeny megismerése	43
9.7. Munka jellegű tevékenység	46
9.8.A tevékenységekben megvalósuló tanulás	47
10. Ünnepek, jeles napok, rendezvények	49
11. Sajátos feladatok az óvodában	49
11.1. Gyermekvédelem az óvodában	49
11.2.Az intézmény integrációs programja.....	53
11.3. Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése	56
11. 4. Tehetséggondozás	61
11.5. A beilleszkedési, magatartási nehézséggel összefüggő pedagógiai tevékenységek	67
11.6. Tankötelezettséget halasztók felzárkóztatása	67
11.7. Tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek fejlesztését segítő pedagógiai tevékenység..	68
12. Tervezési feladatok	68

13. Mérés, értékelés, ellenőrzés rendszere	70
14. A pedagógiai program megvalósításához szükséges kötelező (minimális) felszerelések, eszközök jegyzéke.....	75
Mellékletek.....	80
Óvodák arculatából adódó feladatok.....	80
11. Érvényességi rendelkezések	203
12. Legitimációs záradék.....	204

Pedagógiai Program módosításának jogszabályi háttere

A helyi nevelési program módosítását és kiegészítését az alábbi jogszabályok, törvények, rendeletek figyelembevételével készítettük el:

- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról.
- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (Nkt.)
- 18/2024 (IV.4) BM rendelet a pedagógusok teljesítményértékeléséről
- 229/2012. (VIII. 28.) Kormány Rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról (Vhr.)
- A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI- rendelet (EMMI r.)
- 32/2012 (X.8) EMMI rendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelési irányelvei
- 368/2011. (XII. 31.) Kormány Rendelet az államháztartási törvény végrehajtásáról (költségvetési intézmények esetén) (Ávr.)
- 335/2005. (XII. 29.) Kormány Rendelet a közfeladatot ellátó szervek iratkezelésének általános követelményeiről
- 1999. évi XLII. Törvény a nemdohányzók védelméről
- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény.
- A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) kormányrendelet.
- Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény.
- Az államháztartási törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII.31.) kormányrendelet.
- 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról
- 2012. évi I. törvény a Munka Törvénykönyvéről (munkaviszony)
- 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről (megbízási jogviszony)
- Európai Parlament És A Tanács (Eu) 2016/679 Rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet) /a továbbiakban: GDPR/

- 2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról
- a közokiratokról, közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. törvény
- 2015. évi CCXXII. törvény az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól
- 363/2012. (XII. 17.) Kormányrendelet az óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- Oktatási Hivatal: Önértékelési kézikönyv óvodák számára
- 22/2013.(III.22.) EMMI rendelet egyes köznevelési tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról
- 15/2013. (II.26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- 2019. évi LXX. törvény a közneveléssel összefüggő egyes törvények módosításáról
- 2021. évi LII. törvény egyes köznevelést érintő törvények módosításáról

Az intézmény működését meghatározó dokumentumok

- Alapító okirat
- Szervezeti és működési szabályzat
- Pedagógiai program
- Házi rend
- Munkaterv
- Gyakornoki szabályzat
- Továbbképzési program, beiskolázási terv
- Iratkezelési szabályzat
- Adatvédelmi szabályzat
- Tűzvédelmi szabályzat
- Munkavédelmi szabályzat
- Együttműködési megállapodások
- Munkaköri leírások

A felsorolt törvényi szabályozások ismeretében készítettük el a Pedagógiai Programunkat. Törekedtünk arra, hogy az összehangoltsággal párhuzamosan a tagóvodák szakmai önállósága ne sérüljön.

Bevezető gondolatok

A Marcali Óvodai Központ nevelőtestülete fontosnak tartotta, hogy olyan pedagógiai elvek mentén valósítsa meg a gyermekek óvodai nevelést, mely teljes mértékben a 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendeletnek megfelelően az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjára, valamint a 2011 évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről irányelveire épül, és úgy őrzi meg a hagyományait, eredményeit, hogy meg tudjuk tartani a sokszínűségünket, amely jellemzi óvodáinkat.

Az óvodáink sajátos arculatának erősítésére az elmúlt években nagy hangsúlyt fektettünk és olyan szintre igyekeztünk fejleszteni, mely egyedi és sajátos cél és feladatrendszer alapján működve értéket képvisel és közvetít valamennyi partnerünk számára. A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvét figyelembe véve a kiteljesítettük programunkat, mellyel kisgyermekek számára biztosítani tudjuk az egyenlő hozzáférést a személyiség kibontakoztatásához, a gyermeki jogaik érvényesítéséhez.

Megtörtént a Pedagógiai Programunk felülvizsgálata a külső szakmai ellenőrzés rendszerének aktualizálása miatt, melynek legfőbb szempontjait a 2024. január 1. nappal hatályos Országos pedagógiai - szakmai kézikönyv tartalmaz.

Intézményeinkben olyan óvodai nevelés megvalósítását tűztük ki célul, ahol az egységes pedagógiai szemlélet hatására – a gyermeket, mint fejlődő személyiséget, szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem övezi. A napirendet úgy alakítottuk ki, hogy a játék elsődleges szerepe megvalósuljon és az óvodáskorú gyermekek életkori sajátosságainak megfeleljen. A gyermekek kíváncsiságára építve gazdag, változatos tevékenységeket tervezve valósítjuk meg az egyéni fejlesztést, a differenciálást, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek felzárkóztatását. Arra törekszünk, hogy a családokkal együttműködve megerősítsük azokat az értékeket, nevelési elveket, melyek elősegítik a gyermeki személyiség harmonikus fejlődését, miközben az alkalmazott módszereink, eszközeik hatására kialakul egy hatékony, minőségelvű óvodai nevelés.

Nevelésünkben érvényesülnek különböző innovatív pedagógiai törekvések, megismertük és alkalmazzuk a Mozgáskotta, Így tedd rá, az Óvodai Nevelés a Művészetek eszközeivel, Epochalis módszereit, a drámapedagógiát, a kooperatív tanulási technikákat.

Több munkaközösség is működik intézményeinkben, melynek legfőbb célja az óvodapedagógusok, pedagógiai - módszertani tudásának a gyarapítása, általa egy minőségelvből óvodai nevelés megvalósulása. Gyűjtjük és alkalmazzuk a saját „jó gyakorlatainkat”, melyek segítenek bennünket még hatékonyabbá tenni a nevelésünket.

Az intézmény jövőképe

- ✦ ahol közvetlen kapcsolatokra építve, partnereink igényét kielégítve, a kihívásokhoz rugalmasan alkalmazkodva pedagógiai céljaink megvalósításához folyamatosan jó minőségű nevelő munkát végzünk
- ✦ ahol a szervezeti és szakmai kultúra egymás elfogadásán alapszik
- ✦ ahol széleskörű kapcsolatrendszer épül ki az intézmény saját fejlődése és a gyermekek fejlesztése érdekében
- ✦ ahová a szülők a programokkal kapcsolatos sajátos arculat miatt, célirányosan hozzák gyermekeiket

- ✖ ahol a gyermekek személyisége olyan képességekkel gazdagodik, amelyekkel alkotó tagjává válik csoportjának, családjának és a társadalomnak
- ✖ ahol dolgozóink közösséget formálnak oly módon, hogy egyéniségük feladása nélkül összetartanak, önmaguk építése mellett kollégáik csiszolásában is részt vesznek és nyitottan fogadják a segítő szándékú kritikát.
- ✖ ahol a fenntartó a színvonalas szakmai munkát anyagilag ösztönzi, s erkölcsileg elismeri
- ✖ az egységes pedagógiai szemlélet hatására – a gyermeket, mint fejlődő személyiséget, szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg,
- ✖ családias, biztonságot nyújtó légkörben folyik a nevelés,
- ✖ a folyamatos napirend, a játék kiemelt szerepű,
- ✖ tisztelik a gyermeki személyiséget, figyelembe veszik a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását,
- ✖ a gyermekek kíváncsiságára építve gazdag, változatos tevékenységek biztosítják az egyénre szabott fejlesztést,
- ✖ elfogadják, hogy a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be,
- ✖ az óvodapedagógus és az óvodai nevelőmunkát segítő alkalmazott összehangoltan, következetesen és példát mutatva segíti a gyermekek személyiség fejlődését,
- ✖ a gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi,
- ✖ az óvodai nevelés a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére irányul, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen a színvonalas nevelésben, minden gyermek más, minden gyermeket a maga szintje és képességei szerint szükséges nevelni, fejleszteni,
- ✖ a differenciálás érvényesül a célokban, feladatokban, a munkaformákban, módszerekben, az eszközökben, segítségnyújtásban, az elsajátítás idejében, tempójában.

1.Intézményi adatok

Az intézmény neve	Marcali Óvodai Központ
Az intézmény alapító neve és címe	Marcali Város Önkormányzata 8700 Marcali, Rákóczi u. 11.
Az alapítás éve	1991
Az intézmény típusa	óvoda
Az intézmény alaptevékenysége	óvodai nevelés
Az intézmény OM azonosítója	201820
Az intézmény fenntartója	Marcali Kistérségi Többcélú Társulás
Az intézmény székhelye, elérhetősége	8700 Marcali, Posta köz 3. Telefon: 85/814-800; 30/694-7203

1. ábra.

A központban 4 óvoda Marcali városában, 3 óvoda pedig a közeli településeken, tagóvodaként működik (Balatonmárfürdő, Sávolly, Nemesvid). Az intézmény élén az igazgató áll, aki felett a munkáltatói jogokat a Társulás Elnöke gyakorolja. Az intézmény igazgatója: felelős az intézmény szakszerű és törvényes működéséért, gazdálkodásért, gyakorolja a munkáltatói jogokat, dönt az intézmény működésével kapcsolatban minden olyan ügyben, amelyet jogszabály, rendelet nem utal más hatáskörébe. Felelős az intézményi szabályzatok elkészítéséért. Képviseli az intézményt. Az intézmény működtetésében az igazgatónak két igazgatóhelyettes és a tagóvodák esetében a tagóvoda igazgatók közreműködnek. Ez az intézményi forma, 2010-ben jött létre oly módon, hogy a fenntartó a társulásban működő óvodákat egy közös pedagógiai irányítás alá vonta. A központhoz tartozó óvodák a Pedagógiai Programban megfogalmazott elvek szerint, valamint a sajátos arculatnak megfelelően végzik a pedagógiai munkájukat.

A székhely óvoda				
Tündérliget Óvoda		8700 Marcali, Posta köz 3.	120	4
Telephelyek				
Óvoda neve		Címe	Férőhely	Csoportok
Bóbita Óvoda		8700 Marcali, Katona J. u. 1	120	4
Gombácska Óvoda		8700 Marcali, Táncsics u. 59.	60	2
Mesepark Óvoda		8700 Marcali, Park u. 13.	120	4
Az intézmény tagóvodái				
Csillagvirág Óvoda	Művészeti	8647 Balatonmárfürdő, Keszeg u. 16.	60	2
Szedervirág Óvoda		8732 Sávolly, Kossuth u. 5.	30	1
Napraforgó Óvoda		8738 Nemesvid, Templom u. 5-7	30	1

Helyi sajátosságok

A központhoz tartozó óvodák nevelőtestülete az elmúlt időszakban arra törekedett, hogy megőrizze az intézményben kialakult hagyományokat, sajátos arculatokat. Az egyedi

módszerek hatására az arculatok egyre erősebben dominálnak és partnereink számára is egyértelművé tették a sajátos nevelési célokat, feladatokat. Óvodáink jól felszereltek, biztosítják a gyermekek fejlesztéséhez szükséges eszközöket, melyek változatos és gazdag tevékenységek megvalósítását teszik lehetővé. A kitűzött nevelési- oktatási céljainkat egységben vallja az egész alkalmazotti közösség. Óvodapedagógusaink a gyermekek testi-lelki egyensúlyának megteremtésére, képességeinek fejlesztésére, kompetenciáik alakítására helyezik a hangsúlyt.

Tündérliget Óvoda	Egészséges életmódra nevelés, környezeti nevelés, Örökös Zöld óvoda, Madárbarát óvoda, Biztonságos óvoda, Ovi zsaru Óvoda
Bóbita Óvoda	Néphagyomány ápolás az esztétikai nevelés eszközeivel
Gombácska Óvoda	Néphagyomány ápolás
Mesepark Óvoda	Anyanyelvi, kommunikációs nevelés, Madárbarát óvoda, Biztonságos Óvoda
Csillagvirág Művészeti Óvoda	Nagy Jenőné: Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel program adaptálására épül
Szedervirág Óvoda	Néphagyományok ápolása, hátrányok csökkentése, Biztonságos Óvoda
Napraforgó Óvoda	Epochális rendszerű óvodai program, Zöld Óvoda, Biztonságos Óvoda

Az intézményünkben 18 csoport működik, homogén és heterogén csoportszervezési forma is jelen van.

A gyermekek személyiségfejlesztését szolgáló egyéb tevékenységek óvodáinkban:

Bóbita óvoda	Alkotó szobai foglalkozások heti egy alkalommal délutáni időszakban a nagycsoportosok részére „Bokréta” tehetségműhely, Bozsik foci
Gombácska óvoda	„Pöttöm lábak” tehetségműhely
Mesepark óvoda	„Peregjen a nyelvünk!”- anyanyelvi, kommunikációs játékok műhelye „Mese-láda”- a gyermekirodalom megismerésére alapozott tehetségműhely Bozsik foci
Tündérliget óvoda	„Alapozó terápia” az arra rászoruló kisgyermekeknek heti két alkalommal, délutáni időszakban Ligetlakók mozgásos játécai „Csodabogarak a bűvárszobában” tehetségműhely, Bozsik foci
Csillagvirág Művészeti Modellóvoda	„Csillagláda” interperszonális, térbeli - vizuális típusú, képzőművészeti műhely, „Csillagfűzér” – zenei műhely
Szedervirág óvoda	„Szederlanc” népi gyermekjátékok füzére
Napraforgó Óvoda	„Apró lábak” zenés-mozgásos műhelye heti egy alkalommal

2. Gyermekkép

Pedagógiai munkánk középpontjában a gyermek áll, így nevelésünk során azt tartjuk szem előtt, hogy a fejlődő, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiségét, oly irányba formáljuk, mely hozzásegíti őt szocializációs folyamatban olyan felnőtté válni, mely képes a társadalom szabályait elfogadni. A fejlődés folyamatában fontos a gyermekek kreativitása, probléma megoldó gondolkodásának központi szerepe, valamint a felfedezés, a gazdag ismeretanyag nyújtása örömteli élmények biztosításával. Az életkor és az érdeklődési körük figyelembe vételével szeretnénk egy cselekvésre vágyó, gondolkodni akaró és tudó gyermekeket nevelni. Megfelelő pedagógiai légkör kialakítására törekszünk, ahol az egymás közötti kölcsönös megértés és szeretet, elfogadás, segítőkészség és együttműködés van jelen. Legfőbb elvünk a harmonikus, tevékeny gyermekközösségek kialakítása, törekedve arra, hogy minden gyermek egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának. Óvodánkban olyan pedagógiai környezet kialakítását szeretnénk, ahol a befogadó attitűd természetessé válik, az óvodapedagógus, a nevelőmunkát segítő munkatársak, szülők, gyermekek számára egyaránt. Az óvodáskor szenzitív időszak a különbségek elfogadásában, az inkluzív, a játék elsődlegességét, az élmények feldolgozását támogató környezetben felnövő gyermek maga is befogadóvá, együttműködővé, segítőkésszé válik. Az óvodáskor végére a gyermek a különbségekkel természetes módon együtt él, korának megfelelően empátikus, szolidáris játszótárs, csoporttárs.

3. Óvodakép

A családi nevelés kiegészítőjeként, a gyermekek érdekét szem előtt tartva szeretetteljes, derűs, nyugodt, kiegyensúlyozott, érzelmi biztonságot nyújtó, bizalomteli légkörben neveljük a gyermekeket harmadik életévtől az iskolába lépésig. Óvodánk pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodás korú gyermekek fejlődésének és nevelésének alapvető feltételeit. Óvó-védő, szociális, nevelő, személyiségfejlesztő funkcióik teljesítése közben a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

A szociális érzékenység kialakításával segítjük a különbség elfogadását, mely lehetővé teszi, hogy minden gyermek megtalálja helyét a csoportban. Óvodai nevelésünk biztosítja a gyermekek személyiségfejlődését, az egyéni készségek, képességek kibontakoztatását, a hátrányok csökkenését, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételét (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is). Az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodunk a gyermeki szükségletek kielégítéséről, a testi, a szociális és értelmi képességek egyéni és életkor szerinti specifikus alakításáról: a gyermeki közösségben végezhető sokszínű – az életkornak és fejlettségnek megfelelő – tevékenységekről, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékról. A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítanunk kell az önazonosság megőrzését, ápolását,

erősítését, átörökítését, és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét. A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztéséhez biztosítjuk a speciálisan képzett szakembereket.

4.Az intézményünk alapelvei

Az óvoda a gyermek három éves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Az óvodai nevelés a gyermek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magában foglaló foglalkozások keretében folyik.

- ✖ Nevelőmunkánk során hitet teszünk arra, hogy szeretetteljes környezetben, harmonikusan fejlődő, kiegyensúlyozott gyermekeket neveljünk. Olyan gyermekeket, akik biztonságosan tudnak tájékozódni természeti és társadalmi környezetükben, szociális- és fizikális fejlettségük birtokában sikeresen alkalmazkodnak a mindennapi élethelyzetekhez.
- ✖ Fontosnak tartjuk a gyermekek hazaszeretetre nevelését, amelyet segít a szűkebb és tágabb környezetünk megismertetése, az anyanyelvi kultúra fejlesztése, a hagyományok ápolása
- ✖ Minden gyermek számára biztosítjuk az esélyegyenlőséget, a gyermekeket megillető jogokat, az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését az interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.
- ✖ Mindent megteszünk a hátrányok csökkentése, a leszakadás megelőzése érdekében
- ✖ Személyes példát nyújtunk a tolerancia, a másság elfogadására és az esélyegyenlőség elvének biztosítására.
- ✖ Fontosnak érezzük a multikulturális szemlélet kialakítását, a multikulturális óvodai nevelés alapjainak megteremtését.
- ✖ Arra törekszünk, hogy a kompetencia alapú nevelés elvei hosszú távon beépüljenek intézményünk feladatai közé.
- ✖ Az óvodai nevelésünk folyamán a gyermekek érdekét helyezzük előtérbe, az országos alapprogramban meghatározott nevelő, személyiségfejlesztő, szociális, érzelmi, erkölcsi, óvó-védő funkciókat alapul véve.
- ✖ A nevelés folyamatában építünk a szociális tanulásban rejlő lehetőségekre, alkalmazva a Bátorító nevelés pszichológiáját.
- ✖ Tiszteletben tartjuk, hogy a gyermekek nevelése elsősorban a család kötelessége, és igyekszünk a közös együttműködés keretében a szülők megértése, elfogadása, a velük való együttműködés során megvalósítani az együttnevelés feladatait.
- ✖ A nevelés fő területeinek tekintjük a játékot, a tanulást, a társas közösségi tevékenységet és munkát. Kiemelkedő szerepet tulajdonítunk a személyiségfejlesztés alapjául szolgáló játéktevékenységnek. Nevelési értelmezésünkben a tevékenység a képességfejlesztés eszköze.
- ✖ Érvényesül intézményünkben a gyermekek életkorából, egyéni képességeiből, adottságaiból, fejlettségétől függő differenciált képességfejlesztés, amely épít a gyermekek előzetes neveltségi szintjére, tudására, és a gyermek csoport jellemzőire.
- ✖ Fontosnak tartjuk az egyes telephelyek, tagóvodák által közvetített helyi értékek, hagyományok megőrzését.

- ✖ Az óvónők – élve a pedagógiai módszertani szabadság elvével – építenek a gyermekek tapasztalataira, spontán ötleteire, személyiségüket a játék, munka tanulás tevékenységeivel formálják. A gyermekek fejlesztését egyénre szabott fejlesztési terv készítését követően egyénileg vagy mikro csoportos formában végezzük.
- ✖ Időt hagyunk a fejlődésre, fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek megérjenek bizonyos feladatok, cselekvések tevékeny elvégzésére.
- ✖ Programunk kitűzött nevelési célját és e célból adódó feladatokat a gyermekek szükségleteinek, tevékenységeinek és képességeinek figyelembevételével, a gyermekek egyéni adottságaiból kiindulva valósítjuk meg.
- ✖ Intézményünk sajátos feladata az inkluzív pedagógia, az integrált nevelés, ami lehetővé teszi, hogy a sérült, sajátos nevelést igénylő gyermekek átlagos társaival együtt nevelődjenek, minden gyermek a maga szintje és képessége szerint nevelődjön, fejlődjön.
- ✖ Az óvodában elsősorban szociális és érzelmi nevelés terén tudunk segíteni, emellett szükséges, hogy a speciális problémákkal együtt élő gyermekek külön fejlesztésen, terápián vegyenek részt (képességfejlesztés, mozgásterápia, gyógytorna, logopédia).
- ✖ Személyes példával segítjük az integráció feladatainak megvalósítását, a sérült és ép gyermekek együttnevelését.
- ✖ A törvényben meghatározottak szerint segítjük a képességfejlődést, a tehetség kibontakozását és a személyiségfejlődést.
- ✖ A hatékony pedagógiai munka érdekében keressük az innovatív lehetőségeket az egyes arculatok kiteljesítésére, új irányok és lehetőségek megismerésére, kipróbálására.
- ✖ Az óvodánkba járó gyermekeket, demokratikus légkörben kívánjuk gondozni, óvni és egyéni érési folyamatában vezetni.

A gyermekek személyiségfejlesztésének általános céljai

Az intézményegységek erősségeikre, hagyományaikra, helyi értékeikre építve az egyéni arculat, az elért eredmények megőrzésével minőségi nevelés biztosítása, továbbfejlesztése minden gyermek számára.

- ✖ Olyan intézményt kívánunk működtetni, melyben minden gyermek képességei szerint fejlődhet, ahol egyéni szükségleteik, adottságaik figyelembevételével történik a nevelési folyamatok megszervezése.
- ✖ A gyermekek személyiségét elsősorban a játékon keresztül, változatos módszerekkel, sokoldalúan kívánjuk fejleszteni.
- ✖ Célunk az alapfeladatait magas színvonalon ellátó, a tehetséggondozásnak és felzárkóztatásnak, esélyegyenlőségnek, hátránycsökkentésnek egyaránt helyt adó intézmény működtetése; mely az élet szeretetére és annak minél teljesebb megélésének képességére nevelni a gyermekeket.
- ✖ Figyelembe vesszük a különleges bánásmódot igénylő gyermekek személyiségfejlődésének nehézségeit, egyéni differenciált bánásmóddal törekszünk fejlesztésükre, szorosan együttműködve a megfelelő szakemberekkel.

- ✖ Célunk az egyénileg eredményes, szociálisan értékes, harmonikus, kiegyensúlyozott személyiség nevelése, aki meglévő tudását, kompetenciáit képes a közösség és az egyéni boldogulása szolgálatába állítani.
- ✖ Kiemelten törekszünk a szellemileg, erkölcsileg, szociálisan, érzelmileg és testileg egészséges gyermekek nevelésére.
- ✖ Intézményeinkbe járó gyermekeket személyes példa adásával neveljük a környezet szeretetére, az élővilág tiszteletére, hogy alkalmassá váljanak a környezettudatos magatartásra és életvitelre.
- ✖ Célunk, hogy az óvodánkba járó gyermekek egy sok örömmel megélt, teljes gyermekkor után kezdjék meg az iskolai tanulást.
- ✖ Arra törekszünk, hogy óvodásaink önmagukat és másokat szeretni tudó, örömorientált, jó kapcsolatteremtő képességgel rendelkező, jellemes egyénekké váljanak.

A gyermekek személyiségfejlesztését szolgáló egyéb tevékenységek óvodáinkban:

Bóbita Óvoda	Alkotó szobai foglalkozások heti egy alkalommal délutáni időszakban a nagycsoportosok részére „Bokréta” tehetségműhely, Bozsik foci
Gombácska Óvoda	„Pöttöm lábak” tehetségműhely, Bozsik foci
Mesepark Óvoda	„Peregjen a nyelvünk!”- anyanyelvi, kommunikációs játékok műhelye „Mese-láda”- a gyermekirodalom megismerésére alapozott tehetségműhely Bozsik foci
Tündérliget Óvoda	„Alapozó terápia” az arra rászoruló kisgyermekeknek heti két alkalommal, délutáni időszakban Ligetlakók mozgásos játéakai „Csodabogarak a bűvárszobában” tehetségműhely, Bozsik foci
Csillagvirág Művészeti Óvoda	„Csillagláda” interperszonális, térbeli - vizuális típusú, képzőművészeti műhely, „Csillagfűzér” – zenei műhely
Szedervirág Óvoda	„Szederlanc” népi gyermekjátékok fűzére
Napraforgó Óvoda	„Apró lábak” zenés-mozgásos műhelye heti egy alkalommal

5. Az óvodai nevelés feladatai

Az óvodai nevelés általános feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.
Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösség nevelés,
- az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

5.1. Az egészséges életmód alakítása

Az egészségnevelés elvei:

- ✗ A szellemi, testi és lelki nevelést egyformán fontosnak tekintjük.
- ✗ Minden dolgozó elkötelezett a testi, lelki, szociális értékek védelme irányában.
- ✗ Az egészségnevelés feladatait a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelően alakítjuk.
- ✗ Az egészségnevelés tervszerű, szervezett, rendszeres tevékenység, kiterjed minden gyermekre.
- ✗ Fontosnak tartjuk, hogy az egészség mindenki számára teljes mértékben elérhető legyen
- ✗ Az egészségnevelés feladatainak megvalósításában az intézmény minden dolgozója aktívan vesz részt.
- ✗ Minden rendelkezésre álló módszerrel segíteni kívánjuk a gyerekek és a nevelőtestület egészségének védelmét.
- ✗ Fontosnak tartjuk, hogy segítsük a gyerekeket, családokat egészségük megőrzésében.
- ✗ Törekszünk az egészségi állapotbeli különbségek csökkentésére.
- ✗ Aktívan támogatjuk az egészséget fejlesztő közösségi akciókat, programokat.
- ✗ Példamutató magatartásunkkal védjük a környezetet, mint az egészséges életmód alapfeltételét.
- ✗ Igyekszünk minél szélesebb körben kiterjeszteni az egészség érdekét szolgáló partneri kapcsolatokat.

Cél: Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése. Az egészséges élethez szükséges alapkészségek, képességek kialakítása.

Feladatok:

- ✗ szeretetteljes, derűs légkörben, a gyermekek életkori és egyéni sajátosságaihoz igazítva valósuljon meg a testápoláshoz kapcsolódó szokások alakítása, begyakorlása
- ✗ a személyi higiénés műveletek elsajátítását az óvodapedagógusok és a nevelő munkát közvetlenül segítő dolgozók személyes példaadással segítik
- ✗ megfelelő feltételek megteremtése a testápolás, testi szükségletek kielégítése a gyermekek igényit figyelembe véve. (különös figyelemmel a folyadék szükséglet folyamatos biztosítására, W.C. használatra)
- ✗ az időjárásnak és a hőmérsékletnek megfelelő, helyes öltözködési szokások kialakítása
- ✗ a gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése:
 - az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, táplálkozás és különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlenzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése,
 - a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése,
 - a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása.
 - mindennapos szervezett mozgás biztosítása szobában és szabadban.

- ✗ a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása, játékok, egyéb felszerelések állapotának folyamatos ellenőrzése, baleseti, sérülési veszélyek megelőzése
- ✗ a környezet védelméhez, megóvásához, a fenn-tarthatósághoz kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása
- ✗ a gyermekek mozgásigényének kielégítése, a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése, változatos mozgástevékenységekkel
- ✗ megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása
- ✗ biztosítani kell a gyermekek szervezetének edzéséhez a napi rendszeres levegőzést, lehetőség szerint a vízhez szoktatást
- ✗ a különféle tevékenységek nyugodt légkörének, megfelelő időtartamának biztosítása,
- ✗ a nyugodt, egészséges pihenés, alvás feltételeinek megteremtése: lefekvés előtt, alatt az évszaknak, időjárásnak megfelelő szellőztetés napi szinten, a rendelkezésre álló fektetők, ágyneműk rendszeres tisztántartása, szükség esetén fertőtlenítése, (nyugtató halk zene, altatódal, mese, simogatás).
- ✗ egészségvédő szokások kialakítása a betegségek megelőzése érdekében,
- ✗ szükség esetén az arra rászoruló gyermekeknek megfelelő szakemberek bevonásával prevenciós ill. korrekciós, testi, lelki nevelési feladatok ellátása.
- ✗ A veszélyeztető tényezők felismertetése, biztonságos eszközhasználat gyakorlása, készséggé alakítása az élet- és egészség védelmére nevelés érdekében.
- ✗ a családok egészséges életvitelének segítése, életmódbeli szokásaik befolyásolása prevenció, példamutatás segítségével, programok szervezésével.
- ✗ Az 1. típusú cukorbeteg gyermekek ellátása, gondozása a szakorvosi javaslat, valamint a szülők, szakorvos való konzultáció alapján.
- ✗ A tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek fejlődésének elősegítése nevelési tanácsokkal.
- ✗ az allergiás gyermekek fokozott figyelemmel kísérése, az ételallergia felismerése esetén, azonnali beavatkozás megkezdése.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- ⇒ mozgásuk összerendezetté válik
- ⇒ testi képességeik (erő, ügyesség, gyorsaság) életkoruknak megfelelőek
- ⇒ igényükké válik a napi rendszeres mozgás
- ⇒ igényük van az egészséges, szép tiszta környezetre
- ⇒ ügyelnek saját külsőjük és környezetük rendjére, gondozottságára, részt vesznek a rend és tisztaság fenntartásában,
- ⇒ önállóan, felszólítás nélkül végzik a testápolási teendőket (kézmosás, fogmosás, fésülködés, körömkefe használata), az eszközöket helyére rakják,
- ⇒ önállóan használják a papír zsebkendőt, helyesen fújja az orrukát,
- ⇒ esztétikusan terítenek, higiénikusan étkeznek, az asztalnál kulturáltan viselkednek,

- ⇒ önállóan és igényeiknek megfelelően, higiénikusan étkeznek, szednek ételt, töltenek folyadékot, az evőeszközöket megfelelően használják
- ⇒ önállóan, a hőmérsékletnek, időjárásnak megfelelően öltözködnek (tudnak gombolni, cipőt kötni),
- ⇒ ruhájuk tisztaságára, rendezettségére ügyelnek, gondosan bánnak vele,
- ⇒ igénylik a szabadlevegőn való mozgást.
- ⇒ az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés szokásait elsajátították életkori sajátosságaiknak megfelelően,

5.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Cél: Érzelem gazdag, kiegyensúlyozott, társas kapcsolataiban stabil, toleranciával, empátiával rendelkező, jól szocializált, a társadalmi és természeti környezetben eligazodó gyermekek nevelése.

Feladatok:

- ✗ Érzelmi biztonságot nyújtó, állandó értékrendet váró, derűs, kiegyensúlyozott szeretetteljes, nyugodt légkör megteremtése.
- ✗ érzelmi intelligencia fejlesztése, óvodába lépéskor, a befogadás időszaka alatt kedvező érzelmi hatások biztosítása, az érzelmi biztonság megalapozása és fenntartása az óvodáskor végéig,
- ✗ viselkedési szabályok megismertetése és tiszteletben tartása, társas kapcsolatok alakítása, pozitív érzelmi töltésű kapcsolatok alakítása gyermek-gyermek, gyermek-óvónő, gyermek-dajka között,
- ✗ segítség a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődése érdekében, minél több lehetőség teremtése az önérvényesítésre, az önkifejezésre, az én tudat alakítására,
- ✗ a gyermeke megismertetése a szűkebb és tágabb környezettel, - amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és
- ✗ családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.
- ✗ a felnőttek modellértékű kommunikációjával, bánásmódjával, viselkedésével mintát szolgál a gyermek számára.
- ✗ olyan közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, melyek meghatározóak a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint pl. az együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség) és akaratának (ezen belül önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozásában,
- ✗ feszültségoldó módszerek alkalmazása a félelmek, szorongások oldására, a gyermekek lelki egészségének tudatos megőrzése
- ✗ a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint az óvoda együttműködése az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

- ✗ Az ízlésformálás jelenjen meg az óvoda mindennapjaiban, az esztétikus környezet kialakításában, a harmonikus mozgásban, a felnőttek és a gyermekek esztétikus megjelenésében, az élményekben.
- ✗ olyan közös élmények biztosítása, amelyekkel erősítjük a gyermekek esztétikai ítéletét, élmény-befogadó képességét.
- ✗ minden gyermek találja meg a helyét a közösségen belül, kiemelten az eltérő ütemben fejlődő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek,
- ✗ harmóniát, biztonságot nyújtó, elfogadó légkör megteremtése a csoportokban
- ✗ közös élmények megteremtésével az összetartozás érzésének megerősítése,
- ✗ önismeretük folyamatos fejlesztése, igény alakítása az együttműködésre,
- ✗ másság, különbözőség megértése, elfogadása, segítőszándék, tolerancia fejlesztése,
- ✗ a gyermekek közötti pozitív kapcsolat kialakítása, megerősítése a felnőttek példaadó magatartásával
- ✗ olyan feladatok adása a gyermekek részére, amelyben megerősödik felelősségérzetük, fokozódik önbecsülésük
- ✗ konfliktusok megelőzése közös szabályok meghatározásával, pozitív példák megerősítésével, következetességgel
- ✗ Kompetenciák (*együttműködés, önállóság, segítőkészség önkifejezés, önérvényesítés, önfegyelem, a közös értékek óvása, védelme, kitartás, akarat, feladat, szabálytudat, együttérzés, önzetlenség, figyelmesség stb.*) fejlődéséhez, a szokások gyakorlásához szükséges tevékenységi és értékelési rendszer, interakciós kultúra biztosítása az értékrend megalapozása érdekében.
- ✗ az óvodák sajátos arculatához kapcsolódó hagyományok kialakítása, közös programok szervezése szülők, gyermekek, óvoda részére
- ✗ intézményszintű közös programok szervezésével a nevelőtestület, az alkalmazotti közösség összetartozásának erősítése

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- ⇒ ismeri a szűkebb és tágabb környezetét,
- ⇒ a gyermekekben kialakul a kötődés a szülőföldjéhez, lakóhelyéhez, óvodájához, társaihoz, a csoportban dolgozó felnőttekhez, megbecsüli környezetét
- ⇒ szeretik óvodájukat, elfogadják, tisztelik társaikat és a felnőtteket,
- ⇒ igényükké válik a kialakult szokás- és szabályrendszer betartása és betartatása,
- ⇒ konfliktus helyzetekben képesek kompromisszumokat kötni, a problémákat békés úton, önállóan megoldani,
- ⇒ a közös tevékenységekben aktívan és szívesen vesznek részt, örülnek az együtt elért közös sikereknek,
- ⇒ szívesen dolgoznak a közösségért felelősséget vállalva,
- ⇒ a közösség értékrendjét tiszteletben tartják,
- ⇒ elfogadják, követik a felnőtt utasításait, kéréseit, értik a metakommunikatív jelzéseket,
- ⇒ önálló véleményalkotásra, választásra, döntésre képesek,
- ⇒ szükség esetén segítik egymást, észreveszik, ha valaki segítségre szorul,

- ⇒ kialakult szabálytudat, feladattudat, önállóság, önfegyelem jellemzi őket,
- ⇒ képes a közlekedési, higiéniai és személyes biztonságára vonatkozó szabályok alkalmazására,
- ⇒ szociálisan éretté válnak.

5.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés

Az anyanyelvi nevelés valamennyi óvodai tevékenységforma keretében megvalósul, mert a nevelés eszközeinek, és a gyermeki tevékenységrendszernek is tartalmát képezi.

Cél:

Alakuljanak a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára építve olyan készségek, képességek, kompetenciák, melyek alkalmassá teszi őket az iskolai tanulásra.

Legyen képes a gyermek értelmi képességeit, esztétikai érzékét nyelvi képességeinek birtokában a szabad játék alkalmával is kifejezni.

Feladatok:

- ✖ Helyes mintaadással a kommunikáció és az anyanyelv fejlesztése
- ✖ Érthető, egyértelmű és példaértékű kommunikáció alkalmazása a felnőttek részéről.
- ✖ Az óvodai élet különböző tevékenységei során mintaadás biztosítása beszédpéldájával, fejlesztés megvalósítása a szókincs, a kifejezőkészség, mondatszerkesztés, beszédkedv, beszédtempó, hangerő, hangsúly, hanglejtés tekintetében.
- ✖ Lehetőség biztosítása a nyugodt kommunikációs helyzet megteremtésére, a személyes percekre, a közös beszélgetésekre.
- ✖ A kialakított kommunikációs terekkel a gyermekek egyéni és egymás közötti kommunikációjának elősegítése.
- ✖ Lehetőség biztosítása a gyermekek gondolatainak közlésére, érzelmeik, kíváncsiságuk kifejezésére, az ismereteik, tapasztalataik kifejezésére.
- ✖ Az életkornak megfelelő tudományos és pontos fogalom használatra törekvés.
- ✖ Az anyanyelvi nevelés megjelenése az óvodai tevékenység egészében, az anyanyelv gazdagságának megismertetése, verbális és nem verbális jelzések, interakciók megjelenítése, használatának gyakorlása.
- ✖ az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére való odafigyelés,
- ✖ a komplex fejlesztés feltételeinek megteremtése,
- ✖ a szociokulturális háttér figyelembe vételére épülő differenciált készség, képességfejlesztés, együttműködés a logopédussal és a családdal a megelőzés és a korrekció területén.
- ✖ lehetőség biztosítása a kultúrával való ismerkedésre, a hagyományápolásra, adott tájegység irodalmi, népi hagyományainak megismertetése,

- ✗ nyelvi képességek felmérése, fejlesztése (mondókával, verssel, mesével, bábozás-
sal, dramatikus játékokkal,) a szókincs (relációs és általános) gyarapítása, szófaji
gazdagság megalapozása, folyamatos bővítése, igényes irodalmi anyag
kiválasztásával, anyanyelvi játékokkal, dráma- és bábjátékokkal,
- ✗ a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára – mint életkori sajátosságra -, valamint
a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosítani a gyermeknek
változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat
szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről,
- ✗ olyan tevékenységek, szituációk biztosítása, amely lehetőséget ad a természetes
beszédmodorra,
- ✗ a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése,
bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása,
következtetések megfogalmazása,
- ✗ értelmi képességek fejlesztése –érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet,
kreativitás, gondolkodás, alkotóképesség- az egyre pontosabb, valósághű észlelés, a
figyelem, a képzelet, a problémamegoldó, a kreatív és az alakuló fogalmi gondolkodás
fejlesztésével.
- ✗ eltérő képességek kibontakoztatása differenciált segítség adással
- ✗ a nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozó, valamint migráns gyermekek differenciált
támogatása a magyar nyelv elsajátításában,
- ✗ a beszédhibák kiszűréséhez, javításához logopédus segítségének kérése, együttműködés
vele és a családdal a megelőzés és a korrekció területén,

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- ⇒ képesek élményeik, gondolataik, kérdéseik megfogalmazására, következtetések
levonására
- ⇒ képesek figyelemmel követni az elhangzott szöveget, megérteni annak jelentését, és
bizonyítani, hogy megértették,
- ⇒ képesek párbeszéd megfigyelésére, értésére és folytatására,
- ⇒ szívesen természetes beszédmodorban beszélgetnek, kommunikálnak,
- ⇒ képesek a változatos megoldásra, a kreativitásra,
- ⇒ mindennapi beszédükben mesélés, bábozás során használják a népmesékből megismert
fordulatokat, kifejezéseket, képesek mondatalkotásra az új kifejezésekkel, alkalmazzák
azokat, tudatosan használják az alapszófajokat (ige, főnév, melléknév, névmások,
határozók), a rokon , ill. ellentétes értelmű, több jelentésű és azonos alakú szavakat,
- ⇒ az új szavakat, tudatosan használni az alapszófajokat (ige, főnév, melléknév,
névmások, határozók), alkalmazni a rokon értelmű, ellentétes értelmű, több jelentésű és
azonos alakú szavakat,
- ⇒ új kifejezések aktívan beépülnek szókincsükbe, képesek a szavak mondatra fűzésére,
egyszerű és bővített mondatok alkotására, a mondat jelentéstartalmának, szerkezetének
megváltoztatására, (tömörítés, bővítés), kommunikációs helyzethez igazodó helyes
mondatalkotásra (kérés, felszólítás, kérdés), a mondatfonetikai eszközök alkalmazására
(hangsúly, hanglejtés),

- ⇒ kifejezésükben tükröződik a tér és idő tagolása, ok-okozati viszonyok felismerése, élethelyzetek megoldása, megfelelő bánásmód kifejezése önmagukkal és másokkal szemben, tájékozottság az emberi viszonyokban,
- ⇒ képesek egymásra figyelni, kapcsolatot teremteni, a társaik és felnőttek beszédét megértik, önmagukat megértetik,
- ⇒ képesek bátran megnyilatkozni szóban (beszédbátorság), közlési vágyukat korlátozni, ha szükséges,
- ⇒ képesek a nonverbális eszköztár (gesztusok, mimika, tekintet, testbeszéd) észlelésére, megértésére,
- ⇒ megalapozódik a könyv és könyvtár használat, színházlátogatás igénye, kialakulnak az ezekhez kapcsolódó viselkedésformák.
- ⇒ érdeklődésük sokoldalú,
- ⇒ képesek a pontos, differenciált vizuális érzékelésre-észlelésre (alak, forma, szín, méret),
- ⇒ a hallott információkat pontosan észlelik, megkülönböztetik,
- ⇒ képesek megérteni, hogy a mondatok szavakból épülnek fel, megérteni a szavak jelentését a különböző beszédhelyzetekben, játékhelyzetekben,
- ⇒ képesek észlelni, érteni, hogy a szavak jelentése megváltozik a hangok, illetve a szótagok kicserélésével
- ⇒ képesek felismerni egy adott mondatban a tartalmilag nem odaillőt,
- ⇒ képesek a szavak szótagokra bontására, a szótagok helyének felismerésére különböző szavakban, a szavak hangokra bontására, a hanganalízisre, a hallott hangok helyének a megállapítására (szó elején, szó közepén, szó végén), a magánhangzók és mássalhangzók elkülönítésére, helyes hangoztatásának érzékelésére
- ⇒ képesek egyre intenzívebb figyelemkoncentrációra, képesek az aktív hallgatói szerep gyakorlására
- ⇒ emlékezetük, képzeletük megfelelően fejlett, gondolkodásuk logikus, ok-okozati összefüggéseket felismernek,
- ⇒ képesek személyes élmények elbeszélésére, szövegalkotásra konkrét helyzetekben (képek, tárgyak, konkrét szituációk alapján), vers, mese reprodukálására, mimetizálására, dramatizálására, paraverbális nyelvi eszközök (hangszín, hangerő, beszédritmus, szünet) alkalmazására,
- ⇒ gondolataikat képesek választékosan kifejezni,
- ⇒ képesek erkölcsi, közösségi érzések megélésére, erkölcsi ítéletek megfogalmazására az irodalmi alkotások hatására,
- ⇒ képesek az irodalmi alkotások hőisével azonosulni, élmények, érzelmek hangulatok, benyomások érzékelésére, megélésére a befogadás folyamatában,
- ⇒ képesek az esztétikai élményszerzésre, az esztétikai hatások befogadására.

6. Az óvodai élet megszervezésének elvei

6.1. Személyi feltételek

Óvoda	óvodapedagógus	dajka	óvoda titkár	pedagógiai asszisztens	takarító és konyhai kisegítő, karbantartó	Összesen
Bóbita	8 fő	4 fő	-	2 fő	2 fő	16 fő
Gombácska	4 fő	2 fő	-	1 fő	1 fő	8 fő
Mesepark	7 fő	4 fő	-	1 fő	2 fő	14 fő
Tündérliget	9 fő	4 fő	1 fő	2 fő	3 fő	19 fő
Csillagvirág Művészeti Óvoda	5 fő	3 fő	-	2 fő	2 fő	12 fő
Szedervirág	2 fő	2 fő	-	-	-	4 fő
Napraforgó	2 fő	1 fő	-	-	-	3 fő
Összesen:	37fő	20fő	1fő	8fő	10fő	76fő

Óvodapedagógusaink

Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Nevelő-fejlesztő munkájukat az Óvodai nevelés országos alapprogramjának és az intézményünk pedagógiai programjának figyelembevételével végzik. Az óvónők lényeges személyiségjegye a nyitottság, empátiakészség, érdeklődés a közvetlen és tágabb környezet iránt. Személyiségükön keresztül valósul meg az elképzelt, megfogalmazott pedagógiai program, ezért továbbképzési törekvéseikben a lehetőségekhez mérten támogatást kapnak. Ezt igazolják a különböző elvégzett tanfolyamok, továbbképzések, szakvizsgák képzések.

Elvárásaink az óvodapedagógus felé:

- ✦ gyermek és családcentrikusság, nyitottság, rugalmasság, jó empátiás készség, környezettudatos szemlélet, kreativitás, jó együttműködési készség, legyen igénye szakmai ismereteinek megújítására, óvodapedagógus-alkalmazotti közösség együttműködése
- ✦ Az intézmény érdekeit szem előtt tartva, a vezetéssel összhangban, egyéni képességeihez mérten vállal az intézmény fejlesztését szolgáló feladatokat.
- ✦ A gyermekek fejlődése érdekében a kapcsolatokat óvodán belüli és óvodán kívüli partnerekkel fenntartja. A partnerekkel való kapcsolatát a nyitottság, egymás kölcsönös tisztelete, kommunikációját a felkészültség, az alaposság és a tényszerűség jellemzi.
- ✦ A kapcsolattartás és az együttműködés során használja az infokommunikációs eszközöket és a különböző online csatornákat.
- ✦ Kapcsolatban áll az intézményen kívüli szakmai szervezetekkel, résztvevője az online megvalósuló szakmai együttműködéseknek.
- ✦ Egyéni, szakmai céljai elérésében elkötelezett.

Az egymástól való tanulás különböző formái:

- Nevelési értekezletek
- Házi bemutatók

- Városi bemutatók
- Régiós, kistérségi bemutatók
- Szakmai napok
- Szakmai munkaközösségek
- Hospitálás
- Ötlettár

Horizontális tanulási formák:

- Mentorálás tervezése
- Szakmai műhely működtetése
- Kistérségi, régiós továbbképzés szervezése
- Jó gyakorlatok átadása, illetve átvétele

Óvodapedagógusaink fontosnak tartják:

- ✖ A korszerű módszertani ismeretek alkalmazását és annak fejlesztését.
- ✖ Olyan módszereket alkalmazzanak, melyek elősegítik a tanítás-tanulás eredményességét. A komplexitás érvényesülését.
- ✖ A helyi értékek, hagyományok beépítését a nevelőmunkába.
- ✖ Az innovatív lehetőségek felkutatását, új pedagógiai irányzatok megismerését.
- ✖ Pedagógiai terveinek megvalósítása során folyamatosan felülvizsgálni azt, majd elemzi annak eredményességét.
- ✖ A szabad játék megteremtését, abban biztosítani a gyermeki vágyak kiteljesülését.
- ✖ Élni a módszertani szabadság elvével - építve a gyermekek tapasztalataira, spontán ötleteire, személyiségüket a játék, munka, tanulás tevékenységeivel formálni. A gyermekek fejlesztését egyéni, illetve mikro csoportos formában végezni.
- ✖ A gyermeki képességeket figyelembe venni, differenciálás elvét alkalmazni.
- ✖ A különleges bánásmódot igénylő gyermekek mindenek felett álló érdekének szem előtt tartását, integrált nevelésére törekvést.
- ✖ Törekedni arra, hogy megismerjék a gyermekek más forrásból szerzett tudását (család, bölcsőde), amelyre építenek munkájuk során. A pozitív együttműködés elvének alkalmazását.
- ✖ A nevelés során a bátorítás módszerét alkalmazni, feltétel nélküli bizalmat mutatni a gyermekkel szemben, pozitív megerősítést alkalmazni az értékelés során.
- ✖ A mérési, értékelési eredményeket beépíteni a napi tevékenységeikbe, pedagógiai munkájukba.
- ✖ Változatos módszerek alkalmazását, a gyerekek érdeklődésének felkeltésére, folyamatos fenntartására.
- ✖ A módszereket, eszközöket az életkori sajátosságok figyelembevételével alkalmazni.
- ✖ Biztosítani az elmélyült tevékenységhez, tapasztalatszerzéshez szükséges feltételeket.
- ✖ Tudatosan, tervszerűen, naprakészen vezetni az óvodai dokumentumokat.
- ✖ Szakmai ismereteikkel, tapasztalataikkal támogatni a pályakezdő és új pedagógusok munkáját.

- ✖ Aktívan venni részt munkaközösség, team csoport munkájában, rendszeresen vállalni feladatot pályázat készítésben, intézményen kívüli szakmai kapcsolatok ápolásában.
- ✖ Szakmai munkaközösség tagjaként megosztani tudásukat, tapasztalataikat a nevelőtestület tagjaival, segítséget nyújtani szakmai, módszertani kérdésekben.
- ✖ A megbeszéléseken, értekezleteken szakmai felkészültségük révén határozottan, jól felépített gondolatmenettel rendszeresen nyilvánítanak véleményt. Kulturáltan, pedagógiai tényekkel megalapozottan részt venni a szakmai vitákban, törekedve a problémák közös megoldására.
- ✖ Pedagógiai tevékenysége során, olyan módszerek alkalmazására törekszik, amelyek elősegítik a gyermekek pozitív önértékelési készségeinek megalapozását, fejlesztik énképük alakulását, önkifejező törekvéseiket.

Az óvodapedagógusi tevékenységnek, és a nevelő-oktató munkát segítő alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá járul az óvodai nevelés eredményességéhez. Az óvónők munkáját szinte minden csoportban szakképzett dajka segíti. A kiegyensúlyozott, egymást elfogadó „hármasság” nagyon fontos, hiszen a toleráns magatartás, elfogadás minta a gyermekek előtt.

Az óvodapedagógusok, dajkák, pedagógiai asszisztensek szívesen részt vesznek aktuális továbbképzéseken, szakmai rendezvényeken, szakmai napokon. Az intézményben a nevelő-oktató munkát segítő alkalmazottakkal szemben ugyanúgy elvárás a nevelés eredményessége érdekében a gyermekszeretet, a tolerancia, érzékenység, nyitottság, elfogadás, a gyermeki jogok tiszteletben tartása, a belső indíttatású gondoskodási vágy. Tudatában vannak, hogy magatartásukkal, megnyilvánulásaikkal minden helyzetben megbízható, hiteles példaképeknek kell lenniük.

Nagyon fontos az egységes pedagógiai szemlélet, az együtt gondolkodás, a kompromisszumkészség, mert így alakulhat ki a jó munkahelyi klíma, ahova szívesen jövünk dolgozni és valóban szeretetteljesen, nyugodt légkörben tudjuk fogadni a gyermekeket. Fontos az egyéni érdekek és az intézmény érdekeinek összehangolása, a jogok és kötelességek harmóniája, a viszonylagos szakmai egyensúly fenntartása, pedagógiai irányítás lényege az emberi viselkedés befolyásolása, az önismeret és az önképzés igényének felszínre tartása, kielégítése.

Munkaköri beosztás szerinti megosztás az óvodapedagógusok körében

Óvodapedagógusok száma		32 fő
ebből	igazgató	1 fő
	igazgatóhelyettes	2 fő
	tagóvoda igazgató	3 fő

Óvodapedagógusok szakirányú végzettsége

Közoktatási vezető	6 fő
Óvodai környezeti nevelő	1 fő

Mestervezető	1 fő
Fejlesztő pedagógus	3 fő
Sajátos nevelési igényű gyermekek integrációja	1 fő
Gyógytestnevelő	1 fő
Mentor szakirány	3 fő
Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel	1 fő

Óvodapedagógusok besorolási fokozata

Gyakornok	Pedagógus I.	Pedagógus II.	Mesterfokozat
1fő	21fő	16fő	1fő

Nevelést közvetlen segítők

- ✖ Az óvoda működését segítő, nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia a kiváló óvodai neveléshez.
- ✖ Az óvodai csoportokban zajló gondozó-nevelő tevékenységet gyermekszeretettel, türelemmel, elfogadással, empátiával, elkötelezetten, gyermekközpontú szemlélettel végzi és segíti.
- ✖ Az óvodapedagógusokkal olyan egységet alkot a nevelési elvek kialakításában, mely elősegíti a gyermekek szokásainak alakítását, a gyermeki személyiség fejlesztését.
- ✖ Jól ismeri az óvoda alap dokumentumait és azonosul az óvodai gondozó-nevelő tevékenység céljaival, feladataival.
- ✖ Vigasztal szavaival, gyengédségével teszi könnyedé a gyermekek lelki nehézségét.
- ✖ Folyamatosan fejleszti személyiségét, önismeretét, fontosnak érzi saját lelki egyensúlyának megteremtését, tetteiért vállalja a felelősséget.
- ✖ Modell szerepe: kedves, pozitív megjelenése, gyermekszerető viselkedése hatással van a körülötte lévő kisgyermekekre, felnőttekre. Kerüli a kihívó beszédet, magatartást, megjelenést.
- ✖ Megnyilvánulásai pozitívak, előremutatóak, dicsér, buzdít, segít.
- ✖ Attitűdje pozitív, fejlesztő, kerüli a kemény, diktatórikus megnyilvánulásokat, tettelegességet nem engedhet meg magának.
- ✖ Minden esetben betartja a kompetenciahatárait.

Fejlesztő szakemberek

Intézményeinkben az óvodapedagógusok fejlesztő munkáját segítik azok a szakemberek, akik a beilleszkedési, tanulási, magtartási nehézséggel küzdő és sajátos nevelési igényű gyermekek megsegítésének tesznek eleget. A sajátos nevelési igényű gyermek esetében speciálisan képzett szakember közreműködését igényeljük és megbízási szerződéssel biztosítjuk a szaktudást. A Somogy Vármegye Pedagógiai Szakszolgálat Marcali Tagintézményének fejlesztő és gyógypedagógusai a szakértői vélemény alapján heti rendszerességgel látják el a rászoruló gyermekeket. Külön gondot fordítunk arra, hogy a gyermek minden segítséget megkapjon

hátrányainak leküzdéséhez. Az óvodapedagógusok minden támogatást megkapnak az óvodai integrációt segítő szakmai programokon, akkreditált továbbképzéseken való részvételhez.

Amennyiben migráns gyermeket íratnak intézményünkbe, minden dolgozónak feladata, lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

Munkaközösségek

Az intézmény szakmai munkájának fejlődését munkaközösség létrehozásával segítjük. A mindenkorai munkaközösség az év kiemelt feladatához, az óvodák sajátos arculatához rendelve alakul.

Munkaközösség - Óvoda	Cél:
„Zöldebb óvodáért” munkaközösség – Tündérliget Óvoda	<ul style="list-style-type: none"> ✖ A környezetét szerető, arra odafigyelő, értékeit védő, az életet tisztelő gyermekek nevelése, a környezettudatos magatartás kialakítása. ✖ Belső továbbképzésekkel, hospitálásokkal, előadásokkal az óvodapedagógusok és gondozónők környezeti kultúrájának mélyítése, szülők szemléletformálása.
“Varázs-szó” Anyanyelvi munkaközösség – Mesepark Óvoda	<ul style="list-style-type: none"> ✖ Az anyanyelvi nevelés tudatosságának és hatékonyságának növelése ✖ A gyermekek kommunikációs képességeinek, kifejezőkészségének, kapcsolatteremtő készségének fejlesztése a mese, vers, dramatikus játékok által
“Néphagyomány ápoló” munkaközösség – Bóbita Óvoda	<ul style="list-style-type: none"> ✖ Magyar népi hagyományok megőrzése, ápolása, népi kultúránk értékeinek átöröklése, éltetése ✖ Az óvodapedagógusok módszertani kultúrájának, ismereteinek bővítése, elmélyítése
„Bújj, bújj, zöld ág” munkaközösség - mozogjunk népi játékokkal - Gombácska Óvoda	<ul style="list-style-type: none"> ✖ Szakmai, módszertani tudás bővítése, a népi játékok szerepének kiemelése a gyermekek motorikus képességek fejlesztésében.

Értékelési munkaközösség	✕ A mérés-értékelés folyamatok szabályozása, a külső és belső partneri elégedettség, óvoda-iskola átmenet fejlesztése.
--------------------------	--

A csoportok alakítása

A csoportszerkezet kialakításakor a felvett gyermekek életkorát, a gyermekközösségek szociális hátterét, a szülők igényeit és az óvodapedagógusok véleményét figyelembe véve az alábbi módon szervezzük a csoportokat:

Azonos életkor alapján szerveződő csoportok:

Kiscsoport (esetleg korcsoportismétlő kiscsoport)	3-4 éves gyermekek
Középső csoport	4-5 éves gyermekek
Nagycsoport	5-6-7 éves gyermekek

Vegyes életkorú csoportok:

Részben osztott csoportok

Kis – középső csoport	3-5 éves gyermekek
Középső – nagycsoport	4-7 éves gyermekek

Osztatlan csoport

Kis – középső – nagycsoport	3-7 éves gyermekek
-----------------------------	--------------------

6.2. Tárgyi feltételek

A Marcali Óvodai Központ óvodáinak épülete, a hozzá tartozó udvarok kielégítően szolgálják a gyermekek biztonságos kényelmét és lehetővé teszik a mozgás – és játékigényük kielégítését. Az épületek állapota azonban az óvodák között nagyon eltérő. A gyermekek által használt eszköz felszereltség változatos skálát mutat, mivel az arculatok sokféleségéből adódóan eltérő az ellátottság milyensége. Minden óvoda az arculat erősítéséhez igyekszik, a legmegfelelőbb eszközöket kiválasztani és alkalmazni. A játékeszközök minden esetben az életkornak megfelelnek, esztétikusak, és a lehetőségekhez mérten folyamatosan cserélődnek, bővülnek. Az óvodák megfelelő munkakörnyezetet biztosítanak az óvodai munkatársaknak, és lehetőséget teremtenek a szülők fogadására. Az óvodapedagógusok kihasználják a fenntartó és egyéb szervezetek által meghirdetett pályázatokat és folyamatosan bővítik az eszköztárunkat. Sporteszközöket, egészséges ételek készítéséhez szükséges konyhai gépeket, természettudományos könyveket, megfigyelésekhez használatos eszközöket, népi játékokat vásárolnak. A tárgyi erőforrások fejlesztéséhez, a szülők is hozzájárulnak, hiszen minden óvodában vannak különböző rendezvények, ahol a befolyt összeggel támogatják a

gyermeket. Vannak olyan óvodák, ahol helyi cégekkel, civil szervezetekkel sikerült jó kapcsolatot kialakítani és adományokat ajánlva fel, segítik az eszközfelszereltségünket.

A digitális eszközfelszereltség az utóbbi időben fejlődött, minden óvodában az asztali gépek mellett laptopok segítik a csoportban dolgozókat, valamint projektorok, kivetítők, egy óvodában interaktív tábla közvetíti a gyermekek felé olyan tudástartalmakat, melyek a saját környezetükben nem tudunk megfigyeltetni. Bővíteni szeretnénk olyan eszközökkel, melyet a gyermekek korlátozottan, de saját maguk is képesek lesznek használni.

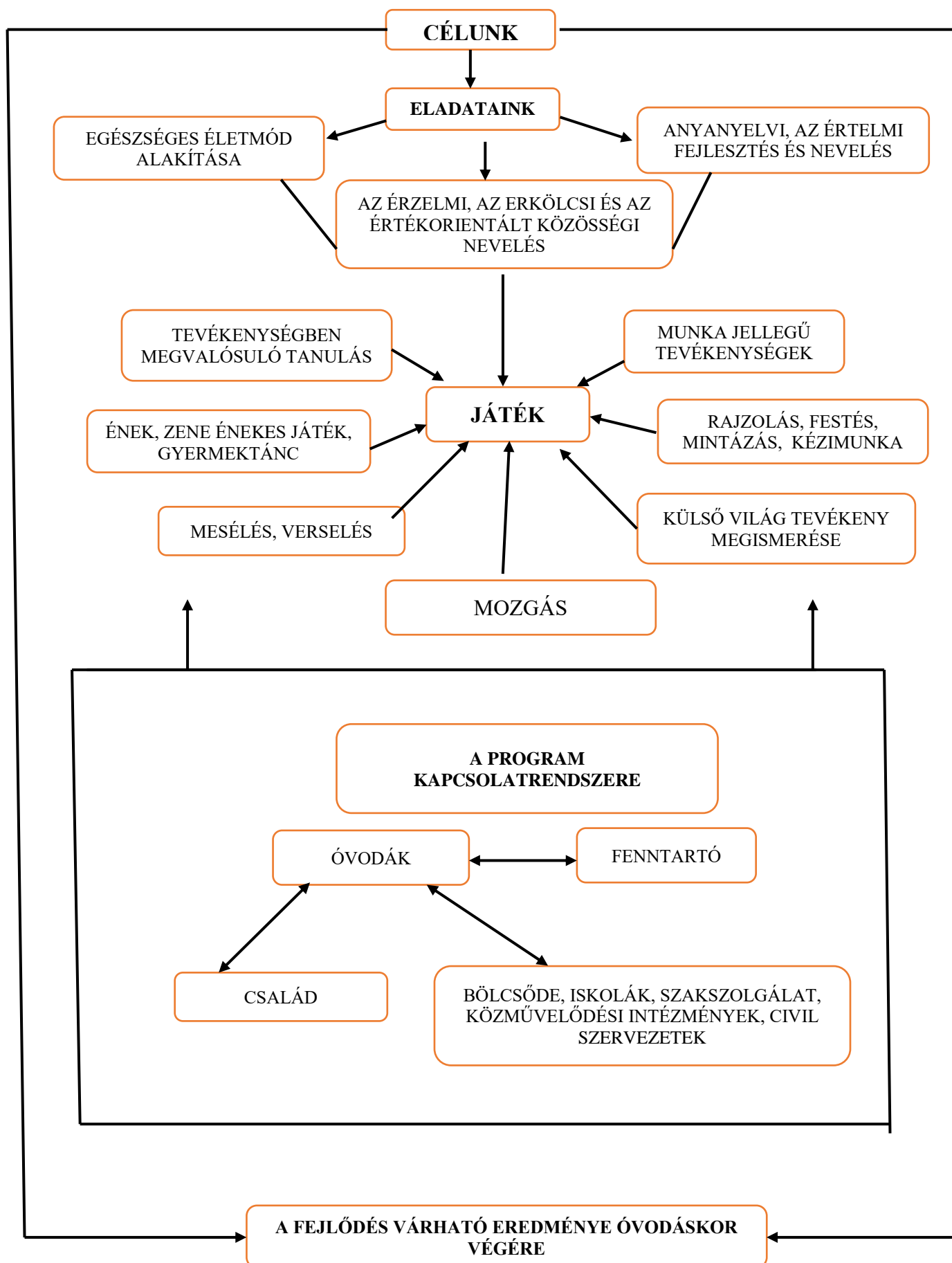
A munkaterv minden nevelési évben tartalmazza azokat a tárgyi beszerzéseket, melyek aktuálisan szükségesek, illetve azokat bővítéseket, fejlesztéseket, amit az óvodákban az adott időszakban el kívánunk érni.

7. Óvodai nevelési rendszerünk

Az óvodai nevelés feladatai szerteágazó, egymásra épülő és egymással összefüggő komplex módon érvényesülő tevékenységek, melyek átszövik az óvodai nevelés teljes rendszerét. A rendszerben megvalósuló feladatok biztosítják az óvodai nevelés céljának kiteljesedését.

Az óvodáskor alapvető tevékenységi formájának a játékot tekintjük ezért, mint elsődleges tapasztalati forrásnak kiemelkedő a jelentősége, személyiség fejlesztésben betöltött szerepe. A játék integrálja a tanulási és munka jellegű tevékenységeket. A kommunikáció, a kapcsolatteremtés alapvető feltétele, mely átfogja a nevelés egészét a játékkal - a gyermek elsődleges tevékenységével -, a munkával és a tanulással egységben, a külső világ tevékeny megismerése által.

Nevelőmunkánk a család, a különböző intézmények és civil szervezetek, a nevelés színtereinek szoros együttműködésével lehet igazán eredményes. Nevelési céljaink, feladataink közvetítésével kezdeményező szerepet vállalunk a kölcsönös bizalom alapján az óvodai és a családi nevelés összehangolásában. A pedagógiai folyamatok megvalósulásának eredményessége a külső és belső partnerek elégedettségét szolgálja. Folyamataink működtetésében fontosnak tartjuk a tudatos szabályozást, a kapcsolatrendszerünk fejlesztését, és azt az együttműködést óvodán belül és kívül, mely minőségi óvodai nevelés megvalósulását teszi lehetővé valamennyi központhoz tartozó óvodában.

Az óvodáskorú gyermekek egészséges, tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez elengedhetetlen az óvodai élet céltudatos szervezése. Ezt szolgálja a gyermekek életrendjét, időbeosztását tartalmazó folyamatos, rugalmas napirend.

A napirend összeállításánál a következő szempontokra figyelünk:

- ✖ biztosítsa a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg,
- ✖ biztosítsa a gyerekek biológiai, pszichikai szükségleteinek kielégítését, az aktív és passzív pihenés megfelelő váltakozását,
- ✖ biztosítsa a szabad játék alapját képező élményszerzési lehetőségeket (séták, kirándulások, ünnepek, hagyományápolás),
- ✖ biztosítsa a gyermekek egyéni szükségleteit figyelembe véve – a tevékenységek harmonikus elosztását,
- ✖ ügyelünk arra, hogy az elmélyült, tartalmas, hosszantartó játékhöz elegendő idő álljon rendelkezésre,
- ✖ figyelünk arra, hogy a gondozási tevékenységek végzése során minden kisgyermek a saját tempójában, elegendő időt kapva végezhesse el a tevékenységeket
- ✖ figyelmet fordítunk az eltérő korosztályok igényeire,
- ✖ érvényesüljön a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét,
- ✖ rugalmasan figyelembe vesszük ünnepeinket, hagyományainkat,
- ✖ lehetőség szerint biztosítjuk a délelőtti és délutáni időszakban is a szabad levegőn való – minimum egy óra –tartózkodást.

Nyári hónapokban az óvodai életet nyári napirend szerint szervezzük. Az év közbeni szokások megtartása mellett ez annyiban jelent változást, hogy a gyermekek lehetőség szerint az egész napjukat a szabadban töltik.

7.1. Napirend

A pedagógiai program ajánlott napirendje

Napirendi keretek szeptember 1.-től – május 31.-ig

Idő	Tevékenységek
06.30 – 7.00	Gyermekek fogadása az ügyeletes csoportszobában. Szabad játék.
7.00 – 12.00	SZABAD JÁTÉK , egyéb szabadon választott tevékenység Folyamatos tízórai (9 ³⁰ -ig) óvodapedagógusi kezdeményezések: kötött és kötetlen foglalkozások, egyéni fejlesztések: logopédia, gyógytestnevelés, részképesség fejlesztés és mikro csoportos foglalkozások Játék az udvaron Szabad levegőn való tartózkodás (/séta, kirándulás, kerti munkák, énekes körjátékok)/
12.00 – 13.15	Előkészületek az ebédhez Ebéd Testápolási teendők elvégzése Készülődés a pihenéshez
13.15 – 15.00.	Pihenés, altatás mesével, altatódallal Folyamatos ébredés
15.00 – 17.00	Folyamatos ébredés, öltözködés, testápolási teendők Uzsonnázás Játék, szabadon választott tevékenység, egyéni fejlesztések, mikro csoportos foglalkozások, az óvoda zárásáig

Napirendi keretek június 1.-től – augusztus 31.-ig

Idő	Tevékenységek megnevezése
06.30 –11.45.	Szabad játék, pihenés, szabadon választott tevékenység Játék az udvaron, egyéb szabadon választott tevékenység, előkészület az étkezéshez, tízórai, óvodapedagógusi kezdeményezések, csoportos foglalkozások, vizes játékok, séta, vizsgálódások, kézműves tevékenységek.
11.45-13.15	Előkészület az ebédhez Ebéd
13.15-15.00	Pihenés, alvás
15.00-17.00	Folyamatos ébredés, előkészület az étkezéshez, uzsonna, játék, egyéb szabadon választott tevékenység az óvoda zárásáig

7.2. Hetirend

A heti rend a napirendhez hasonlóan a folyamatosságot, a rendszerességet, a nyugalmat biztosítja az óvodai csoportokban, és lehetőséget nyújt a szokásrendszer segítségével az óvodások napi életének megszervezéséhez.

A hetirend kialakításának szempontjai:

- A heti rend összeállításánál figyelünk arra, hogy idő legyen, a gyermeki tevékenységek, kezdeményezések, ötletek és javaslatok meghallgatására, kipróbálására vagy közös megvitatására,
- a hetirendben állandó helye van a szervezett mozgásos tevékenységnek, mely az óvodák feltételeihez igazodva valósul meg hetente egy alkalommal (csoportszobában tornateremben)
- az óvodák sajátos arculatához kapcsolódó mozgásos játékokat napi rendszerességgel szervezzük meg (preventív torna, zenés mozgás, népi gyermekjátékok)
- a marcali óvodák nagycsoportosainak vízhez szoktatása, úszásprogram szintén a hetirend állandó része heti egy alkalommal
- naponta lehetőség van az éneklésre, vizuális tevékenységekre, verselésre, mesélésre, a külső világ tevékeny megismerésére mikro csoportban, kötetlen formában
- elsődlegesnek tartjuk a játék szerepét, ezért elegendő időt biztosítunk az elmélyült, nyugodt játékhöz
- az egyéb tevékenységeket a komplexitás figyelembe vételével szervezzük meg
- biztosítjuk a tervszerűséget, folyamatosságot, de törekszünk a rugalmasság megvalósítására
- a hetirendben egy napon az óvodák sajátos arculatához kapcsolódó tevékenység a hangsúlyozottabb

8. Az óvoda kapcsolatai

Alapvető elvünk, hogy minden olyan személlyel és intézménnyel élő kapcsolatot alakítunk és tartunk fenn, akik nevelő munkánk hatékonyságát növelni tudják. Az óvodák kapcsolatot tartanak azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt, az óvodai élet során, óvodai élet után meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükségletekhez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvodáink nyitottak és kezdeményezők.

Cél: Viszonyainkat az együttműködés, együttnevelés jellemezze a közvetlen, illetve közvetett partnerekkel az intézmény hatékony szakmai működése érdekében, melynek során használjuk az infokommunikációs eszközöket és a különböző online csatornákat.

❖ Marcali Kistérségi Többcélú Társulás - Társulási Tanácsa

Kapcsolatunk egyrészt a köznevelési törvényből adódóan és egyéb jogszabályok alapján hivatalos, rendszeres, másrészt támogató, segítő jellegű. Problémáink megoldására a

konstruktivitás a jellemző. Kapcsolattartásunk formája a kölcsönös tájékoztatás, egyéni megbeszélések, beszámolók.

- ✖ Jóváhagyja az intézmény működését.
- ✖ Jóváhagyja az intézmény szakmai dokumentumait.
- ✖ A mindekor hatályos jogszabályoknak megfelelően kinevezi az igazgatót.
- ✖ Az intézmény éves értékelőt és négy évenkénti beszámolót készít, melyben tájékoztatja a pedagógiai munka eredményeiről a fenntartót.
- ✖ Közös pályázatok előkészítése, jóváhagyása.
- ✖ A kapcsolattartás szubjektív megjelenésének is nagy jelentőséget tanúsítunk mely által támogatjuk a város rendezvényeit, speciális óvoda képünkkel sajátos óvodai nevelési arculatot adunk a városnak.
- ✖ A fenntartó által szervezett rendezvényekbe való kapcsolódás.

❖ **Gyermek, szülő, pedagógus együttműködésének formái**

Az alapelveinkkel összhangban, saját nevelési céljainkat és feladatainkat a családi nevelés kiegészítéseként terveztük meg, mert tiszteletben tartjuk, hogy a gyermekek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége. Ebben az együttműködésben felvállaljuk a kezdeményező szerepet. Az óvoda és család harmonikus kapcsolatának megteremtése a gyerekek fejlődése érdekében nélkülözhetetlen.

Óvodapedagógusi feladatok:

- ✖ A családban és az óvodában folyó nevelési sajátosságok kölcsönös megismerése a különbözőség elfogadásának közvetítése.
- ✖ A felelős, együtt nevelő munkában az óvodapedagógus kezdeményező szerepet vállaljon.
- ✖ Az együttműködést folyamatosan differenciáltan tervezze, figyelembe véve a családok helyzetében végbemenő változásokat.
- ✖ Az óvodapedagógus ismerje meg a családok szokásrendszerét, megfelelő tapintattal járjon el a szülők életmódjának befolyásolásában, amennyiben erre szükség van.
- ✖ Ismertesse meg a szülőkkel az óvoda házirendjét, szokás-, és szabályrendszerét.
- ✖ Törekedjen a kapcsolattartási formák hatékonyságának növelésére, esetenként megújítására.
- ✖ Tegye lehetővé, hogy sokféle lehetősége legyen a családnak az óvoda életében való részvételre.
- ✖ Biztosítson lehetőséget a szülők számára a programokkal kapcsolatos visszacsatolásra.
- ✖ Az együttműködés, kommunikáció elősegítése érdekében lehetőség szerint használja a digitális eszközöket, mutasson példát azok funkcionális használata terén.
- ✖ Fokozott figyelmet fordítson a hátrányos, halmozottan hátrányos és veszélyeztetett helyzetű családokra.
- ✖ Ismerje meg és alkalmazza a kapcsolattartás megújítására irányuló innovációt!
- ✖ A családi nevelés hiányosságaiból eredő hátrány csökkentése érdekében a szülőkhöz való közelítés oly módon, hogy abból egyértelműen a segítőkészség és az együttműködés szándéka tükröződjön.

- ✗ A szülők környezettudatos magatartásának befolyásolása, szokás- normarendszer elfogadtatása.
- ✗ A gyermekek fejlődéséről nyújtott folyamatos és hiteles tájékoztatás, modell értékű nyílt kommunikáció során, a gyermekek iskolai beilleszkedésének közvetett segítése.
- ✗ A családok kultúrájának megismerése, közvetítése.

Az együttműködés alapelvei

- ✗ A gyermeki és szülői jogok tiszteletben tartása és biztosítása.
- ✗ A nevelésben a család elsődlegességének elismerése, tisztelet a szülő iránt.
- ✗ A család szokás-norma rendszerének megismerése, elfogadása.
- ✗ A gyermek fejlődéséről folyamatos, hiteles tájékoztatás.
- ✗ Pedagógiai elvünkkel egyező szülői kérések, javaslatok figyelembevétele, megvalósítása, eredményességének figyelemmel követése.
- ✗ A családi nevelés hiányosságaiból eredő hátrány, kötelességszerű csökkentése.
- ✗ A gyermek fejlettségének és a fejlődés egész családot érintő rizikó faktorainak mérlegelése, az erősségekre építés elve alapján.

Formája	Tartalma	Résztvevők
Beiratkozás „Kukucska napok”	- személyes kapcsolat felvétel - személyi adatok rögzítése - az óvoda bemutatása -betekintés a szervezett tevékenységekbe	szülők, igazgató, óvodatitkár óvodapedagógus
Családlátogatás Visszatérő családlátogatás	- anamnézis felvétel - a gyermekek életkörülményeinek megismerése, -felmerülő problémák megbeszélése	család óvodapedagógus
Óvodakezds Ismerkedő, befogadó napok	- anyás/apás beszoktatás -motiváció kialakítása a tevékenységek iránt - napi kapcsolattartás	szülők óvodapedagógus, dajka
Szülői értekezlet 3 alkalommal	Az óvoda életével kapcsolatos információk megbeszélése. A szülők megismertetése a dokumentumok tartalmával (pl Házirend, Pedagógiai Program,) A csoport életének ,ill.az óvodai szokásoknak az ismertetése. Szülők tevékeny bevonása a szülői értekezletek folyamatába – drámajáték, adott téma megvitatása, szakemberek meghívása. Azonos témában érintett szülők részvételével.	szülők óvodapedagógus
Fogadóóra min. 2 alkalommal, szükség szerint	Szülő - óvónő személyes hangvételű egyéni problémák megbeszélése	szülők, óvodapedagógus

Szülői fórum min.2 alkalommal	nevelési nehézségek megoldására szakember bevonásával	szülők, óvodapedagógus előadó
Szülői munkaközösségi megbeszélések 3 alkalommal	Éves munkaterv alapján az óvoda nevelőmunkájának segítése, rendezvények szervezése	Szülői munkaközösség tagjai, Igazgató, igazgatóhelyettes, tagóvoda igazgató
Nyílt nap, hét Vendégváró-nap	Betekintés az óvoda mindennapjaiba	szülő, óvodapedagógus,
Munkadélutánok	Játékeszközök, dramatikus kellékek, dekorációk készítése Kellemes hangulatú beszélgetések, Kapcsolat – bizalom kiépítése	szülő, óvodapedagógus
Közös rendezvények, ünnepek, szabadidős programok	Az óvoda munkájába való betekintés, szemléletformálás Családi házzal való kapcsolat erősítése.	szülő, óvodapedagógus
Kérdőívek Véleményláda Hirdetőtábla,	Elégedettségvizsgálat /szülőértekezlet, fórum, rendezvény/	szülő, óvodapedagógus

❖ Somogy Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Marcali Tagintézmény,

A fejlesztést igénylő gyermekek érdekében folyamatos az együttműködés. A gyermekek anamnézis feltárásában jelentős szerepet töltenek be, hiszen a korai fejlesztésben részesülő gyermekekről korrekt tájékoztatást kapunk. A szakszolgálat által szervezett szakmai napokon, továbbképzéseken való részvételen segítjük kölcsönösen egymás nevelőmunkáját.

Az integráció, mint pedagógiai feladat hatékony teljesítése a szakszolgálat szakembereinek segítségével valósul meg intézményeinkben. Az egyéni fejlesztéseken túl a prevenciós feladatok ellátásában is nagy szerepet vállalnak – gyógy testnevelés, logopédiai ellátás, egyéni fejlesztés, óvodapszichológiai ellátás, nevelési tanácsadás, tehetséggondozási munka támogatása.

❖ Marcali Szociális és Egészségügyi Szolgáltató Központ

Bölcsőde

Az óvodapedagógusok aktív kapcsolat ápolására törekednek a kisgyermek nevelőkkel, mely nagyban megkönnyíti a bölcsődéből érkező gyermekek óvodába történő beilleszkedését. Az óvodapedagógusok tájékozódnak a bölcsődében a kisgyermeknevelőtől a leendő óvodások egyéni szokásairól, baráti kapcsolatairól. A bölcsődések ellátogatnak leendő óvodájukba, ismerkednek óvónőjükkel, az óvodásokkal. Bölcsődei szülői értekezleten az igazgató tájékoztatja a szülőket, az óvodai nevelésről. Folyamatos és konstruktív a konzultáció a bölcsőde vezetőjével, a felmerülő problémák megoldásában, egymás munkájának támogatására.

Gyermekjóléti Szolgálat

A Pedagógiai Programunkban megfogalmazott testi-lelki fejlesztésben való együttműködés.

Együttműködés módszerei:

- jelzőrendszer működtetése (szóban és írásban)

- kölcsönös párbeszéd (fórumok, óvodai rendezvények, szakmai napok)
- gyermekvédelmi tevékenység nyomon követése céljából évenkénti írásbeli tájékoztató küldése az intézmény felé.
- Folyamatos, naprakész tájékoztatás.
- Az óvoda-iskola segítő rendszeresen látogatja óvodáinkat, lehetőséget biztosítva a szülők számára, a segítségnyújtásra.

❖ Iskolák

A zökkenőmentes iskolakezdés elősegítése érdekében a helyi sajátosságok, szokások figyelembevételével együttműködésen alapuló kapcsolatra törekszünk az iskolával.

- ✗ Az iskolai beiratkozás előtt az iskolák által szervezett bemutatkozó illetve játszó délelőttön való részvétel a leendő első gyermekekkel.
- ✗ Tavasszal nyílt napok keretében ismerkedhetnek az óvisok az iskolai élettel.
- ✗ Óvodai és iskolai nyílt napokon betekintés egymás munkájába.
- ✗ A tanévnyitó ünnepélyeken az iskolába menő nagycsoportosok alkalomhoz illő műsorral készülnek.
- ✗ Az óvoda által szervezett szakmai napokra az iskolák pedagógusainak meghívása.
- ✗ Az iskolai tanulmányi versenyeken az óvodapedagógusok zsűritagként való részvétele.
- ✗ Az óvoda-iskola átmenet megkönnyítése érdekében az iskolai tanulmányok megkezdése után nyomon követjük az első osztályosok teljesítményét. Kérdőív formájában visszajelzést kapunk az első tanitoktól azokra a területekre, melyek fejlesztésre szorulnak. A következő időszakra betervezzük azokat a módszereket, eszközöket, melyek elő tudják segíteni a gyermekek írás, olvasás alapjainak elsajátításához szükséges képességek fejlesztését. Lehetőséget biztosítunk a tanítók számára a gyermekek fejlődésének nyomon követő dokumentációjába betekinteni.

❖ Közművelődési intézmények

A **Kulturális Központba** és a már meglévő **Kulturális Korzóba** az eddig megszokott színházlátogatásokon, valamint gyermekeink életkori sajátosságaihoz és életkorához alkalmazkodó gyermekrendezvényeken túl kihasználjuk (minden óvoda) a mozi adta lehetőségeket, a nevelési év elején előre megtervezett koncepció alapján.

Könyvtár:

- ✗ rendszeres látogatás, különböző gyermekprogramokon,
- ✗ gyermek-, illetve szakirodalom kölcsönzés,
- ✗ ünnepekhez, jeles napokhoz kapcsolódó szervezett tevékenységekben való részvétel,
- ✗ vers- és prózamondó versenyeken óvodapedagógusok részvétele zsűritagként.

Városi Helytörténeti Múzeum:

- ✗ időszakos és állandó kiállítások megtekintése,

- ✦ múzempedagógiai foglalkozásokon való részvétel
- ✦ kézműves foglalkozások, szakmai előadások

Tavi Tv:

A város lakosságának tájékoztatása az óvodai programokról, jeles eseményekről.

❖ Egyéb

a.) Hidas Frigyes Zeneiskola

- ✦ a zeneiskola növendékeinek évszakzáró koncertjei óvodáinkban
- ✦ hangszerbemutató koncertek

b.) Az egészségügyi intézményekkel folyamatos kapcsolattartás, szűrések, vizsgálatok.

- ✦ Időközi vizsgálatok (pl.: Szakértői véleményezés esetén) és iskolakezdés előtti vizsgálat.
- ✦ Tájékoztatások, előadások, egészségnapok, jelzések, visszajelzések.
- ✦ Védőnővel munkatervben meghatározott feladatok elvégzése.

d.) Városi civil szervezetek

Az óvodák felveszik a kapcsolatot azokkal a szervezetekkel, akik hasonló tevékenységet folytatnak, mint a speciális sajátos arculatból fakadó feladatokat végző óvodák és így egy aktívabb kapcsolat keretében programokon, rendezvényeken vesznek részt az óvodás korúak.

e.) Egyház

Figyelembe vesszük a lelkiismereti és vallásszabadságról szóló rendelkezést, amely óvodánkban lehetőséget biztosít, speciális szolgáltatások kertében hittan igénybevételére. Óvodánkként évente történik felmérés a szülői igényekről, és ennek alapján biztosítjuk a hitoktató számára a helyet.

f.) Pedagógiai Oktatási Központ – Kaposvár

- szaktanácsadói látogatás (erősségek, fejlesztendő területek megállapítása, fejlesztés további segítése)
- pedagógusok képzése, továbbképzése
- Szakmai segítségnyújtások- egyedi esetek

g.)SMÖ Duráczky J. Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény – Kaposvár

Utazó szakszolgálati ellátás igénybevétele, a SNI gyermekek képességeinek fejlesztése érdekében.

h.) Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külhoni magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és – lehetőségei szerint – szakmai kapcsolatot tart fenn.

9. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógusok feladatai

9.1.Játék

A gyermek legfontosabb, legfőbb és legfejlesztőbb tevékenysége, az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék – szabad képzettársításokat követő szabad játékfolyamat – a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé. A gyermek olyan önkéntes, szabadon választott tevékenysége természetes gyermeki megnyilvánulás melyet az önkéntesség, spontaneitás, az örömelemény, az aktivitás és a variabilitás jellemez.

Cél:

A gyermekek sokoldalú, harmonikus személyiségének kibontakoztatása, kompetenciáinak fejlesztése szabadon választott, változatos játéktevékenységeken keresztül.

Óvodapedagógus feladatai:

- ✖ érvényesüljön a szabad játék túlsúlya a személyiségformálásban, a képességek fejlesztésében, az ismeretnyújtásban és az anyanyelvi fejlesztésben,
- ✖ az óvodapedagógus utánzó mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítővé, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad,
- ✖ az óvodapedagógus folyamatos jelenléte, ami lehetővé teszi a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását,
- ✖ az óvodapedagógus tudatos jelenléte, amely biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását, amit feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együtt játszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival ér el,
- ✖ változatos, élményt adó játékos tevékenységek, játékok szervezése, amelyben a gyermekek ismereteinek bővítése, kreativitása, értelmi képességeinek fejlesztése, érzelmi élete gazdagítása, az életkori sajátosságok figyelembevételével.
- ✖ *szükséges feltételek megteremtése:* változatos élményszerzési lehetőség, alkotókedvű légkör, állandó, ideiglenes, egyszerű, alakítható és személyes játszóhelyek kialakítása a különböző típusú játékokhoz, csoportszobában és szabadban egyaránt elegendő, lehetőleg összefüggő játékidő, egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő változatos anyagok, eszközök, játékszerek, félkész- és szimbolikus kellékek gazdag választéka,
- ✖ a vásárolt játékok mellett a természetes alapanyagú, a témához illeszkedő, esztétikus saját készítésű játékok felhasználása,
- ✖ évszakokhoz, jeles napokhoz, ünnepekhez kapcsolódó játéktevékenységek alkalmazása,

- ✗ a szabályjátékon kívül minden más játéknál az indirekt játékirányítás elvárásai a mérvadóak: ötletadás, eszköz biztosítása, kérésre szerepvállalás, metakommunikációs eszközös alkalmazása
- ✗ folyamatos megfigyeléssel információszerzés a gyermekek fejlettségéről,
- ✗ a fejlesztés lehetőségeinek kihasználása,
- ✗ változatos játékfajták megteremtése és feltételeinek biztosítása a szabadban is.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- ⇒ játékuik témájukban, tartalmukban gazdag, színes, elmélyült,
- ⇒ képesek kitartóan, több napon át egy játéktémában együttesen részt venni,
- ⇒ képesek bonyolult tartamú, változatos karakterű szerepeket kitalálni, megformálni, elosztani, elcsereélni,
- ⇒ ismert meséket dramatizálnak, báboznak,
- ⇒ önállóan kezdeményeznek szabályjátékokat, a szabályokat elfogadják, betartják és betartatják,
- ⇒ képesek bonyolult építmények létrehozására, kreatívak
- ⇒ játékuikhoz szívesen készítenek és alkalmaznak kiegészítő eszközöket, előnyben részesítve a természet kincseit,
- ⇒ kommunikatív megnyilvánulásuk gazdag, kulturált és érthető,
- ⇒ társas viselkedésükben megjelennek az óvoda által preferált viselkedési szabályok,
- ⇒ a tevékenységek közben egymásra figyelnek, a játékeszközökre és az alkotásokra is vigyáznak,
- ⇒ játékuikban megjelenik az érzelmi megnyilvánulás
- ⇒ játék közben természetes beszédmodorban, egymást meghallgatva beszélnek
- ⇒ élményeiket, tapasztalataikat a játékba ágyazva megélik

9.2. Verselés, mesélés

A többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak.

Cél:

Változatos irodalmi élmények nyújtásával belső igény felélesztése a színház, a múzeumok, könyvtár értékei iránt. A meseélmények segítségével, a mondókák, versek zeneiségével a gyermekek pozitív személyiség jegyeinek megalapozása.

Óvodapedagógus feladatai:

- ✗ A mindennapos mesélés feltételeinek, szokásainak kialakítása a csoportban
- ✗ a mindennapi mesélés, vers, bábozás, dramatizálás, dramatikus játékok igényének kialakítása, mely erősíti a gyermek előtt a külvilág és az ember belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat, segítve a régi és új benyomások elfogadása, és többszöri feldolgozása,

- ✗ a mindennapos mese segítse a kiegyensúlyozott mentálhigiénés állapot megteremtését
- ✗ a mesélés, verselés, mondókázás mindennaposságával az esztétikai, irodalmi fogékonyság megalapozása, anyanyelvünk, szülőföldünk szeretetére nevelés
- ✗ sokrétű, igényes irodalmi anyag válogatása az egyetemes értékű és népi művek megfelelő arányú felhasználásával,
- ✗ az irodalmi anyagokat, műveket az életkori sajátosságok figyelembevételével válogatja, használja,
- ✗ olyan mese és versanyag kiválasztása, amely a gyermekek értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, fejlesztését segíti, feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákat, feloldást ad az esetleges gyermeki félelmekre, feszültségekre,
- ✗ irodalmi élményhez juttatás - változatos kulturális programok látogatásával, az óvónők példaértékű előadásmódjával, grammatikailag helyes, élményszerű, szemléletes előadásaival,
- ✗ minél több alternatív lehetőség teremtése az önkifejezésre - báb, dramatikus játék, drámajáték, játék, saját mese - mozgással vagy ábrázolással való megjelenítésre
- ✗ a báb személyiségfejlesztő és feszültségoldó hatásának kihasználása
- ✗ oldott, derűs légkör teremtése, amelyben a gyermekek természetes közlési vágya, a meglévő ismereteinek különféle élethelyzetben való gyakorlása fejlődik és fejleszthető,
- ✗ műveltségi tartalmak iránti fogékonyság fejlesztése, a könyv, az irodalom megszerettetése, az igényességre szoktatás,
- ✗ segítse a vers, mondóka, mese az érzelmi biztonságot, a belső képalkotást, mely a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája
- ✗ verselés, mesélés során a magyar költészet, a népi, dajkai hagyományok segítsék elő a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődését.
- ✗ az életkori sajátossághoz igazodó népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi – , a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek alkalmazása

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- ⇒ igénylik, szívesen és türelmesen hallgatják a mondókákat, verseket, meséket,
- ⇒ képesek önálló mondóka, vers és mesemondásra,
- ⇒ tudnak meséket, történeteket kitalálni, azokat színesen, érthetően, kifejezően előadni,
- ⇒ kreatívan improvizálnak, a maguk szórakoztatására is mesélnek, báboznak, dramatizálnak
- ⇒ mindennapi beszédükben, mesélés, bábozás során használják a népmesékből megismert fordulatokat, kifejezéseket,
- ⇒ tisztán, érthetően meg tudják fogalmazni gondolataikat, érzelmeiket,
- ⇒ megalapozódik a könyv és könyvtár használat, színházlátogatás igénye, kialakulnak az ezekhez kapcsolódó viselkedésformák.
- ⇒ képesek erkölcsi, közösségi érzések megélésére, erkölcsi ítéletek megfogalmazására az irodalmi alkotások hatására,

- ⇒ képesek az irodalmi alkotások hőisével azonosulni, élmények, érzelmek hangulatok, benyomások érzékelésére, megélésére a befogadás folyamatában,
- ⇒ képesek az esztétikai élményszerzésre, az esztétikai hatások befogadására

9.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbéli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek-, néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segítik.

Cél:

Igényes zenei élményhez juttatással fejlődjön a gyerekek zenei ízlése, zenei kreativitása, esztétikai fogékonysága, zenei képessége, és a zenei anyanyelv használata.

Óvodapedagógus feladatai:

- ✖ a zenei képesség fejlesztésében fordítson hangsúlyt a hagyományápolásra, az énekes népi játékok játékok, mondókák, ölbéli játékok alkalmazására
- ✖ a gyermekek megismertetése az egyszerűbb és bonyolultabb mozgás- és térformákkal, a fogócskák, bújós-vonulós, kapus-hidas, párválasztó, párcserélő, fogyó és gyarapodó, valamint kitalálós játékokkal
- ✖ a zenei ízlésvilág formálására válogatás klasszikus és kortárs művek alkotásaiból
- ✖ zenehallgatási anyagként ismerkedés más népek és a kisebbség dalaival,
- ✖ a zenei fejlesztés megvalósítása lehetőség szerint történjen csoportszobában és udvaron egyaránt,
- ✖ a zenei fejlesztést szolgáló sajátkészítésű és vásárolt eszközök, hangszerek, kellékek rendszeres használatának biztosítása,
- ✖ a felhasznált zenei anyag igényes, életkorhoz, adott korcsoport képességszintjéhez igazodó kiválasztása, összeállítása,
- ✖ hallás, ritmusérzék, mozgáskultúra fejlesztése,
- ✖ a zenei képességfejlesztésben a természet hangjainak, kincseinek felhasználása,
- ✖ zenei kreativitás fejlesztése,
- ✖ a helyes testtartás kialakítása, esztétikus, szép mozgás fejlesztése,
- ✖ a zenei képességfejlesztéssel párhuzamosan örömteli, érzelem gazdag, szép, tiszta éneklésre szoktatás, az egyéni megszólalás bátorítása természetes játékhelyzetekben (felelgetős énekes játékok),
- ✖ zenehallgatásként komolyzenei művek, magyar népdalok és igényes műdalok szépségeinek megismertetése,
- ✖ a digitális eszközöket, céljainak megfelelően, tudatosan alkalmazza az érdeklődés felkeltésére, az ismeretszerzés fejlesztésére.
- ✖ a gyermekek zenei kultúrájának legyen része a népi énekes játék is.

- ✖ A zenei ízlésvilág formálása az óvónők tiszta, megfelelő hangmagasságban történő, példaértékű éneklésével.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- ⇒ szeretnek és gátlások nélkül tudnak egyedül és közösen énekelni, mondókázni,
- ⇒ élvezettel játszanak dalos játékokat, hallgatnak zenét,
- ⇒ játékaikban önállóan használják a mondókákat, kiolvasókat,
- ⇒ tudnak ritmust, dallamot, mozgást improvizálni,
- ⇒ esztétikus kifejező mozgásra törekszenek,
- ⇒ képesek megkülönböztetni a zenei fogalom párokat,
- ⇒ belső hallásuk fejlett, képesek dallambújtatásra, hangszínek, hangszerek, a környezetük hangjainak felismerésére, megkülönböztetésére,
- ⇒ életkornak megfelelően ismernek néhány hagyományhoz kapcsolódó népi mondókát, népdalt.

9.4.Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A rajzolás, a festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül, a közösségi rendezvényeken való bemutatására, a tehetségek bátorítására törekvés. A vizuális nevelés látásnevelés, képzetek, utánzás, gyakorlás segítségével, mely az óvodai nevelés egészét áthatja. Az ábrázoló tevékenység célja nem maga a tevékenység során létrejövő bármiféle alkotás, vagy annak esztétikai értéke, hanem maga az örömteli cselekvés.

Cél:

Alakuljon ki a gyermekek élmény- és fantáziavilágának képi szabad önkifejezése, esztétikai érzékenysége, igényessége, az esztétikai élmények befogadásának öröme és képessége. Gazdagodjon tér-, forma-, színképzetük, esztétikai érzékenységük, szép iránti fogékonyságuk, igényességük.

Óvodapedagógus feladatai:

- ✖ az önkifejezés megvalósításának segítése, a különféle technikák, eszközök alkalmazásával, az önálló gyermeki alkotó tevékenység feltételeinek megteremtésével, örömteli alkotólétkör biztosítása
- ✖ kortárs képzőművészeti, népművészeti alkotások és esztétikus tárgyi környezet megismertetése az esztétikai érzékenységük, a szép iránti nyitottságuk, igényességük formálása
- ✖ olyan élmények biztosítása, amelyet örömteli megvalósítás követ

- ✗ az ábrázoló tevékenységek, a gyermeki alkotó-alakító tevékenységek feltételeinek megteremtése, biztosítása az egész nap folyamán, a csoportszobában és szabadban egyaránt,
- ✗ az igény kialakítása az alkotásra, a kreatív önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására,
- ✗ a tevékenységek megvalósításánál és az azokhoz alkalmazott eszközök használatánál az életkori és az egyéni fejlettségi szint, képességekhez szerinti differenciálás érvényesítése,
- ✗ A vizuális tevékenységekhez kapcsolódó verbális és nem verbális megnyilvánulásokkal a spontán beszéd formáinak fejlesztése: (pl. megszólítás, szándéknyilvánítás, kérdés, tudakozódás, különböző mondatfajták használata, aktív és passzív szókincs bővítése, véleménynyilvánítás, döntés, az ábrázoltak szóbeli elmondása, formák, színek magyarázata, a barkácsoláshoz szükséges eszközök, anyagok megnevezése, kiállítás látogatáshoz kapcsolódó élmények megbeszélése. stb.)
- ✗ a természetes anyagok elsődleges alkalmazása, felhasználása,
- ✗ képzőművészeti alkotások megismertetése, az esztétikai érzékenységük, a szép iránti nyitottságuk, igényességük formálása,
- ✗ az élmény- és fantáziavilág képi szabad önkifejezésének fejlesztése,
- ✗ a tér-forma-színképzet gazdagítása,
- ✗ az értékelő, önértékelő képesség alakítás
- ✗ rajzpályázatokon való rendszeres részvétel
- ✗ a kompetencia által kínált változatos technikák maximális alkalmazása

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- ⇒ örömforrás számukra az élményen alapuló vizuális tevékenység,
- ⇒ képalkotásaikban egyéni módon jelenítik meg élményeiket, elképzeléseiket, témaválasztásuk változatos,
- ⇒ alkotásaikra jellemző a részletező formagazdagság, a színek variálása,
- ⇒ téralakításban, építésben bátrak, ötletesek, együttműködők,
- ⇒ az eszközöket készségszinten kezelik, alkalmazzák,
- ⇒ észreveszik környezetükben a szépet, szívesen gyönyörködnek művészeti alkotásokban,
- ⇒ képesek értékítéletre az alkotásokkal kapcsolatban,
- ⇒ helyesen alkalmazzák a különféle technikákat.

9.5. Mozgás

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszicho motoros készségek és képességek kialakításának formálásának és fejlesztésének eszközei. Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltató- és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyet sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló

gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása. Fontos szerepe van az egészség megőrzésében, megóvásában, felerősíti és kiegészíti a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatását. Az óvodapedagógusok a változatos mozgásformák mellett alkalmazzák a Mozgáskotta és az Így tedd rá módszerét is.

Cél:

Örömmel és szívesen végzett mozgással fejlődjön a gyermekek testi képessége, a szervezetének ellenálló képessége, tájékozódó, alkalmazkodó képessége, személyiségének akarati tényezői. Legyen képes napi rendszerességgel végzett szervezett mozgásra egészségének védelme érdekében.

Óvodapedagógus feladatai:

- * napi rendszerességgel a csoportban vagy szabad levegőn mozgásos játékok, tevékenységek, mozgáslehetőségek biztosítása
- * a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlesztése, a gyermeki szervezet teherbíró képességének erősítése. a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakítása,
- * az óvodai élet minden tevékenységébe be kell építeni a komplex testmozgást, melyek együtt hatnak a gyermek személyiségének - a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, probléma megoldó gondolkodás – fejlődésére,
- * törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására,
- * a mozgáslehetőségek feltételeinek megteremtése: megfelelő hely és idő a csoportszobában és az udvaron egyaránt,
- * változatos eszközök és kézi szerek biztosítása, használata,
- * a szervezett mozgástevékenység anyagának összeállításánál a csoport életkori illetve az egyéni fejlettségi szintek figyelembevétele,
- * vízhez szoktatás lehetőségeinek kihasználása,
- * differenciált feladatok adásával a nagy- és finommozgások, egyensúlyérzék, testséma, fizikális erőnlét, szem-kéz-láb koordináció fejlesztése,
- * lateralitás erősítése óvodánként egységes jelrendszerrel,
- * pozitív megerősítéssel, a helyesen kivitelezett mozdulat kiemelésével összerendezett, harmonikus mozgás kialakítása,
- * a fizikai aktivitáson keresztül a szellemi aktivitás előkészítése, a mozgásos feladatok sikeres megoldása eredményeként az önértékelés és az önbizalom növelése,
- * az egészséges versenyszellem megerősítése, szabálytudat kialakítása,
- * évente egy alkalommal szülőkkel közös mozgásos délután szervezése.
- * szülők ösztönzése, motiválása arra, hogy minél több mozgási lehetőséget biztosítsanak gyermeküknek az óvodán kívül is (különböző sport egyesületeknél).

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

⇒ szívesen vesznek részt mozgásos tevékenységekben, igénylik a mozgást,

- ⇒ mozgásuk összerendezett, egyensúlyérzékük, téri tájékozódásuk kialakult,
- ⇒ a feladatok végrehajtásában kitartóak,
- ⇒ kialakult testsémájuk, oldaliságuk,
- ⇒ beszédértésükről az utasításokra adott adekvát mozgásválaszokkal adnak visszajelzést,
- ⇒ ismerik a rendelkezésükre álló tornaszerek, eszközök funkcióját, gyakorlati alkalmazását,
- ⇒ megértik, betartják a szabályokat, kialakul egészséges versenyszellemük.
- ⇒ kialakulnak és megerősödnek a személyiség akarati tulajdonságai (kitartás, fegyelmezettség, stb.)

9.6. A külső világ tevékeny megismerése

A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

A környezeti nevelési alapelveink:

- ✱ Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek megismerjék és tapasztalatokat szerezzenek a szűkebb és tágabb környezetükről, emberekről, növényekről, állatokról, természeti jelenségekről, intézményen belül és kívül egyaránt.
- ✱ Igyekszünk olyan lehetőségeket teremteni, ahol a gyermekek a megszerzett ismereteiket össze tudják kapcsolni, a valós dolgokkal.
- ✱ Törekszünk arra, hogy ráirányított figyelemmel észrevegyék a környezeti problémákat, melyre a megoldást több lehetséges vonatkozás, összefüggés feltárásával megtalálják, akár a jelenben és a jövőben egyaránt.
- ✱ Az óvodás korú gyermekek cselekvő aktivitására épített tapasztalatszerzésre helyezzük a hangsúlyt, ahol lehetőséget biztosítunk a társakkal való együttműködésre. A környezeti nevelés valamennyi nevelési területre kiterjesztve átszövi az óvodai élet napjait és minden tevékenységformában jelen van.
- ✱ Törekszünk arra, hogy a gyermekeken keresztül egy új, környezettudatosabb szemlélettel ismertessük meg a családokat.
- ✱ Az óvoda dolgozói elhivatott környezettudatos magatartása révén közvetíti a gyermekek és a szülők felé azokat a környezet és természetvédelmi elveket, melyek egy fenntartható fejlődést eredményeznek.

Cél:

Alakuljon ki a gyermekben a természetes- és épített környezet iránti tisztelet, az értékek megőrzése és védelme, a szülőföld szeretete, életkornak megfelelően a hagyományok ápolása, a környezet megismerése közben a mennyiség, forma, méret, tér- és síkbeli szemlélete.

Óvodapedagógus feladatai:

- ✗ olyan kirándulások, séták szervezése, amely segíti a szülőföld, a hazai táj, a szűkebb és tágabb környezet megismerését a hozzá való kötődést
- ✗ olyan programok, kiállítások szervezése, amely segít eligazodni a helyi hagyományokban, népszokásokban
- ✗ családi és tárgyi kultúra értékeinek bemutatása, megismertetése, megszerettetése és védelme
- ✗ a spontán adódó és a szervezett megfigyelések lehetőséget adjanak a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására
- ✗ olyan környezetvédelmi szokások, magatartásformák kialakítása, amelyek megalapozzák a környezetbarát életmódot
- ✗ önálló véleményalkotás és döntési képesség fejlesztése
- ✗ a környezettel való ismerkedés feltételeinek megteremtése:
 - a megismerési módok legmegfelelőbb helyszíneinek megkeresése az óvoda szűkebb és tágabb környezetében,
 - lehetővé tenni a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését,
 - elegendő alkalom, idő biztosítása „a rácsodálkozásra”, a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására,
 - gazdag eszköztár használata készen vásárolt anyagokból és a természet kincseiből egyaránt,
- ✗ változatos tevékenységek szervezése, amelyek lehetővé teszik a személyes megtapasztalást, vizsgálódást, kötetlen szemlélődést és a kötött szempontok alapján történő megfigyelést,
- ✗ a témakörök feldolgozása az élményszerű megismerés és a gyerekek cselekvő aktivitása során történjen,
- ✗ a gyerekek kíváncsiságára, megismerési vágyára építve a képességek, és akarati tulajdonságok komplex módon történő fejlesztése,
- ✗ a környezet tevékeny megismertetése, megismerése oly módon, hogy a gyermek matematikai tartalmú ismeretek, tapasztalatok birtokába jut és azokat a tevékenységeiben is alkalmazza, felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat, alakul ítéliképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségsszemlélete,
- ✗ átgondolt, tudatos előkészítéssel, alapos, körültekintő lebonyolítással a kirándulások, helyszíni foglalkozások megszervezése,
- ✗ jeles napok eseményeinek, tevékenységeinek megismertetése,
- ✗ a népi kultúrából átvett szokások tetszés szerinti megismertetése, gyakorlati megvalósítása
- ✗ környezettudatos magatartás megalapozása a gyermekeket körülvevő felnőttek példaértékű magatartásával.
- ✗ a gyermek önálló véleményalkotásának elősegítése, döntési képességeinek fejlesztése a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában,
- ✗ a gyermek segítése abban, hogy a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- ⇒ ismerik és óvják környezetüket
- ⇒ ismerik és részt vesznek életkoruknak megfelelően a hagyományápolásban
- ⇒ ismerik és betartják a környezetvédelmi szokásokat, magatartásformákat
- ⇒ kialakul pozitív érzelmi viszonyuk az őket körülvevő természet iránt, ismerik a növény- és állatvilág gondozásának, megvédésének lehetőségeit,
- ⇒ szívesen vesznek részt vizsgálódásokban, felismernek ok-okozati összefüggéseket, következtetéseket, ítéleteket alkotnak,
- ⇒ ismerik saját adataikat: nevüket, születési idejüket, szüleik nevét, lakcímüket,
- ⇒ ismerik a környezetükben található intézményeket,
- ⇒ ismerik az évszakok fogalmát, az egyes évszakok jellemző jegyeit,
- ⇒ felismerik a napszakokat, kialakul az időben való tájékozódásuk,
- ⇒ gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában, ismerik a közlekedési eszközöket,
- ⇒ kialakult testfogalmuk, oldaliságuk, megfelelően alkalmazzák a térirányokat,
- ⇒ ismernek jeles napokat, népi kultúrából eredő szokásokat.

Külső környezetünk mennyiségi és formai elemei

Cél: Matematikai tartamú tapasztalatok szerzése során fejlődjenek a gyerekek problémamegoldó képességei, érezzék át a felfedezés, a felismerés, a tudás örömét.

Óvodapedagógus feladatai:

- ✱ Olyan eszközök és tevékenységek biztosítása, ami felkelti a gyermek érdeklődését, és természetes élet helyzetben teszi lehetővé számukra a matematikai tapasztalatok és ismeretek megszerzését.
- ✱ Lehetőségek teremtése a környező világ formáival, mennyiségi viszonyaival való ismerkedésre, tapasztalatok szerzésére:
 - képezzenek halmazokat, hasonlítsák össze azokat tulajdonság szerint, válogassák szét, bontsák részhalmazokra, rendezzék sorba elemeik szerint
 - mérjenek össze mennyiségeket becsléssel, párosítással
 - mérjenek magasságot, hosszúságot, tömeget, űrtartalmat, területet, szélességet, vastagságot, bőséget
 - ismerjenek meg síkidomokat, geometriai formákat
 - tájékozódjanak térben és síkban
 - ismerjék fel a számképeket a 10-es számkörben
- ✱ Minél több alkalmat biztosítani az összefüggések felismertetésére, állítások, következtetések megértésére

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- ⇒ a gyerekek szívesen vesznek részt matematikai jellegű tevékenységekben, tudnak és mernek véleményt mondani matematikai helyzetekről, problémákról
- ⇒ az óvodapedagógus kérdéseit megértik, gondolatát követik

- ⇒ szívesen vállalkoznak a felvetett problémák megoldására
- ⇒ a térben való tájékozódásban biztonságosan megkülönböztetik a térirányokat
- ⇒ értik és helyesen alkalmazzák a matematikai tevékenységekkel összefüggő szavakat, fogalmakat
- ⇒ tudnak számlálni, összehasonlítani, szétválogatni, sorba rendezni mennyiség, méret, forma, szín szerint,
- ⇒ biztonságosan tájékozódnak a tízes számkörben, helyesen használják a matematikai műveletekhez kapcsolódó relációs kifejezéseket

9.7. Munka jellegű tevékenység

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munka jellegű játékos tevékenység – az önkiszolgálás, a segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi vagy egyéb munka, a környezet-, a növény- és állatgondozás. A munka többnyire külső irányítással folyik, elvégzését külső szükségesség indokolja. Felelősséggel jár, végrehajtásához ismeretekre, készségekre van szükség.

Cél:

Alakuljanak ki olyan készségek, tulajdonságok, melyek elősegítik a munkához, közösséghez való pozitív viszony kialakulását, a munka tiszteletét, megbecsülését.

Óvodapedagógus feladatai:

- ✗ a gyermekek megismertetése a balesetmentes munkavégzés feltételeivel, az önmaguk, társaik, környezetük megóvásának szabályaival,
- ✗ az egyes munkafajták differenciált és fokozatos bevezetése,
- ✗ a tapasztalatszerzésnek, a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok, mint a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság alakítása a munka jellegű tevékenységek során,
- ✗ folyamatos lehetőség biztosítása, pozitív motiváció alkalmazása az önkéntes, önálló, képesség és érdeklődés szerinti munkavégzéshez csoportszobában és a szabadban egyaránt,
- ✗ egyéni munkatempónak megfelelő idő biztosítása,
- ✗ megfelelő méretű, biztonságos eszközök alkalmazása,
- ✗ motiválás a felnőttek személyes példaadásával,
- ✗ együttműködő készség fejlesztése,
- ✗ munka jellegű tevékenységekkel a közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés alakítása, a saját és mások elismerésére, értékelésére nevelés,
- ✗ évszakokhoz, jeles napokhoz, ünnepekhez kapcsolódó munka szervezése.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- ⇒ szívesen vállalkoznak a változatos munkafajták során egyéni és együttes feladatok teljesítésére,
- ⇒ szívesen segítenek a felnőtteknek és társaiknak,
- ⇒ felelősséggel, kötelesség teljesen és kitartóan végzik a rájuk bízott feladatokat,
- ⇒ képesek saját és mások munkájának értékelésére, elismerésére,
- ⇒ igényessé válnak saját maguk és a környezetük rendjére, képesek személyi tárgyaikat elrendezni, tisztán tartani,
- ⇒ az alkalmazott eszközöket, szerszámokat rendeltetésszerűen használják, megnevezik azokat, képesek kiválasztani a munkaeszközöket a konkrét tevékenységnek megfelelően,
- ⇒ örömmel vesznek részt az évszakokhoz, jeles napokhoz, ünnepekhez kapcsolódó munkákban.

9.8.A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

Cél:

A gyermekek kíváncsiságára, megismerési vágyára, érzelmi beállítottságára, kompetenciáira, önkéntelen figyelmére alapozva komplex módon az iskolai tanuláshoz szükséges készségek, képességek, akarat tulajdonságok fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendszerezése.

Óvodapedagógus feladatai:

- ✗ a tanulás folyamatában prioritást élvezzen a játék,
- ✗ a tanulást támogató környezet folyamatos megteremtése,
- ✗ a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire való építés,
- ✗ változatos, cselekedtető tevékenységek felkínálása,
- ✗ spontán adódó helyzetek kihasználása,
- ✗ egyéni megoldások keresésére ösztönző problémahelyzetek teremtése,
- ✗ lehetőségek teremtése minél több érzékszervvel való tapasztalatszerzésre, felfedezésre, vizsgálódásra, cselekvő aktivitásra, kreativitásának erősítésére, ami a gyermeket önálló ítéletalkotásra, reális önértékelésre, következtetések levonására, megfogalmazására ösztönzi,
- ✗ kötött és kötetlen tanulási formák kialakítása során a komplexitás alkalmazása,
- ✗ egyéni sikerélményhez juttatással és pozitív megerősítéssel önbizalom fejlesztés,
- ✗ az évszakok, jeles napok, ünnepek tartalmának beépítése a tanulási folyamatba,
- ✗ egyéni készségek, képességek, gondolkodási folyamatok fejlesztésére differenciált feladatadás, differenciált értékelés, felzárkóztatás, tehetséggondozás alkalmazása,
- ✗ a felfedezés örömeinek biztosítása változatos tevékenységekkel,

- ✕ a „tanulás” irányítása során a gyermek pozitív, személyre szabott értékelése, mely segíti a gyermek személyiségének kibontakozását, reális önértékelését
- ✕ a tanulás lehetséges formáinak alkalmazása:
 - az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása,
 - a spontán játékos tapasztalatszerzés,
 - a játékos, cselekvéses tanulás,
 - a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés,
 - az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés,
 - a gyakorlati problémamegoldás.

Differenciálás elve: céljában, tartalmában, módszereiben, eszközeiben, a szervezés módjában

A tanulás szervezeti keretei

	Frontális	Mikro csoportos	Páros	Egyéni
kötött	Szervezett mozgásos tevékenység Mindennapos mozgás Alkalomszerű vizsgálódások, túrák, kirándulások Bóbita és Gombácska, Szedervirág óvodában népi gyermekjátékok	Mesepark óvodában anyanyelvi játékok Tündérliget óvodában szenzitív játékok	Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka: közös technika	Rész képességek fejlesztése
kötetlen	Ének, zene, énekes játék, gyermektánc, szabad mozgás	Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka Külső világ tevékeny megismerése Munka jellegű tevékenységek Matematika, illetve környezeti epocha a Napraforgó óvodában	Ének, zene, énekes játék, gyermektánc: páros táncmozdulatok	

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- ⇒ sokrétű, jól használható tapasztalatokkal, ismeretekkel rendelkeznek az őket körülvevő világról, azok alkalmazására képesek,
- ⇒ problémamegoldó gondolkodásra képesek,
- ⇒ kialakultak a tanuláshoz szükséges készségek, képességek, akarat tulajdonságok,
- ⇒ (önállóság, feladattudat, kitartás, monotónia tűrés, ítélőképesség),
- ⇒ érdeklődők, kíváncsiak, él bennük az iskola, a tanulás iránti vágy,
- ⇒ gondolataik megfogalmazására képesek

- ⇒ a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés megjelenik a szándékos figyelem,
- ⇒ fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme
- ⇒ a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

10. Ünnepek, jeles napok, rendezvények

Óvodáinkban, a sajátos arculathoz kapcsolódva szervezzük az ünnepeket, jeles napokat. Fontosnak tartjuk, hogy az ünnepek különleges örömforrást biztosítsanak a gyermekek számára, segítsék elő a szülőföldhöz, a lakóhelyhez, kultúrához való kötődést kialakulását. Erősíteni kívánjuk az értékek megbecsülését, a hagyományok ápolását.

Az ünnepek megszervezésének alapelvei:

- ✗ az ünnep jelentsen kiemelkedő élményt a gyerekek számára
- ✗ az ünnep hangulatát külső megjelenésben (ünnepi ruházat, díszítés, tevékenységek) is erősítsük
- ✗ kapjon kiemelt hangsúlyt az ünnepi készülődés, ráhangolódás során a gyermekekkel közös tevékenység,
- ✗ Tartalmában igényes, a gyermekek életkori sajátosságait figyelembe vevő műsorokkal gazdagodjon az ünnepi program
- ✗ Vonjuk be a szülőket is az ünnepek előkészítésébe, megvalósításába

(Az ünnepek, jeles napok, néphagyományokhoz kapcsolódó ünnepek megszervezése az óvodák sajátos feladatai között szerepelnek.)

11. Sajátos feladatok az óvodában

Intézményünk sajátos feladatai:

1. Gyermekvédelem az óvodában
2. Az intézmény integrációs programja
3. Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése
4. Tehetséggondozás
5. A beilleszkedési, magatartási nehézséggel összefüggő pedagógiai tevékenységek
6. A tankötelezettség halasztása miatt felzárkóztatás

11.1. Gyermekvédelem az óvodában

Alapelveink:

A gyermek személyiségének, emberi méltóságának és jogainak tiszteletben tartása valósuljon meg. Az óvodai nevelés során tilos a hátrányos megkülönböztetés bármilyen okból.

Tiszteletben tartjuk a gyermek gondolati -, lelkiismereti- és vallásszabadsághoz való jogát. Humánus, megértő, egyéni bánásmód. A család gyermeke iránti felelősségének erősítése.

Cél: Működjön rendszeresen a gyermekvédelmi törvénynek megfelelő figyelő szolgálat és jelzőrendszer, a hátrányok csökkenjenek, a leszakadást megelőzzük, az esélyegyenlőség biztosítása.

Óvodapedagógusi feladatok:

- ✗ Gyermekvédelemre rászoruló gyermekek felmérése, nyilvántartásba vétele,
- ✗ A nyilvántartottak rendszeres felülvizsgálata, védelmi, fejlesztési programok készítése. Óvodai életüknek, otthoni körülményeiknek figyelemmel kísérése, állandó odafigyelés, segítségnyújtás,
- ✗ Szülők segítése (nevelési segítség, tanácsadás) figyelem felhívás,
- ✗ Szükség esetén:
 - gyermek irányítása különböző szakszolgálatokhoz (orvos, pszichológus, logopédus, stb.)
 - javaslat a gyermek védelembe vételére (jegyző), gyermekvédelmi gondoskodásba vételére (gyámhivatal),
- ✗ Felvilágosítás adása kedvezményre jogosultságról (pl.: rendszeres gyermekvédelmi támogatás),
- ✗ A feltárt problémák okainak megszüntetése érdekében együtt működő kapcsolattartás családdal, Családsegítő központtal, Szakszolgálattal.
- ✗ A szociokulturális hátrány csökkentése a programunkból adódóan
- ✗ Marcali Város Esélyegyenlőségi Programjában megfogalmazott feladatok követése, ellátása, amennyiben releváns.

Kompetencia szintek a gyermekvédelem területén

Az óvodapedagógusok szintje:

- ✗ Biztosítja a gyermeki jogok érvényesülését.
- ✗ Hátrányos és veszélyeztetett helyzetet felismeri.
- ✗ Szükség esetén megfelelő szakemberhez, intézményhez irányítja, megszervezi a gyermek felzárkóztatását.
- ✗ Biztosítja a gyermekek differenciált és egyéni fejlesztését.
- ✗ Figyelemmel kíséri a gyermek rendszeres óvodába járását.
- ✗ A feltáró munka után a felzárkóztatást, tehetséggondozást megtervezi, megvalósítja (a gyermekek fejlődési lapjain feljegyzést készít).
- ✗ A szülőkkel megfelelő, együttműködő kapcsolatot alakít ki.
- ✗ Biztosítja a gyermekeket megillető jogok érvényesülését, szükség esetén védő,- óvó intézkedésre javaslatot tesz.
- ✗ Közreműködik az óvodán belüli szociális szolgáltatások megszervezésében.

Gyermekvédelmi megbízott szintje:

- ✖ Nevelési év elején megtervezi az adott év gyermekvédelmi feladatait.
- ✖ Az óvónő segítségével felméri a hátrányos és veszélyeztetett gyermeket.
- ✖ Nyilvántartást vezet a HH/HHH gyermekekről.
- ✖ Kapcsolatot tart a családsegítő szolgálattal és a gyermekjóléti szolgálattal.
- ✖ Koordinálja a probléma kezelését, feljegyzi a családokkal kapcsolatos intézkedéseket.
- ✖ A gyermekek és a családok anyagi és szociális helyzetéből fakadó különbségeit a család és más intézmények bevonásával, fenntartó közreműködésével a lehető legkisebbre csökkenti.
- ✖ Szükség szerint családlátogatásokat végez az óvónőkkel.
- ✖ A fogadó órák alkalmával a szülők rendelkezésére áll a felmerülő problémák és kérések megbeszélésére.
- ✖ Részt vesz a gyermekjóléti szolgálat által kezdeményezett esetmegbeszélésen.

Igazgató szintje:

- ✖ Irányítja és ellenőrzi az óvodában folyó gyermekvédelmi munkát.
- ✖ A gyermek mindenek felett álló érdekének érvényesítése, és az érvényesítés ellenőrzése.
- ✖ Kapcsolat felvétele az illetékes gyermekvédelmi és családsegítő szervezetekkel.
- ✖ Gondoskodik a gyermekvédelmi felelős továbbképzéséről és beszámoltatja az elhangzottakról.
- ✖ Rendszeres támogatás iránti kérelmekről a gyermekvédelmi felelőssel, a családsegítővel és az érintett óvónőkkel folyamatosan egyeztet, és a megfelelő intézkedéseket megteszi.
- ✖ A gyermek sérelmére elkövetett bűncselekmény gyanúja esetén szükség szerint segítséget nyújt (gyámhatóságnak, gyermekvédelmi szakembernek).
- ✖ Írásban tájékoztatja a szülőket a gyermekvédelmi felelős, és a családsegítő személyéről és elérhetőségéről.
- ✖ Segítségére van a szülőknek problémáik megelőzésében és megoldásában.

A Marcali Óvodai Központ valamennyi intézményében 1 fő óvodapedagógus látja el a gyermekvédelmi feladatokat. Minden óvodapedagógus és óvodai dolgozó munkaköri kötelessége a rábízott gyermekek védelme, pedagógiai eszközökkel való segítése.

A gyermekvédelmi munka módszere (Minden óvodapedagógusra vonatkozik.)

- ✖ Környezettanulmány
- ✖ Családlátogatás
- ✖ Egyéni beszélgetés
- ✖ Kérdőív
- ✖ Egyéni fejlesztés
- ✖ Megfigyelések

A prevenció és a segítségnyújtás teendői

- ✗ Kapcsolattartás és tanácsadás a szülőkkel
- ✗ Lehetséges szociális ellátások számbavétele
- ✗ Veszélyeztetettség típusának és súlyának mérlegelése
- ✗ Nyilvántartás vezetése
- ✗ Egyeztetés a szakemberekkel

Gyermekevédelmi munkát segítő külső szervek

- ✗ Gyermekjóléti Szolgálat, orvosok, védőnők
- ✗ Egységes Pedagógiai Szakszolgálat
- ✗ Járási Hivatal – Gyámügyi osztály

Gyermekevédelmi munka folyamata

1. A hátrányos és veszélyeztetett gyermekek kiszűrése, diagnózis felállítása.
Határidő: minden nevelési év októbere.
Felelős: csoport óvónői
2. Közös konzultáció a gyermek érdekében, a csoport óvónői, igazgató helyettes, igazgató, gyermekevédelmi felelős közreműködésével.
Határidő: minden nevelési év október 30.
Felelős: gyermekevédelmi felelős, igazgató
3. Szülőkkel való kapcsolatfelvétel, kapcsolattartás, a probléma jelzése, segítség felajánlása.
Határidő: minden nevelési év novembere.
Felelős: csoport óvónői.
4. Nyomon követés és kontrol.
Határidő: folyamatos.
Felelős: óvónők, tagóvoda igazgatók, igazgató

Veszélyeztetett helyzet kritériumának tekintjük intézményünkben a következőket:

1. Erkölcstelen családi környezet: családon belüli agresszivitás, fizikai bántalmazás, szenvedélybeteg a családban.
2. Ingerszegény környezet: rossz lakáskörülmények, létbizonytalanság, érzelmi sivárság.
3. Felügyelet nélkülség.
4. Súlyos elhanyagolás, gondozatlanság.
5. Pszichés bántalmazás a családban, szülői terror.
6. Tartósan súlyos egészségügyi probléma.

Veszélyeztetett:

- ✗ az alkoholista, züllött, elmebeteg, pszichopata, krónikus beteg szülők gyermeke,
- ✗ a felbomlott és ezáltal talaját veszített család elhanyagolt gyermeke,
- ✗ az óvodában tartósan kirívó magatartású neuratizálódott gyermek,
- ✗ a fejlődésben lemaradt gyermek.

Az óvodás gyermekek családi helyzetének évenkénti felmérését a csoportnapló tartalmazza, ezekből az adatokból egyértelműen képet kapunk a szociokultúráról.

Felmérés szempontjai:

- ✗ óvodások száma összesen,
- ✗ ebből veszélyeztetettek száma,
- ✗ ebből hátrányos helyzetűek,
- ✗ gyermekvédelmi támogatásban részesül,
- ✗ teljes családban él,
- ✗ csonka családban él,
- ✗ nem a szülő neveli,
- ✗ 1-2-3-4-5- vagy több gyermekes családban él.

A gyermekvédelmi munka különösen a titoktartási kötelezettség alá tartozó tevékenység.

Az óvoda és a gyermekvédelmi feladatban közreműködők munkája akkor eredményes, ha:

- ✗ Minden rászoruló időben megkapja a segítséget.
- ✗ A szülők bátran fordulnak problémáikkal az óvónőkhöz és a vezetéshez.
- ✗ A segítő szervezetekkel hatékony együttműködés alakul ki.

11.2. Az intézmény integrációs programja

❖ *Az esélyegyenlőséget szolgáló nevelési feladataink*

Óvodáinkban a gyermekeket vagy hozzátartozóikat hátrányos megkülönböztetés nem érheti származása, vagyoni helyzete, színe, neme, vallása, nemzeti, etnikai hovatartozása, politikai nézete miatt.

Célunk:

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény szellemében a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek:

- ✗ esélyegyenlőségének növelése, az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülése, szegregáció mentesség megvalósítása
- ✗ a hátrányok csökkentése,
- ✗ egyéni szükségleteinek megfelelő speciális fejlesztése,
- ✗ az iskolai életmódra és az életpálya-építésre való felkészítés.

Feladatunk:

- ✗ Minden gyermek feltétel nélküli elfogadása, személyiségük, képességük, tehetségük kibontakoztatása
- ✗ A gyermekek problémáinak korai felismerése, diagnosztizálása
- ✗ Folyamatos együttműködés a SMEPSZ szakembereivel

- ✖ A valamilyen hátránnyal küzdő gyermekek számára speciális személyiségfejlesztő, tehetséggondozó, felzárkóztató programok szervezése.

Területei:

Programunk tartalma kiterjed az óvodai nevelés mindazon területeire, amelyek kiemelkedő jelentőséggel bírnak a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésének elősegítésében.

- a) szervezési feladatok
- b) a nevelőtestület együttműködése
- c) a pedagógiai munka kiemelt területei

a. Szervezési feladatok

- ✖ A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai beíratásának támogatása, valamint teljes körű, minél hosszabb ideig tartó óvodáztatás biztosítása érdekében kapcsolatot építünk ki a védőnői hálózattal, az e területen működő civilszervezetekkel.
- ✖ Beiratkozáskor fokozottan figyelünk a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek arányos eloszlására az óvodai csoportok kialakításánál.
- ✖ A gyermekek minél kevesebb óvodai hiányzása érdekében szülői értekezleteken, egyéni beszélgetések alkalmával alkalmazzuk a meggyőzés pedagógiai módszerét.

b. A nevelőtestület együttműködése

- ✖ Óvodánk nevelőtestülete és alkalmazotti közössége rendszeresen tart munkatársi értekezletet, szakmai műhelyfoglalkozást.
- ✖ Tervezett látogatást szervezünk az igazgató, a helyettesek és a munkaközösség vezetőikkel, ahol nézzük az egyes gyermekek fejlődését, alkalmazott pedagógiai módszereket, további feladatokat.

c. Pedagógiai munka kiemelt területei

A gyermekek óvodai felvételétől, óvodai életének megkezdésétől kezdve a következő pedagógiai eljárásokat alkalmazzuk:

- ✖ Anamnézis felvétele az óvodába lépéskor
- ✖ Tudatosan tervezett folyamatos és rendszeres tervező és megvalósító pedagógiai munkával segítjük az egészséges életmód, egészségtudat, egészséges táplálkozási szokások kialakítását.
- ✖ Szeretetteljes légkörben segítjük az intézményes nevelésbe való beilleszkedést, érzelmi nevelést és szocializációt, értelmi fejlesztést. anyanyelvi nevelést. Szókincs, nyelvi kifejezőkészség, beszédértés, beszédészlelés fejlődését.
- ✖ Egyéni bánásmóddal az esélyegyenlőség megteremtését, hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztését.

❖ Szociális hátrányok enyhítését segítő nevelési feladatok

- ✖ A gyermek és körülményeinek megismerése, folyamatos figyelemmel kísérése
- ✖ A szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése

- ✖ A szociális hátrányok kompenzálása, eredményes felzárkóztatás elősegítése egyéni, differenciált fejlesztéssel
- ✖ A tolerancia, a segítőkészség kialakítása a gyermekekben, a másság elfogadására nevelés
- ✖ Kulturális rendezvények csoportos látogatása
- ✖ Szülők számára fórum, tanácsadás, ismeretterjesztő előadások szervezése védőnővel, gyermekorvossal
- ✖ A családokkal közös programok szervezése
- ✖ Szülői értekezleten, fogadó órán felvilágosítás nyújtása a szociális juttatások lehetőségeiről
- ✖ Aktív kapcsolatot tartunk a szociális ellátórendszerrel, a jelzőrendszer hatékony működtetése az óvoda-iskola segítő bevonásával
- ✖ Lehetőséget teremtünk a gyermekjóléti szolgáltatások igénybevételére
- ✖ Figyelemmel kísérjük a gyermekek rendszeres óvodába járását, törekszünk az igazolatlan hiányzások minimalizálására
- ✖ Folyamatos kapcsolatot tartunk a városi önkormányzat képviselő testületének tagjaival, a szociálisan rászoruló gyermekek támogatásához igénybe vesszük a segítségüket.

❖ Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esélyeinek növelése, hátránykompenzációja érdekében kapcsolatot építünk az alábbi szervezetekkel:

- ✓ Gyermekjóléti, családsegítő szolgálat
- ✓ Védőnői hálózat
- ✓ Szakmai szolgáltatók
- ✓ Civilszervezetek

Célunk, hogy e szervekkel való együttműködés eredményeképpen az esélyegyenlőségi pedagógiai célok megvalósuljanak. A különböző partnerekkel és szervezetekkel való kapcsolatunk, közös munkánk, erőfeszítésünk hozzásegíti a családokat és a gyermekeket a hátrányok csökkentéséhez, az életesély növeléséhez.

❖ Óvoda – iskola átmenet támogatása

- ✖ Az iskolai életmódra való felkészítés során fokozott hangsúlyt fektetünk képességfelmérés (3-4 éves kori mérés) eredményeire, és az abból adódó feladatok figyelembevételével a motivációra, a minél sokoldalúbb ismeretszerzési lehetőségre, a gyakorlás biztosítására
- ✖ a tanulási képességek megalapozása érdekében, a tudás és az alkotóvágy kialakítására, erősítésére a minél gyakoribb pozitív megerősítés módszerével.
- ✖ Szülői értekezleten, egyéni megbeszéléseken-fogadóórán segítjük a szülőket gyermekük iskolakezdésével.
- ✖ Az elsős tanítók ellátogatnak az óvodákba
- ✖ Nyílt napokat szerveznek az iskolák, ahol a szülők gyermekükkel részt vehetnek
- ✖ A gyermekek számára iskolalátogatást szervezünk.

- ✖ Az Értékelési munkaközösség kiemelt feladta az óvodai -iskola átmenet megkönnyítése, ezért: az iskolákkal aktív kapcsolatot tartunk, és információt cserélünk a gyermekek haladási üteméről, az elégedettségi vizsgálatok segítik jövőbeni feladataink meghatározását.

❖ Szülőkkel való kapcsolattartás, együttműködés

- Az intézményi közösségi életbe való beilleszkedés megkönnyítése érdekében, játszó délelőtti szervezünk a gyermekeknek, ahol a szülők ismerkedhetnek az óvodával, és az itt folyó pedagógiai munkával.
- Minden szülővel személyes, közvetlen kapcsolatot alakítunk ki annak érdekében, hogy a szülők kérdéseikkel, bizalommal forduljanak a pedagógusokhoz és az óvoda vezetéséhez
- megismerjük a családok szokásait, értékrendjét a gyermek szociális háttérét,
- közös rendezvényeinken minél többen vegyenek részt, bekapcsolódjanak az óvoda életébe.
- A gyerekekről fejlődési naplót vezetünk, amelyben az óvodába érkezéstől folyamatosan rögzítjük fejlődésüket. Ebbe a szülők fogadóórán betekinhetnek. A tájékoztatás alapjául a fejlesztési napló bejegyzései, a gyermek alkotásai, a nyílt foglalkozásokon való részvétel lehetőségei szolgálnak.

11.3. Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése

Cél: A nevelési programban foglaltak és a sajátos nevelési igény összhangba kerüljenek, miközben:

- ✖ harmonikus óvodai környezetben biztosított a gyermekek integrált nevelése, esélyegyenlősége,
- ✖ javul a gyermekek életminősége, a társadalmi beilleszkedése,
- ✖ a sajátos nevelést igénylő gyermekek egyénre szabott differenciált fejlesztésben részesülnek,
- ✖ fejlesztésük a számukra megfelelő területeken valósul meg,
- ✖ az elvárások igazodnak az adott gyermek fejlődésének üteméhez,
- ✖ a rehabilitációs célú fejlesztő terápiák programjai váljanak az óvodák nevelési programjainak tartalmi elemeivé
- ✖ egyenlő hozzáférés biztosítása
- ✖ természetessé válik a gyermekek közötti különbözőség elfogadása.

A fejlesztéshez szükséges humánerőforrás biztosítása főként a Somogy Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Marcali tagintézménye szakszolgálat szakemberei, illetve szakképzett óvodapedagógusaink révén történik meg. Célunk a kompetenciát növelő lehetőségek biztosítása.

A Marcali Óvodai Központ, olyan sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvodai nevelését látja el, akik szakértői bizottság vélemény alapján:

- a) enyhe fokban érzékszervi fogyatékos (gyengén látó-, enyhe hallássérült);
- b) beszéd fogyatékos enyhe és közepes esetek;
- c) enyhe értelmi fogyatékos,
- d) egyéb enyhe fokú pszichés fejlődési zavarral, tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral (kivéve a pervazív fejlődési zavarok, autizmus) küzdő, a többi gyermekkel együtt (integráltan) nevelhető gyermekek.
- e) kiemelten tehetséges.

Feladatok:

- ✖ szükség esetén egyéni fejlesztési terv készítése, individuális módszerek, terápiák, technikák megválasztása, alkalmazása, figyelembe véve a sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztésének igényeit,
- ✖ az egyéni fogyatékoságból fakadó, hiányzó, vagy sérült funkciók kompenzálása vagy helyreállítása, a meglévő ép funkciók bevonásával, új funkciók kialakítása,
- ✖ törekvés a különféle funkciók egyensúlyának kialakítására,
- ✖ az egyéni sikereket segítő tulajdonságok, funkciók fejlesztése,
- ✖ a gyermek minden segítséget megkapjon hátrányainak leküzdésére,
- ✖ a foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatok beépítése, szükség esetén az eljárások megváltoztatása, igazodó módszerek megválasztása,
- ✖ egy-egy nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatíva keresése,
- ✖ egyéni szükségletekhez igazodóan speciális segédeszközök használata, a segédeszközök elfogadtatása, azok következetes használatára, megővására nevelés,
- ✖ alkalmazkodás az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez,
- ✖ együttműködés a különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus irányításainak, javaslatainak beépítése a pedagógiai folyamatokba,
- ✖ esetmegbeszélések a szakszolgálat, a Módszertani Központ szakemberei és az óvodapedagógusok között,
- ✖ rugalmas időkeret, szervezeti keretek kialakítása, az egyéni foglalkoztatás megvalósításához,
- ✖ A gyermek egyéni képességeihez igazodó intenzív fejlesztőmunka során az ismeretszerzést sokoldalú tapasztalatszerzést biztosító módon, cselekvésbe ágyazott játékos módszerekkel tesszük lehetővé, amely segíti a társas kapcsolatok kialakulását és a személyiség fejlődését is.
- ✖ az egyéni szükségletekhez igazodó környezet, speciális bútorok biztosítása,
- ✖ a kompenzációs lehetőségek körének bővítése a nem vagy kevésbé sérült funkciók differenciáltabb működésének tudatos fejlesztésével,
- ✖ annak felismerése, hogy a sajátos nevelési igényű kisgyermek egyes területeken kiemelkedő teljesítményre is képes,

- ✗ az óvoda pedagógusai, pedagógiai munkát segítő alkalmazottai és a szülők megfelelő tájékoztatása a sajátos nevelési igényű gyermek befogadására, együttműködés a sérült gyermek családjával,
- ✗ a vezető támogatja az óvodapedagógusok részvételét az óvodai integrációt segítő szakmai programokon, akkreditált továbbképzéseken,
- ✗ a fejlesztés tartalmának, fejlődés ütemének nyomon követése (egyéni fejlesztési tervek, a gyermekek fejlettségének vizsgálata).

A habilitációs, rehabilitációs tevékenységet meghatározó tényezők:

- A sajátos nevelési igény típusa, súlyossága.
- A sajátos nevelési igény kialakulásának, diagnosztizálásának és a speciális ellátás megkezdésének ideje.
- korai fejlesztésben és gondozásban részesült gyermek esetében a korai időszak fejlődésmenete.
- A gyermek életkora, pszichés és egészségi állapota, rehabilitációs műtéti, képességei, kialakult készségei, kognitív funkciói, meglévő ismeretei, családi háttere.

Mindezek alapján a fejlesztés magába foglalja a vizuális, akusztikus, taktilis, mozgásos észlelés folyamatait, a motoros képességek, a beszéd- és nyelvi készségek és az értelmi képességek fejlesztését. Az egyes sajátos nevelési igény típusok függvényében más-más terület kap nagyobb hangsúlyt.

Sérülés specifikus fejlesztés feladatai:

a) enyhe fokban érzékszervi fogyatékos (gyengén látó-, enyhe hallássérült);

Gyengén látó gyermek esetében feladataink:

A látási kontroll hiányosságainak korrigálására minden látássérült gyermek esetében segítjük:

- A részvételt a közös játékban, a közösséghez való alkalmazkodást, a viselkedési formák megtanulását és gyakorlását, a közösség előtti szereplést.
- Kiemelt hangsúlyt kap az önkiszolgálás megtanítása, a tárgyak és helyük megismertetése, a rendszeret, a higiénié, különösen a szem és kéz tisztántartása.
- Az óvodai nevelés során mindvégig figyelembe kell venni a látássérült gyermek fizikai terhelhetőségének korlátait, különös tekintettel az adott szembetegsége.
- Mivel látásukat sokkal közelebbről, kisebb térben tudják használni, ezért nevelésük speciális optikai eszközök segítségével, vizuális megismerés útján történik, hallási, tapintási ingerekkel kiegészítve.
- Törekszünk a testtartási hibák megelőzésére, a helyes testtartás megtanítására, a környezet vizuális megismertetésére, valamint a látás használatának megtanítása a távoli és közeli környezetben,
- Fejlesztjük a nagymozgásokat: mozgáskoordinációt, a mozgásbiztonságot, a térbeli tájékozódást a látás felhasználásával, a finommozgást, a kéz ügyességét, az írás előkészítését, a látás-mozgáskoordinációt, valamint az érzékelés egyéb területeit.

Enyhe hallássérült gyermek esetében feladataink:

A hallássérült gyermekek egy része speciális segítséggel vesz részt az óvodai nevelésben, fejlesztését a napi tevékenységbe ágyazva biztosítjuk:

- ✗ a nyelvi kommunikáció megindítása, és/vagy fejlesztése a kommunikációs igény és tevékenység állandó erősítése, a beszédértés, a szókincsfejlesztés, a szintaktikai elemek nyelvhasználatba építése, a beszédérthetőség folyamatos javítása,
- ✗ a gyermeket körülvevő környezet minden elemében a nyelvi kommunikáció helyzetekhez kötött alkalmazása, szükség esetén a beszédértés és a konkrét megnyilvánulást segítő egyéb eszközrendszerek használata, a családi szociális háttér bekapcsolása a kommunikáció-fejlesztés rendszerébe.
- ✗ Az anyanyelvi-kommunikációs fejlesztés az óvoda egész napi tevékenységében megjelenik. Minden, a szocializációt hatékonyan segítő munkajellegű tevékenységbe bevonjuk a hallássérült gyermekeket.

Hallásukat műtéti úton helyreállított/létrehozott hallássérült gyermek fejlesztése:

- ✗ Fejlesztésük stratégiája döntően a beszédhallásra alapozott módszerek alkalmazásával történik.
- ✗ Fejlesztetheységük, fejlődési ütemük döntően függ a műtét időpontjától, a család aktív együttműködésétől.
- ✗ Fejlesztésük kívánatos színtere az ép hallásúak környezetében van (többségi óvoda, szükség esetén logopédiai csoport).
- ✗ Teljesítményüket döntően befolyásolja intellektusuk, esetleges- a pszichés fejlődés zavara miatti- beszéd-, nyelvtanulási akadályozottságuk, valamint a családi háttér, a fogadó intézmény integrációs szintje, a speciális pedagógiai megsegítés.

b.) Beszédfogyatékos gyermek

A gyermekek fejlesztéséhez az anyanyelvi nevelést középpontba állító, az aktív nyelvhasználatot segítő, speciális terápiákat alkalmazó fejlesztési környezetet biztosítjuk, a komplex állapotfelmérése alapján.

Fejlesztési feladatok:

- ✗ komplexitás a fejlesztésben: sokoldalú percepciófejlesztés, kinezteziás, auditív, vizuális, vizuomotoros koordináció, beszéd motorikus mozgások fejlesztése,
- ✗ aktív nyelvhasználat és kommunikáció kialakítása, az értelmi fejlesztés, a mozgás és észlelési funkciók, valamint a vizuomotoros koordinációs készség javítása, az érzelmi élet fejlesztése, speciális eszközök és módszerek alkalmazásával egyéni és kiscsoportos fejlesztési formában.
- ✗ a gyermek fejlesztése a szülőkkel való együttműködés keretében, egyéni fejlesztési terv alapján valósulhat meg.
- ✗ speciális terápiák alkalmazása: diszlexia prevenció, grafomotoros fejlesztés,
- ✗ báb- és drámaterápia alkalmazása,
- ✗ a mozgás és beszédműveletek, transzfer (átviteli) hatásának tudatos használata.

c.) Enyhén értelmi fogyatékos gyermek

Az enyhén értelmi fogyatékos gyermek fejlesztésében meghatározó és kívánatos a nem fogyatékos óvodás korúakkal történő együttnevelés. A spontán tanulást, a társakkal való együttműködést, a kommunikáció fejlődését segítik azok az élmények, tapasztalatok és minták amelyeket a gyermek a kortárs csoportban megél. Szükség szerint gondoskodni kell a folyamatos gyógypedagógiai megsegítésről.

d.) A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermek

Az érintett gyermekek az átlagnál nehezebben viselik el a várakozás és a kivárás okozta feszültségeket, a váratlan zajokat. Aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak. Fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, szabályokat, a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, dicséretet.

Fejlesztési feladatok:

- ✗ a gyermek szakértői bizottsági véleményében foglaltakra alapozva a részképesség-zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása tudományosan megalapozott szakmai módszerek alkalmazásával,
- ✗ a fejlesztés szakmai teamben, és a szülő aktív bevonásával történik,
- ✗ megelőzni a teljesítménykudarckokra épülő másodlagos zavarok, inadaptív viselkedés kialakulását, és megalapozni az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges készségeket.

Sikerkritériumok:

- ✗ komplex szakvélemények figyelembevételével, segítségével megismerhetjük a sérülés mértékét, melyek alapján tervezzük a speciális fejlesztést,
- ✗ speciális módszerekkel, terápiás eljárásokkal ismerkedünk, a sérüléshez megfelelő fejlesztést alkalmazunk,
- ✗ az együttműködés az óvoda dolgozói között, a tervezésben, feladatok megosztásában megvalósul,
- ✗ a szülők támogató együttműködése folyamatos.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- ⇒ képesek társaikkal való együttműködésre (szociálisan alkalmassá válnak az iskolai életre)
- ⇒ képesek igényeik, szükségleteik közvetítésére, megértetésére,
- ⇒ képesek nyelvi jelek befogadására, feldolgozására, beszédbeli kommunikációra,
- ⇒ saját személyükkel kapcsolatos munkákat önállóan végzik,
- ⇒ kialakul a vizuális jelek felismerése,
- ⇒ képesek a környezetükben állandó, adaptív viselkedésre és indulataik szabályozására,
- ⇒ kompenzációs technikákat elsajátítanak,
- ⇒ figyelem összpontosításra képesekké válnak.

11. 4. Tehetséggondozás

Az óvodáskorban konkrétan körvonalazható, kimutatható tehetségről nem beszélhetünk, inkább ígéretes képességekkel rendelkező gyermekeket nevelünk. Nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy a tehetséges óvodás elsősorban gyermek.

Az óvoda fontosnak tartja, hogy megteremtse azt a feltételrendszert ahol minden gyermek az egyéni képességeinek, készségeinek megfelelő fejlesztésben részesülhet, figyelembe véve a játék elsődlegességét.

Intézményeinkben működő tehetségműhelyek beválogatási szempontsorait a Tehetségnaplók dokumentációi tartalmazzák. A szempontok szerint történő rögzítések alapja az óvodapedagógusok megfigyelései, valamint a fejlődés nyomon követő dokumentumok. A gyermekek tehetségének gondozása, minden esetben a szülők engedélyével és a folyamatos tájékoztatásával történik.

Cél: A kiemelkedő képességű, kiválóan kreatív gyermekek felfedezése, képességeik fejlesztése, személyiségük optimális fejlesztése.

Feladat:

- ✗ felismerni a tehetségcsírat, a kreatív gyermeket és megjelenési formáit,
- ✗ ösztönözni, motiválni kreativitásukat egyéni bánásmód keretén belül, speciálisan fejleszteni
- ✗ kielégíteni szükségleteiket, megismerési, elfogadási, alkotási, biztonsági és egyéb speciális igényeit
- ✗ élménydús környezet biztosítása, amelyben szabadon szárnyalhat a gyermeki kreativitás
- ✗ a gyermekek önkifejező, önértékelítő törekvéseinek erősítése
- ✗ óvodánkban a kreatív tehetségígéretes gyermekek fejlesztése két síkon történik „óvodai csoportjainkban napi tevékenységekbe ágyazva”, „kiscsoportos fejlesztő tehetséggondozó foglalkozások keretében”.

Tehetségműhelyek

Tündérliget Óvoda

“Csodabogarak a bűvárszobában” tehetségműhely

Célcsoport:

Egy természetbúvár szoba kialakításával, olyan foglalkozások vezetése, ahol a 6 éves korú gyermekek vesznek részt, egy tudatosan összeállított ütemterv szerint. A foglalkozások többnyire a természetes környezetben zajlanak, de a természet egy darabját mi is bevihetjük a szobába, hiszen nem mindig oldható meg természetes környezetben a valóság tárgyainak, jelenségeinek bemutatása. Ilyenkor a „szoba” szolgál arra, hogy természetes környezetükből kiemelve mutassunk be a gyermekeknek - előzetes élményeikre, tapasztalataikra támaszkodva- tárgyakat, jelenséget.

A tehetségműhely célja:

- ✖ Az átlagtól eltérő képességekkel rendelkező gyermekek, olyan környezet- és természetvédelmi nevelésben részesülnek, ahol tág érdeklődési területeik kielégítésre kerülnek, valamint ismereteik mélyülni, bővülni tudnak.
- ✖ A gyermekek közötti kapcsolat erősítése, az odafigyelés, az empátiás és együttműködési készség erősítése, melyek elősegítik a személyiség legoptimálisabb fejlődését.
- ✖ Fejlesztjük kreatív gondolkodásukat, problémamegoldó gondolkodásukat, a kritikai gondolkodást, a kommunikatív képességüket, valamint a természettudományi összefüggésekben történő elmélyülést.

Feladataink:

- ✖ A helyi adottságok, lehetőségek kihasználásával a gyermekek természeti értékekkel való megismertetése és megszerettetése, ismereteik bővítése a foglalkozások alatt.
- ✖ Az élő és élettelen környezeti tényezők közötti leglényegesebb összefüggések megvilágítása, ok-okozati viszony feltárása szobában, szabadban egyaránt.
- ✖ A gyermekek környezeti problémák iránti érzékenységének felkeltése a vizsgálódások, megfigyelések során.
- ✖ Élményszerű közös programok, kirándulások, túrák, szenzitív játékok szervezése városhatáron belül és kívül egyaránt.
- ✖ Olyan oktatófilmek vetítése, szakember előadásának szervezése, mely elősegíti meghatározott céljaink elérését.
- ✖ A mikro csoportos foglalkoztatási formát kihasználva megismerni a környéken, olyan üzemeket, kisebb vállalkozásokat, civil szervezeteket, melyek kapcsolhatók a környezet, természet és az egészségvédelemhez.
- ✖ A természet kínálta lehetőségeket kihasználva gyűjtögetni, vizsgálódni, hagyományt ápolni, kézműves technikákat megismerni, kapcsolódva a többi nevelési területhez, mely a komplexitást, az egységet biztosítja gyermekeink számára.

Mesepark Óvoda

Mese-láda”

- a gyermekirodalom megismerésére alapozott tehetségműhely

Célcsoport: Azok a nagycsoportos gyermekek, akik átlagon felüli „művészi vénával”, önkifejezési vágygal, s a megvalósításhoz szükséges komplex képességekkel rendelkeznek.

Célok:

- ✖ A gyermekek élmény- és fantáziavilágának, képzeletének, kreativitásának szabad önkifejezése, kibontakoztatása, továbbfejlesztése, történet-, mozgás- és képéhségének kielégítése, a hallás utáni belső képalkotás, valamint a személyes, közvetlen kommunikáció iránti igény kialakítása.
- ✖ A mesék változatos módszerekkel, eszközökkel történő feldolgozása által a gyermekek anyanyelvi fejlődésének segítése, nyelvi kifejező eszköztáruk bővítése, önkifejező készségük fejlesztése.
- ✖ Élménynyújtás, érték közvetítés, ízlésformálás, anyanyelvi kifejező készség fejlesztése.

- ✖ A képzelet képi kifejezésének biztosításával, a vizuális, auditív és kinezetikus kommunikáció fejlesztésével a gyermekek alkotó képzeletének, kreativitásának fejlesztése.
- ✖ Egy- egy mese előadásának komplex összetevőinek megismerésén, a zenén, mozgáson, kreatív megjelenítéseken keresztül gátlások oldása, magatartásbeli és kommunikációs képességeik alakítása.

Feladatok:

- ✖ A gyermekek személyiségének harmonikus fejlesztését, kibontakoztatását, az alkotószabadságot segítő légkör megteremtése.
- ✖ Irodalmi élménynyújtáson keresztül anyanyelvünk szeretetére nevelés.
- ✖ Dramatikus interaktív mesélés és történetmondás módszereinek megismerése és mélyítése.
- ✖ A gyermekek megismertetése változatos módszerekkel, a téma feldolgozást segítő technikai alapelemekkel, új eszközök, különböző anyagok használatával, a komplexitással kreativitásuk kibontakoztatásának segítése.
- ✖ A gyermekekben rejlő kreativitás, önkifejezés, alkotófantázia, speciális, egyéni művészi hajlam kibontakoztatása, fejlesztése.
- ✖ A környezetünkben található közművelődési intézmények bevonása a tehetségműhely foglalkozásaiba.
- ✖ A mesék folyamatos, komplex feldolgozásával kapcsolatteremtés, csoportalakítás elősegítése, az összetartozás élményének megélése, együttműködő képesség, empátia, tolerancia, szociális érzékenység alakítása.

Bóbita óvoda

„Bokréta”

Népi dalos játékok, gyermektánc tehetségműhely

Célcsoportja: Az óvoda nagycsoportos gyermekei közül azok, akik átlagon felüli mozgásképessegekkel, zenei képességekkel rendelkeznek, szereti a népi dalos játékokat, és a mozgás improvizációs tevékenységeket.

Célja: Tánc, harmonikus mozgás területén kiemelkedő képességű gyermekek, tehetségigérettek felismerése, tovább fejlődésük segítése. Népi hagyományaink gyökereinek megismertetése és megszerettetése. A népi énekes játékok és egyszerű néptánc elemek játékos megismertetésével a gyermekek mozgás-, tánc kultúrájának megalapozása önkifejezésük kibontakozásának elősegítése.

Feladat:

- A mozgás, a tánc örömeinek felfedeztetése
- Mozgáskultúra fejlesztése
- Szép testtartás kialakítása
- Érzelmi ráhangolódás, motiváció

- Hagományos népi gyermekjátékok elsajátításával néphagyományaink megismertetése.
- A gyermekek életkori sajátosságainak megfelelő énekes játékok, népi mondókák, játékfűzések összeállítása, a néptánc alapelemeinek előkészítése.

Kiemelt készségek és képességek: Motoros, értelmi, kommunikációs, szociális készségek fejlesztése. Gyermeki énkép – identitástudat alakítása. Önmegvalósítás – önkifejezés elősegítése.

A foglalkozások anyaga, Balatoni Katalin Így tedd rá! programjának népi játék, néptánc módszertani kiadványai és módszertani eszközeinek felhasználásával épül fel.

Csillagvirág Művészeti Óvoda Tehetséggondozása

Vegyes életkorú csoportokban a tehetségígéreték gondozása, alapfejlesztése 3-5 éves korban az Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel alternatív nevelési program alapján:

- ✗ A zenei részképességek fejlesztése mikrocsoportban,
- ✗ A mesék feldolgozása két héten keresztül a drámajáték eszközeivel,
- ✗ Az egyéni versválasztás, verstanulás és versmondás verses kártyák segítségével,
- ✗ A rajz, mintázás kézimunka tevékenységhez témaadás, és legalább két technika felajánlása,
- ✗ A mozgásos játék differenciálása - *mindennapos kocogás, zenés-mozgásos percek,*
- ✗ Így fedezzük fel a világot! A környezet megszerettetése tevékenység projekt jellegű feldolgozása – élményekre, tapasztatokra épülő sokoldalú ismeretszerzés, tanulási folyamat,
- ✗ Egyéni részképességek fejlesztése.

Tehetségígéreték gondozása

Tehetséggondozás alapelvei

- ✗ Komplex tehetségfejlesztő programot működtetünk, egyszerre fejlesztjük a gyermek személyiségét és képességeit, valamint erős és gyenge oldalát. Minden esetben a gyermek pozitívumait, erősségeit emeljük ki.
- ✗ A műhelytevékenységeket óvodásaink motivációjából, kreativitásából, kivételes képességeiből vezetjük le.
- ✗ Csak tehetséges óvodapedagógus képes tehetséges gyermeket gondozni.
- ✗ Fontosnak tartjuk a műhelyek átjárhatóságát, azt hogy a gyermek jól érezze magát a tevékenységben. Lehetőség szerint az iskolába lépés után is nyomon követjük tehetségcsíránkat.

Célok:

- ✗ A tehetséges gyermekek azonosítása.
- ✗ A tehetség speciális jellegének és szintjének megfelelő folyamatos segítség a tehetség kibontakoztatásában.

- ✗ A gyermek személyiségének figyelembe vételével kiemelkedő képességeinek, kreativitásának felfedezése, személyiségük optimális fejlesztése.
- ✗ Továbbá a gyermekek együttműködésének, társas kapcsolatainak, kommunikációjának fejlesztése
- ✗ Ösztönözni a gyermek motivációját, kíváncsiságát és kreativitását.
- ✗ A gyermekek erős oldalainak feltérképezése, támogatása.
- ✗ A tehetséggel összefüggő gyenge oldal kiegyenlítése, fejlesztése.
- ✗ A tehetség hatékony fejlesztéséhez szükséges pszichológiai háttértényezők (energia, motiváció, feltöltődés) kibontakoztatása.

Feladatok:

- ✗ A tehetségdiagnosztika rendszerének kialakítása - tehetségazonosítás, beválogatás, hatásvizsgálat, megvalósítása, évenkénti felülvizsgálata.
- ✗ Az egyéni képességekhez igazodó tevékenységtartalmak kimunkálása, éves munkaterv, tehetséggondozó programok készítése.
- ✗ A műhelymunkákhoz szükséges személyi és tárgyi feltételek biztosítása.
- ✗ A tehetséggondozó műhely vezető óvodapedagógusok célirányos továbbképzése.
- ✗ A tehetséggondozáshoz szükséges kapcsolatok kiépítése: Tehetség Pontok, gyermek tehetségműhelyek, tehetség programot támogatók, stb.

Tehetségműhelyek

A szegregált/elkülönített nevelés keretében tehetségigéreték gondozása óvodánkban tehetséggondozó programok alapján – 5 éves kortól, iskolába készülő gyermekek számára, magyar népi hagyományokra épülő tehetséggondozás:

Differenciált fejlesztő csoport - nevelés keretében tehetségigéreték gondozása óvodánkban tehetséggondozó programok alapján – 5 éves kortól, iskolába készülő gyermekek számára, magyar népi hagyományokra épülő, a kiemelt művészeti területeket gazdagító tehetséggondozás:

CSILLAGFÜZÉR

Tehetségigéretéket gondozó alkotó műhely – zenei élmények gyermekeknek.

Gardneri besorolás szerint: Interperszonális, testi kinezetikus típusú, zenei műhely.

Tehetségműhely célja:

A közösen megélt magyar népzenei élményekkel, az együtt szerzett zenei anyanyelvi tapasztalatokkal, néphagyományokat őrző, művészeti értékeket teremtve gazdagítjuk óvodás gyermekeinket, erősítjük magyar öntudatukat.

Műhelyvezető tehetséggondozók feladata:

- * A zenei műhelybe járó gyermekek átlagon felüli, valamint motivációs adottságának, és kreativitásának fejlesztése.
- * A műhelyvezető óvodapedagógusok szakmai tudás folyamatos megújítása, gazdagítása: „Csak tehetséges pedagógus képes tehetséges gyermekeket nevelni.”
- * A faluközösség természeti és kulturális értéktárának megismerése, s annak tovább örökítése.
- * Esztétikus, gazdag speciális eszköztár alkalmazása a különböző kreatív műhelytevékenységekhez.

CSILLAGLÁDA

Tehetségigéreteket gondozó kézműves műhely - népi kismesterségek gyermekeknek.
Gardneri besorolás szerint: Interperszonális típusú, térbeli - vizuális típusú, képzőművészeti műhely.

Tehetségműhely célja:

A közösen megélt magyar népi kismesterségek alkotásaival, az együtt szerzett tárgyi népművészeti tapasztalatokkal, néphagyományokat őrző, művészeti értékeket teremtve gazdagítjuk óvodás gyermekeinket, erősítjük magyar öntudatukat.

Műhelyvezető tehetséggondozók feladata:

- * A kézműves műhelybe járó gyermekek átlagon felüli, valamint motivációs adottságának, és kreativitásának fejlesztése.
- * A műhelyvezető óvodapedagógusok szakmai tudás folyamatos megújítása, gazdagítása:
„Csak tehetséges pedagógus képes tehetséges gyermekeket nevelni.”
- * A faluközösség természeti és kulturális értéktárának megismerése, s annak tovább örökítése.
- * Esztétikus, gazdag speciális eszköztár alkalmazása a különböző kreatív műhelytevékenységekhez.

„Pöttöm lábak” tehetségműhely

A tehetségigéretes gyermekek éneklési, zenei képességeinek, mozgáskultúrájának fejlesztése népi mondókák, népi gyermekdalok játékosával, az „Így tedd rá” módszertani eszköztárának felhasználásával.

Tehetséggondozás célja:

- ✗ Éneklés, táncos mozdulatok terén tehetségigéretes gyermekek felfedezése, fejlesztése, gondozása, személyiségük, képességeik kibontakoztatása
- ✗ Az „Így tedd rá!” és a Dunántúli népi játékok megismerésével zenei képességeik fejlesztése, a néptánc alaplépéseinek elsajátítása, a népi kultúra ápolása, hagyományok átörökítése, magyarságtudat erősítése
- ✗ Alakuljon ki a közös éneklés és táncos mozdulatok során a mozgás, dallam, ritmus egységének biztos alkalmazása
- ✗ Táncos mozgásformák megismerése, elsajátítása az „Így tedd rá” eszközeinek alkalmazásával
- ✗ Zenei élmény nyújtásával improvizáció, önkifejezés lehetőségének biztosítása

Feladat

- ✗ A tehetségigéretes gyermekek erős oldalának, valamint a tehetséggel összefüggő gyenge oldal fejlesztése

- ✗ Népi játékok játszásával, éneklésével, népzene hallgatásával a hallás, éneklési készség, ritmusérzék fejlődésének támogatása, népzene iránti érdeklődésük felkeltése, zenei ízlésük formálása.
- ✗ Körjátékokkal, táncos mozdulatokkal, tánc lépés alapjainak elsajátításával a gyermekek mozgásának formálása, az esztétikus, harmonikus mozdulatok kivitelezése, téri irányok biztos alkalmazása
- ✗ Az „Így tedd rá!” szimbolikus jeleinek megismerésével, különféle eszközeinek (babzsák, gumiszalag, kötél, babzsák, korong) használatával, változatos mozgásformák alkalmazásával a motoros képességek (kondicionális, koordinációs, ízületi mozgékonyág) fejlődésének sokoldalú támogatása
- ✗ A helyes testtartás, légzés kialakítása
- ✗ A népi játékok, népdalok szövegeiben található népi kifejezések, szófordulatok megismertetésével aktív szókincsük növelése
- ✗ Változatos népi játékokkal a szabálytudat, együttműködő képesség alakítása
- ✗ A gyermekek érzelmi életének gazdagítása a sokszínű népi zenei világ megismertetésével

11.5. A beilleszkedési, magatartási nehézséggel összefüggő pedagógiai tevékenységek

A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek magatartása jelentősen eltér az adott életkorban elvárható helyes magatartástól. Ezek a gyermekek az esetek többségében tanulási nehézségekkel is küszködnek, tehát több szempontból is fokozott figyelmet és törődést igényelnek.

Cél:

A gyermekek célirányos fejlesztése révén képességeik önmagukhoz viszonyított fejlesztése.

Feladat:

- ✗ A beilleszkedési és magatartási zavarral küzdő gyermekek korai kiszűrése, nyilvántartása.
- ✗ A magatartászavarral és egyéb nehézséggel küzdő gyerekek beilleszkedésének segítése az adott közösségbe. A gyerekek megsegítése érdekében tett intézkedések dokumentálása.
- ✗ Esélyegyenlőség biztosítása, differenciálással, változatos módszerekkel.
- ✗ Fejlesztéshez szükséges speciális eszközök biztosítása
- ✗ Nyugodt, elfogadó, következetes magatartás tanúsítása,
- ✗ Együttműködés a családdal, szakemberekkel,

11.6. Tankötelezettséget halasztók felzárkóztatása

A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a hatodik életévét betölti, tankötelessé válik. Indokolt esetben a gyermek a szülő kérelmére és az Oktatási Hivatal ezt támogató döntése alapján további egy nevelési évig óvodai nevelésben vehet részt. Az óvodai

nevelést intézményünk a meghatározottak alapján segíti a részképességek fejlesztését, a gyermek felzárkóztatását az iskolai tanulmányai megkezdéséhez.

Cél: A korcsoportját ismétlő gyermek részképességeinek, személyiségének harmonikus és sokoldalú fejlesztése az óvodai nevelés irányelvei, meglévő szakértői vélemények alapján.

Feladat:

- ✖ Életkori sajátosságok figyelembevételével, változatos tevékenység kezdeményezése.
- ✖ Pedagógiai módszerek, eszközök tudatos alkalmazása célzottan a hiányosságot mutató rész képesség fejlődéséhez.
- ✖ Szociális magatartás fejlődéséhez alkalmazni a közösségi erősítő technikákat.
- ✖ Együttműködés a fejlesztő szakemberekkel, szülőkkel.

11.7. Tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek fejlesztését segítő pedagógiai tevékenység

Tartós gyógykezelés alatt álló gyermek: az a gyermek, tanuló, akinek egészségügyi ellátása az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.) 89. §-a szerinti általános járóbetegszakellátásban vagy az Eütv. 91. §-a szerinti általános fekvőbetegszakellátásban részt vevő szakorvos véleménye alapján az adott nevelési évben, tanévben a harminchat nevelési napot, tanítási napot várhatóan meghaladja, és emiatt az óvodai nevelésben a 8. § (2) bekezdése szerinti formában nem tud részt venni.

Célunk:

A gyermek egyéni foglalkozás keretében történő differenciált, egyéni képességeit figyelembe vevő fejlesztése, támogató-segítő pedagógusi magatartással.

Feladataink:

- ✖ Érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes, nyugodt légkör megteremtése.
- ✖ Szokásrendszer, napirend kialakítása.
- ✖ Közös élmények biztosítása, tevékenységek szervezése.
- ✖ Egyéni megfigyelések alapján külső szakemberek bevonása a fejlesztő tevékenységbe.
- ✖ A tankötelezettség teljesítésének megkezdéséhez szükséges értelmi, testi, lelki és szociális érettség elérésére irányuló, az óvodai nevelés időkeretébe ágyazott célzott foglalkozásokat biztosít.
- ✖ Ha a tartós gyógykezelés alatt álló gyermeket az Nkt. 8 § (2) bekezdésében meghatározottak szerint a felmentést engedélyező szerv óvodai foglalkozáson való részvétel alól felmentette, óvodánk a szülő részére tanácsadást, konzultációt biztosít, továbbá terápiás vagy más kezelés szükségessége esetén tovább irányítja a pedagógiai szakszolgálathoz vagy más szakellátást biztosító intézményhez.

12. Tervezési feladatok

Intézményünkben a Marcali Óvodai Központban a tervezés a működés minden területére kiterjed: a pedagógiai tevékenységekre, tanügyigazgatásra, munkáltatásra és a gazdálkodásra.

A tervezés célja: a tervezési feladatok meghatározásával és szabályozásával az intézményünkben, mint szervezetben a munkánk kiszámítható, egymásra épülő és ellenőrizhető tevékenységekkel valósul meg. A minőségi működés fenntartása és fejlesztése érdekében mind a minőségügyi tevékenységben, mind az intézményi működés egészében a PDCA-elv érvényesül. A tudatos pedagógiai munka elengedhetetlen feltétele a tervezés. Évek óta úgy próbáljuk alakítani tervezési munkánkat, hogy az lehetőséget adjon a spontán adódó nevelési helyzetek kihasználására, a gyermeki érdeklődés, kezdeményezés figyelembe vételére, ugyanakkor biztosítsa az óvónő számára a tervszerű felkészülést, az átgondolt, eredményes fejlesztés érdekében.

Kiemelten fontos:

- ✖ pedagógusok tervező munkája az intézmény stratégiai és operatív dokumentumaiban megfogalmazott célokra, feladatokra épüljön (Pedagógiai Program, Éves Szakmai Munkaterv)
- ✖ A pedagógiai folyamatok az éves tervezés alapján valósuljanak meg, attól indokolt esetben lehet eltérni.
- ✖ A tevékenység céljainak megfelelő módszereket, eszközöket, szervezési módokat tervezzen.
- ✖ Az intézményben rendelkezésre álló, és a pedagógusok számára használatba adott IKT eszközöket használja a tervezés, megvalósítás értékelés, visszacsatolás folyamatában. Az eszközök alkalmazásának elvárásait az adott év szakmai munkaterve tartalmazza.
- ✖ A Zöld óvoda kritériumrendszerének dokumentálása a csoportnaplóban kerüljön kiemelésre.
- ✖ Történjen meg az elért eredmények nyomon követése, ezekre épüljenek a következő időszak tervei és a szükséges fejlesztések. (mérési eredmények, csoportnapló, egyéni fejlődési naplók, beszámolók)

A csoport szokás-és szabályrendszer tervezésének szempontjai:

- ✖ Kövesse a napirendet.
- ✖ Legyen tömör, szakszerű, tükrözze az adott csoport sajátosságait.
- ✖ Vonatkozzon a gyermekek, óvodapedagógusok, tevékenységeire.

A nevelőmunka tervezésének szempontjai:

- ✖ A nevelés tervezése terjedjen ki az egészséges életmódra, közösségi nevelésre, a játékra, munka jellegű tevékenységekre, az anyanyelvi és értelmi fejlesztésre.
- ✖ A tervezés és értékelés során konkrétan és szakszerűen jelenjen meg az egyéni bánásmód alkalmazása és megvalósulása.

A tanulás tervezésének szempontjai:

- ✖ A pedagógiai program tanulás fejezetében meghatározott elvek érvényesüljenek a tervezésnél.
- ✖ A feldolgozandó témák az évszakokhoz, ünnepekhez, hagyományokhoz = sajátos arculathoz kapcsolódjanak.
- ✖ A tanulás tervezésénél vegye figyelembe a gyermekek élményeit, ötleteit, tapasztalatait.
- ✖ A tanulás tervezésénél tartsa szem előtt az életkori és az egyéni sajátosságokat.

- * Korszerű pedagógiai módszereket (témahét, projekt, kooperatív tanulás, drámapedagógia) és a kidolgozott innovációt alkalmazzuk.

Csoportnapló

Az óvodai csoportnapló az óvoda pedagógiai programja alapján a nevelőmunka tervezésének dokumentálására szolgál, melyet az oviKréta felületén elektronikusan vezetünk. Az oviKréta rendszernek megfelelően kerülnek rögzítésre azok az adatok, melyek a gyermekek óvodai nevelése érdekében szükségesek. Az óvodák a tervező dokumentumokban továbbra is Óvodai Nevelés Alapprogram által meghatározottak és a sajátos arculatból adódó feladatok figyelembevételével, a Pedagógiai Programban meghatározottak alapján végzik. Az éves tervekből lebontva *Négy hetes tematikus terv* készül, amelyet komplex módon 1 hétre szóló ütemtervre bontunk. (Marcali, Napraforgó, Szedervirág). A heti ütemterv tartalmazza az egyes tevékenységi formák anyagát, a hozzá kapcsolódó célokat, fejlesztési feladatokat, módszereket, eszközöket, kiemelt készségfejlesztési feladatokat. Az *Eseménytervekben* rögzítjük a szervezett megfigyeléseket, a csoport egyéb programjait. A nevelési-gondozási tervet fél évre készítjük, tartalmazza az egészséges életmód alakításának, az érzelmi, erkölcsi közösségi nevelés, az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés feladatait, a tevékenység kereteinek, játék, munkajellegű tevékenység, játékban megvalósuló tanulás- feladatait, a szokások kialakítását. A hónap végén értékeljük az elmúlt időszakot, a „Havi értékelés a csoport életéről” elnevezésű lapon a csoportnaplóban. Az értékelések a célokra épülnek, azok megvalósítását tükrözik, majd erre építve tervezzük a következő ciklust. Ez az időkeret nagyobb mozgásteret, konkrét megfogalmazásokat biztosít az óvónőnek, komplexitást a gyermeknek, biztosítja a tervezett nevelési, fejlesztési feladatok megvalósítását.

A Csillagvirág Művészeti Modellóvodában projekt tervezés történik, csoportnaplójuk Nagy Jenőné: Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel programja alapján készült.

Felvételi és mulasztási napló

A naplót elektronikusan az oviKréta rendszerében vezetjük, tartalmában eleget téve a pontos adatszolgáltatásnak.

Digitális eszközök használata

A digitális eszközök valamennyi óvodában rendelkezésre állnak és a tanulás támogatásában eszközei az óvodapedagógusoknak. A laptop, projektor segítségével olyan tartalmakat is el tudnak érni az óvodapedagógusok, melyet a gyermekek számára a szűkebb és tágabb környezetükben nem tudnak bemutatni. A pedagógiai folyamatoknál, a tervezés, megvalósítás, értékelés fázisában tudatos alkalmazásuk beépül az óvodai nevelésbe.

13. Mérés, értékelés, ellenőrzés rendszere

A pedagógiai munka ellenőrzése

A folyamat célja: az intézmény hatékony működésének elősegítése, adatok gyűjtése, a hibák javítása, az eredmények megerősítése, a hatékony módszerek elterjesztése annak érdekében, hogy az intézményben dolgozók munkájának színvonala napról – napra közelítsen a nevelési programban megfogalmazott értékekhez, elvekhez és pedagógiai gyakorlathoz.

Az ellenőrzés alapja mindig egyértelműen megfogalmazott testületi vagy vezetői eredetű elvárás, amit az évente elkészítendő, nyilvános ellenőrzési terv tartalmaz.

Az ellenőrzésről feljegyzés készül, amiben az ellenőrzés tapasztalatait rögzítjük. Az értékelést az ellenőrzött személlyel egyénileg végezzük, s az ellenőrzés tapasztalatait a személyiségjogok megsértése nélkül jobbitó szándékkal tárhatjuk a nevelőtestületi vagy munkatársi értekezleten a többi alkalmazott elé, hogy szükség esetén cselekvési terv készülhessen.

Az ellenőrzés alapelvei:

- az óvodapedagógus önállóságának tiszteletben tartása
- a pozitív folyamatok erősítése
- a kölcsönös bizalomra építés
- az önállóság, önértékelés fejlesztése
- ösztönzés, perspektíva adása
- humánus megközelítés

Az ellenőrzés módszerei:

- szempontok szerinti csoportlátogatás
- szóbeli vagy írásbeli beszámoltatás
- dokumentumok ellenőrzése

Az ellenőrzésre jogosultak:

- igazgató
- igazgatóhelyettesek
- tagóvoda igazgatók
- szakmai munkaközösségek vezetői

Az ellenőrzés következményei:

- jól működő folyamatok megerősítése
- visszacsatolás
- dicséret, jutalom vagy elmarasztalás

A belső ellenőrzés éves terv alapján folyik, mely az éves munkaterv része. Tartalmazza az ellenőrzés célját, időpontját, határidőket, felelősöket. A „Mérés értékelés „ dokumentumunk tartalmazza ezen eredmények kiértékelését, a szükséges visszacsatolásokat, fejlesztendő tevékenységeinket.

A gyermek fejlődésének nyomon követése, a gyermekek mérésének rendje

A gyermekek fejlődésének nyomon követése az óvodapedagógus feladata.

A Bóbita, Gombácska, Mesepark, Tündérliget, Napraforgó, Szedervirág Óvodában minden gyermek fejlődését a nevelőtestület által készített, azonos szempontsor alapján összeállított személyiséglapon követjük. A szempontsor tartalmazza azokat a fejlődési mutatókat, melyet el kívánunk érni az óvodai nevelés során, valamint a tankötelezettség megkezdésére. A

Csillagvirág Művészeti Modellóvodában „Gyermektükör” alapján figyelik meg a gyermekeket, amely a programjukhoz kapcsolódik.

A személyiséglap tartalma:

- ✖ anamnézis
- ✖ feljegyzés a gyermek befogadásáról
- ✖ a legfontosabb fejlődési mutatókat és a szükség esetén készítendő egyéni fejlesztési tervet tükröző mérőlap, amelynek tartalma:
 - anyanyelvi és értelmi fejlesztés
 - egészséges életmód (öltözködés, étkezés, pihenés, testápolás)
 - ének, zene, énekes játék, gyermektánc
 - érzelmi, erkölcsi, közösségi nevelés
 - játék
 - külső világ tevékeny megismerése
 - mozgás
 - munka jellegű tevékenység
 - Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka
 - A tevékenységekben megvalósuló tanulás
 - Verselés, mesélés
- ✖ Fogadóóra tájékoztató lapja: melyen a szülőket tájékoztatjuk gyermeke fejlődéséről

Mérés, értékelés menete:

1. Az anamnézis felvétele: ideje a gyermek óvodába lépését követő hónap.
2. Befogadás tapasztalatai: feljegyzés elkészítésének ideje a befogadást követő időszak.
3. Tapasztalatok lejegyzése: mérőlapokon jelölés
4. Szükség szerint fejlesztések: Megjegyzés rovatba tevékenységek megnevezése
5. Nevelési év végén összesítés készítése.
6. Bementi és kimeneti mérések összesítése.

Mérés intervalluma:

A nevelési év során folyamatos megfigyelést végzünk, melynek tapasztalatait, évente két alkalommal rögzítjük (február, augusztus)

Mérési eredmények feldolgozása:

A gyermekek mérésénél a mérőeszközök alkalmazása, a mérés összesítése, a csoportban dolgozó óvodapedagógusok feladata. A mérési eredményeket (bement, kimenet) az igazgató összesíti, majd az elemzi. Az elemzés eredményeit megállapításra kerülnek az erősségeket, fejlesztendő területeket, majd elkészíti az igazgató a fejlesztési tervet. A meghatározásra került fejlesztések beépülnek a következő nevelési év tervei, feladatai közé.

Fejlesztés

- 5 éves korban a gyermekek az Egységes Pedagógiai Szakszolgálat szakemberei által végzett diszlexia - vizsgálaton vesznek részt, annak érdekében, hogy a hiányosságokat jelző részterületeket nagycsoportban még intenzívebben fejleszthessük. A vizsgálatra az óvodában kerül sor és a vizsgálatot az óvodapedagógusok és a szülők tájékoztatása követi.
- Abban az esetben, ha szükséges a gyermek komplex vizsgálata történik meg a következő nevelési év elején, melynek eredményeképpen szakértői javaslat alapján egyéni fejlesztésben részesül a gyermek.
- A nyomon követő dokumentumokban meghatározásra kerülnek a megfigyelési tapasztalatok és célzott egyéni megsegítést kapnak a gyermekek az óvodapedagógusok által, melyet a dokumentumban rögzítenek.

Mérés-értékelés tárgya	A mérés-értékelés módszere	Az eredmények rögzítésének ideje, gyakorisága
A nevelőmunka értékelése (Nevelési terv)	Tervek és megvalósulásuk összehasonlítása, elért eredmények elemzése	évente 2 alkalommal február, augusztus végén
Tevékenységben megvalósuló tanulás értékelése (Tematikus terv)	Tervek és megvalósulásuk összehasonlítása, elért eredmények elemzése	szeptember 1-től június 30-ig 4 hetente
A nevelőmunka éves értékelése (Beszámoló)	Elért eredmények elemzése	évente 1 alkalommal augusztus végén
A gyermekek mérése, értékelése		
A gyermek diagnosztikus értékelése anamnézis, befogadás tapasztalatai.	megfigyelés, lejegyzés	a gyermek óvodai felvételét követően 1 héten belül
A gyermek fejlettségi szintjének felmérése	megfigyelés, fizikai állapot mérés	félévente az I. és II. félév végén
Kimenet mérés	Általános tájékozottság mérése	iskolát kezdő gyermekek esetében május hónapban
A gyermekek társas kapcsolatainak vizsgálata	szociometria	évente 2 alkalommal október és május hónapban
Gyermekek elégedettség vizsgálata az óvodai tevékenységekre.	mosolygós, szomorú szmájli	Minden nevelési év májusában
Partneri elégedettség mérések		
Iskolába készülő gyermekek Szüleinek elégedettség mérés	online zárt és nyitott kérdőív alapján	Minden nevelési év májusában
Munkatársi elégedettség mérés	online zárt és nyitott kérdőív alapján	Kétévente valamennyi alkalmazottat érintően
Külső partneri elégedettség mérés (fenntartó, iskolák)	online zárt és nyitott kérdőív alapján	Háromévente

Elégedettségi mérések, értékelések

A mérés értékelés folyamatának szerves részét képezik az elégedettségi vizsgálatok, melyet a szülők, gyermekek körében évente a munkatársak körében kétévente és a külső partnerek esetében három évente végezzük. A mérések módszereinél többnyire kérdőív illetve interjú formáját alkalmazzuk, majd a kapott eredményeket beépítjük az intézményi folyamatokba, mely növeli a működés hatékonyságát. A *Mérés, értékelés dokumentumban* megtalálhatóak azok a szempontok és mérési módszerek, melyeket alkalmazunk és segítenek bennünket a stratégiai célunk elérésben.

Összefoglalva

Mérés-értékelés tárgya	A mérés-értékelés módszere	Az eredmények rögzítésének ideje, gyakorisága
A nevelőmunka értékelése (Nevelési terv)	Tervek és megvalósulásuk összehasonlítása, elért eredmények elemzése	évente 2 alkalommal február, augusztus végén
Tevékenységben megvalósuló tanulás értékelése (Tematikus terv)	Tervek és megvalósulásuk összehasonlítása, elért eredmények elemzése	szeptember 1-től június 30-ig 4 hetente
A nevelőmunka éves értékelése (Beszámoló)	Elért eredmények elemzése	évente 1 alkalommal augusztus végén
A gyermekek mérése, értékelése		
A gyermek diagnosztikus értékelése anamnézis, befogadás tapasztalatai.	megfigyelés, lejegyzés	a gyermek óvodai felvételét követően 1 héten belül
A gyermek fejlettségi szintjének felmérése	megfigyelés, fizikai állapot mérés	félévente az I. és II. félév végén
Kimenet mérés	Általános tájékozottság mérése	iskolát kezdő gyermekek esetében május hónapban
A gyermekek társas kapcsolatainak vizsgálata	szociometria	évente 2 alkalommal október és május hónapban
Gyermekek elégedettség vizsgálata az óvodai tevékenységekre.	mosolygós, szomorú szmájli	Minden nevelési év májusában
Partneri elégedettség mérések		
Iskolába készülő gyermekek Szüleinek elégedettség mérés	online zárt és nyitott kérdőív alapján	Minden nevelési év májusában
Munkatársi elégedettség mérés	online zárt és nyitott kérdőív alapján	Kétévente valamennyi alkalmazottat érintően

Külső partneri elégedettség mérés (fenntartó, iskolák)	online zárt és nyitott kérdőív alapján	Háromévente
--	--	-------------

Teljesítményértékelés

A Szervezeti Működési Szabályzatban a teljesítményértékeléssel kapcsolatos szabályok egyértelművé teszi a nevelőközösség számára azokat a szempontokat, feladatokat, melyek egységesen vonatkoznak valamennyi óvodára, mely a központhoz tartozik. A pedagógusok ellenőrzésének szempontjai az Oktatási Hivatal által kiadott módszertani ajánlás és sajátosságok figyelembevételével történik. Az egyéni teljesítménycélokat összehangoltuk a stratégiai és az operatív dokumentumokkal.

Célunk:

- Az általunk kidolgozott belső teljesítményértékelési rendszer sikeres bevezetése
- Pedagógusaink ösztönzése a minőségi munkavégzésre
- Szakmai szervezetünk továbbfejlesztése a pedagógusok teljesítménye által
- Eddigi értékelési tapasztalataink kritikus módon történő felhasználása
- Olyan belső értékelési rendszer meghonosítása, melynek eredményeként ösztönző-motiváló jelleggel lesz lehetőség az értékelés eredményeire épülő differenciált bérezésre

Feladatok:

- Az értékelési szempont szerint az értékelés megvalósulása
- A határidők és felelősök figyelembevétele
- Az oviKréta TÉR felületének kezelése, ütemezés szerint
- Az értékelő beszélgetés lefolytatása
- Az értékelés rögzítése, zárása
- Teljesítményszintek szerinti besorolások elkészítése, döntés az esetleges illetményeltérítésről.
- A TÉR működésével való elégedettség mérése - online kérdőíves felmérés az értékeltek körében.
- A teljesítményértékelési folyamat értékelése, erősségek, fejleszthetőségek és a fejlesztés irányainak meghatározása, szükség szerint az intézményi TÉR szabályozás korrekciója.

14. A pedagógiai program megvalósításához szükséges kötelező (minimális) felszerelések, eszközök jegyzéke

A nevelőmunkát segítő játékok, egyéb eszközök

Eszközök	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
különböző játékok (mozgásos játékok, gyakorló, szimbolikus, szerepjátékok, építő-konstruáló játékok, szabályjátékok,	gyermek csoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	A csoportok életkor szerinti összetétele alapján megtalálhatóak valamennyi telephelyen és tagóvodában. Évenkénti felülvizsgálatuk, pótlásuk szükséges

dramatizálás, bábozás, barkácsolás) eszközei		
mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök	gyermek csoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével csoportszobai és udvari eszközök külön-külön	Óvodánként biztosítottak a kendők, szalagok, babzsákok, tornabotok, karikák a gyermekek részére. Különböző méretű labdák. Az egyensúlyozáshoz, mászáshoz padok, gerendák, billenő rács, Body roll készlet kerékpárok, rollerek
ének, zene, énekes játékok eszközei	gyermek csoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével az óvoda pedagógiai programja szerint	Ritmushangszerek minden gyermekcsoportban biztosítottak. Az óvónők részére furulyák. CD lejátszó és kazettagyűjtemények
az anyanyelv fejlesztésének, a kommunikációs képességek fejlesztésének eszközei	gyermek csoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben az óvoda pedagógiai programja szerint	Bábok, bábparaván, fejdíszek, jelmezek, képgyűjtemények minden csoportban biztosítottak. Fejlesztésre szorul a mesekönyvek állománya. A Mesepark óvoda színpaddal is rendelkezik a sajátos arculatához kapcsolódóan.
értelmi képességeket (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitást fejlesztő anyagok, eszközök	gyermek csoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben az óvoda pedagógiai programja szerint	fejlesztő játékok minden csoportban megtalálhatóak. Évenkénti felülvizsgálatuk, pótlásuk szükséges
ábrázoló tevékenységet fejlesztő eszközök: rajzlapok, papírok, ceruzák, kréták, festékek, ecsetek, festőhengerek, nyomdák, gyurmák, cérnák, fonalak, zsinórok, rafiák, ollók, ragasztók, szövő keretek, minta lyukasztók, hurkapálcika,	gyermek csoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével az óvoda pedagógiai programja szerint	A csoportok életkor szerinti összetétele alapján megtalálhatóak valamennyi telephelyen és tagóvodában. Évenkénti felülvizsgálatuk, pótlásuk szükséges
a természeti-emberi-tárgyi környezet megismerését elősegítő eszközök, anyagok	gyermek csoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével az óvoda pedagógiai programja szerint	Óvodánként változó az eszközök biztosítottsága, az alap képek, gyűjtemények, tükrök, minden óvodában megtalálható.

		A Tündérliget óvoda speciális eszközökkel is rendelkezik a sajátos arculatához kapcsolódóan.
munka jellegű tevékenységek eszközei gyermek csoportonként	gyermek csoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben az óvoda pedagógiai programja szerint	kisméretű kerti szerszámok, az óvodákban vannak. Pótlásukra szükség van.

A nevelőmunkát segítő egyéb eszközök

Eszközök	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
Laptop	Csoportonként 14db	Marcali Óvodák
magnetofon/CD lejátszó/hangfalak	három csoportonként 1	minden csoportnak rendelkezésére áll
diavetítő vagy projektor	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	minden óvodában megtalálható
Vetítővászon	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	minden óvodában megtalálható
hangszer (pedagógusoknak)	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	minden pedagógusnak rendelkezésére áll
hangszer (gyermeknek)	gyermekcsoportonként, a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben az óvoda pedagógiai programja szerint	a csoportokban változatos hangszerek találhatók megfelelő mennyiségben
egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	fejlesztő játékok a csoportokban találhatók

Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének további eszközei

Az e pont alatt felsorolt eszközök, felszerelések helyettesíthetők az adott eszköz, felszerelés funkcióját kiváltó, korszerű eszközzel, felszereléssel

Eszközök	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
Beszéd fogyatékosok tükör 120 X 180 cm	csoportonként 1	minden óvodában megtalálható
logopédiai alapkészlet	csoportonként 1	Az óvodákban nem áll rendelkezésre, a fejlesztést végző logopédus hozza magával

Hallási fogyatékosok Dallamíró	csoportonként 1	-
hallásvizsgáló és hallókészülék tesztelő felszerelés	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1 abban az esetben, ha az óvoda a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelését a többi gyermekkel azonos óvodai csoportban látja el és a gyermekek száma nem éri el a tizenhármát, az eszköz használata megoldható másik köznevelési intézménnyel történő együttműködés keretében	A fejlesztést végző logopédus rendelkezik vele
vezetékes vagy vezeték nélküli egyéni, illetve csoportos adó-vevő készülék	gyermeklétszám szerint 1	A kijelölt óvodában megtalálható
a különböző nyelvi kommunikációs szinteknek megfelelő kifejezések képi megjelenítésére alkalmas elektronikus információhordozó	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1 abban az esetben, ha az óvoda a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelését a többi gyermekkel azonos óvodai csoportban látja el, és a gyermekek száma nem éri el a tizenötöt, az eszköz használata megoldható másik köznevelési intézménnyel történő együttműködés keretében	megtalálható
nyelvi kommunikáció vizuális, auditív megjelenítésének ellenőrzésére alkalmas eszköz	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1 abban az esetben, ha az óvoda a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelését a többi gyermekkel azonos óvodai csoportban látja el, és a gyermekek száma nem éri el a tizenötöt, az eszköz használata	megtalálható

	megoldható másik köznevelési intézménnyel történő együttműködés keretében	
szurdologopédiai eszközök	csoportonként 1	A fejlesztést végző logopédus rendelkezik vele
Látási fogyatékosok Olvasó televízió	gyermeklétszám figyelembevételével gyengén látók	-
hatrekeszes doboz, gombás tábla, szöges tábla, csörgő labda	gyermeklétszám szerint	A fejlesztést végző logopédus rendelkezik vele

Mellékletek

Óvodák arculatából adódó feladatok

1. Bóbita óvoda sajátos arculatából adódó feladatok
2. Gombácska óvoda sajátos arculatából adódó feladatok
3. Mesepark óvoda sajátos arculatából adódó feladatok
4. Tündérliget óvoda sajátos arculatából adódó feladatok
5. Csillagvirág Művészeti Óvoda Balatonmáriafürdő sajátos arculatából adódó feladatok
6. Napraforgó Óvoda Nemesvid sajátos arculatából adódó feladatok
7. Szedervirág óvoda Sávoly sajátos arculatából adódó feladatok

Kiemelt nevelési területe: Néphagyomány ápolás

Célunk a népművészet ágainak megismertetésén túl a mindennapi élet hagyományait, népszokásait, jeles napjait, tevékenységeit a nevelés folyamatába beilleszteni, olyan élményekre és tapasztalatokra épülő nevelés megvalósítása, amely során a környező világ érzéki síkon megfoghatóvá válik, és képessé teszi a gyermekeket felismerésre, befogadásra.

Évek óta heti egy alkalommal alkotószobai foglalkozásokat szervezünk nagycsoportos gyerekek számára, melynek célja hogy a gyermekek az óvodai ábrázolótevékenységeken felül ismerkedjenek meg újszerű és változatos technikákkal, melyek köthetők régi népi kismesterségekhez.

2012 májusától hagyományteremtő szándékkal elindítottuk a Gyertek lányok ligetre – tavaszi fesztivált, melyen az Óvodai Központhoz tartozó óvodák nagycsoportos gyermekei népi dalos játékokkal, táncokkal mutatkoznak be.

2013 őszétől elindítottuk tehetségműhelyünket Bokréta – népi dalos játék, gyermektánc elnevezéssel, amelyen, az átlagon felüli mozgásképessegekkel, zenei képességekkel rendelkező nagycsoportosok vesznek részt.

A 2023/2024-es nevelési évtől minden csoportban megjelenik az „Így tedd rá” módszer alkalmazása, mely egy színes és változatos lehetőséget tár a gyermekek élmény és egyben képességfejlesztésére.

Tárgyi feltételek:

Az óvoda környezete, udvara:

A Bóbita Óvoda 1976-ban óvodának épült, 4 csoportos, 120 férőhelyes, panel épület. Zöld övezetben egy csodálatos park közelében található, és tágas udvarunkon is sok a zöld terület, így nagyon jó lehetőségünk nyílik a közvetlen tapasztalatszerzésre, szabad mozgásos játékokra, ami fontos jelentőséggel bír gyermekeink számára a megismerés folyamatában. Az udvar zárt, tágas, füves és betonos terület egyaránt megtalálható. Nagyon jó adottságokkal rendelkezik, árnyékos és napos területei egyaránt vannak. A gyönyörű, árnyékot adó fáink biztosítják, hogy nyáron is kellemes klímaérzettel játszhassanak gyermekeink a szabadban, valamint, hogy bármely évszakban lehetőséget tudunk biztosítani a mozgásos játékokra gyermekeink számára, mozgás igényük kielégítésére, szervezett mozgásos játékok lebonyolítására. A fából készült, a gyermekek mozgásigényét, kielégítő udvari játékok: függeszkedők, hinták, mászóakák, homokozó, babaház, mind-mind gyermekeink szabadidős tevékenységét, edzését szolgálja. A készülő fedett" terasz" még több lehetőséget kínál a kinti alkotó tevékenységekhez is. Nagy betonos területünkön rossz idő estén is tudunk kicsit levegőzni, vagy éppen mozgásos, közlekedési játékokat játszani amihez roller, futóbiciklik, kismotorok és bobocarok áll rendelkezésünkre.

2015-ben megvalósult a felújítása, külső szigetelés, nyílászáró csere, festés, mázolás. Szülői kezdeményezésre és támogatásból a mosdók és a folyosók hidegburkolata kicserélésre került. Az óvoda nem rendelkezik tornaszobával, így a csoportszoba kínál lehetőséget a bent szervezett mozgásra. Bútorzata részben kicserélődött, részben felújításra került az évek során pályázati és szülői forrásokból elsősorban. Játékokkal való ellátottsága megfelelő, melyeket az óvodapedagógusaink évszakokhoz vagy témákhoz kapcsolódóan saját kezűleg készített fejlesztő játékokkal egészítenek ki. A dolgozóink lehetőségeikhez mértén mindent megtesznek, hogy az óvoda helyiségei barátságosak, otthonosak, esztétikusak legyenek, és szülői segítségre is számíthatunk. Az egymás mellett fekvő csoportszobák összenyithatóak ajtóval, melyet ünnepek alkalmával kihasználunk.

Belső terek

A csoportokban igyekszünk különböző játszósarkokat kialakítani oly módon, hogy a különféle tevékenységek egymás mellett zavartalanul folyhassanak, és lehetőséget biztosítsanak a gyerekek számára a változatos, érdeklődésüket kielégítő tevékenységek folytatásához. Minden csoportban megtalálható a **zene-sarok**: itt a gyerekek számára biztosítottak a feltételek, hogy óvónői irányítás mellett zenei képességeik fejlődjenek, ismerkedhessenek a különböző hangszerekkel, illetve szabadon improvizálhassanak. A hangszerek között nagy számban találhatóak *népi hangszerek*, melyeket pályázati forrásokból sikerül folyamatosan bővíteni, valamint az óvónők által, illetve a gyerekekkel közösen készített ritmus- és hallásfejlesztő eszközök.

A **vizuális-sarok**: az egész nap folyamán lehetőséget biztosít a gyermekek számára, hogy szabadon kiélhessék alkotási vágyaikat, illetve óvónői kezdeményezésre alkothassanak. Törekszünk a jó minőségű eszközök és anyagok beszerzésére, hogy a gyerekekben tudatosítsuk, hogy a munka élvezetesebb, hatékonyabb a jobb eszközökkel. A szokásos eszközök (színes ceruza, zsírkréta, vízfesték, olló, ragasztó...stb) mellett megtalálhatóak a természet kincses ládájának természetes anyagai, melyeket vagy önmagukban, vagy a hagyományos technikákkal kombinálva használhatnak fel alkotásaikban. Ezen kívül a fenntarthatóság szemléletét előtérbe helyezve adunk lehetőséget az újrahasznosítás elvének alkalmazására, hogy a különféle gyűjtött anyagokból (dobozok, flakonok, kupakok...) a valami mást létrehozni érzését tapasztalják meg a gyerekek. Az óvoda bejáratánál rendszeresen rendezünk tárlatokat, kiállításokat a gyerekek által készített munkákból, alkotásokból, illetve valamilyen népi kismesterség mutatkozik be, vagy az aktuális jeles naphoz, ünnephez kapcsolódó régi hagyományos eszközöket, tárgyakat gyűjtjük össze.

A **mese-sarok**: minden csoportban úgy van kialakítva, hogy a gyerekeknek legyen lehetősége nyugodtan, elvonulva mesés-képeskönyvet nézegetni, itt lehet meghitt helye a személyes perceknek, a kiscsoportos dramatikus játékoknak, az önkifejezésnek. Megtalálhatóak a mesekönyvek mellett a dramatizálás és a bábozás kellékei, eszközei, de helyet ad a mindennapi közös mesehallgatásnak, az óvónői bábelőadásoknak is.

Minden csoportban megtalálhatóak a hagyományos, klasszikus játszósarkok a **babaszoba-babakönyha** valamint a **fodrászsarok**: ezek berendezései, változatos eszközökkel való felszereltsége, valamint az óvónők kreativitását tükröző kiegészítő eszközökkel való

ellátottsága gazdag, inspiráló környezetet teremt a gyerekeknek a változatos szerepjátékok, szocializációs helyzetek újra átélésére, eljátszására.

Az **építősarok**: az építőszőnyeg körül kerül kialakításra. Itt találhatóak meg a különböző, a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelő építő-konstruáló játékok és az ezekhez szükséges kellékek, kiegészítő eszközök, melyek mind az óvónők kreativitását, fantáziáját dicsérik. (természetes anyagokból, valamint újrahasznosított hulladékokból barkácsolt virágok, fák, bokrok, állatok, közlekedési eszközök...stb). Az asztalnál használt építő-konstruáló játékok, valamint a különböző társas- logikai- és szabály játékok a polcos szekrényeken vannak elhelyezve.

A **mozgásos** tevékenységet részben napos, tágas udvar nyújtotta lehetőségeket kihasználva jó idő esetén udvari mozgás által, rossz idő esetén pedig a balesetek elkerülésének megfelelően átalakított csoportszobákban elégítjük ki a gyermekek mozgásigényét.

Az óvodában 2012-ben került kialakításra egy, a dolgozók létszámának megfelelő nagyságú öltöző helyiség és nevelői szoba, mely egyben helyszíne az óvoda dolgozóinak a tudásmegosztásának. Az alkotószoba pedig lehetőséget nyújt a gyermekek logopédiai és egyéni fejlesztéséhez. A dolgozók saját, zárható öltözőszekrényeket kaptak. Az óvodában 1 db asztali számítógép biztosítja az önképzéshez, szakmai munkához szükséges számítógép és internet hozzáférést. Az óvodának van egy projektora, ami a gyermekek számára közvetlenül meg nem tapasztalható ismeretek átadásában szolgál segítségül. Csoportonként pedig egy korszerű laptop áll rendelkezésre az óvodapedagógusok számára.

Az **Alkotószobai foglalkozások** a többfunkciós foglalkoztató szoba kicsi mérete ellenére heti egy alkalommal kis létszámú, kézműves foglalkozások helyszínéül szolgál.

A **„Bokréta” népi dalosjátékok, gyermektánc tehetségműhely**: foglalkozásait tartjuk a nagycsoportosok termében. A gyermekek foglalkoztatásához szükséges eszközök rendelkezésre állnak, a sajátos arculat erősítése még fejlesztésre szorul.

Sajátos arculatból adódó feladatok

Verselés, mesélés

- ✦ A magyar népköltészeti és népmesei anyag előtérbe helyezése.
- ✦ A gyerekek megismertetése a népművészet ágai közül a népi színjátszással és a népi bábjátékkal: óvónői bemutatás által, saját készítésű, népi motívumokkal díszített bábokkal, jelmezekkel és egyéb dramatizálási kellékekkel
- ✦ A gyermekek megismertetése a népi hagyományokhoz, jeles napokhoz, ünnepekhez kapcsolódó népköltészeti anyaggal.
- ✦ A népmeséken keresztül erkölcsi értékek közvetítése, igazságérzetre nevelés elősegítése
- ✦ A feldolgozott versekben rejlő összecsengő sorok, ritmika,
- ✦ játékos szófordulatok, természeti képek megláttatásán keresztül a gyermekek esztétikai érzékének, fantáziájának fejlesztése.

- ✖ Alkalomszerűen színházi előadások látogatása

A Külső világ tevékeny megismerése

- ✖ Különböző tájházak, múzeumok látogatása során (pl. Csillagvár, Szenna, Buzsák, stb.). a gyermekek megismertetése a régi idők használati tárgyaival, emlékeivel
- ✖ Alkotódelutánokon, valamint az alkotószobában szervezett kis létszámú csoportos foglalkozásokon régi népi kismesterségekkel és ezek eszközeivel való megismertetés.
- ✖ A mindennapi élet hagyományaihoz, szokásaihoz, jeles napokhoz, ünnepekhez, a természet változásaihoz kapcsolódó komplex feldolgozás megszervezése a heti Bóbita pillanatok során
- ✖ Időszakos gyűjtések szervezése régi tárgyakból, (hímzések, horgolások, edények, használati tárgyak...) ezekből tárlat rendezése a bejáratnál.
- ✖ Egyes ünnepekhez, jeles napokhoz kapcsolódó kemencében sült ételek elkészítésének megfigyeltetése, az ízekkel való megismerkedtetés (langalló, tök, alma, gesztenye)
- ✖ A gyerekek megismertetése régi, hagyományos tartósítási módokkal (aszalás, kompót eltevés)
- ✖ A gyerekek megismertetése a festő növényekkel, változatos felhasználási lehetőségeik alkalmazásával a különböző tevékenységek során pl. tojásfestés, batikolás
- ✖ A jeles napokhoz, névnapokhoz kapcsolódó népi megfigyelések, az ezekhez kapcsolódó szokások, hagyományok megismertetése a gyerekekkel.
- ✖ A gyermekek megismertetése a népművészet ágai közül a népköltészeti alkotásokkal: a mindennapi élet hagyományaihoz, szokásaihoz, jeles napokhoz, ünnepekhez, a természet változásaihoz kapcsolódó népi mondókák, mesék, találós kérdések, szólások, közmondások felhasználásával
- ✖ A magyar népi kultúra megismertetésével a gyerekek felé a magyarság, az összetartozás és hazaszeretet érzésének, hagyományaink tiszteletének, a hazafiság érzésének a közvetítése.

Mozgás

- ✖ A gyermekek akarati tulajdonságának és mozgásának fejlesztése érdekében a napi játékidő lezárásaképpen napi rendszerességgel kocogás szervezése az óvoda udvarán
- ✖ Napi rendszerességgel rövid gimnasztikai jellegű mozgások szervezése zenére, eszköz használatával egybekötve, óvónői mintára, ill. improvizálva.
- ✖ A gyerekek megismertetése a népművészet ágai közül a népi gyermekjátékokkal, heti egy alkalommal hagyományos népi mozgásos játékok szervezése, hozzájuk illő autentikus eszközökkel
- ✖ A gyermekek esztétikai szépérzékének alakítása a csoportonként azonos színű pólóban végzett mozgás során.

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

- ✖ A gyermekek megismertetése a régi népi kismesterségekkel és azok eszközeivel, a nagycsoportosok számára heti egy alkalommal alkotószobai foglalkozások keretein belül is.
- ✖ A gyerekek megismertetése a magyar népi kultúra jellemző motívumaival, szimbólumaival.
- ✖ A gyerekek megismertetése a tájegységünkre jellemző népi motívumvilággal pl Buzsák
- ✖ A hagyományos őszi vásárra természetes anyagok felhasználásával vásárfiák készítése változatos technikák alkalmazásával
- ✖ Időszakos kiállítás, tárlat szervezése az óvoda bejáratánál régi, népi tárgyakból (hímzések, csipkék, használati tárgyak)
- ✖ A gyerekek megismertetése a népművészet ágai közül a népi díszítő művészettel, időszakos kiállítások szervezése népi iparművészek által készített tárgyakból
- ✖ Rendszeres látogatások szervezése a Kulturális Korzó és a Bernáth Galéria kiállításaira, népművészeti, képzőművészeti vagy iparművészeti alkotások megtekintésére.
- ✖ A felkínált tevékenységekben lehetőség biztosítása a gyermekek számára a népi díszítőművészet elemeinek a megjelenítésére

Ének, zene, énekes játékok, gyermektánc

- ✖ A gyerekek megismertetése a népi tánc alaplépéseivel – sarokemelés, csárdás lépés, forgás, sarok koppantás, dobbantás – az egyéni, a páros és a körtáncal.
- ✖ Mindennapos zenehallgatási lehetőségek szervezése, ezek beépítése a nevelés folyamatába: reggel a szülők, gyermekek fogadására, pihenés kezdetén, évszak hangulatának az érzékeltetése, tevékenységek végzése során élmény kiegészítésére, alkotó délutánok során, zenére végzett improvizatív, illetve tervezett mozgástevékenységek során.
- ✖ A gyermekek megismertetése a népművészet ágai közül a népzenevel és a néptáncal: a Zeneiskola és a Művészeti iskola növendékei, valamint meghívott népzeneszek és néptáncosok népi hangszeres bemutatói során, népzenei művekkel és a hozzájuk illő táncokkal való megismerkedés a népi hagyományokhoz kapcsolódó események (jeles napok, ünnepek), valamint táncházak alkalmával
- ✖ A gyerekek megismertetése egyszerű népi hangszerekkel és azok készítésével pl: levélsíp, membrafon-fésűre feszített selyempapír, drugattyú-gomb-cérna, pengettyű-gyufásdobozra tekert cérna pengetése gyufaszállal.
- ✖ Gyertek lányok ligetre – tavaszi fesztivál szervezése
- ✖ Bokréta – népi dalosjáték, gyermektánc tehetségműhely szervezése

Ünnepek, rendezvények

Az óvodai élet hagyományos ünnepei

Esemény	Tartalom	Időpont
Születésnap	ajándékkészítés, gyertyagyújtás, köszöntés verssel, dallal az ünnepelt részéről a köszöntők megvendégelése	folyamatos
Mikulás	Mikulás ház berendezése Mikulás postaládájának a kihelyezése Levélírás a Mikulásnak Mikulás várás verssel, dallal, játékokkal Mikulás általi ajándékosztás	december 6-ig
Karácsony	Karácsonyvárás versekkel, mesékkel, énekekkel, és tevékenységekkel. ajándék készítése A városi Betlehem megtekintése Adventi koszorú készítése, gyertyagyújtás, mézeskalács sütés, karácsonyi hangverseny Nagycsoportosok betlehemes játéka	Advent négy hete
Farsang	jelmezes bemutatkozás, felvonulás játékos versengések csoportokban zárt rendezvény	február hónap
Húsvét	Húsvéti munkadélután szervezése, a szülőkkel közös tojásfestő délutánon, régi hagyományos tojásmotívumok felidézése A húsvéhoz kapcsolódó népszokások, hagyományok felelevenítése csoportonként nyuszi fészkek készítése az óvoda udvarán	Húsvétot megelőző hét
Anyák napja	Bensőséges ünnepi hangulat előkészítése, vers és dal tanulással, ajándékkészítéssel, a csoportok ünneplőbe öltöztetésével A megünneplés hagyományos műsort adó formában történik	május első vasárnapjához igazodva
Családi nap	Délután a szülőkkel közös családi sportnap szervezése, sportvetélkedőkkel, szalonnasütéssel	május vége
Nagycsoportos ballagás	Az óvoda épületének ünnepi díszbe öltöztetése A nagycsoport évváró műsort ad	június 15-ig

Nemzeti ünnepek

Esemény	Tartalom	Időpont
március 15.	Megemlékezés, alkalomhoz illő zenei aláfestés, nemzeti jelképek megismertetése a hagyományhoz illő dalok, táncok felelevenítése gyertyagyújtás	március 15-e előtti hét

A Nemzeti Összetartozás Napja	Különböző változatos tevékenységek felkínálásával a gyermekek magyarságtudatának erősítése	június 4.
-------------------------------	--	-----------

A néphagyományhoz kapcsolódó ünnepek

Esemény	Tartalom	Időpont
Mihály napi vásár	Vásári portékák folyamatos készítése a természet kincseinek felhasználásával évszakhoz illő, vásári hangulathoz kapcsolódó versek, dalok, játékok felidézése vásári forgatag, vásári sátrak megjelenítése csoportonként népi játékok szervezése finomságok sütése a kemencében	október közepéig
Márton napi lámpás felvonulás	A heti tevékenységek során óvodásaink megismerkednek a Márton naphoz kapcsolódó népi hagyományokkal, Szent Márton legendájával. Márton napi lámpás felvonulás	november 11.
Lucázás	Luca búza vetése Luca napi hiedelmek megismertetése a gyermekekkel	december 13.
Zöld ágjárás	A nagycsoportosok zöld ágakból kaput fonnak, ami alatt énekelve átvonul az óvoda apraja-nagyja	húsvétot megelőző hét
„Gyertek lányok ligetre”	Óvodai Központhoz tartozó óvodák nagycsoportos gyermekei gyermekek népi dalos játékokkal, táncokkal mutatkoznak be.	május 2. hete
Pümkösd	Néphagyományörző játék keretében pümkösd király és királyné választás játékos vetélkedésekkel, versenyekkel, ügyességi játékokkal táncház	Pümkösd előtti hét

A környezetvédelem zöld jeles napjai

Esemény	Tartalom	Időpont
Állatok Világnapja	Kirándulás a jeles naphoz kapcsolódó helyre állatokhoz kapcsolódó népi megfigyelések felelevenítése	október 4-ig
Víz Világnapja	tevékenységek végzése, alkotások készítése a témában kirándulás egy közeli vizes élőhelyre	március 22.
Föld napja	Az óvoda épületének, udvarának közös rendbetétele a gyerekekkel együtt Hulladékgyűjtés szervezése az ünnepet megelőző héten	április 22.
Madarak és Fák Napja	Séták, túrák, kirándulások alkalmával megfigyelések végzése	május 10.

Kiemelt nevelési területe: Néphagyomány ápolás

A néphagyományőrző óvodai program komplex lehetőséget nyújt óvodai nevelésünk számára.

A néphagyomány-ápolás az egész nevelési folyamatban jelen van. A gyermekek a néphagyomány jeles napjain keresztül ismerkednek azok szokásaival, tevékenységeivel, a múlt értékeivel, ápolva, átörökítve a népi kultúrát. Érzelmileg gazdagabbá válnak, megismerik a közös tevékenységek örömét, ismeretekhez, élményhez jutnak, képességeik, akaratilag tulajdonságaik fejlődnek. A gyermekek értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődésének segítése a népi kultúra (népművészet, népzene, énekes népi játékok, népköltészet) támogatásával.

A gyermekek nap mint nap találkozhatnak, ezáltal rácsodálkoznak, érdeklődnek, elmélyednek a népművészet csodálatos világában. A jeles napok megélése, a népi kincsestárral való ismerkedés a gyermekek egyéni fejlettségéhez, igényeihez, szükségleteihez, érési tempójához igazodnak, tiszteletben tartva a gyermeki szabadságot, egyéni eltérő képességeket, életkori sajátosságokat. Megismerkednek a népköltészet gyöngyszemeivel, lehetőségük van élő népzene hallgatni, a néptánc szépségét, az összerendezett mozgást, tartást megfigyelni és utánzó mozdulatokkal követni.

A természet szeretete, tisztelete, óvása, megbecsülése, változásai elválaszthatatlanok a néphagyomány ápolástól, mivel a néphagyomány jeles napjaihoz kapcsolódó megfigyelések, tevékenységek végzésével folyik, kincsei, termései az alkotó tevékenységek során felhasználásra kerülnek, ill. az időjósító napok megfigyelései következtetésre készítetnek.

A jeles napokhoz kapcsolódóan a gyermekek megismerkednek a népi mesterségekkel, kézműves tevékenységekkel, azok eszközeivel, technikáival, amely segíti a közvetlen környezet sokoldalú megismerését, miközben alkotó módon formálják, alakítják azt.

Nevelőmunkánkban nagy hangsúlyt fektetünk a népi játékokra, amelyeket a magyar népi játékok tárházából válogatunk.

Az ünnepek, programok többségét úgy szervezzük, hogy a családok is részesei lehessenek az óvodai rendezvényeknek, amely a szülői házzal való együttműködést, kapcsolatot erősíti.

„Pöttöm lábak” tehetségműhely működik az óvodában, ahol a tehetségígéretes gyermekek éneklési, zenei képességeinek, mozgáskultúrájának fejlesztése folyik a népi mondókák, népi gyermekdalok játszásával, az „Így tedd rá” módszertan eszköztárával.

Hagyományőrzést szolgáló feladataink:

- Minden tevékenységünket a néphagyomány-ápoláshoz kapcsolódva szervezzük.
- Tervezési, szervezési feladatainkat, programjainkat az arculatunkhoz igazodó jeles napok köré építjük.
- Életkori sajátosságokat figyelembe vevő, élményeket kínáló, jeles napokhoz kapcsolódó programokat, tevékenységeket választunk.
- A tevékenységeink során a természetes anyagokat helyezzük előtérbe.
- Természeti környezettel való óvó-védő-szerető szemléletmódra, környezettudatos magatartás alakítására, fejlesztésére törekszünk a családok közreműködésével.

„Pöttöm lábak” tehetségműhely működik, ahol a tehetségígéretes gyermekek éneklési, zenei képességeinek, mozgáskultúrájának fejlesztése népi mondókák, népi gyermekdalok játékszásával, az „Így tedd rá” módszertani eszköztárának felhasználásával.

„Bújj, bújj, zöld ág” munkaközösség- mozogjunk népi játékokkal munkaközösségben, pedig az óvodapedagógusok szakmódszertani tudását tudjuk bővíteni.

Tárgyi feltételek:

Óvodánk zöld övezetben, tiszta levegőjű falusias környezetben helyezkedik el. Parkosított udvarral rendelkezik, ahol jól megfér egymás mellett a teknőbe, fazékba ültetett muskátli és a mai kor elvárásainak megfelelő virágágyás. Örökzöld fák és lombhullatók, köztük gyümölcsfák díszítik udvarunkat és egyben árnyékkal és terméssel is megajándékoznak bennünket. Mindez mellett a köcsögfa, a kemence a téglából rakott szalonna sütő, a hordó a mi falusias miliókben lévő óvodánk sajátos arculatáról árulkodik.

Két csoportszoba és a hozzá kapcsolódó szociális helyiségek állnak rendelkezésre az óvodai élet színteréül. Mindkét csoportszobában a népművészet ágainak figyelembe vételével alakítottuk ki a nevelést, fejlesztést segítő, esztétikai érzéket, összetartozást kövacsoló sarkainkat, ahol a gyermekek napi szinten érdeklődésüknek és az óvónői kezdeményezéseknek megfelelően tevékenykedhetnek.

Alkotó sarkunkban az érdeklődő gyermekek differenciáltan vizuális kompozíciókat hozhatnak létre a vizualitás eszközeivel – színes ceruza, zsírkréta, tempera, vízfesték, üvegfesték, filctoll, ollók, ragasztó, pasztilin, agyag, különböző méretű és fajtájú papír, forma kinyomók, ecsetek, szivacs hengerek, szaggyátók – vm. természetes anyagok felhasználásával – magvak, bogyók, kavicsok, levelek, kagylók, stb. Kiemelt hangsúlyt kap a népi gyermekjátékok készítése. Minderre az őszi és a tavasz terményei, termései kiválóan alkalmasak – dió, mogyoró csutaszár, csuhé, nád, fűzfaág, levelek, virágok. Mindemellett fonál, vászon, karton, bőr anyagokat és zoknikat is felhasználunk a mindennapok során. Népi motívumokkal díszítünk terítöket, szakajtó ruhákat, kendöket és megismerkedhetnek a gyermekek a rongybaba és falovacska készítésével is. Fonunk karkötöket, fűzünk gyöngyből, agyagból, virágból nyakláncokat. Szövökereten (vásárolt és ágakból készített) szönyeget, szütyöket szövünk.

A mese sarkunk, ahol főképp a népköltészet – népmese, mondókák, találós kérdések, kiolvasók, népi rigmusok – gyöngyszemeivel ismerkedhetnek meg a gyermekek, a színben és tapintásban melegséget sugárzó szönyegen a bábok, különféle jelmezek, fejdíszek, meséskönyvek, paraván birodalmában van. E terület ad helyet a meghitt közös beszélgetéseknek és a személyes perceknek is. A puha párnák, takarók, lágy kendők cirógatása, a testközelség, testmeleg és az ablakon beszűrődő napfény oldja a feszültséget és a gátlásokat, ezáltal örömtelivé és nyugodttá teszi a napot.

A zenei sarokban a hangszerek – dobok, cintányérok, triangulumok, ritmusbotok, csengők, furulya – birodalma van, melyek között saját készítésű népi hangszerek – dióhéj pörgettyű,

csutaszár hegedű, hébértök trombita, nádsíp, fűzfa síp is fellelhetők. Az ünnepekhez és a mindennapokhoz CD-k, - lejátszók állnak rendelkezésre. Igény szerint népviseleti ruha is biztosított – kalap, kendő, zsebkendő, kötény, mellény, szoknya. A zenei fejlesztés itt történik, a körjátékok, gyermektánc időjárás függvényében a teraszon.

Tornaszobával nem rendelkezünk, a tágas felújított teraszunk és a gyönyörű nagy füves udvarunk biztosítja a gyermekek számára a **mozgás** lehetőségét az időjárás függvényében, melyet a 2010-ben telepített új, a gyermekek életkorához igazodó méretű változatos játékeszközök, ill. a sajátos arculatunkhoz igazodó népi gyermekjátékok – borsós játék, rongylabdázás, dió verő, ügyes róka - alkotják. A babaházikó a gyermekek számára egy kis kuckó is és az udvari főzőcskézés funkcióját is betölti. Az alkotó házikóban vizuális tevékenységeket végeznek és alkalmas mesekönyvek nézegetésére is. A fedett homokozó véd az erős napsütéstől és kellemes tevékenykedést nyújt számukra. A mozgás biztosítására csoportszobák szintén alkalmasak, azonban a helyszűke korlátoz bennünket. Pályázatok segítségével folyamatosan bővítjük mozgásfejlesztő eszközeinket, melyeket felhasználunk a napi mozgás során is.

Elkülönített gyermeköltözővel nem rendelkezünk, az épület előterében van kialakítva mindkét csoport részére. A mosdóink részben felújítottak, természetes fénnel megvilágítottak, szellőztetésük megoldott, a gyermekek számára az eligazodást vizuális jelekkel is biztosítjuk.

A csoportszobák bejáratánál a faliújságokon a szülők tájékozódhatnak az adott hónap várható eseményeiről.

Az öltöző szekrények felett kialakított “bemutató falon” tekinthetik meg a szülők folyamatosan gyermekeik kreatív munkáit, a bejáratnál található mini galériában pedig a hónap jeles napjához, mesterségéhez kapcsolódó alkotásokat.

2023/2024 nevelési évben megkezdődött óvodánk teljes körű felújítása.

Sajátos arculatból adódó feladatok

Verselés, mesélés

- ✦ Az életkori sajátosságokhoz igazodó változatos, igényes irodalmi anyag összeállításával az anyanyelvi nevelés elősegítése. Előtérbe helyezve a népköltészeti alkotásokat, de válogatva a klasszikus és kortárs irodalmi művekből a jeles napokhoz igazodva.
- ✦ A gyermekek megismertetése a néphagyomány jeles napjaihoz, szokásaihoz, ünnepeihez, a természet jelenségeihez, változásaihoz kapcsolódó magyar népköltészeti alkotásokkal (népmese, népmonda, szólás, mondás, találós kérdés, népi dráma).
- ✦ Népmese rendszeres hallgatásával, eljátszásával az állandó szófordulatok, mesemondatok beépítése az aktív szókincsbe.
- ✦ Rendszeres irodalmi élmények nyújtása a népköltészet gazdag tárházából, amelyek pozitívan befolyásolják a gyermekek érzelmi, erkölcsi, értelmi fejlődését.
- ✦ Természet kincseinek, újrahasznosított hulladékok felhasználásával bábok, kellékek készítése mesékhez, dramatizáláshoz.
- ✦ Népi motívumok megjelenése az eszközökön, kellékeken, bábokon.

- ✖ Könyvtárlátogatás jeles napokhoz kapcsolódva.
- ✖ Színházlátogatás alkalmasszerűen.

A külső világ tevékeny megismerése

- ✖ A néphagyomány jeles napjaihoz (pl. Kisasszony, Mihály, Erzsébet, Katalin, Gyertyaszentelő, Gyümölcsoltó Boldogasszony) kapcsolódó megfigyelésekkel (időjárás, növények, állatok), tevékenységekkel, szokások megismerésével a szűkebb és tágabb környezet, a hazai táj, a szülőföld, az ott élő emberek, a helyi hagyományok, szokások megismerése, azok szeretete, védelme, a gyermekek ismereteinek bővítése.
- ✖ A népi kismesterségekkel való ismerkedés, azok gyakorlása közben a gyermekek megismerkednek a környezetükben lévő természetes anyagokkal, azok felhasználásának lehetőségeivel.
- ✖ Múzeumok, tájházak megtekintése során ismerkedés a régi idők eszközeivel, használati tárgyaival.
- ✖ Jeles napokhoz, ünnepekhez kapcsolódó hagyományos ételek megismertetése a gyermekekkel (libazsíros kenyér, perec, langalló, tök, sült gesztenye, fánk).
- ✖ Az őszi időszakban a hagyományos tartósítás alkalmazása (aszalás, kompót, savanyúság).
- ✖ A népi mondókákban, népmesékben, népdalokban, gyermekdalokban szereplő növények (gyógynövény, fűszernövény), festőnövények megismertetése az óvoda udvarára telepített növények ültetésével, gondozásával, felhasználásával (pl. tojásfestés, batikolás) gyűjtésével (illatszák).
- ✖ Hagyományos környezetalkító munkálatok végzése az udvaron gyermekek bevonásával (palántázás, ültetés, növénygondozás, gyógynövények gyűjtése). Magaságysók kialakítása, ahol a növények ápolása a gyerekek feladata felnőtt felügyelete mellett.
- ✖ A környezetbarát szemléletmód és a környezettudatos magatartás alakításával (szelektív hulladékgyűjtés, komposztálás, újrahasznosítás, víz-, villanyhasználat, napenergia, növények, állatok gondozása) a természethez fűződő pozitív érzelmi viszony, a környezettudatos magatartás kialakítása, a fenntartható fejlődés megalapozása.
- ✖ A jeles napok előtti készülődésbe, gyűjtőmunkába a szülők bevonása.
- ✖ A néphagyomány jeles napjainak szervezése az óvodában programokkal, rendezvényekkel, játékokkal (Mihály nap, Kiszézés, Pünkösöd), esetenként a családi ház meghívásával (Szüret, Márton nap, Advent).
- ✖ A szűkebb és tágabb természeti, az épített környezettel való ismerkedés során, a jeles napokhoz kapcsolódó tevékenységek végzésével, szenzitív játékokkal folyamatos matematika tartalmú tapasztalatszerzés az őket körülvevő jelenségek, tárgyak mennyiségi, alaki, nagyságbeli, jellemzőiről, téri viszonyairól.

Mozgás

- ✖ Különféle gyermekjátékok – eszközös, mozgásos, párválasztó, szellemi, mondókák, kiolvasók játszása napi rendszerességgel lehetőség szerint a szabadban, eszközigény esetén természetes anyagok felhasználásával.
- ✖ Népzenei elemek felhasználásával improvizatív mozgás népzeneire.
- ✖ Heti rendszerességgel preventív torna (tartásjavító, lábtorna) mobilizáló és az izmok erősödését célzó gyakorlatokkal a tartáshibák, a lúdtalp kialakulásának megelőzése érdekében. Eszköz használat esetén a természetes anyagok alkalmazásával.
- ✖ A harmonikus mozgás fejlődésének támogatása zenére történő mozgással.
- ✖ Komplex fejlődés biztosítása a mozgáskotta módszerével, eszközeivel.
- ✖ A gyermekek megismertetése az életkoruknak megfelelő népi gyermekjátékokkal, azok változatos eszközeivel.
- ✖ Alkalmyszerűen túrák szervezése a néphagyomány-, és a környezetvédelmi jeles napjaihoz kapcsolódva az óvoda környékén, távolabbi helyszíneken.
- ✖ Családi napon változatos népies jellegű versenyjátékok szervezése a szülőkkel, testvérekkel közösen.
- ✖ Évente egy alkalommal a „Játék, móka, gomba módra” program szervezése a Marcali Óvodai Központ nagycsoportosai számára.

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

- ✖ A gyermekek megismertetése a népi mesterségekkel, kézműves tevékenységekkel, azok eszközeivel, technikáival (pl. szövés, agyagozás, fonás, batikolás, hímzés, rongybaba-, csuhébaba készítés, berzselés,) az óvodában, külső helyszíneken, múzeumpedagógus közreműködésével.
- ✖ Természetes anyagokból (csuhé, toboz, makk, dió, csutaszár, kukorica, kavics, kő, nád, virág), újrahasznosítható hulladékokból (pl. sajtos doboz, papírzacskó, doboz, textil) tárgyak, játékok, díszek készítése.
- ✖ Építés során a kreativitás, fantázia, önkifejezés segítése a különféle anyagok felhasználásával (természetes-, és újrahasznosítható anyagok).
- ✖ A változatos tevékenységek során a magyar, és a tájegységünkre jellemző (Somogy) népi motívumok, szimbólumok, színek megismertetése tárgyakon, eszközökön, textílián, népviseleti ruhákon.
- ✖ A népművészeti alkotások iránti érzékenységgel az esztétikai fogékonyság, igényesség formálása.
- ✖ Természetes anyagok gyűjtése a szülők bevonásával.
- ✖ A Városban működő Kulturális Korzó, Városi Helytörténeti Múzeum, Bernáth Galéria állandó (Népi kismesterségek) és időszakos kiállításainak megtekintése.

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

- ✖ A néphagyomány jeles napjaihoz, természeti jelenségekhez, növényekhez, állatokhoz kapcsolódó magyar népi mondókák, énekes játékok megismertetése a gyermekekkel, beépítése az óvodai élet mindennapjaiba.

- ✖ Táncház szervezése a jeles napokhoz kapcsolódva.
- ✖ Részvétel az évente megrendezésre kerülő Így tedd rá! Népi játék napja országos programján.
- ✖ Ismerkedés népdalokkal, népi hangszerekkel. Növényi részek és hulladék újra felhasználásával egyszerű hangszerek készítése (pl. csutaszár hegedű, dióhéj pörgettyű, nádsíp, falevél-síp, dob sajtos dobozból, esőbot gurigából).
- ✖ Jeles napok rendezvényeinek színesítése néptánc együttesek meghívásával.
- ✖ Novemberben a népdal és népköltészet hete megszervezése változatos programokkal.
- ✖ „Pöttöm lábak” tehetségműhely foglalkozásainak szervezése heti egy alkalommal.
- ✖ Így tedd rá! eszközök segítségével ismerkedés a néptánc alaplépéseivel.
- ✖ Népdalok rendszeres hallgatása.
- ✖ Komolyzenei művek felhasználása zenehallgatáshoz, zenés mozgáshoz, zenés festéshez, önkifejezéshez.

Ünnepek, rendezvények

Az óvodai élet hagyományos ünnepei

Esemény	Tartalom	Időpont
Születésnap	Ajándék készítés. Gyertyagyújtás, köszöntés verssel, dallal.	Folyamatos
Idősek Világnapja	A nagyszülők köszöntése mondókákból, dalokból, népi énekes játékokból összeállított műsorral Nagyszülők vendégül látása, közös alkotások készítése	október első hete
Mikulás	Mikulás várás verssel, dallal Ajándékosztás	december 6.
Karácsony	Az advent hangulatának megteremtése: - adventi koszorú készítésével, gyertyagyújtással - versek, dalok tanulásával, mesék, történetek hallgatásával - ajándékkészítéssel - csoport díszítéssel - mézeskalács sütéssel - karácsonyfa díszítéssel - a gombai betlehem megtekintésével A feldíszített karácsonyfa körül közös gyertyagyújtás, verselés éneklés.	Advent négy hete
Farsang	Vidám, jelmezes bemutatkozás versekkel, dalokkal, tánccal, Népi-, verseny-, ügyességi játékok játszása	február hónap

Húsvét	Az ünnep hangulatának megteremtése versekkel, dalokkal, mesékkel, az ünnephez kapcsolódó népszokások, hagyományok felelevenítésével, népi játékokkal - tojásfestés festőnövényekkel - nyuszi fészkek készítése - ajándékozás	március-április
Anyák napja	Bensőséges ünnepi hangulat előkészítése, vers és dal tanulással, ajándékkészítéssel, a csoportok ünneplőbe öltöztetésével. A feldíszített termekben meghitt ünnepi sarok kialakítása az ünnepelt és a köszöntő részére.	május első hete
Gyermeknap Családi nap	Egész napon át tartó vidám programok: gyermekműsor, népi-, ügyességi, játékok, arcfestés, Délutántól családi programok: szülőkkel, nagyszülőkkel, testvérekkel közös játékok, szalonnasütés	május vége
Nagycsoportos ballagás	Az óvoda épületének ünnepi díszbe öltöztetése A nagycsoportosok ünnepi műsora, búcsúzás az óvodától versekkel, dalokkal	június 15-ig

Nemzeti ünnepek

Esemény	Tartalom	Időpont
Nemzeti Ünnap	Csoportonként megemlékezés versekkel, dalokkal Az ünnephez kapcsolódó nemzeti jelképek készítése, elhelyezése a városunk emlék helyeinél.	március 15-e előtti nap
Nemzeti Összetartozás napja	A gyermekek magyarság tudatának erősítése változatos tevékenységek szervezésével.	június 4.

Néphagyományokhoz kapcsolódó ünnepek

Esemény	Tartalom	Időpont
Mihály napi vásár	Hangulatkeltés a vásárhoz kapcsolódó versek, dalok, énekes játékok játszásával, éneklésével. Vásári portékák készítése természetes- és újrahasznosítható anyagok felhasználásával. Vásári portékák vásárlása gesztenyével.	szeptember 29.
Szüreti mulatság	Hangulatkeltés mondókákból, népi énekes játékokból összeállított műsorral Népi játékok játszása, táncház a szülők bevonásával	október 15.

Márton nap	Ismerkedés Szent Márton legendájával, a hozzá kapcsolódó babonákkal, népszokásokkal. - libás játékok -lámpás készítése - Lámpás felvonulás az esti órákban szülőkkel, testvérekkel a gombai városrészen - libazsíros kenyér fogyasztása	november 11.
Lucázás	Luca napi hiedelmek megismertetése a gyermekekkel - Luca búzavetése,	december 13.
Virágvasárnap	Kiszézés, villózás, zöldágjárás A hagyományhoz kapcsolódó mondókák, rigmusok, énekes játékok megismerése - kiszebáb készítése gyerekekkel közös versek, dalok, játékok során kiszebáb elégetése, - tavasz köszöntése versekkel, dalokkal, naphívogatókkal	Virágvasárnap előtti hét
Pünkösöd	Pünkösödölő Néphagyományörző játék keretében pünkösdi király és királyné választás játékos vetélkedésekkel, versenyekkel, ügyességi játékokkal Táncház	Pünkösöd hete

A környezetvédelem zöld jeles napjai

Esemény	Tartalom	Időpont
Állatok Világnapja	- Állatok megfigyelése természetes környezetben: családi háznál, vadas parkban, múzeum látogatás során - Képeskönyvek, lexikonok nézegetése, IKT eszközök használatával. - Játékos délelőtti szervezése	október 4.
Víz Világnapja	Program szervezése: - játékos délelőtti -vizes asztal használata - interaktív játékok a Könyvtárban	március 22.
Föld napja	Az óvoda épületének, udvarának és környezetének rendbetétele, virágültetés a gyermekekkel együtt Túra szervezése	április 22.
Madarak és fák napja	Madarak, fák megfigyelése természetes környezetben Séták, túrák szervezése	május 10.

Kiemelt nevelési területe: Komplex anyanyelvi kommunikációs nevelés

Az anyanyelv használata szerves része az óvodai élet minden mozzanatának, a nevelés egész folyamatának. A derűs és beszédes légkör megteremtése, az önkifejezés vágyának felkeltése, a beszédfunkciók tudatos és tervszerű fejlesztése, az anyanyelvi, kommunikációs nevelés átfogja az óvodai nevelőmunka, az óvodai élet minden területét, megvalósul valamennyi tevékenységi forma keretében. A kommunikáció részben közvetítő, részben céltevékenység is lehet az óvodai nevelés gazdag, sokszínű tevékenységrendszerében.

Az anyanyelvi, kommunikációs nevelés során szem előtt tartjuk, hogy a gyermekek képesek legyenek gondolataik közlésére, érzelmeik, kíváncsiságuk kifejezésére. Törekszünk a gyermekek szókincsének bővítésére, és önkifejezésre ösztönözzük őket, fejlesztve értelmi képességeiket is. A gyermekek beszédkésztségének fejlesztése érdekében anyanyelvi játék, vers- és mesegyűjtemények készítésével gazdagítottuk eszköztárunkat, tudatosan segítve a gyermekek egyéni képességeinek harmonikus, sokoldalú kibontakozását.

Az anyanyelvi nevelés területén napi szinten a rendkívül sok színű, változatos tevékenység kínálat biztosítja gyermekeinknek a nyelvi-kommunikációs kompetenciák alakulását, mely meghatározó tényezője a kognitív és szociális fejlődésnek, az egész életpályát befolyásoló, sikeres társadalmi beilleszkedésnek, hiszen az anyanyelv elsajátítása több, mint egy nyelv megtanulásának folyamata. A nyelv elsajátítás a (szűkebb és tágabb) beszélő környezet kompetens tagjává avatja a gyereket, a közösségi kultúra interiorizációjának elengedhetetlen feltétele, a közösségi normák, értékrend és elfogadott viselkedési formák befogadásának módja, a kognitív funkciók kiteljesítésének alapja.

Az óvoda 2009-ben elnyerte a Madárbarát óvoda címet.

Tárgyi feltételek:

Óvodánk egy nagy park közepén helyezkedik el, mellette sportpálya, sportcsarnok, néhány méterre a könyvtár, a Bernát Galéria, Zeneiskola, illetve az egységes Pedagógiai Szakszolgálat épülete található, valamint néhány perces sétával könnyen elérhető a Kulturális Központ, valamint a Korzó épülete, ahol változatos kulturális programok látogatására, ill. óvodai programok tartására van módunk. Ezen intézmények közelsége lehetővé teszi az óvodai programok színesebbé, változatosabbá tételét.

Az óvoda 1961-ben épült, óvodának, jelenleg 4 csoporttal, 120 férőhellyel működik. Csoportszobáink több funkcióval, három 46,8 m², egy pedig mindössze 29,7 m² alapterületű, itt egy kisebb létszámú csoport működtetésére van csak lehetőség.

A négy csoporthoz három kisméretű, plusz egy akadálymentesített mosdó tartozik. Külön öltöző helyiségek nem állnak rendelkezésünkre, az öltözőszekrények a folyosón a csoportok előtt kerültek elhelyezésre.

Mind a megújult épület, mind a csoportok harmóniát árasztó színekben pompáznak, berendezésük esztétikus, bútorzatuk, játék- és eszközellátottságuk átlagos, felújításuk, cseréjük pályázati pénzből, fenntartói, szülői- és szponzori támogatásokból folyamatos. Emellett törekszünk arra, hogy eszköztárunkat - az újrahasznosítás, ill. a természetes anyagok felhasználási lehetőségeinek kiaknázásával - saját készítésű játékokkal, kiegészítő eszközökkel

is gazdagítsuk. A világos, napos csoportszobák praktikus térkihasználása biztosítja, hogy a gyermekek zsúfoltságmentesen elférjenek egymás mellett a nevelési-fejlesztési feladataink megvalósításához szükséges eszközök, játékterek.

Sajnos, tornaszoba kialakítására a felújítás során sem került sor, holott egy korszerű óvodához ez is hozzátartozna ugyanúgy, mint az orvosi, logopédiai, egyéb helyiség, ami szintén hiányzik. Ezért a **mozgás**fejlesztésekre az eszköz igényt és a mozgásanyagot, valamint a balesetvédelmi szempontokat egyaránt figyelembe véve a csoportszobákban, a folyosón, ill. az udvaron, valamint a mellettünk elterülő spotpályán kerül sor, ill. alkalomadtán lehetőségük van igénybe venni a Sport utcai, ill. a városi sportcsarnokot. Pályázati ill. szponzori támogatásoknak, valamint a Bozsik programban való részvételünknek köszönhetően folyamatosan gyarapítjuk mozgásfejlesztő eszközeink számát, így teremtve lehetőséget az életkori sajátosságokat figyelembe vevő, sokoldalú mozgásfejlesztésre. A széles körű mozgásfejlesztő eszköz állománynak köszönhetően lehetőségünk van mind a csoportszobákban, mind a szabadban színvonalas mozgás foglalkozások megtartására.

- Minden csoportban megtalálhatók a **mini színpadok**, „**mese sarkok**”, melyek helyszínül szolgálnak a napi mesélésnek, drámajátékoknak, bábozásnak, dramatizálásoknak, ahol a különböző - elérhető magasságban elhelyezett- bábok (ujj, kesztyű, sík, fej, fakanál, kúp, stb.) , paravánok, jelmezek, hangszerek felhasználásával kielégíthetik önkifejezési, bemutatkozási, szereplési vágyaikat a gyermekek. Mind a jelmeztár, mind a báb készlet, ill. hátterek, díszletek bővítése, az anyanyelvi játékokhoz szükséges eszközök gyarapítása fontos feladatunk. Ennek érdekében folyamatosan gazdagítjuk az eszköztárunkat pályázati, szponzori források felhasználásával, szülői segítséggel, ill. saját magunk által készítettetekkel.

- Az ének, zenei képességek fejlesztéséhez különböző ritmus- és hallásfejlesztő eszközök, hangszerek (dobok, csörgők, ritmus botok, hangvilla, furulya, metallofon, triangulum, cintányér, kisebb-nagyobb csengők, népi hangszerek, gyermek-óvodapedagógusok által barkácsolt ritmushangszerek) találhatók a „**zene polcon, zene sarokban**”, melyeket a nap során bármikor levehetnek és önállóan is használhatnak a gyermekek.

- A „**rajz sarokban**” egész nap változatos eszközöket, anyagokat (papírok, ceruzák, kréták, ollók, ragasztók, stb.) vehetnek igénybe a gyermekek, melyek segítségével akár önállóan, akár óvónői kezdeményezésre rajzolhatnak, barkácsolhatnak, mintázhatnak, festhetnek, élményeiket, ötleteiket, önkifejezési megnyilvánulásait formába öntve. Igyekezünk kiaknázni az újrahasznosított anyagok, ill. az évszakoknak megfelelő természetes anyagok felhasználási lehetőségeit. A sarok az ablak melletti területen lett kialakítva, hogy minél inkább kihasználhassuk a természetes fényt.

- Az „**építő sarokban**” az életkori sajátosságoknak megfelelő különböző anyagú és méretű építő, konstruáló játékok (fakockák, Dupló, Lego, Tüsi, stb.) állnak a gyermekek rendelkezésére. Lehetőségük nyílik élményeik, elképzeléseik, kreativitásuk bemutatására mind a talajon, mind az asztalnál. Az építéshez szükséges kiegészítő eszközök is itt kerültek elhelyezésre.

- A „**babaszoba**” több funkciós, berendezése, gazdag, változatos eszközökkel való felszereltsége minden csoportban nagyszerű lehetőségeket teremt a különböző szocializációs szerepjátékok elsajátításához.

- Mind a „**Peregjen a nyelvünk**” anyanyelvi képességeket fejlesztő műhely, mind a „**Mese-láda**” komplex tehetségműhely foglalkozásaira **a csoportszobákban, ill. a felnőtt öltözőben** kerül sor, ahol igyekszünk a foglalkozásoknak megfelelő körülményeket teremteni. A helyszíneken lehetőség van a kis létszámú csoportok számára a zavartalan, „elszigetelt” munkára.

Az óvoda épülete 2010-ben teljes körű felújításra került fenntartónk pályázati sikere révén. Ennek keretében megvalósult az épület teljes körű akadálymentesítése, ill. a hátsó (déli) részen egy óriási, ütés csillapító burkolattal ellátott terasz kialakítása, melynek újraburkolása és lefedése 2024 nyarán fenntartói és szülői támogatásból valósult meg. Ennek köszönhetően lehetővé vált, hogy rossz idő esetén is a szabadban töltsenek időt a gyermekek, valamint a nagy területű fedett rész óvodai rendezvények megvalósítását is nagyban elősegíti, lehetővé teszi.

Az óvodai főbejárat előtt található egy kisebb, fedett terasz is, ami lehetőséget teremt rossz idő esetén is néhány perces levegőzésre, mozgásra, de ennek az alapterülete kicsi, egyszerre csak egy csoport tudja igénybe venni. 2011-ben „A múlt ösvényein át a közös útra” című horvát-magyar határon átnyúló fenntartói pályázat keretében az óvoda udvara is megújult: uniós előírásoknak megfelelő, bevizsgált mozgásfejlesztő játékeszközökkel, kemencével, virágoskertekkel, szabadtéri színpaddal gazdagodott, népmesei elemeket megjelenítő mozgáseszközökkel bővült. Szülői támogatásnak köszönhetően, a lehetőségek szerint folyamatosan bővítjük a gyermekek igényeinek, képességeinek megfelelő szabadtéri eszközállományunkat, így mászókával, rugós játékokkal, lépegetőkkel, kosárlabda tölcsekkel gazdagodott óvodánk. Az udvari játékok folyamatos karbantartást igényelnek, amit a fenntartó támogatásával tudunk megvalósítani. A nagy udvart két részre osztja a középen elhelyezkedő óvoda épülete, mely lehetővé teszi a kinti tevékenységek során a különböző korosztályok életkori sajátosságainak figyelembe vételét az udvari, mozgásos tevékenységek során. Emellett különböző talajfelületek (füves, homokos, kavicsos, betonozott) biztosítottak változatos tevékenységek végzéséhez, valamint rengeteg árnyékos hely szolgálja az egészséges levegőzést. A 2010-es felújítás során óvodánkban javításra, ill. pótlásra kerültek az alapvető személyes higiénia biztosító közös helyiségek (kulturált mosdóhelyiség, zuhanyzó, azonban szerencsés lenne egy külön helyiség fejlesztő szobának, mivel jelenleg a kis alapterületű vezetői szoba ad helyet a foglalkozásoknak, ahová néhány gyermek fér be egyszerre. A tetőtér legalább részbeni beépítésével mind tornaszoba, mind fejlesztőszoba, mind egyéb szociális terek megvalósítására is lehetőség lenne!

Munkavégzés feltételei:

Dolgozóink számára a munkavégzés alapvető feltételei biztosítottak. Gyors, az egész épületben teljes lefedettséggel működő internetes hozzáférés, asztali számítógép, nyomtató, projektor, vetítő vászon, csoportonként laptop, CD-lejátszó segíti az óvodapedagógusok munkáját.

Az értekezletek, megbeszélések lebonyolításához a több funkciós és a dolgozók létszámához mérten kicsi öltöző szolgál helyszínül, ahol ezek mellett a vasalás is zajlik. Sem megfelelő íróasztal, sem zárható öltözőszekrények nem biztosítottak a felnőttek részére. Az óvodai eszközök, holmik tárolása a kis alapterületű raktárak miatt nehezen megoldhatók.

Sajátos arculatból adódó feladatok

Verselés, mesélés

A sajátos arculat erősítése érdekében érdeklődés, életkor, egyéni fejlettség, ill. az egyes csoportok fejlettségi szintjének, összetételének figyelembevételével:

- - *napi szinten* kötelező jelleggel az életkori sajátosságokhoz igazodó anyanyelvi és mozgásos játékok beépítése a mindennapi tevékenységekbe, változatos eszközökkel és módszerekkel mikrocsoportos formában
- *heti rendszerességgel* szituációs és dráma játékokból, az adott témához kapcsolódó improvizációból, a mozgással összekapcsolt tanult mondókákból, versekből, dalokból egyéni és csoportos produkciókból álló „Színpadi percek” rendezése,
- *havi rendszerességgel* „Hol volt, hol nem volt” napok címmel kulturális programok látogatása (moziban, színházban, könyvtárban),
- az adott évszakok mese, vers, dal anyagából összeállított produkciók csoportonkénti bemutatásával „Év múlik, évet ér” címmel évszak záró rendezvények szervezése.
- Az önkifejezés, a szereplési, megmutatkozási vágy kielégítése érdekében a csoportokban megtalálható, cserélhető, változtatható hátterekkel, elhúzható függönyökkel felszerelt, esztétikus, többfunkciós mini színpad változatos kihasználása.
- Összecsukható, térelválasztóként is funkcionáló bábparavánnal, sajátkészítésű, illetve vásárolt új kesztyű- és síkbábbal felszerelt mini bábszínház napi szinten való használata.
- A szabadtéri színpad rendszeres használata szabadon, ill. szervezett formában.
- A jelmez-, báb- és díszlettár folyamatos fejlesztése, bővítése, felújítása, csoportokban napi szintű, műsorokhoz, ünnepekhez kapcsolódóan alkalmankénti felhasználása szituációs, szerep, dráma, ill. dramatikus játékokhoz.
- Rendszeres önművelés elősegítése gyakori múzeumban, könyvtárban megvalósuló helyszíni foglalkozásokkal, illetve helyben az ütemtervben megjelenő eseményekhez, ünnepekhez kapcsolódva foglalkozások megszervezésével, a gyermekek életkori sajátosságait figyelembe vevő ismeretterjesztő és mesefilmek látogatásával moziban, Könyvtárban.
- Rendszeres közéleti szereplések, fellépések vállalása.
- A „Népmese napjához” kapcsolódó népi kultúra hagyományait bemutató, felelevenítő rendezvény megszervezése.
- Anyanyelvi neveléshez kapcsolódó saját készítésű társas- és fejlesztő játékok napi szintű alkalmazása.
- A gyermekek életkori sajátosságaihoz alkalmazkodó színes közösségformáló rendezvényekkel a Mese, ill. a Költészet napjának megünneplése.
- Az anyanyelv szépségeinek, fontosságának kiemelésével megemlékezések szervezése a „Magyar nyelv” és „Az anyanyelv nemzetközi” napjáról.
- Bérletes színházlátogatások.

- A beszédfejlesztés, anyanyelvi kompetenciák erősítése érdekében a nagycsoportos gyermekek számára heti rendszerességgel „Peregjen a nyelvünk” anyanyelvi, kommunikációs játékok fejlesztő szervezése.
- A gyermekirodalom megismerésére alapozott „Mese-láda” tehetségműhely működtetése.

A külső világ tevékeny megismerése

A különböző környezeti témakörökhöz és a környezetvédelemhez kapcsolódva, az életkori sajátosságok figyelembe vételével, séták, túrák, kirándulások alkalmával az épített és a természetes környezethez kapcsolódó kifejezések megismerése, felismerése, megnevezése, az aktív szókincsbe, ill. a sajátos arculat erősítése érdekében végzett tevékenységekbe való beépítése.

- „Madárbarát” Óvoda feladatainak évszakonkénti ellátása

- Madáretetők folyamatos készítése, felújítása, madáreleség beszerzése, téli madáretetések, - itatások
- Európai Madár megfigyelő napok alkalmából kirándulások szervezése, megfigyelések végzése környezetünkben
- Madárkarácsony szervezése: madárcsemegék készítésével udvari fenyő díszítése, „madaras versek, dalok előadása
- „Madarak és fák napja” alkalmából változatos tevékenységek, játékos délelőtti szervezése

- Az "Egészséges, mint a makk, nincs is nála boldogabb"- egészséges életmódra nevelés az óvodában program keretében egész évben változatos programokat szervezünk mind a gyermekeknek mind a szülőknek

- Takarítási világnap alkalmából óvoda udvarának rendbetétele
- „A lelki egészség világnapja” alkalmából „gyógyító mesék” nap
- Látogatások szervezése egészségügyi intézményekbe
- „Az egészség világnapja” alkalmából szakemberek bevonásával egészségügyi állapotfelmérés, tanácsadás szülők számára
- A „Magyar sport napja” alkalmából „Mozog az egész világ”- közös mozgás, futás

- A „Biztonságos Óvoda” céljainak, feladatainak megfelelően folyamatosan az óvodai KRESZ pályán a biztonságos közlekedés gyakorlása kismotorok, triciklik, rollerek, kerékpárok, segítségével

- „Közlekedj okosan!”- az Európai Autómentes Nap alkalmából ügyességi feladatok kerékpáron, rolleren, kis motoron
- Gyalogos közlekedés gyakorlása érdekében séták a városban

Mozgás

- Lehetőség szerint napi, ill. heti rendszerességgel végzett preventív torna (tartás javító, lúdtalp elleni) zenés mozgás, „Mozgáskotta” alkalmazása a csoportokban,

- Futás, kocogás - lehetőség szerint- napi rendszerességgel a szabadban, a parkban, udvaron, sportpályán,
- Naponta más-más „Szabadban végzett mozgásos tevékenységek” szervezése, biztosítása (labdagyakorlatok, körjátékok, színpadi mozgás, sor és váltó versenyek)
- “Mikulás kupa” rendezése a sportcsarnokban minden gyermek részvételével
- Húsvéti „Mezei nyúl” futóverseny szervezése az óvoda mellett található sportpályán
- A nagycsoportosokkal gyalog/kerékpár túrák szervezése
- Évente egy alkalommal „Családi sportdélután” szervezése, a szülők bevonásával a mozgás megszerettetése, valamint közösség formálás céljából.

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

- A sajátos arculat erősítése érdekében végzett tevékenységekhez szükséges díszletek, hátterek, eszközök, jelmezek, játékok készítése változatos technikákkal és eszközökkel, szem előtt tartva az újra felhasználás lehetőségeit
- A gyermeki vers és mesealkotás ábrázolással való kombinálásával a gyermekek fejlődésének elősegítése az önkifejező képesség gazdagítása érdekében.

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

- Az óvodai műsorokhoz, fellépésekhez óvónői gitáros zenei kíséret biztosítása.
- A „Népmese napjához” kapcsolódó táncház szervezése.
- Zeneiskola növendékeinek hangszeres bemutatóira lehetőségek biztosítása.
- Az énekes játékok eszközeivel különböző grammatikai megoldások, választékos kifejezések, párbeszéd, dramatizálás gyakorlása.

Ünnepek, rendezvények

Az óvodai élet hagyományos ünnepei

Esemény	Tartalom	Időpont
Születésnap	- ajándékkészítés - jelképes torta, gyertyagyújtás - köszöntés verssel, dallal, jókívánságokkal - ünnepelt részéről köszöntők megvendégelése	folyamatos
Mikulás	- a meglepetés és titokzatosság jegyében várakozással teli előkészületek verssel, dallal, játékokkal - levélírás a Mikulásnak - Mikulás kupa a sportcsarnokban	december 6-ig

	- Mikulás várás óvónői mese előadással, versekkel, dalokkal	
Karácsony	- Adventi készülődés a csoport díszbe öltöztetésével - ünnepi várakozás átélése, ajándékok, díszek készítésével, versekkel, dalokkal, mesékkal, karácsonyi történetek felidézésével - ünnepváró délelőtt az óvodában	advent négy hete
Farsang	- a jelmezbe öltözött gyerekek és óvodai dolgozók egész napon át tartó vidám hangulatú, mókás, versekkel, dalokkal, verseny játékokkal, vetélkedőkkel tarkított kavalkádja - jelmezes bemutatkozás felvonulással, közös tánc a folyosón - zárt rendezvény	február
Húsvét	- az ünnep hangulatának megteremtése versekkel, dalokkal, mesékkal, az ünnephez kapcsolódó népszokások, hagyományok felelevenítésével- „Mezei nyúl” futóverseny	Húsvétot megelőző hét
Anyák napja	- bensőséges ünnepi hangulat előkészítése, vers és daltanulással, ajándékkészítéssel, - életkori sajátosságoknak megfelelő tevékenységekkel csoportokon belül megemlékezés az Anyák napjáról	május első vasárnapjához igazodva
Gyermek nap	- délelőtt vidám programok: aszfalt rajzolás, gyermek műsor, ügyességi játékok, vetélkedők, ugrálóvár - délutántól családi programok: szülőkkel, nagyszülőkkel, testvérekkel közös játékok, sportvetélkedők, szalonnasütés	
Nagycsoportos ballagás	- nagycsoportosok búcsúzó műsora	
A környezetvédelem zöld jeles napjai		
Állatok világnapja	Csoportonként állatok megfigyelése természetes környezetben: - múzeum látogatással - kirándulással állat parkokban - látogatás állat tartó családoknál	október 4-ig
Madár megfigyelési világnap	- kirándulások szervezése, a környező parkban, óvoda „közelebbi” megfigyelések végzése	október első hétvégéje

	- ismeretterjesztő könyvek és természettudományos kisfilmek nézegetése, megtekintése	
Víz világnapja	- versekkel, dalokkal, lehetőség szerint vízparti kirándulással megemlékezés a napról	március 22.
Föld napja	- az óvoda udvarának rendbetétele gyermekekkel közösen, hulladékgyűjtés a parkban - helyszíni foglalkozás szervezése a könyvtárban - virágosítás, kertszépítés	április 22.
Madarak, fák napja	- változatos tevékenységek, játékos délelőtti szervezése - madár, ill. fa megfigyelések a parkban, a csoport fájának megfigyelése - madáretetők kitisztítása, itatók feltöltése	május 10.

Nemzeti ünnepek

Esemény	Tartalom	Időpont
Március 15.	- huszáros, katonás, verbunkos játékokon, verseken, mondókákon, dalokon keresztül megemlékezés csoportonként - szituációs játékokkal helyzetek megelevenítése - az ünnep jelképeinek (kokárda, zászló, csákó) készítésével történetek felelevenítésével, zene hallgatással nemzeti tudat megalapozása - séta emlékművekhez, az elkészített jelképek elhelyezése	március 15-e előtti hét
Nemzeti Összetartozás napja	- ismerkedés magyar nemzeti jelképekkel, szimbólumokkal, - a gyermekek magyarság tudatának megerősítése változatos tevékenységek, bizalom erősítő, közösség formáló játékok felkínálásával	június 4.

A sajátos arculathoz kapcsolódó ünnepek

Esemény	Tartalom	Időpont
Népmese napja	- változatos programokra épülő vidám délelőtti - népmesék megtekintése, 7 próba a mesék birodalmában, népmesékhez kapcsolódó kreatív alkotások kiállítása	szeptember 30.
Költészet napja	- lehetőség szerint kirándulás a közelben található költők emlékházaiba - az óvodában, könyvtárban gyermekversek hallgatása, kedvencek előadása csoportosan, egyénileg - óvodapedagógusok vezetésével megzenésített versek előadása közösen	április 11.

Örökös Zöld Óvoda

Kiemelt nevelési területe: Egészség nevelés és környezeti nevelés

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel iránti igény kialakítása kiemelt jelentőségű. A testi, lelki szociális harmónia megteremtésén túl nagyobb gondot fordít az egészség megőrzésére, a prevencióra, a környezet megszerettetésére, megóvására, a környezettudatos magatartás megalapozására. Az óvoda 2009-ben elnyerte a Madárbarát óvoda címet. A Zöld óvoda címet első alkalommal 2009-ben, majd 2019-től Örökös Zöld Óvodai címmel büszkélkedhet. A 2009-2010. nevelési évben bevezetésre került Kompetencia alapú oktatás az intézmény egy csoportjában. A megismert módszereket a programcsomag

alkalmazásával elsajátítottuk és a későbbiekben a nevelőmunkánkba beépítve kamatoztatjuk. A programcsomag komplex lehetőséget biztosít a módszertani kultúra megújulására, a gyermek differenciált fejlesztésére, az egyéni fejlődési ütem figyelembevételére. 2012 szeptemberétől bevezetésre került az „Alapozó terápia”, amely a beszédfejlődésben elmaradt, diszlexia veszélyeztetett, túlmozgásos, figyelemzavaros, mozgásfejlődésben elmaradt gyerekek iskolaérettségét segíti elő komplex mozgásprogram alapján. Egy tehetségműhely működik óvodánkban, mely a sajátos arculatunk erősítését eredményezi. A „Csodabogarak a bűvárszobában” műhelyfoglalkozásain az átlagtól eltérő gyermekek fejlesztése, gondozása történik egy tematikus terv alapján. „A Ligetlakók” mozgásos játékaik egyéni képességek fejlesztését célzó, egészséges életmódra ösztönző foglalkozások többnyire szabadban szervezett formában történnek.

Tárgyi feltételek:

Az integrált intézmény központi óvodája, a város közepén helyezkedik el. 1983-ban épült, 120 fő férőhelyes, 4 csoportos. Az épület elhelyezkedése kedvező, csodálatos növényekkel és szökőkutakkal teli Európa park övezi, az utcában átmenő forgalom nincs, az óvoda előtt parkolási lehetőség biztosított. Az udvaron a nevelési funkcióknak megfelelően megtalálható a virágoskert, a sziklakert, gyógynövénykert és a játszóterület.. A játszóudvaron különböző talajfelületek adnak lehetőséget a megfelelő tevékenységekhez: füvesített rész, aszfalt, valamint enyhén lejtős terep. Az udvarra telepített növények nem jelentenek balesetveszélyt, sem bőrirritációt nem okoznak a gyerekek számára. A természetes árnyékolás az udvaron lévő fás szárú növényeknek köszönhetően biztosított. A játékeszközök megfelelnek az előírt szabványnak, többségét a szülők támogatásával vásárolta az óvoda. A 2023/2024 nevelési évben - az EON által nyert pályázatnak köszönhetően - a „Tanösvény a Tündérligetben” elnevezésű projekt, 7 állomáson keresztül mutatja be a gyermekek számára az élővilág jellegzetességét, ezzel is erősítve a sajátos arculatból fakadó feladatinkat.

A bejáratnál az óvodánk arculatát szimbolizáló - tűzzel égetett- dekoráció díszíti. A folyosóra belépve található a Zöld híradónk, amely a szülők tájékoztatását segíti.

A csoportszobák mérete 50 m², ami a jelenlegi 30 fős csoportlétszámoknak már nem ideális, hiszen nem biztosított a tevékenységekhez szükséges alapterület. A természetes világítást az épület délre nyíló ablakai nyújtják, az árnyékolást esztétikus, színes sötétítőfüggönyökkel valósítjuk meg.

A bútorzat pályázati forrásból az elmúlt években két csoport számára megújult. A csoportszobák bútorzatát fenntartói támogatással tudjuk cserélni. **A játékokat** a gyerekek életkori sajátosságának és a játékfajtáknak megfelelően vásároljuk részben költségvetésből, részben egyéb támogatásból. Törekszünk arra, hogy évszakonként és a témakörökhöz kapcsolva, saját készítésű játékokkal is gazdagítsuk az eszköztárunkat, amelyeket újrahasznosítható anyagokból barkácsolunk. A dobozokból, flakonokból, egyéb anyagokból alkotott eszközökkel elősegítjük a gyerekek környezettudatos magatartásának megalapozását is. **A külső világ tevékeny megismerése** területén gazdag eszköztárral rendelkezünk, minden csoportban a természetsarokban találhatóak meg a kézi nagytítók, földgömbök, különböző

gyűjtemények, akváriumok, természetről szóló könyvek, lexikonok, tükrök, terepasztalok, hőmérők, társasjátékok, amelyeket elsősorban óvónői kezdeményezésre használnak a gyerekek. A gyümölcsök feldolgozásához szükséges aszalót, gyümölcscentrifugát, edényeket minden csoport a tervezés alapján veszi igénybe, ugyanúgy, mint a természetfilmeket, CD-ket, bolygó modult, csapadékmérőt. **A verseléshez, meséléshez** különböző bábok, bábparaván, fejdíszek, jelmezek a csoportokban a gyerekek számára elérhető helyen a mesesarokban kaptak helyet. A bábok készítésénél is előtérbe helyezzük az újrahasznosítható anyagokat, így például zokniból, kesztyűből, termésekből is rendszeresen készítünk. **A zenei fejlesztéshez** minden csoport rendelkezik különböző ritmushangszerekkel –csörgők, cintányérok, dobok - amelyet a gyerekek elsősorban óvónői kezdeményezésre használnak, de számukra is bármikor elérhetőek. Ezeken kívül furulya, triangulum, xilofon is segíti a zenei fejlesztést. Közösén is készítettünk hangszereket dobozok, flakonok, magok felhasználásával. **A vizuális tevékenységek** eszközeit szintén úgy helyeztük el minden csoportban, hogy a gyerekek egész nap rajzolhassanak, gyurmázhassanak, barkácsolhassanak. Az óvónők által kezdeményezett vizuális tevékenységekhez színes papírok, ollók, vízfestékek és temperafestékek, kartonpapírok, fonalak, szövőkeretek, nyomdák, ragasztók állnak a gyerekek rendelkezésére. Itt is előtérbe helyezzük a takarékos anyaghasználatot, hiszen újrafelhasználható papírokra rajzolnak a gyerekek, a barkácsoláshoz pedig mindenféle anyagot gyűjtünk. **A mozgáshoz** óvodánk tornateremmel rendelkezik, amelyben megtalálható a bordásfal, két Greisswald készlet, padok, tornaszőnyegek, zsámolyok, különböző méretű labdák, babzsákok, kendők, szalagok, tornabotok, magasugró készlet. Ezek az eszközök biztosítják a gyerekek változatos tevékenykedtetését, és mozgásuk sokoldalú fejlesztését.

Minden csoport saját **öltözővel és mosdóval** rendelkezik, ami nagyon fontos a folyamatos tevékenykedés szempontjából, hiszen a gyerekeknek nem kell várakozniuk, nincs torlódás. Az öltöző szekrényeket takaró függönyök színben harmonizálnak a csoportszobák függönyeivel, meleg, barátságos hangulatot árasztanak. Az öltözőben helyezzük el a szülők tájékoztatására szolgáló ismertetőket és a gyerekek rajzait. A mosdó helyiségek felszerelése megfelelő méretű az óvodások számára, segíti az egészséges életmód szokásainak kialakítását. Az ablakok viszont nem jól zárnak, szükség lenne a cseréjükre.

Munkavégzés feltételei:

Óvodánkban a munkavégzés alapvető feltételei biztosítottak. Az óvodapedagógusok munkájához a következő technikai berendezések nyújtanak segítséget:

Számítógép internetes hozzáféréssel, nyomtatóval, 4 db laptop, digitális fényképezőgép, CD-lejátszók, projektor, vetítő vászon. Az értekezletek, megbeszélések szervezéséhez nevelői szoba áll rendelkezésünkre. Azonban a dolgozók létszámához mérten kicsi az öltöző helyiség, ami egyben foglalkoztató szoba, raktárhelyiség és itt történik a vasalás is

Sajátos arculatból adódó feladataink

Verselés, mesélés

- ✱ A kompetencia által kínált „Meseládikó” kellékeinek folyamatos használata.

- ✖ olyan versek, mondókák, mesék, közmondások, találós kérdések megismertetése gyermekeinkkel, melyek témája a szűkebb és tágabb környezetünk élő és élettelen elemeit tartalmazzák.
- ✖ A környezetünkben előforduló tárgyak (pl. újrahasznosítható hulladékok, természet kincsei, stb.) felhasználásával bábok, eszközök készítése a mindennapi dráma és dramatikus játékokhoz.
- ✖ Jeles napokhoz, zöld ünnepekhez kapcsolódóan rendszeres könyvtárlátogatás.

A külső világ tevékeny megismerése

- ✖ A Zöld óvoda kritériumainak megfelelő pedagógiai elvek, módszerek és eszközök biztosítása, alkalmazása a mindennapok során.
- ✖ A gyermekek nevelése az életkorhoz igazodó tevékenységközpontú módszerekkel, ahol sok a játékos tevékenység és a szenzitív módszer. Az életközösségek életének terepen történő megtapasztalását kínáljuk.
- ✖ Olyan tevékenységek szervezünk, amelyek megalapozzák a környezettudatos magatartást:
 - folyamatos élmények biztosítása a szűkebb és tágabb környezetben, szobában és szabadban egyaránt,
 - évszakonkénti vizsgálódások végzése élő és élettelen elemekkel, mely során ökológiai szemléletük folyamatosan formálódik.
 - szelektív hulladékgyűjtés folyamatos megvalósulása,
 - hulladékok újra hasznosítása, (komposztálás, újra papír, játékok és kiegészítő eszközök),
 - a takarékoság elvének megismertetése, energiatakarékoságra szoktatás,
 - a környezetvédelem jeles napjainak előkészítése, környezetvédelmi játszó délelőttök megszervezése,
 - Zöld napjaink témájának megtervezése, lebonyolítása,
 - csapadékmérő, hőmérsékletjelző folyamatos figyelemmel kísérése, ok - okozati összefüggések felismertetése,
 - a „Madárbarát” óvoda feladatainak évszakonkénti megvalósulása,
 - védett növények és állatok megismertetése,
 - az „év madara” és az „év fája” megismertetése
 - az „illatos kertben” és a „lepke kertben” élő növények folyamatos gondozása a gyermekekkel közösen,
 - saját készítésű fejlesztő játékok napi szintű alkalmazása a természet- és a környezetvédelem feladataival kapcsolatban,
 - szülők szemléletformálása a „Zöld híradón”, valamint az egészségnevelési és környezetvédelmi programokon, közös rendezvényeken,

- gyógy és fűszernövények megismertetése és felhasználási lehetőségeinek elsajátítása, a népi gyógyítás, prevenció megismertetése,
 - a festőnövények megismertetése és alkalmazása a különböző tevékenységek során,
 - múzeumok, tájházak látogatásával az ismeretek bővítése és elmélyítése,
 - heti rendszerességgel szervezett séták, túrák a természetes és a mesterséges környezetben egyaránt,(városunk nevezetes épületei, parkok,)
 - a táj és természetvédelmi területek, a fás és fátlan társulások élővilágának, valamint a védettség fontosságának megismertetése a gyermekkel.
- ✖ A témahét, a három hetet meghaladó projekt, az önálló innováció céljainak, feladatainak, projekt terveinek megvalósítása,
 - ✖ „Csodabogarak a bűvárszobában” tehetségműhely foglalkozásainak megvalósítása heti egy alkalommal

Mozgás

- ✖ Lehetőség szerint, főként a szabadban a középső és nagycsoport heti két alkalommal vesz részt tervszerű, irányított mozgástevékenységben, a kiscsoportosok heti 1 alkalommal
- ✖ Minden héten egy alkalommal a nagycsoportosok számára kerékpáros ügyességi feladatok szervezése az Európa parkban.
- ✖ Heti egy alkalommal futás, kocogás az Európa parkban.
- ✖ Mindennapos mozgás megszervezése változatos eszközökkel az időjárásnak megfelelően az udvaron vagy a csoportszobában.
- ✖ (versengések, körjátékok, labdajátékok, zenés mozgás)
- ✖ Heti rendszerességgel preventív torna végzése (tartásjavító és lábboltozatot erősítő)
- ✖ Évente egy alkalommal „OVIS SPORTNAP” megszervezése a város óvodáinak részvételével október 10-15 között.
- ✖ „Labdázó ligetlakók” fejlesztő program megvalósítása heti egy alkalommal a Labdázni jó jógyakorlat emeleinek beépítésével, tematikus terv alapján.
- ✖ Mozgásfejlesztő terápia hetente két alkalommal a fejlesztésre szoruló gyermekeink számára.
- ✖ Évszakonkénti túrák szervezése kisebbekkel a város parkjaiban, a nagyokkal Boronkai patakhoz, Baglas hegyhez, Gombai-városrészbe.
- ✖ Családi Napon versenyjátékok szervezése szülőkkel.
- ✖ Heti egy alkalommal úszás szervezése a nagycsoportosok részére a Városi Fürdőben.
- ✖ Heti rendszerességgel, zenés mozgás a csoportszobában.

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

- ✖ Az újrahasznosítható hulladékok a gyűjtése és felhasználása a különböző alkotások készítéséhez.
- ✖ A túrák, kirándulások során a környezetben fellelhető természetes anyagok (növényi részek, élettelen elemek) felhasználásával, egyéni kreatív alkotások elősegítése.

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

- ✖ Hangszerek készítése gyűjtött növényi részekből és újrahasznosítható anyagokból. PL: ritmusbot, fűtyülők, csörgők.
- ✖ Olyan dalok, komoly zenei művek, megzenésített versek beépítése, amelyek a természet jelenségeiről, az élő és élettelen elemekről szólnak.
- ✖ Ünnepeink (Farsang, Családi nap) tánc ház szervezése.

Ünnepek, rendezvények

Az óvodai élet hagyományos ünnepei

Esemény	Tartalom	Időpont
Születésnap	Az ünnepelt köszöntése verssel, dallal, gyertyagyújtás, ajándékkészítés Az ünnepelt részéről a csoport megvendégelése	folyamatos
Mikulás	versekkel, énekekkel teli várakozás levélírás kívánságokkal és elküldése a Mikulásnak	december 6-ig
Karácsony	Adventi készülődés versekkel, mesékkal, énekekkel, zenével. A szülőkkel közös munkadélutánon az óvoda feldíszítése, adventi koszorúk, asztali díszek készítése. Mézeskalács sütés, ajándékok készítése	Advent négy hete
Farsang	Egész napos program sok játékkal, versengéssel, tánccal, énekekkel, a felnőttek is jelmezbe bújnak, meglepetés előadások szervezése ((bűvész, bábelőadás, tánc ház stb.)	Február hónap
Húsvét	Az ünnep hangulatának megteremtése versekkel, dalokkal, mesékkal, az ünnephez kapcsolódó népszokások, hagyományok felelevenítésével	Húsvétot megelőző hét
Nagymamák napja	Nagymamákkal meghitt, játékos délelőtti szervezése	Március hónapban
Anyák napja	Bensőséges ünnepi hangulat előkészítése vers és daltanulással, ajándékkészítéssel, a csoport ünneplőbe öltöztetésével. A feldíszített termekben ünnepi köszöntő műsor anyukáknak, nagymamáknak	Május első vasárnapjához igazítva

Gyermeknap	Egész napon át tartó vidám programok, játékok, vetélkedők, délutántól családi programok: szülőkkel, testvérekkel, nagyszülőkkel közös játékok, sportvetélkedők, táncház	Május végén
Nagycsoportos ballagás	Az óvoda épületének ünnepi díszbe öltöztetése. Az óvodától történő búcsúzás csak a nagycsoportosok adnak műsort.	Június 15-ig

Nemzeti ünnepek

Esemény	Tartalom	Időpont
Március 15.	Élményszerző tevékenységek szervezése: vár építés, kardos, huszáros játékok, párták készítése. Ünnepi megemlékezés a Noszlopy szobornál ünnepi jelképek elhelyezése. Himnusz, szózat, katonai dalok, mondókák hallgatása	Március 15-e előtti hét
A Nemzeti Összetartozás napja	Különböző változatos tevékenységek felkínálásával a gyerekek magyarság tudatának erősítése	június 4.

A környezetvédelem zöld jeles napjai

Esemény	Tartalom	Időpont
Takarítási Világnap	Környezetszépítő tevékenység az óvoda udvarán	szeptember 23.
Állatok Világnapja	kirándulás a környező vadasparkokba, múzeumba séták szervezése állattartó szülőkhöz, nagyszülőkhöz a gyerekek számára az időjárástól függően megfelelő helyen (udvar, csoportszoba) környezetvédelmi játékos délelőtti szervezése	október 4
Vizes élőhelyek világnapja	kirándulás szervezése vízpartra, múzeumba csoportszobai tevékenységek szervezése a vizes élőhely bemutatásáról	február 2.
Víz Világnapja	vizsgálódások a vízzel, tapasztalatszerzések a vízszennyezéssel kapcsolatosan kirándulás egy közeli vizes élőhelyre, élmény, ismeret és tapasztalatszerzés céljából az ünnep napján a gyerekek számára az időjárástól	március 22.

	függően megfelelő helyen (udvar, csoportszoba) környezetvédelmi játékos délelőtti szervezése	
Föld napja	Földminták gyűjtése, gilisztafarm készítése, terepasztalokon a csoportszobákban változatos felszíni formák létrehozása. Környezetszépítő munkák csoportszobában és udvaron. Virágok kiültetése a "Lepke kertbe" és az "Illatos kertbe". Ismerkedés a Földgömbbel, térképekkel, országok népeivel szelektív hulladékgyűjtés, újrahasznosítás az ünnep napján a gyerekek számára az időjárástól függően megfelelő helyen (udvar, csoportszoba) környezetvédelmi játékos délelőtti szervezése	április 22.
Madarak és Fák napja	Udvarunkon található fák tövének megtisztítása a gyerekekkel séták, túrák, kirándulások alkalmával fák, bokrok megfigyelése, mérések, vizsgálódások végzése A csoportok saját fájának gondozása A fa mint élőhely megfigyelése, állatok felfedezése a lombkoronában, kéreg alatt, gyökérzetnél Látogatás bútorboltban, annak megfigyelése, hogy mi készül a fából	május 10.
Környezetvédelmi Világnap	"Zöldliget 7 próba" játékos környezetvédelmi délelőtti szülők segítségével az óvoda udvarán és az óvodát körülvevő Európa parkban.	június 5.

területünk: Epochális nevelés

Az epochális (korszakokba tömörített) oktatás alapján a környezet (hozzá kapcsolva a környezetvédelem, munka, illem) és matematika ciklusokba rendeződve követi egymást és ezekhez lehetőség szerint komplexen kapcsoljuk hozzá a többi tevékenységi területet: zenei, mese-vers anyagot, ábrázoló technikákat, mozgást. Mindkét epocha a környező világ összefüggéseinek, törvényszerűségeinek megismerését szolgálja:

- a környezetismeret az élő természeti környezetben és a társadalmi környezetben bekövetkezett változásokat, a változások hatásait, következményeit, törvényszerűségeit,
- a matematika a környező valóság tárgyait mennyiség, kiterjedések, vagyis matematikai összefüggések szempontjából vizsgálja.

Időtartama a feldolgozandó témaköröktől függ, általában 3-5 hét. A környezet epochák időtartama alatt jelen vannak a matematikai tartalmak (pl. számolások, összehasonlítások, válogatások) és a matematika epochák alatt is megjelenítjük a környezetismereti tartalmakat (pl. évszak, időjárás, napszakok jellemzői).

Alapelvünk, miszerint a program alkalmas arra, hogy a hosszú folyamatokban, sokszori gyakorlással a gyerekek képességei optimálisan fejlődnek, megteremtve ezzel a lehetőséget az eltérő szociokulturális háttérrel rendelkező hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek számára is a felzárkóztatásra, esélyegyenlőség kialakítására, növelésére.

A nevelési program nagy hangsúlyt fektet a munka és az illem területére, melynek segítségével megtaníthatjuk a gyermekeknek a saját- és mások elismerését, a fegyelmezettséget, felelősségérzetet és a helyes viselkedés, illetve együttélés elemi szabályait.

Saját arculatunkból adódóan

Fontos feladatunknak tekintjük:

- a nevelés csak szeretetteljes, meleg légkörben lehetséges
- elősegítsük a hátrányos helyzetű családokból érkező gyerekek felzárkóztatását, szocializációját, esélyegyenlőség biztosítását
- a differenciálást, egyéni bánásmód alkalmazását
- megalapozzuk a társadalmi és kulturális értékek befogadását, közösségi tevékenységek erősítését
- a gyermekek környezettudatos magatartásának megalapozását, szűkebb- és tágabb környezetük megismerését, megszerettetését, megóvását.

Óvónőkép

Pedagógiai munkánk során figyelembe vesszük az intézményi dokumentumokat, a fenntartó és a szülők óvodai neveléssel szemben megfogalmazott elvárásait. Ezzel párhuzamosan a gyermekcsoport összetételét, életkori- és fejlettségbeli különbségeket, kitűzött fejlesztési célokat, feladatokat, gyermekek előzetes ismereteit.

Valljuk, hogy:

- a gyermekeket mindig önmagukhoz képest kell fejleszteni
- segítenünk kell előre haladásukat folyamatos visszajelzéssel, pozitív megerősítéssel
- személyes példaadással, magas fokú empátiával, toleranciával értéket, irányt mutatunk számukra

- elősegítjük az egyéni képességek, tehetségigérek kibontakozását
- a szülői házzal és szükség esetén szakember bevonásával együttműködve segítjük a gyermekek nevelését.

Dajkakép

Dajkánk ismeri óvodai nevelésünk céljait, feladatait. Az óvodapedagógusokkal összehangoltan és azonos értékrend szerint dolgozik. Türelemmel, megértéssel, szeretettel fordul a gyermekek felé. Gondoskodása barátságos légkört teremt, mely segíti minden óvodába érkező gyermek befogadását.

Gyermekkép

A gyermekek nyugodt környezetben, családi és derűs légkörben a képességeiknek megfelelően fejlődnek. Elfogadják egymást, az óvodai közösséget, mind társaikkal mind a felnőttekkel szemben udvariasak, segítőkészek, toleránsak. Nyitottak és fogékonyak a környezetük megismerése iránt. A közös játékban – mint alapvető gyermeki tevékenységben – szívesen vesznek részt, aktívak, jól tolerálják a szabályokat és sokoldalúan fejleszthetők.

Óvodánk bemutatása – Tárgyi feltételek

Óvodánk – Marcali Óvodai Központ Napraforgó Óvoda – egy kis Somogy megyei településen, Nemesviden található. Egy csendes mellékutcában a Római Katolikus Templom és az Általános Iskola szomszédságában esztétikus, szép környezetben fogadjuk óvodásainkat. Óvodánk épülete előtt található előkert - kerti tó, fűszer- és virágoskert, magaságyások, gyümölcsös - mely segíti a gyermekek környezettudatos magatartásának megalapozását, valamint a színes és változatos tevékenykedtetést, fejlesztést. Fedett teraszunk számos lehetőséget biztosít rossz idő esetén is a mozgásra, játékra, szereplésekre. Az épület mögött füves udvar nyújt lehetőséget a friss levegőn való tartózkodás tartalmas eltöltésére, változatos játéktevékenységekre. Udvari játékaink 2020 nyarán kerültek teljes felújításra melyek az előírásoknak megfelelőek, esztétikusak. A természetes árnyékolás, meleg elleni védekezés fákkal megoldott. Óvodánk belső felújítása 2014 nyarán történt. A csoportszoba, tornaszoba, öltöző, mosdó, ebédlő, iroda és szociális helyiség új nyílászárókkal, új burkolattal gazdagodott. Az óvoda teljes berendezése gyermekközpontú, színes, otthonos. A gyermeköltözőben illetve a fedett teraszon helyezük el a szülők tájékoztatására szolgáló ismertetőket, jeles napok eseményeihez kapcsolódó információkat valamint a gyermekek munkáiból rendezett kiállítást.

2005 szeptembere óta a Marcali Óvodai Központ tagintézményeként működünk, a folyamatosan csökkenő gyermeklétszám miatt 2007 óta egy osztatlan életkorú csoporttal.

Napjainkban településünkön a munkalehetőség korlátozott, jellemzővé vált a munkanélküliség elhatalmasodása. A település sajnos előregedőben van és nagymértékben jellemző, hogy a családok aktív korú tagjainak fő jövedelemforrása a közfoglalkoztatás jövedelme, munkanélküli segély, feketemunka/idénymunka jövedelmei. Mindössze a lakosság kb. 10%-a rendelkezik állandó és biztos munkahellyel. A település lakosságának összetételére jellemző, hogy a 80-as / 90-es évektől a cigányság száma jellemzően 30 %-kal megnövekedett. (Helyi Esélyegyenlőségi Program 2013-2018 alapján). A település jellegéből/lakossági összetételéből adódóan óvodánk gyermekösszetételére jellemző, hogy magas százalékos arányban vannak azok a gyermekek, akik hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű családokból érkeznek. A

hátrányos helyzetben élő gyermekek nevelésénél intézményünk elengedhetetlennek érzi, hogy a programunk integráló, rugalmas, családra-közösségre vonatkozóan építő jellegű pozitív hatást gyakoroljon. Hisszük, hogy a gyermeket ért korai hatások meghatározzák további fejlődésüket és ezért kötelességünknek érezzük, hogy az esélyegyenlőség megteremtéséhez minden lehetőséget kihasználjunk.

Óvodánkban a gyermekek fejlesztéséhez, neveléséhez, a tartalmas játékhoz és a tanulási tevékenységekhez a feltételek adottak. Játékeszközeink a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelnek. *A játékokat* a gyerekek életkori sajátosságainak és a játékfajtáknak megfelelően állítjuk össze részben költségvetési, részben egyéb forrásokból, adományokból. Törekszünk arra, hogy egy-egy epochához illetve témakörhöz kapcsolódva saját készítésű játékokkal bővítsük eszköztárunkat, melyeket általában hulladék újra felhasználásával és az évszakok adta „kincsekből” állítunk össze. A játékok elkészítésébe lehetőség szerint a gyerekeket is bevonjuk, ezzel is segítve a környezettudatos magatartás megalapozását. *A külső világ tevékeny megismerése* területen eszköztárunk még hiányos, de folyamatosan törekszünk a bővítésre. A természetsarokban nagyítók, távcsövek, természet megismerésével kapcsolatos könyvek, társasjátékok, természetfilmek segítik a témakörök feldolgozását. *A verseléshez, meséléshez* bábok, bábparaván, mesepárnák a gyermekek számára elérhető helyen lettek elhelyezve. A bábok készítésénél, mese illusztrálásánál felhasználjuk a környezetünkben található terméseket, növényeket és megjelenik az újra felhasználás is (kesztyű, zokni bábok). *Ének, zene, énekes játék, gyermektánc* tevékenységeinek hatékony megvalósításához ritmushangszerek, szalagok, kendők, kalapok rendelkezésre állnak. Az újra felhasználás és a természetes anyagok megjelenése e területen is helyet kap - kukoricacsutka, papírhengerek, magok, dió, kupakok – általában a hangszerkészítésben. *A vizuális- és barkácsoló tevékenységeknek* a barkácsasztal ad helyet, ahol a nap bármely szakában, igény szerint dolgozhatnak a gyerekek. Gyurma, papírok, ollók, ragasztók, festékek, fonalak, gobelintűk, szövőkeret, gyöngyök a gyerekek számára hozzáférhető helyen rendelkezésére állnak. Fontosnak tartjuk a takarékos anyaghasználatot és a közösen gyűjtött „természeti kincsek” (magok, kavicsok, tollak...) felhasználását. *A mozgásigény* kielégítéséhez a tornacsoport, fedett terasz és a felújított játszóudvar ad helyet. Bordásfal, trambulín, padok, tornaszőnyegek, zsámolyok, karikák, labdák, babzsákok, tornabotok, kapuk, bóják, alagutak, lépegetők valamint a Mozgáskotta készlet elemei segítik a gyerekek változatos tevékenykedtetését, sokoldalú mozgásfejlesztést.

Munkavégzés feltételei

Óvodánkban a munkavégzés alapvető feltételei adottak. A felnőtteknek rendelkezésére áll öltöző, ahol ruhájukat és egyéb tárgyaikat fogason tárolhatják. Itt található a mosógép, hűtőszekrény, vasalóasztal is. A gyermekek mosdóhelyiségében került kialakításra a felnőtt mosdó, külön mosdóhelyiséget csak az óvoda helyiségeinek átalakításával lehetne megvalósítani. Megbeszélésekre, dokumentációk készítésére, számítógép hozzáférésre a nevelői szobában van lehetőség. A nevelői szoba ad teret a logopédiai foglalkozásoknak is. Internet elérhetőség az óvoda egészében biztosított. Szakmai munkánkat televízió, CD – DVD lejátszó, hordozható hangfal, projektor, vetítővászon, fényképezőgép, nyomtató segíti.

Sajátos arculatból adódó feladatok

Verselés, mesélés

- Az aktuális epochához kapcsolódó versek, mesék, mondókák, szólások-közhiedelmek, találós kérdések megismertetése a gyerekekkel
- Az összeállításra kerülő irodalmi kelléktár elemei kapcsolódnak környezetünk szűkebb és tágabb megismeréséhez, jeles napokhoz, zöld ünnepekhez
- Mindennapi mesehallgatás során megjelennek a népmesék és a kortárs mai mesék is
- Bábozás, dramatizálás során megjelennek a természet kincseiből és a hulladékok újra felhasználásából készült eszközök, bábok, kellékek
- Színházlátogatás szervezése

A külső világ tevékeny megismerése

- Cselekvéssel összekötött élmény- és tapasztalatszerzés biztosítása, ismeretek bővítése, környezettudatos magatartás megalapozása szűkebb és tágabb környezetünkben:
 - szelektív hulladékgyűjtés, papír- és kupak gyűjtés megvalósulása
 - zöld jeles napok megünneplése, tevékenységek szervezése
 - a zöldséges-, virágos- és fűszerkert, kerti tó folyamatos gondozása a gyerekekkel közösen: veteményezés, palántanevelés, ültetés, betakarítás, öntözés...
 - gyógy- és fűszernövények gyűjtése, felhasználási lehetőségeinek megismertetése
 - zöltség/gyümölcs felhasználás, tartósítás: kompót és gyümölcssaláta készítés, savanyítás
 - hulladékok újra felhasználása a tevékenységeink során
 - minden ősszel a kiscsoportosok fájának elültetése, folyamatos gondozása
 - kukoricafosztás, morzsolás
 - helyi gazdaságok látogatása, állatok megismerése
- Heti rendszerességgel „Fedezzük fel együtt...” ismert és ismeretlen dolgokra, jelenségekre való rácsodálkozás
- A nemzeti identitástudat megalapozása érdekében a szülőföld, a helyi illetve a szűkebb és tágabb környezetünk hagyományainak, népszokásainak megismertetése

Mozgás

- Mindennapi mozgás szervezése változatos eszközökkel a csoportban és/vagy a friss levegőn (udvar, terasz): versengések, labdajátékok, körjátékok, zenés mozgás...
- Évszakonként túrák szervezése a település határában
- Mozgáskotta alkalmazása heti rendszerességgel
- Családi sport- és egészségnap szervezése versenyjátékokkal, sok mozgással

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

- Epocháink témaköreinek megjelenítése vizuális tevékenységekben mely segíti az ismeretek felidézését, rögzítését, élmények megjelenítését
- A séták, túrák, kirándulások során közösen gyűjtött természeti kincsek felhasználása
- Hulladékok felhasználása a kreatív tevékenységek során: dobozok, hengerek, kupakok...

- Különböző alkalmakra ajándékok készítése (anyák napja)

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

- Zenei anyagunk összeállítása, megismertetése az aktuális epochához kapcsolódik, komolyzenei művek, népdalok, megzenésített versek, kortárs zenék is megjelennek, melyek segítik a témakörök sokoldalú feldolgozását, ismeretek rögzítését
- Hangszerek készítése természetes anyagokból (dió, kukorica, botok...) és hulladékok újra felhasználásával (kupakok, hengerek, dobozok...)
- Környezetünk hangjainak megismerése, felismerése
- Októbertől heti rendszerességgel „Apró lábak” zenés-mozgásos fejlesztőműhely szervezése

Ünnepek, rendezvények

Az óvodai élet hagyományos ünnepei

Esemény	Tartalom	Időpont
Születésnap	Az ünnepelt köszöntése verssel, dallal, jókívánságokkal Gyertyagyújtás, ajándékkészítés Ünnepelt részéről a csoport megvendégelése	folyamatos
Mikulás	Mikulásvárás verssel, dallal, zenével Mikulás általi ajándékosztás	december 6-ig
Karácsony	Adventi készülődés versekkel, dalokkal, zenével Szülőkkel közös munkadélután szervezése mézeskalács sütéssel, karácsonyfa díszek készítésével, karácsonyfa díszítéssel Ajándékok készítése	adventi időszak
Farsang	Vidám jelmezes bemutatkozás, felvonulás A jelmezbe öltözött gyermekek délelőttön át tartó vidám karneválja sok játékkal, tánccal, énekkel zárt rendezvény keretében Gyermekek megvendégelése	február hónap
Húsvét	Az ünnep hangulatának megteremtése versekkel, dalokkal, zenével, mesékkel Hagyományok, népszokások megismerése, felelevenítése Tojásfestés természetes eszközökkel Nyuszifészek készítése az udvaron, ajándékozás	húsvéti ünnepkörhöz igazítva
Anyák napja	Belsőleges hangulat megteremtése, előkészítése versek-dalok tanulásával, csoport feldíszítésével, ajándékkészítéssel Édesanyák-nagymamák köszöntése, közös tevékenységek szervezése	május első vasárnapjához igazítva

Gyermeknap	Játékok, versenyek, vetélkedők, szervezése sok mozgással, zenével, szülők bevonásával	május vége
Nagycsoportosok búcsúztatása	Óvoda épületének ünnepi díszbe öltöztetése Nagycsoportosok ünnepi műsora, búcsúzás az óvodától versekkel, dalokkal Kisebbek elbúcsúznak társaiktól verssel, énekkel, ajándékkal	június 15-ig

Nemzeti ünnepek

Esemény	Tartalom	Időpont
Március 15.	Nemzeti ünnephez kapcsolódó tevékenységek szervezése: zászló/kokárda/csákó/párta készítés, várépítés, huszáros játékok, menetelés gyakorlása Megemlékezés a parkban lévő hősi emlékműnél a gyerekek által készített produktumok elhelyezésével, versekkel, dalokkal Nemzeti jelképeink megismerése, himnusz-szózat illetve katonai dalok hallgatása	Március 15-e előtti hét
A Nemzeti Összetartozás Napja	Különböző változatos tevékenységek felkínálásával, szervezésével a gyermekek magyarság tudatának erősítése	június 4.

A környezetvédelem zöld jeles napjai

Esemény	Tartalom	Időpont
Takarítási Világnap	Környezetszépítő tevékenység az óvoda udvarán Versenyjátékok szervezése hulladékok felhasználásával (kupakgyűjtés színek szerint, lengőteke PET palackból...)	szeptember 20-ig
Állatok Világnapja	Kirándulás vadasparkba Séta, helyi állattartó gazdaságba, szülőhöz, nagyszülőhöz Állatok megfigyelése természetes környezetükben	október 4.
Vizes élőhelyek Világnapja	Vizes élőhelyek állat- és növényvilágának megismertetése Vízszennyezés, emberi felelőtlenség hatásai a vízi élőlényekre	február 2.
Víz Világnapja	Víz fontossága az élővilág számára Játékos megfigyelések, kísérletezések a vízzel, tapasztalatszerzés a vízszennyezésről, víz építő-romboló munkájáról Vizet iszom! – egészséges életmódra nevelés	március 22.

	Kerti tó tisztítása a gyerekekkel közösen Patak és patakpart élővilágának megfigyelése	
Föld Napja	Környezetszépítés gyerekekkel: virágok kiültetése kertbe, balkonládákba, gereblyezés, hulladékgyűjtés Ismerkedés a földgömbbel, térképpel Kirándulás szervezése, domborzat megfigyelése, vizsgálódások, tapasztalatszerzés	április 22.
Méhek napja Magyarországon	Méhek természetben betöltött fontosságára való felhívás: mi a szerepük a növények fejlődésében, mit gyűjtenek, hogyan készül a méz Méhészetben használt eszközök megismerése: védőruha, füstölő, kaptár, keret, pergető... Méz kóstolása, jótékony hatása a szervezetre Döngicsélés hallgatása, óvoda virágos kertjében méhek megfigyelése	április 30.
Madarak és Fák Napja	Fák-bokrok megfigyelése, összehasonlítások, tapasztalatgyűjtés Kinek ad otthont a fa? – megfigyelések kéreg alatt, lombokban, gyökereknél, odukban Kertünk madarai: hangok, külső tulajdonságok, költöző madarak, madáritatók és madárodúk elhelyezése	május 10.
Környezetvédelmi Világnap	„Semmiből valamit” – a hulladék nem szemét! Újrafelhasználással készült játékeszközök, ajándékok barkácsolása szülők bevonásával a környezettudatosság jegyében	június 5.

Csillagvirág Művészeti Óvoda

BEMUTATKOZÁS, HELYZETELEMZÉS

Bevezető

Művészeti óvodánkban fontosnak tartjuk, hogy a családi nevelést a családokkal együttműködve, kiegészítve neveljük óvodásainkat. Nevelésünkben elengedhetetlen a feltételnélküli gyermekszertet, az érzelmi biztonságot nyújtó, segítő, támogató felnőtt értő, szerető figyelme. A gyermekek igényeihez, életkori sajátosságaihoz igazítjuk és játékra alapozva szervezzük, a különböző tevékenységeket és tapasztalatszerzéseket.

Az „Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel” alternatív programot képviselő, elkötelezett tagóvodaaként kiemelt feladatunk, hogy a művészeti programot adaptáló és felhasználó óvodákat gazdagítsuk szakmai munkájukban. A művészeti program iránt érdeklődő pedagógusoknak betekintést nyújtunk óvodánk életébe, szemléltetve programspecifikus teljes óvodaképünket, illetve egy nevelési terület modellszintű bemutatását, valamint a művészeti óvodánk/program iránt érdeklődő óvodapedagógus hallgatókat gyakorlati képzésben szívesen mentoráljuk.

Nevelőtestületünk minden ÓNME egyesületi kezdeményezésnek, rendezvénynek együttműködő – segítő résztvevője. Óvodapedagógusaink az ÓNME egyesület tagjai, így a programhoz kapcsolódó speciális továbbképzéseken a lehetőségekhez képest folyamatosan részt vesznek, számunkra érték a megújulás, a művészeti társ óvodákkal való kapcsolattartás, mely a tapasztalatcsere egyik lehetősége; amelyhez a művészeti program gazdag tárházat biztosít. ÓNME szakirányú, szakvizsgát végzett óvodapedagógusa van intézményünknek, ezzel is erősítve a belső tudás megosztást.

Intézményünk bemutatása

A Balaton déli partján található Balatonmárfürdő területén 1962-ben épült óvodánk. Az utóbbi években 2018-ban belső felújítást végeztek az óvodánkban, melynek köszönhetően megtörtént a fűtés és villamoshálózat korszerűsítése is. 2022-ben fejeződött be egy újabb pályázati forrásból származó felújítás, melynek keretében külső hőszigetelést kapott az épület és felújításra került az óvoda kerítése is. A pályázathoz kapcsolódóan lehetőségünk nyílt a Magyar Mozgáskotta Módszer megvásárlására is. A pályázat keretében udvari játékeszközök is telepítésre kerülnek, melyek a gyermekek mozgásigényének kielégítését és a vállból induló nagymozgások fejlesztését célozzák. A művészeti teret is gazdagítani szeretnénk, egy udvari hangszerrel, mely tökéletesen illeszkedik művészeti nevelésünkhöz.

Az óvoda 60 éves épülete, külső jegyeiben is sugározza a művészet iránti elkötelezettséget. A vakolat színe melegséget sugárzó, hívogató nap sárga. Esztétikus az épület homlokzata, melyet az intézmény neve és óvodánk jelképe a Csillagvirág díszít, amely mindenki számára az összetartozást szimbolizálja (e jelet megjelentítettük az intézmény bélyegzőjén, kitűzőnkön is). Az esztétikus környezet elősegíti, biztosítja az ide járó kisgyermekek és felnőttek jó közérzetét.

Az intézmény udvara két részből áll – az első részben a fedett terasz, 1 meztlábás tanösvény, 1 rugóshinta; valamint a hátsó részben pedig terasz, 1 homokozó, 1 hármas tagolású hinta, 1 csúszda-mászóka, 1 libikóka, 1 nagy mászóka és udvari házikók (három művészeti területnek mese-dramatikus

játék, ének-zene, rajz-mintázás az udvaron is kuckókat alakítottunk ki, hogy nyáron át is biztosítva legyen a művészeti tevékenységek a gyermekek számára), szolgálják a gyermekek fejlesztését. A meglévő játékeszközök biztonságosak és megfelelően karban tartottak – Településüzemeltetési Iroda gondoskodik ezen munkálatokról. A füves óvoda kertben fák, bokrok adnak kellemes árnyékot és tarka virágok díszítik azt.

A több funkciót betöltő 3 **csoportszoba**, egy – egy csoportszoba alapterülete: 48 m² alkalmasak a szabad játékra, más tevékenységek végzésére, az étkezésre, az alvásra és a pihenésre. A csoportszobák barátságosak, otthonosak, esztétikusak biztosítják a gyermekek jó közérzetét, s egyben jó mintát is adnak. Színben, formában, alakiségben, méretarányok szerint, a díszítés anyagságának tudatos összeválogatásával megkomponáltak.

Minden csoport szobában egységes elvek alapján, az adaptált művészeti programnak megfelelően; három fő művészeti területre helyezve alakítottuk ki a tereket.

A Borsika és a Bóbita csoport bútorzata az évi költségvetések terhére lecserélésre kerültek az elmúlt nevelési években.

A Cimora csoportban szülői felajánlás keretében a bútorzat cseréje megtörtént.

Az esztétikai tevékenységekhez **vizuális-műhely** várja gyermekeinket jó minőségű eszközökkel, ahol a gyermekek nyugodtan rajzolhatnak, barkácsolhatnak, mintázhatnak, festhetnek és mindent megtalálnak, amivel a vizuális, téri alkotás terén élményeiket, fantáziájukat szabadon kifejezhessék.

Az **Óvoda Galéria** 1999-ben nyitotta kapuit, ahol gyermekek évszaki tárlatokon lehetőséget kapnak arra, hogy művészek alkotásaival, népi iparművészek, kézművesek munkáival ismerkedhessenek meg.

Az **ének-zenei sarkok**, ahol minden eszköz együtt van a mikrocsoportos zenei képesség fejlesztéshez.

Az együtt tanult népi játékok, énekek és mondókák, gyermektáncok segítenek tovább örökíteni nemzeti kultúránk kincseit. A nagycsoportosoknak hetente egy alkalommal dalosjáték foglalkozást szervezünk.

Az **Évszaki Koncerteken** a meghívott művészeti együttesek egyre több ablakot nyitnak gyermekeinknek a zene birodalmára.

A **mese-kuckóban**, ami a személyes perceknek, napi mesélésnek, drámajátékoknak, bábozásnak a színtere, a gyermekek minden nap a népmesék birodalmában barangolhatnak. Évszakhoz kötött versek, népi-rigmusok színesítik tevékenységeiket. Óvónői meseelőadásokkal és színház látogatási élményekkel is gazdagítjuk a gyermekek képzeletvilágát.

Mivel nincs külön tornaszoba, a nagymozgásos játékeszköznek is helye van a termekben, folyosókon. A 3. csoportszoba főként a mozgásnak és a tehetséggongozó műhely munkáknak ad teret, de itt teremtünk lehetőséget évszaki koncerteknek, mese előadásoknak, közös szülői fórumoknak illetve itt tartja lelkipászorunk a mesélő bibliai foglalkozásokat heti rendszerességgel az óvoda gyermekeink számára.

Az **öltözők** ízlésesen berendezettek, világítása, fűtése, szellőztetése biztosít minden feltételt a nyugodt vetkőzéshez, öltözéshez. Az öltözőben a szülők részére esztétikus általános tájékoztató tábla, a gyermekek eredményességét közvetítő informáló táblák, valamint a projekteket bemutató tábla található, amelyen piktogramokkal jelölik, hogy az adott időszakban mit tanulnak a gyermekek.

A **mosdó**ban megfelelő méretű eszközök segítik a szükségletek kielégítését. A fürdőszobai tevékenységek szokásait képek formájában megjelenítve segítjük rögzíteni.

A gyermekek által használt helyiségekben vizuális jelek segítik a szokások tanulását, beidegződését.

Külön foglalkoztató helyiséggel rendelkezünk, ahol hetente utazó pedagógusok látják el gyermekeink logopédiai, pszichológiai és fejlesztő tevékenységeiket. Alkalmanként itt kerülhet sor a szülői tájékoztatók, megbeszélések bármelyik formájára is.

Mind három gyermek csoport rendelkezik a 3-7 éves korcsoport játékfajtaíhoz szükséges eszközökkel. Ayres-terápiás eszközök és más mozgásfejlesztő eszközök is megtalálhatók a csoportokban, amit szabadon, a biztonsági és a csoport szabályok betartásával használhatnak a gyermekek.

Munkakörnyezeti feltételek

Az óvoda igyekszik a lehetőségekhez mérten megfelelő munkakörnyezetet biztosítani az alkalmazotti közösség részére. A felnőttek kényelmét szolgáló helyiség több funkciós: öltöző; nevelői szoba, és az óvodai könyvtár, valamint az internettel ellátott számítógép is itt található.

Rendelkezésre áll még egy személyzeti hűtőszekrény és egy mikrohullámú sütő, a kávé, és tea készítés lehetősége is megoldott. Külön felnőtt mosdóval nem rendelkezünk, de a földszinten külön WC, az emeleten pedig WC és egy tusoló szolgálja a személyes higiéniát, a megfelelő komfort érzet biztosítását. A működéshez szükséges alapfeltételek biztosítottak.

NEVELÉSI CÉLJAINK ÉS FELADATAINK

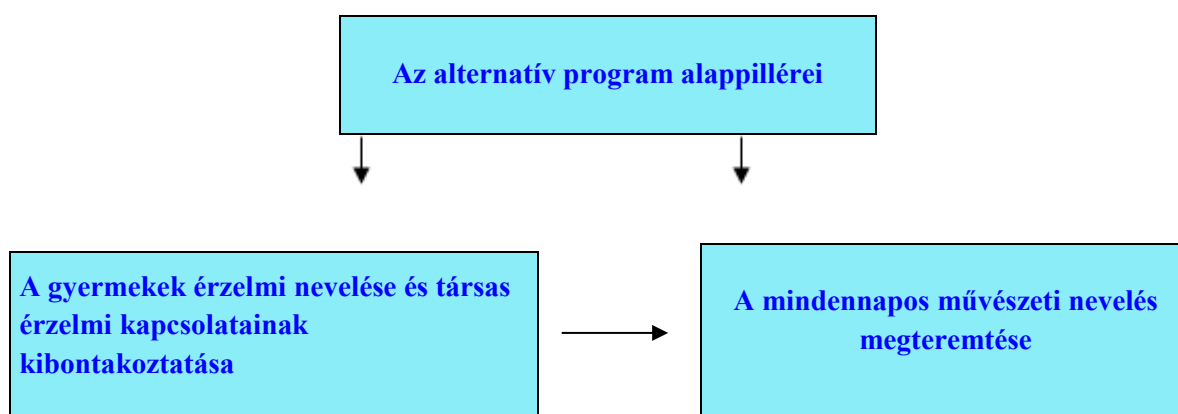
Művészeti nevelésünk pedagógiai programja

Nagy Jenőné: Óvodai Nevelés a Művészetek Eszközeivel - Országos Alapprogramra - épülő alternatív program adaptálásával készült - helyi értékeink és hagyományaink beépítésével, amely átfogja az óvodáskor teljes nevelő-fejlesztő munkáját.

A gyermekek mozgásfejlesztéséhez felhasználjuk Dr. Tótszóllósyné Varga Tünde mozgásprogramját valamint Magyar Gábor, Magyar Mozgáskotta Módszerét.

A művészeti program cél-, feladat-, tevékenységrendszerét megtartva annak belső tartalmát igazítjuk nevelési gyakorlatunkhoz.

Olyan programot választottunk, amely a gyermekek képességeinek kibontakoztatása, fejlesztése mellett, hangsúlyt fektet a hagyományok megismerésére, kulturális értékeink megőrzésére. Célunk a régi hagyományok felélesztése, a meglévők ápolása, értékeink átörökítése, így gazdagítva óvodás gyermekeinket. Ezáltal lehetőségünk nyílik elsősorban a somogyi néphagyományok megőrzésére, továbbadására már az óvodás gyermekek körében is.

Az érzelmeknek – a fejlődés lélektani tanulmányok és a gyakorlati tapasztalatok alapján – rendkívüli jelentősége van az óvodás gyermek életében. Ez a kor a nagyfokú emocionális ingerlékenység, érzelmi labilitás, polarizált érzelmek kora. Ezen életkori sajátosságokat olyan szeretetteljes pedagógiával szeretnénk befolyásolni, melyben a gyermek érzelme differenciálódhat, az érzelmi állapotának tartóssága megnövekedhet, a gyermek érzelmi labilitása csökkenhet, megszelídülhet a végleteket mutató érzelmi reagálása, fokozódhat az érzelmek feletti uralkodás képessége, kialakulhat a gyermek gazdag érzelmi skálája, és megerősödhetnek a magasabb rendű érzelmek.

A program másik alappillére a tevékeny óvodai élet megteremtése, melyben hangsúlyt kapnak a művészeti értékek, hogy az alkotó gondolkodási irányt megerősítsék. A divergens, alkotó gondolkodás megerősítése utat nyit a képzelőerő, alkotóerő kibontakoztatásának. Ehhez az alábbi alkotó gondolkodás területét bemutató elméletet éreztük találónak, mely kiemeli a művészetet, a humort, valamint kiemeli a felfedezés útján szerzett tapasztalati gondolkodást.

HUMOR HAHA	→ Robbanásszerűen oldja a feszültséget, lazít, jó közérzetet teremt.
FELFEDEZÉS AHA	→ Hagyja a gyermeket kíváncsiskodni, kutatni a tárgyi, természeti, társadalmi környezetet észrevenni.
MŰVÉSZET AH	→ Segít megélni a művészet által kiváltott érzelem gazdag és ellenőrzött feszültségoldást.

Programunk alapelvei:

„Szeretetteljes, biztonságérzetet adó, érzelem gazdag óvoda megteremtése, ahol a gyermekközpontúság úgy jelenik meg: hogy gyermeki tartást, önállóságot, s ebből az önállóságból fakadó egészséges öntudatot, kibontakozási és önmegvalósítási lehetőséget ad a gyermeknek.”

Kiindulási pontjaink:

- Minden gyermek életkorának és egyéni képességeinek figyelembevételével nevelhető és fejleszthető.
- A gyermeket nevelik, fejlesztik a társaskapcsolatok, az óvoda összes dolgozója, ezért a felnőttek tetteikkel, a feltétel nélküli szeretettel, az emberi és gyermeki személyiség tiszteletét sugározzák s azt, hogy „Tisztellek Téged, fontos vagy nekem, csakis Rád figyelek, és segítek Neked, ha szükséged van a segítségemre”.
- Minden gyermek ismerje és tudja meg testi, lelki, szellemi értékeit, de azt is érzékelje, hogy mik a hiányosságai. Ezt fogja fel természetesen, minden lelki feszültség nélkül.
- Programunk magában foglalja a hazai óvodai elmélet és gyakorlat legértékesebb eredményeit, tapasztalatait, különösképpen a művészeti nevelés tekintetében, Kodály Zoltán és Forrai Katalin máig is érvényes munkásságának értékeit. Mindketten vallották, hogy a gyermekeink a magyar zenei anyanyelvükön nőjenek fel, és „csak tiszta forrásból” táplálkozzanak.

Művészeti nevelési gyakorlatunk

Nevelésünk célja

- Az óvodások nyugodt, élmény-gazdag, harmonikus fejlődésének elősegítése a magasabb rendű érzelmek kibontakoztatásával, az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével.
- Sokoldalú képességfejlesztés segítségével a személyiség fejlődésének biztosítása, elősegítése, a sajátos nevelési igényű és hátrányos helyzetű gyermekek differenciált egyéni fejlesztése, fejlődésük elősegítése.
- A gyermekek életkorának megfelelő mozgáslehetőségek biztosításával a mozgás megszerettetése, a gyermekek fokozott mozgásigényének kielégítése.
- A gyermekek és a művészetek közötti erős érzelmi kötődés kialakítása.

Nevelési feladatunk

Az óvodások testi, lelki, szellemi szükségleteinek kielégítése az erkölcsi-közösségi, az esztétikai és az intellektuális érzelmek differenciálódásának segítségével.

Az erkölcsi – közösségi érzelmek alakításának feladatai

- Érzelmi biztonságot nyújtó, bizalmas, közvetlen, szeretetteljes, nyugodt, családi légkör megteremtése.
- Olyan óvodai élet megszervezése, melyben sok a közös élmény, a közös tevékenység. A közös együttlétek, a közösen végzett munka öröme, a szimbólumok, jelek olyan erkölcsi tulajdonságokat erősítenek meg, mint az együttérzés, figyelmesség, segítőkészség, őszinteség, önfegyelem, pontosság, szorgalom, kitartás, állhatatosság, szabálytartás, önzetlenség, igazságosság, igazmondás.
- A mindennapi testi – lelki edzés lehetősége fejlessze a gyermek erőnlétét, alkalmazkodó képességének fejlődését, testi harmóniájának kialakulását.
- A gyermek – gyermek, felnőtt – gyermek viszonyában megmutatkozó pozitív érzelmi töltés segítse a konstruktív együttműködő, társas kapcsolatok kialakulását, az egészséges önérvényesítést és önértékelést. A gyermek képes legyen a környezetében lévő emberi kapcsolatokban megkülönböztetni a jót és a rosszat.
- Az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő képességek megerősítése, segítse a barátkozást, hogy minden gyermek megtalálhassa helyét, szerepét a csoportban.
- Az óvodapedagógus tegyen meg mindent annak érdekében, hogy a gyermekek önmaguk és mások elfogadására, szeretetére, tiszteletére, megbecsülésére igényt érezzenek.
- A szociális érzékenység kialakulása segítse a másság elfogadását.

Az esztétikai érzelmek alakításának feladatai

- Az egyéni igényeket is figyelembe vevő esztétikus, higiénikus gondozás elősegítése, az esztétikus megjelenés igényének fokozatos kialakítása.
- A harmonikus, összerendezett mozgás indirekt gyakorlása segítse elő az esztétikus, szép mozdulatok kialakulását.
- Az egészséges, esztétikus környezet biztosítása segítse a szépérzék kialakulását.
- Az ízlésformálás jelenjen meg az óvoda mindennapjaiban, a tárgyi és emberi környezetben egyaránt.
- A művészeti tevékenységekben biztosítsunk rácsodálkozási élményeket, hogy a gyermekben erősödjön az élménybefogadó képesség.

- Az esztétikai élmények legyenek alkotói és formálói a gyermekek esztétikai ítéletének.
- A gyermekek legyenek képesek a tárgyi, emberi, természeti környezetben észrevenni a szépet és a csúnyát.

Az intellektuális érzelmek alakításának feladatai

- Az intellektuális érzelmek megjelenése segítse az érdeklődés felkeltését, a gyermekek tanulási vágyának kialakulását, a szűkebb – tágabb környezet nyitott, érzékeny befogadását.
- A gyermek kíváncsisága, utánzási kedve fejlessze a pszichikus funkciókat: az érzékelést, észlelést, emlékezetet, figyelmet, képzeletet, gondolkodást - különös tekintettel a kreativitás képességének megerősítésére.
- A kíváncsiságot felkeltő tevékenységek során szerzett tapasztalatok folyamatos feldolgozása fejlessze az egyszerű gondolkodási műveletek alkalmazását, az ismeretek emlékezetben tartását.
- A meghitt beszélgetések erősítsék meg a gyermekek kommunikációs aktivitását, beszélőkedvét és a gazdag nonverbális képességek megjelenését.
- Az érzelmi alapigények biztosítása – biztonságérzet, szeretetérzet, védettségérzet segítse a gyermekeket abban, hogy érzéseiket, gondolataikat szóban, mozgással vagy képi eszközökkel szabadon kifejezhessék.

A rendszeresen visszatérő kommunikációs helyzetekkel biztosítja az óvodapedagógus az utánzáson alapuló nyelvelsajátítást.

Gyermekképünk

„Elsődleges célunk az emberi személyiség teljes kibontakoztatása, amely során biztosítjuk az óvodás gyermek sokoldalú, harmonikus fejlődését az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével, valamint a hátrányok csökkentését. A gyermeki személyiséget úgy szeretnénk alakítani a művészeti nevelés segítségével, hogy az iskolába lépés idejére nyitott, érdeklődő, önálló, természetszerető és – védő, tisztelettudó, segítőkész egyén váljék belőle.”

Olyan gyermekek nevelésére törekszünk, akik vonzódnak az élményekhez, a meséhez, zenéhez, mozgáshoz és a különböző alkotó tevékenységekhez. Óvodáskoruk végére kialakul tartásuk, önállósága, nyugodt és kiegyensúlyozottá válnak. Tudnak nevetni, felfedezni, csodálkozni, megfelelő döntéseket hozni.

Óvodaképünk

Olyan óvoda működtetésére törekszünk, ahol gyermekközpontú, szeretetteljes, családias, derűs légkört biztosítunk, biztonságos és esztétikus óvodai környezetben – az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembe vételével, a hátrányok csökkentésével, esélyegyenlőség biztosításával – óvodásaink és családjaik számára.

Szem előtt tarjuk, hogy óvodásaink nevelésének elsődleges színtere a család, a szülők mellett, a nagyszülőket, testvéreket is kiemelt figyelemben részesítjük.

Változatos kapcsolati formák létre hozásával partnereink felé, nyílt, érthető kommunikációra, nevelő munkánk eredményeinek tartalmi megjelenítésére törekszünk.

Modellóvodaként célunk a magas színvonalú szakmai munka és a folyamatos megújulás.

Óvodapedagógus képünk

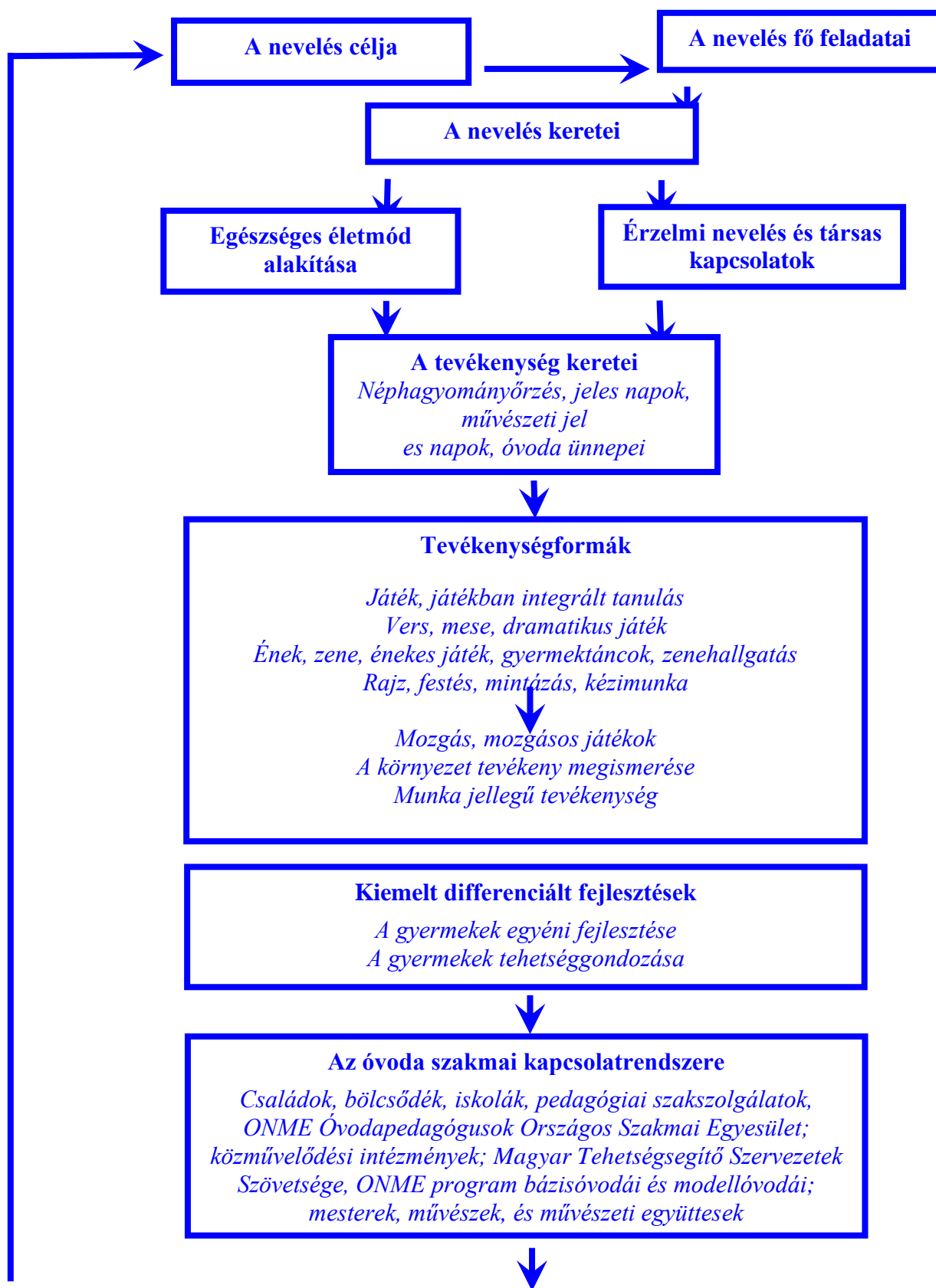
Olyan óvodapedagógusra van szükség nevelőtestületünkben, aki a hagyományos pedagógusszerepek mellett, nyitott a korszerű ismeretek és kompetenciák elsajátítására, képes a megújulásra. Szükségszerű,

hogy ismerje saját értékeit, ugyanakkor lássa hiányosságait. Mindennapi munkája során elengedhetetlen a feltétel nélküli gyermekszerepet, a segítő, támogató, értő, szerető figyelem, értékközvetítő szerep.

Kiváló szakmai tudása, program specifikus ismeretei segítik tudatos tervező és hatékony nevelő munkáját, ehhez nagyfokú gyermekismeret társul – az egyéni fejlesztést, pozitív megerősítést prioritásként kezeli. Kreativitását, önállóságát, problémamegoldó képességét jól kamatoztatja, jártas valamelyik művészeti ágban, érdeklődik a művészetek iránt.

Óvodapedagógusaink tiszteletben tartják pedagógus- és nevelést segítő társaikat, óvodánk partnereit – fontos, hogy közösségi szerepvállalás, partnerközpontúság jellemezze szakmai munkájukat. Intézményünkben arra törekszünk, hogy az óvodapedagógusaink a pedagógusok előmeneteli rendszeréhez kapcsolódó Intézményi Önértékelési Programunkban a pedagógusokkal szemben megfogalmazott elvárásoknak meg tudjanak felelni és tovább tudják fejleszteni szakmai kompetenciáikat.

A programunk rendszerábrája

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

A NEVELÉS KERETEI

Egészséges életmód alakítása

A fejezet tartalmazza a 20/2012 (VIII.31.) EMMI rendelet „Az egészséges életmódra nevelés” fejezetének 128. § - 132. § -áig terjedő szakaszban előírt egészségfejlesztő program megvalósításának kötelezettségét.

Célunk: A gyermekek egészséges életvitel igényének alakítása, testi fejlődésük elősegítése. Nemcsak a betegségek megelőzésének módjára tanít az egészséges életmódra nevelés, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értéként való tiszteletére is nevel. Fontosnak tartjuk felkészíteni a gyermekeket arra, hogy önálló, felnőtt életükben képesek legyenek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, tudjanak egészséges életvitelt kialakítani maguknak és konfliktusaikat képesek legyenek megoldani.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A gyermekek gondozása, testi szükségletük, mozgásigényük kielégítése.
- A gyermekek egészségének védelme, edzettségének biztosítása.
- A gyermekek fejlődéséhez szükséges egészséges, esztétikus környezet megteremtése.
- A dajka, felelős bevonása az egészséges életmód alakításába.

Tiszta, esztétikus óvoda

Nevelésfilozófiánk, akkor bontakozik ki, ha az óvodánkban, patyolattisztaság, egységes esztétikum és harmonikus rend uralkodik.

Fontos, hogy a hozzánk belépő személyek, már az első pillanatban szerezzenek pozitív benyomást az intézményünkről.

Ezt segítik:

- Óvoda dolgozóiról készített fényképtabló.
- Tágas, világos funkciószobákkal ellátott csoportszobák, jellel ellátott, öltözőszekrények, tárolók.
- Egységes esztétikus információs táblák, kiírások.
- Gyermekléptékű Óvoda Galéria.

Törekszünk arra, hogy az óvodánk minden helyisége, színében, formavilágában harmonikus legyen.

A gyermekek gondozása, testi szükségletük, mozgásigényük kielégítése

Az óvodába történő felvétel után igyekszünk alaposan megismerni a gyermekeket, és otthoni környezetüket. Családlátogatás során a gyerekekről anamnézist és szociokulturális feljegyzést készítünk. Ismerkedünk a gyermekek otthon kialakított szokásaival, napirendjével, a szülőket megkérjük, töltsék ki a Gyermektükör komplex személyiség-fejlettség megfigyelő dokumentum, „A gyermek komplex anamnézise”, tájékozódás és igényfelmérő lapot. A testi szükségletek kielégítése a

gyermek jó közérzetének az alapja. A gyermekek gondozásakor megértő, meghitt, elfogadó viszony kialakítására törekszünk.

Őszintén, tapintatosan közeledünk hozzájuk, így megismerhetjük egyéni igényeiket, otthonról hozott szokásaikat.

A szokástanulást fontos feladatnak tekintjük, ezért többcsatornás megerősítéssel segítjük az alkalmazását. A vizuális jelek is ezt a célt szolgálják. A gyermekek szemmagasságában elhelyezett piktogramok segítik őket az eligazodásban, melyek alapvető információkat közvetítenek, amire ránézve egyedül önállóan is tudják ellenőrizni cselekvéseiket.

Napi háromszori étkezést biztosítunk. A „Minta-menza” program korszerűsítette a közétkeztetést, nagy segítség a helyes táplálkozás megszilárdításában. A heti étrendet, az ételek tápanyagértékét, összetevőit, ételek allergén összetevőit a szülők elolvashatják a faliújságon, így követhetik gyermekük napi tápanyagbevitelét. Ételallergiás gyermekek egyéni táplálkozásának megoldását segítjük. Minden csoportban a szülők igényük szerint gyümölcsökkel és zöldségekkel kiegészíthetik az étkezést. Az étkezés folyamatos napirend szerint történik, hogy minél kevesebb várakozási idő legyen. Az étkezés folyamatos napirend szerint történik, hogy minél kevesebb várakozási idő legyen. A gyermekek a tízórait

és az uzsonnát folyamatosan fogyasztják el, míg az ebéd közösen együtt zajlik. A gyermekek különböző táplálkozási szokásait igyekszünk megismerni. A kezdeti időszakban jelentkező eltéréseket kellő toleranciával, megértéssel kezeljük, nem kényszerítünk senkit az étel elfogyasztására. Biztosítjuk, hogy a nap bármely időszakában csillapíthassák szomjukat a jelükkel ellátott poharukból az egyéni különbségek tiszteletben tartásával és szükség szerint teát főzünk.

A gyermekek tisztaság igényének kialakításához szükséges higiénikus és intim feltételeket biztosítunk. A testápolás teendőit a kezdeti időben a felnőttek személyes jelenlétükkel, különös gonddal és beszélgetésekkel segítik. Fontos a meghitt, megértő viszony a természetes testközelség megléte. Arra törekszünk, hogy fokozatosan egyre önállóbban végezzék ezeket a teendőket. Mi mindig készen állunk a segítségre, de csak akkor segítünk, ha a gyermeknek szüksége van erre.

Az öltözködésnél fontosnak tartjuk hangsúlyozni a szülők körében is a rétegeességet és a praktikusságot. Mindig figyelünk, hogy a gyermekek ruházata tiszta, ízléses, rendezett legyen, és ennek igénye kialakuljon bennük. Az időjárásnak megfelelő öltözködésre biztatjuk gyermekeinket, és ha szükséges erre felhívjuk a szülők figyelmét is.

A gyermekek nélkülözhetetlen mindennapi igénye a szabad mozgás. A változatos mozgásfejlesztő és udvari játékok a csoportszobában és a szabadban egyaránt lehetővé teszik a természetes nagymozgások ismételtetését.

E mellett a néhány percig tartó szervezett mozgásos tevékenységek jól szolgálják a gyermekek mozgáskoordinációjának fejlesztését/ kocogás, lábstatika, gerinctorna, zenés-mozgásos percek, szabályjátékok, énekes játékok/.

A gyermekek különböző alvásigénnyel rendelkeznek, de minden gyermeknek szüksége van a hosszabb-rövidebb ideig tartó pihenésre. A nyugodt pihenéshez biztosítjuk az optimális feltételeket /szellőztetés, csend, nyugalom, halk zene/.

Nagyon figyelünk arra, hogy ebéd után minden gyermek elvégezze szükségletét, hogy lefekvés után nyugodtak legyenek. A gyermekek pizsamára vetkőznek. Mesék, altatódalok, dúdolgatás, halk zene segítik az elalvás előtti nyugalom megteremtését, a szenderegés állapotának elérését. A nagyobb gyermekeknek, az alvásszükséglet differenciálásának érdekében biztosítjuk, hogy egy órás pihenés után felkeljenek, és csendesen tevékenykedjenek a csoportonként kialakított szokások szerint.

A mai kor elengedhetetlen követelménye, hogy már ebben a korban kialakítsuk a környezettudatos szokásokat, környezetvédelemre neveljük óvodásainkat. Mindennapi tevékenységeink során megerősítjük, hogy a csapvíz, a tiszta levegő pótolhatatlan kincs, az előállított energia drága. A csapok elzárásával, a villanyok leoltásával takarékosagra neveljük óvodásainkat. Mosdózásnál csak a szükséges mennyiségű kézmosószert, WC papírt használjuk.

Környezetünkben nem szemetelünk, megismertetjük a szemet szelektív tárolásának módját, így óvjuk környezetünket, az élő vizek tisztaságát. Megismertetjük a gyermekekkel a fenntarthatósághoz kapcsolódó szokások alapjait. Fűszeres – gyógynövényes, virágos ágyásokkal büszkélkedhetünk, a növények gondozása segíti, hogy megszeressék a természetet, örömmel vegyenek részt az egészséges, esztétikus környezet alakításában. A fűszerek és gyógyteák megismerése, kóstolgatása színesíti óvodásaink egészséges táplálkozását, segíti a betegségek megelőzését. Óvoda kertünkben rendszeresen gondoskodunk környezetünk madarairól is.

Óvodánk nevelőtestületi szintű, a nevelőtestület által kidolgozott környezettudatos és környezetvédelmi szokásrendszerrel rendelkezik.

A gyermekek egészségének védelme edzettségének biztosítása

Az óvodában megbetegedett gyermekeket azonnal elkülönítjük, értesítjük a szülőket. Amíg nem érkeznek meg, gondoskodunk a gyermek megnyugtatójáról. A fertőzések megelőzését a gyakori szellőztetéssel, a gyermekek edzettségének fejlesztésével, saját jellel ellátott személyes tárgyak, tisztálkodási eszközök használatával, gyakori kézmosással vagy kézfertőtlenítéssel biztosítjuk. A pandémia megjelenése óta újabb szokások is kialakításra kerültek, melyekkel nem csak saját, hanem egymás egészségének védelmét is biztosíthatjuk.

A 3-5 éves gyermekeknél előforduló esetleges ágybavizeléseket tapintatosan kezeljük, igyekszünk a szülőkkel jó kapcsolatot kialakítani és közösen megkeresni, megszüntetni az okait. Ha napközben is előfordul, és már kialakult szobatisztaságból esik vissza a gyermek, akkor szakember segítségét kérjük, javasoljuk.

Az egészségük megőrzéséhez fontos, hogy edzettek legyenek, ezért minden időszakban sokat tartózkodunk a friss levegőn, ez annyit jelent, hogy délelőtt /időjárástól ill. évszaktól függően/, legalább egy- másfél órán keresztül biztosítjuk a mozgás lehetőségét a szabadban. Bevezettük a futás, kocogás mindennapi megszervezését, az udvaron kijelölt távot, a gyerekek saját testi képességeiket felmérve könnyen teljesíthetik. Ugyanakkor lehetőséget is nyújt a komoly erőfeszítésekre, miközben fejlődik küzdeni akarásuk, elszántságuk, erőnléti állapotuk és állóképességük. Bizonyos módon a versenyszellemet is fejlesztjük azáltal, hogy a gyermekek saját maguk növelhetik a kocogás illetve futás távolságát. Ezáltal egymást is komolyabb erőfeszítésre sarkallják.

A víz, edző hatásával nyáron, jó idő esetén a vízkapu, és tusoló segítségével ismerkedhetnek a gyermekek.

Óvodánk fontos egészségvédő feladata, hogy kialakítsa a gyermekekben a felelős, egészségtudatos magatartást, a prevenciót: az egészség kincs, amire vigyázni kell! Fontos, hogy a gyermekek felismerjék, hogy saját maguk is sokat tehetnek az egészségük megóvása érdekében a helyes testápolás, az egészséges étkezés, a megfelelő napirend és a napi mozgás tekintetében.

A gyermekek fejlődéséhez szükséges esztétikus, egészséges környezet megteremtése

A nagy szabad füves terület, alkalmat ad a szervezett mozgásos tevékenységekre, focizásra, szabad játékra.

A fából készült mozgásfejlesztő játékok testi kihívásra ösztönöznek, és kreatív mozgást biztosítanak gyermekeinknek.

A zenekuckó, a meseház, valamint a kézműves sarok, változatos műhelymunkák, szerepjátékok kedvelt helyszíne.

Az udvaron ivókúttal biztosítjuk a folyamatos folyadékpótlást a gyermekek számára, melynek környezettudatos használatát hamar elsajátították a gyerekek.

Több funkciót betöltő világos, napos csoportszobáink, praktikus térkihasználása biztosítja, hogy zsúfoltságmentesen elférjenek egymás mellett a nevelési-fejlesztési feladataink megvalósításához szükséges eszközök, játékterek: mese-sarok, dramatikus játék, zenei sarok, vizuális alkotóműhely, építő tér, Így fedezzük fel a világot! kincses, projekt sarok.

A tárgyi világ harmóniája /szín, forma, méretarány/ hozzájárul gyermekeink jó közérzetének megteremtéséhez.

Óvodánk minden csoportja külön öltözővel és mosdóval rendelkezik. A gyermekek jelükkel ellátott öltözőszekrényekben és vállfás ovis zsákokban tárolják a váltó ruhájukat. Az öltözőben található a tájékoztató táblák a szülők részére.

A mosdóban megfelelő méretű eszközök segítik a szükségletek kielégítését, minden gyereknek saját jellel ellátott fogmosó felszerelése, törölközője, fésűje van. A szokások elsajátítását piktogramokkal erősítjük meg.

A fő bejáratban elhelyezett Óvoda Galériánkban gyönyörködhetnek a gyermekek és a szüleik. A gyermekléptékű kiállításban rácsodálkozhatnak a művészeti alkotásokra, így biztosítjuk a képzőművészettel történő állandó kapcsolat meglétét.

Nevelést segítő társaink felelős bevonása az egészséges életmód alakításába

Óvodánkban szakképzett dajkák és pedagógiai asszisztens segítik a csoportok nevelőmunkáját. A dajkák és a pedagógiai asszisztens is felelős szakemberei az óvoda mindennapi életének, a gyermek-dajka, gyermek-pedagógiai asszisztens kapcsolatot is pozitív érzelmi attitűd, érzelmi töltés jellemzi.

A gondozás kiemelt szerepe – nevelés, kapcsolatépítés a gyermekkel, együttműködés a többi munkatárssal.

Megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelést biztosítunk óvodásaink számára.

Folyamatos napi kapcsolatot tartunk a gyermekek érdekében a szülőkkel együttműködve a speciális szakemberekkel, ha a gyermek SNI-s, BTMN-es, HH-s, HHH-s, védelembe van véve illetve testi, lelki egészsége ezt megkívánja.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- A testápolási szokásoknak megfelelően a gyermekek teljesen önállóan, felszólítás nélkül tisztálkodnak, fogat mosnak és fésülködnek.
- Igényükké válik az igényesség, a gondozottság.
- A tisztálkodási eszközökre vigyáznak, tisztán helyére teszik. Zsebkendőjüket önállóan használják.
- Önállóan eldöntik, hogy mennyi ételt fogyasztanak, valamint önállóan vizet töltenek a kancsóból.
- Esztétikusan terítnek, higiénikusan étkeznek. Biztonságosan használják a kanalat, villát és a kést. Étkezés közben halkán beszélgetnek.
- Teljesen önállóan öltöznek, ruhájukat ki-be gombolják, cipőjüket befűzik és bekötik.
- Ruhájukat gondosan összehajtva helyére teszik.
- A környezetükben igyekeznek mindenütt rendet tartani.
- Szeretik, védik és érdeklődnek a közvetlen természeti és társadalmi környezetük iránt.
- Ügyelnek saját külsejükre, melyben megjelenik a szépre, ízlésesre törekvés.
- Képesé válnak a pihenés alatti nyugodt, csendes tevékenységre, hogy ne zavarják alvó társaikat.
- Szívesen mozognak, kitartóak lesznek a mozgásos játékokban.

Érzelmi nevelés és társas kapcsolatok

A fejezet tartalmazza a 20/2012 (VIII.31.) EMMI rendelet „Az egészséges életmódra nevelés” fejezetének 128. § - 132. § -áig terjedő szakaszban előírt egészségfejlesztő program megvalósításának kötelezettségét.

Célunk:

A gyermekek egyéni értékeinek, tulajdonságainak, képességének kibontakoztatása a közösségen belül, a csoport normáinak és értékeinek tiszteletben tartásával.

Továbbá gyermekeink számára az esélyegyenlőség és az egyéni bánásmód elvének teljes körű érvényesítésének biztosítása.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes, családi légkör megteremtése a beszoktatástól az óvodáskor végéig.
- A gyermek-gyermek, a felnőtt-gyermek pozitív érzelmi töltésű kapcsolatának kialakítása.
- Az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő és megtartó képességek formálása, erősítése a társas kapcsolatok létrehozása érdekében.
- A szülőföldhöz való kötődés, lokálpatriotizmus megalapozása, szűkebb és tágabb környezetének megismertetésével.
- Interkulturális nevelés megvalósítása, a más kultúrák közötti kapcsolat kiépítése, migráns gyermekek szükségleteinek kielégítése.
- Speciális szükségletű gyermekek /Hátrányos helyzetű, Halmozottan hátrányos helyzetű, Sajátos nevelési igényű, Beilleszkedési, tanulási, és magatartási zavarokkal küzdő és tehetséges

gyermek nevelése, fejlesztése, szükség esetén megfelelő szakemberek közreműködő bevonásával.

- A dajka, felelős bevonása az érzelmi nevelésbe és társas kapcsolatok alakításába.

Az érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes, családi légkör megteremtése a befogadástól az óvodáskor végéig.

Az óvodáskorú gyermek, jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. Személyiségén belül az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlennek tartjuk a biztonságot nyújtó derűs, családi légkör megteremtését. A gyermekben a családi légkör hatására kialakul az érzelmi kötődés társaikhoz és a felnőttekhez egyaránt.

Fontos számunkra, hogy a gyermekek szabadon, otthonosan mozoghassanak, a csoportszobában, a mosdóban. Kisebb megbízatásokat teljesítenek úgy, hogy más csoportokba és az irodába is szívesen járnak. A gyermekek biztonságérzetének fokozása érdekében „Megérkeztem” jelrendszert vezettünk be, ennek segítségével mindennap nyomon követjük, hogy kik hiányoznak, hányan vagyunk a csoportban, és mit tudunk a hiányzókról. Ezek a beszélgetések segítik a közösségi-szociális érzékenység kialakítását. Reggeli érkezéskor, a folyosón nyugalmat árasztó, halk, hangszeres zene fogadja a gyermekeket, ami igazodik a természet változásához és a jeles napok rendjéhez.

Minden csoportnak saját neve, hagyománya, szokásrendje, szimbóluma és jelképrendszere van, amely sajátos egyéni légkört biztosít, mélyíti az összetartozást. Segíti a csoportokban a szokások, szabályok elsajátítását a „szeretett báb”, amely mindenre megtanít, dicsér és megvigasztal.

A befogadás időszaka /mely szeptember első napjától, január végéig tart/ meghatározza a gyermekek érzelmi kötődését óvodánkhoz.

Igény szerint lehetőséget adunk arra, hogy a szülő és a gyermek együtt ismerkedjen az óvodával. Így betekintheznek az óvoda szokásrendjébe, belső életébe ezzel könnyebbé tesszük a gyermek számára az új környezet elfogadását. Megismerkedünk az otthon kialakult szokásaikkal, magukkal hozhatják kedves tárgyaikat, játékaikat.

A gyermekeknek ölbeli játékokkal, mondókával, mesével kedveskedünk, szeptemberben megvalósítjuk az „Engedjétek, hogy szeressünk benneteket” befogadó programot. Már a befogadás ideje alatt a tervezett szokásoknak megfelelően játékos formában gyakoroltatjuk a különböző tevékenységeket, figyelembe vesszük a gyermek egyéni képességeit, tempóját. A nehezen beilleszkedő gyermekeket mondókával, dallal, ölbeli játékkal nyugtatjuk meg. Lefekvésnél különös figyelmet fordítunk a személyes kapcsolatra /simogatás, mesélés, altatódal/. A vegyes csoportjainkban a nagyobb gyermekek is segítenek a kisebbeknek a szokások alakításában, elsajátításában.

A családi légkör megteremtése elősegíti a gyermekek társas kapcsolatainak alakulását. Ehhez tevékenykedtető életet teremtünk, ahol közös élmények biztosítják a gyermekek együttműködését, formálódik egymáshoz való viszonyuk. Fontos, hogy a gyermekeknek legyen lehetőségük, minél többször érdeklődésüknek megfelelő tevékenységet választani, hogy gyakran megélhessék az önállóságot, amely belülről táplálkozó kedvet és motivációs állapotot hozhat létre.

A bátortalanabb gyerekeket odafigyeléssel, bátorítással segítjük az előrelépésben, örülünk apró sikereinek.

Vegyes csoportokban az 5-6-7 éves gyermekeknek külön is szervezünk programokat, hogy tudjanak együtt tevékenykedni: néptánc, csoportközi mozgásos játékok alkalmával. Ezen kívül a

tehetséggondozáson belül szintén együtt tudnak tevékenykedni a műhelymunkák során a különböző csoportokból érkező gyermekek. Biztosítjuk az óvodások és az iskolások találkozásának lehetőségét: a testvérek, a régi óvodásaink meglátogatása és az iskolalátogatás, során. Évszaki Koncertek, Évszaki Galéria megnyitók, ünnepségeink meghívott fellépői gyakran a volt óvodásaink köréből kerülnek ki. Óvodánk nevelőtestületi szintű, a nevelőtestület által kidolgozott közösségi norma és szokásrendszerrel rendelkezik.

A gyermek – gyermek, a felnőtt – gyermek pozitív érzelmi töltésű kapcsolatának kialakítása, az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő és megtartó képességek formálása, erősítése.

A gyermek pozitív kapcsolatai csak úgy alakulnak, ha jól érzi magát a csoportban. Bizalmuk, biztonságuk kialakulását elősegíti az óvoda felnőtt közössége, gyermekközössége.

A nevelés alapja a feltétel nélküli szeretet, korlátokkal együtt. A korlátokat úgy állítjuk fel, hogy az adott közösség meg tudjon felelni az elvárásoknak. Elvárásainkat röviden egyértelműen pozitívan fogalmazzuk meg. Az egész csoport előtt álló feladatokat minden gyermek számára érthetővé, vonzóvá tesszük egyéni sajátosságaik figyelembevételével.

A nehezen szocializálható, lassan fejlődő gyermek nevelésében pszichológus, logopédus, fejlesztő pedagógus és a különböző szakszolgálatok segítik munkánkat.

Óvodai nevelésünk befogadó, a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, biztosítjuk minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést, tudatosan kerüljük a nemi sztereotípiák erősítését, elősegítjük a nemek társadalmi egyenlőségével kapcsolatos előítéletek lebontását, viszont szem előtt tartjuk az alapvető udvariassági formulák, szokások megismerését, alkalmazását.

Bizalmas kapcsolatot alakítunk ki a szülőkkel az együttneveléshez, így megismerhetjük a gyermekek egyéni jellemzőit, melyek segítik a nevelésüket.

A felnőtt – gyermek kapcsolatában fontos, hogy megértsük a gyermek érzelmeit. A kapcsolat erősítése érdekében minden gyermek számára biztosítjuk a személyes perceket, ahol lehetőség nyílik a saját érzések elmondására, mások érzésének meghallgatására, elfogadására. A szocializáció szempontjából különös jelentősége van a közös élményekre épülő tevékenységek gyakorlásának. A közös együttlétek, a közösen végzett munka öröme erősíti erkölcsi tulajdonságaikat/ együttérzés, segítőkészség, lelkiismeretesség, őszinteség, igazmondás, figyelmesség, stb./.

A bátorító nevelés pszichológiáját alapul véve minden kapcsolatban alkalmazzuk az alábbi elveket / melyet a szülőknek a folyosón jól látható helyen tesszük közzé /

A felnőtt – gyermek kapcsolatában a következő elvek jelenjenek meg

1. A felnőtt próbálja megérteni – elsősorban érzelmileg – a gyermeket.
2. Parancsolás helyett igyekezzon kérdezni. /Ezzel elérhető, hogy a gyermekek igénye, akarata, energiája nincs visszafogva, hanem más irányba terelhetővé válik./
3. A gyermek mágikus képzeletét vonja be a pozitív szociális kapcsolatok, szokások kialakításába. /A csoport szeretett bábja ehhez kiváló lehetőséget biztosít./
4. A felnőtt magyarázatában jelenjen meg a dolgok pozitív oldala./Nem kioktatunk./
5. A felnőtt a gyermek tevékenységéhez biztosítson nagy szabadságot a határok pontos megjelölésével. Többszöri „határátlépésnél” vezessen be konzekvenciákat.

6. Alakítsa ki a közösségi élet szabályait. Legyen képes nevelési taktikát váltani, ha egymást követően eredménytelennek érzi a befolyásolást.
7. A felnőtt segítse a gyermekbarátságok kialakulását, formálja úgy a kis csoportosulásokat, hogy a közösség többi tagjaihoz is kapcsolódjanak.
8. A felnőtt nevelje a gyermek érzésvilágát a kialakult konfliktusok feldolgozása során. A konfliktusfeloldó beszélgetéseket kellő figyelemmel, kivárással hallgassa meg, hogy véleményt tudjon mondani a történetekről úgy, hogy a gyermekek felelősségérzete erősödjön.
9. A felnőtt bátorítson minden gyermeket, hogy a belső elégedettsége, pozitív énképe kialakuljon. A bátortalan gyermekek nevelésekor a felnőtt minél többször örüljön a legkisebb elmozdulásnak, fejlődésnek.
10. Az agresszív gyermek lehetőleg ne kapjon figyelmet agresszivitásán keresztül. A negatív viselkedési módot szándékosan mellőzni szükséges.
11. A felnőtt – gyermek kommunikációjában világos, egyértelmű, konstruktív beszédhelyzet jelenjen meg a kívánság és az elvárás megnevezésével. A kapcsolatok erősítését szolgálja a beszélő partner megbecsülése, megértése és a kompromisszumkeresés. Mellőzendő: a megbántás, a hibáztatás, a kritizálás, a kioktatás, a panaszkodás és a prédikálás. / Az óvodapedagógus minden gyermeknek biztosítsa a személyes perceket, hogy a kapcsolatfeltevő képességüket megerősítse. Ebben a beszélgetésben a saját és a mások érzésének elfogadása kapjon hangot./
12. A gyermek viselkedéskultúráját fejlessze a felnőttek példája, bátorítása, türelme, bizalomelőlege és az a szemlélete, ami a sikert észreveteti, és a sikertelenséget segít elviselni.
13. A felnőttek tilalom helyett adjanak a gyermeknek választási lehetőséget, hogy önálló döntéseket hozhassanak, és képessé váljanak a változásra. A felnőtt jelezze örömeivel a dicséretét, s csak félelemkeltés nélkül jelölje meg a veszélyeket, problémákat.
14. A felnőtt használja fel a humort a szeretetkapcsolat kialakításához. / A humor a feszültséget feloldhatja, a görcsösséget megszünteti./

A hazaszeretet és a szülőföldhöz való kötődés megalapozása, az inkluzív, befogadó szemléletű nevelés megvalósítása.

Kiemelten kezeljük a szülőföldhöz való kötődés, a lokálpatrióta nevelés megvalósítását. Mindezt segítik szűkebb és tágabb környezetük /ott élő emberek, épületek, hagyományok, kialakult szokások, stb./ megismerése. Megteremtjük az óvodás gyermekek és a faluközösség lakóinak találkozásának lehetőségeit véletlen és tervszerű formában.

Más kultúrák közötti kapcsolat kiépítésében, ill. különböző kultúrákkal és kulturális csoportokkal való együttműködést segítjük, biztosítjuk a kultúrák értékegyenlőségének elvét.

Tudatosítjuk óvodásainkban, hogy az egyazon társadalomban élő különböző kultúrák között kölcsönös együttélésre és megértésre kell törekednünk.

Érdeklődő kíváncsisággal fogadjuk, a migráns gyerekeket, a migráns családoknak igény szerint lehetőséget biztosítunk kultúrájuk megismertetésére, ezzel segítjük önazonosságuk megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmében.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- A gyermekek ragaszkodnak óvodájukhoz, a kisebb gyermekekhez és a felnőttekhez. Ezt érzelmekben, szavakban, tettekben hozzák nyilvánosságra.
- A gyermekeknek igényévé válik a helyes viselkedés szokásszabályainak betartása. A szabályok betartására egymást is megkérlik.

- A felnőtt kérése nélkül is segítenek egymásnak, együtt érezzenek a közösség tagjaival. A közösségért szívesen dolgoznak, bíznak önmaguk képességében.
- A társaikkal konfliktusos helyzetben egyezkednek.
- Érdeklődnek társaik, barátaik iránt. A csoportba érkező vendégeket szeretettel fogadják. Óvodán kívül, ha találkoznak, szeretettel köszöntik egymást.
- Szavak nélkül is értik a környezetük jelzéseit és érzéseit.
- Ismerik saját képességüket, tudják értékeiket, de azt is meg tudják fogalmazni, mik a hiányosságaik.
- Érvényesítik kezdeményezőképességüket, kinyilvánítják tartósabb érdeklődésüket.
- Igyekeznek legyőzni a felmerülő akadályokat. Éretté válnak az iskolába lépésre.

Az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Célunk:

A gyermekekkel az anyanyelv megismertetése, csodálatos, egyedi értékeinek megláttatása, anyanyelvi kultúránk szeretetére nevelés. Óvodásaink kommunikációs képességeinek, önkifejezésének megalapozása, szókincs és kifejezőképesség fejlesztése, beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására ösztönzés.

Továbbá a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára, meglévő tapasztalataira, élményeire, ismereteire építve értelmi képességeinek, alkotóképességének fejlesztése.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Mintaértékű anyanyelvi nevelés megvalósítása, beszélő környezet megteremtése valamennyi óvodai tevékenység során a befogadástól az óvodáskor végéig.
- Beszédre, kommunikációra ösztönzés, a gyermekekkel a hatékony kommunikációs technikák elsajátítása.
- Változatos tevékenység, és élmények biztosítása a gyermek értelmi képességeinek, kreativitásának kibontakoztatása, fejlesztése érdekében.

Mintaértékű anyanyelvi nevelés megvalósítása, beszélő környezet megteremtése valamennyi óvodai tevékenység során a befogadástól az óvodáskor végéig

Az óvodapedagógusok és nevelést segítő társaink beszéde minta és modellértékű óvodásaink számára, így valósulhat meg az anyanyelv szeretetére, megbecsülésére nevelés, a természetes beszéd és a kommunikáció megfigyelése, elsajátítása.

Az anyanyelvi nevelés az óvoda mindennapi életében, változatos tevékenységeiben állandóan megvalósítandó feladatunk, a gyermek beszédképességének, kommunikációjának fejlesztését valamint a beszélő környezet megteremtését prioritásként kezeli.

Az óvodai élet során óvodásaink elsajátítják a tiszta beszédhallást, a nyelvtanilag helyes beszédet, a helyes hanglejtést. A különféle játékos tevékenységekben hatékonyan javítjuk az egyes beszédelemek fejletlenségét, így tisztítható a magán- és mássalhangzók helyes ejtése, és alakítható a gyermekek megfelelő artikulációja. Különösen jó teret biztosítanak erre az egyéni és mikrocsoportos tevékenységek (pl.: ölbeli játékok, egyéni verstanulás, mesélés, személyes percek, mondókázás, éneklés, anyanyelvi játékok).

Az óvodapedagógusaink fejlesztése által nem javuló beszédhibák kiküszöbölésére logopédus segítségét vesszük igénybe.

A szókincsbővítés valamennyi tevékenységünkben igen hatékony. A nép- és más művészeti alkotások verselés, mesélés, dalolás, énekes játékok során új fogalmakkal, anyanyelvi örökségünk új elemeivel ismertetik meg a gyermekeket - ezáltal kifejezőbbé téve beszédüket.

A mozgás, az ábrázoló tevékenység és a munkajellegű tevékenységek során sokszor a szakszavak és speciális elnevezések a könnyű, gyors felismerésre, az eszközök használatára irányulnak.

A mesék, versek, énekek, a mindennapi beszéd szövegének hanglejtése, hangsúlya, ritmusa, hangerejének utánzása megéreztetni a nyelv kifejezőerejét, szépségét. Az óvodapedagógus sokszínűen bányik hangszínével és hangerejével – remek kifejezője ez az érzelmek, pillanatnyi hangulat ábrázolásának.

A különböző tevékenységek során megélt élmények felidézése (pl.: rajzolás, önálló mesélés, Így fedezzük fel a világot! a környezeti tapasztalatok rendszerezése) segítik a verbális emlékezet fejlesztését is.

A gyermekek nyelvi és beszédképességének fejlesztésére kiemelten figyelünk az óvodába lépéstől az óvodaskor végéig – éppen ezért nevelésünk tevékenységformáinál külön - külön részletesen kitérünk a fejlesztés lehetőségeire.

Beszédre, kommunikációra ösztönzés, a gyermekekkel a hatékony kommunikációs technikák elsajátítása.

A kommunikáció a beszéd és a gondolkodás egyik eszköze, egyszerre cél, eszköz a társas kapcsolatokban. A játék, a mindennapi tevékenységek során kialakult társkapcsolatok, párbeszéd, szituációk hatékonyan fejlesztik a kommunikációt, színesítik a gyermek beszédét – ezért óvodapedagógusaink és dajkáink mintaadással, a játékba, tevékenységbe bekapcsolódással segítik az ilyen kapcsolatok kialakulását.

Az egyéni és mikrocsoportos tevékenységek lehetőséget adnak a gyermek-óvodapedagógus személyes beszélgetéseire. Az óvodapedagógus minden gyermekre oda tud figyelni, minden kérdésére tud válaszolni, eredményesen épít a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára, saját tapasztalataira. Ezek a szervezeti formák kiválóan segítik a gyermekek kommunikációs kedvének fenntartását, szókincsének, nyelvi kifejezőképességének fejlesztését. A valós élethelyzetek természetes módon teszik lehetővé, hogy a gyermekek megismerjék és alkalmazzák a helyes kapcsolatteremtési és tartási formulákat (pl.: köszönés, bemutatkozás, megszólítás, véleménynyilvánítás, kérdés, tudakozódás).

Szókincsbővítésre és közvetlen beszédfejlesztésre lehetőséget kínálunk a változatos nevelési tevékenységformák által, ezek segítségével hatékonyan javítjuk az egymás közötti egyértelmű kommunikációt.

Beszélgetésre, önálló véleményalkotásra, szabad önkifejezésre ösztönözzük óvodásainkat, így fejlődnek a beszédben megjelenő magasabb rendű érzelmeik, megnyilvánulásaik. Véleményt formálhatnak egymás alkotásairól a mini-galériában; önállóan mesélhetnek, verselhetnek, dramatizálhatnak; egyéni megbízatásokat teljesítenek más csoportokba; felelősként társaikat segíthetik a csoport szokás és szabályrendszerében eligazodni; a személyes percek keretein belül meghitt beszélgetéseket folytathatnak; stb.

A pozitív megerősítés módszerével élünk, törekszünk arra, hogy differenciáltan értékeljünk, nem használunk sztereotip kifejezéseket, ehelyett a „Száz kifejezés megerősítéshez, elismeréshez, bátorításhoz” (Nagy Jenőné gyűjteménye) módszertani segédanyagot használjuk a hatékony értékeléshez.

Változatos tevékenység biztosítása a gyermek értelmi képességeinek, kreativitásának kibontakoztatása, fejlesztése érdekében.

Óvodapedagógusaink a gyermekek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára, meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve változatos tevékenységet biztosítanak – így további élményekhez, tapasztalatokhoz juthatnak az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetükről.

Az óvodapedagógusok tudatosan és tervszerűen biztosítják a gyermekek fejlődéséhez szükséges, differenciált tevékenykedés feltételrendszerét (ismeretek rendszerezése, bővítése, gyakorlás lehetősége), valamint kihasználják a spontán tapasztalási lehetőségeket.

Kiemelten fontos, hogy óvodapedagógusaink nevelő és fejlesztő munkájuk során fejlesszék óvodásaink értelmi képességeit (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás), kreativitását, speciális adottságait (tehetségigéretét), - egyéni adottságaik és fejlődési ütemük figyelembe vételével. Segítsék tehetségük kibontakoztatását, valamint hátrányaik csökkentését illetve leküzdését.

A gyermek érdeklődésének felkeltése a nevelés elengedhetetlen feltétele, ehhez olyan ösztönző, motiváló környezetre van szükség, ahol eredményesen fejlődik valamennyi értelmi képessége, különösen képzelete és kreativitása.

Ennek érdekében pedagógiai rugalmasságra, számtalan kötetlen, tevékenykedtető helyzet kialakítására, nyílt, derűs óvodai légkör megteremtésére törekednek óvodapedagógusaink.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- Törekedjenek a társaikkal, felnőttekkel való kommunikációra, legyenek kezdeményezők.
- Legyen összefüggő a beszédük, törekedjenek a történetek logikái, időbeli sorrendiségére.
- Tudjanak önállóan mesélni, történetet alkotni.
- A gyermekek aktívan használják a tapasztalatok során szerzett és bővült szókincsüket, a helyes nyelvi szabályokat.
- Nyugodtan, figyelmesen hallgassák végig a felnőttet, egymást, ha párbeszédben vesznek részt. A tanult viselkedési formákkal tartsanak kapcsolatot. Kérdéseiket, válaszaikat, gondolataikat ahhoz igazítva mondják.
- Kialakult beszédhelyzetekhez illeszkedő, megfelelő hangsúlyozású, hanglejtésű és hangerejű, tempójú beszédre törekedjenek.
- Beszédüket megfelelő természetes gesztusokkal, arcjátékkal kísérik.
- Tisztán ejtsék a beszédhangokat.
- Érdeklődjenek, gyűjtsenek tapasztalatokat az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetükről.
- Legyenek képesek tapasztalataik, ismereteik rendszerezésre, különböző élethelyzetekben ezek alkalmazására.
- Kíváncsiság, tanulási vágy hajtsa tevékenységeiket. Válják igényükké tudásuk bővítése.
- Kreatív feladatmegoldásra törekedjenek, nyilvánuljon meg alkotóképességük.

Napirend

A napi életritmus kialakítása alapvető feltétele a testi – lelki harmónia megteremtésének. Tervezésnél figyelembe vettük a gyermekek szükségleteit, valamint az esztétikus, higiénikus gondozásra fordítható időszükségletet. Az egész nap során érvényesül a folyamatosság és a rugalmasság elve. A napirend megtervezésénél figyelembe vettük a gyermekek alapvető igényét, hogy személyes kapcsolatot tudjanak felvenni az óvodapedagógussal és az óvodapedagógus elegendő figyelmet tudjon szentelni a kisgyermekekre.

- ❖ Egy héten egyszer a nagycsoportos korú óvodásoknak - a játékba integrált tanulás rendje – a Bóbita csoportban frontálisan szervezett mozgásos játékok tevékenysége miatt felborul
- ❖ A legnagyobbak a délutáni alvás illetve ágynyugalomban töltött egy óra után felkelhetnek, majd különböző csendesen végezhető tevékenységeket folytathatnak – ügyelve a még alvó társaik nyugalomára.

NAPIREND

Időtartam	Tevékenység
7:0 - 8.30	JÁTÉK A CSOPORTSZOBÁBAN Személyes percek Szabad játék
8:30-10:30	JÁTÉKBA INTEGRÁLT TEENDŐK, TEVÉKENYSÉGEK Testápolási tevékenységek Tízórai Egyéni verselés, együttes mesélés, vers, dramatikus játék tevékenységek Kis létszámú csoportos rajzolás, festés, mintázás, kézimunka Mikrocsoportos ének-zenei képességfejlesztés Kis létszámú, csoportos környezet tevékeny megismertető és élményfeldolgozó tevékenységek Zenés, mozgós percek
10:30 -12:00	JÁTÉK A SZABADBAN JÁTÉKBA INTEGRÁLT TEENDŐK, TEVÉKENYSÉGEK Kis létszámú csoportos környezet tevékeny megismertetése élmény- és tapasztalatszerzések, séták Közös énekes játék, gyermektánc az udvaron Munka jellegű tevékenységek Mindennapi edzés egyéni teherbírási szerint: kocogás, futás

12:00 -13:00	Ebéd Testápolási tevékenységek	
13:00 -14:45	Pihenés, altatás mesével, altató dallal Folyamatos ébredés	
14:45 -16:15	Kis létszámú, differenciált tehetségigéreteket gondozó műhely Csillagláda, Csillagpalota	
15:00 - 16:00	Testápolási tevékenységek Uzsonna	
15:30 -16:00	Szabadon választható ingyenes szolgáltatások: ovihittan	J
15:30 -17:00	JÁTÉK A CSOPORTSZOBÁBAN vagy A SZABADBAN Így fedezzük fel a világot! Környezetben szerzett élmények, tapasztalatok rendszerezése Részképességek fejlesztése egyéni szükségletek alapján	Á T É K

HETIREND

(a 3-6-7 éves korosztálynak egyaránt alkalmazzuk, csak az időkerete változik)

	hétfő	kedd	szerda	csütörtök	péntek
	Vers, mese, dramatikus játék	Vers, mese, dramatikus játék	Vers, mese, dramatikus játék	Vers, mese, dramatikus játék	Vers, mese, dramatikus játék
Délelőtti játékba integrált tanulás	Mozgás, mozgásos játékok	Zenés, mozgásos percek	Rajz, festés, mintázás, kézimunka Így fedezzük fel a világot! Környezet tevékeny megismertetése Munka jellegű tevékenységek kocogás, futás	Zenés, mozgásos percek Így fedezzük fel a világot! Környezet tevékeny megismertetése Munka jellegű tevékenységek kocogás, futás	Mikrocsoportos ének - zenei képességfejlesztés Így fedezzük fel a világot! Környezet tevékeny megismertetése Munka jellegű tevékenységek kocogás, futás

Udvari játékba integrált tanulás	Munkajelleg ű tevékenységek Edzés egyéni teherbírás szerint: kocogás, futás	Környezet tevékeny megismertetése Munkajellegű tevékenységek Edzés egyéni teherbírás szerint: kocogás, futás	Környezet tevékeny megismertetése Munkajellegű tevékenységek Edzés egyéni teherbírás szerint: kocogás, futás	Környezet tevékeny megismertetése Munkajellegű tevékenységek Edzés egyéni teherbírás szerint: kocogás, futás	Közös énekes játék, gyermektánc az udvaron (rossz időben, a teremben) Környezet tevékeny megismertetése
Délutáni játékba integrált tanulás	Csillagpalota a nyelvészeti meseműhely Egyéni fejlesztések	Tehetségigérete k gondozása: Csillagláda népi kismesterség műhely Környezet tevékeny megismertetése vel szerzett élmények, tapasztalatok rendszerezése	Környezet tevékeny megismertetésével szerzett élmények, tapasztalatok rendszerezése	Környezet tevékeny megismertetésével szerzett élmények, tapasztalatok rendszerezése	Egyéni fejlesztések
		Egyéni fejlesztések	Egyéni fejlesztések	Egyéni fejlesztések	

A hetirend a fejlesztési területek rendszerben történő megvalósítását szolgálja.

- ❖ A művészet 3 fő kiemelt területét, tevékenységeket művészeti komplexitásban valósítjuk meg
- ❖ Másik óvodai tevékenységeinket a művészetek integrálásával gazdagítjuk.
- ❖ Szabad játékban a mozgásra motiválást – az udvaron, a csoportokban – többféle módon valósítjuk meg.

SZERVEZETT TANULÁS

A SZERVEZETT TANULÁS FORMÁI

Kötelező	Mozgás, mozgásos játékok Énekes játékok – gyermektánc az udvaron vagy tornateremben
----------	---

A SZERVEZETT TANULÁS MUNKAFORMÁI

Együttes, közös tevékenységek	Mozgás, mozgásos játékok Vers, mese, dramatikus játék Zenés, mozgásos percek Énekes játékok, gyermektánc
----------------------------------	---

Közvetve kötelező	Vers, mese, dramatikus játék
Kötetlen	Rajz, festés, mintázás, kézimunka A környezet tevékeny megismertetése Ének – zenei képességfejlesztés Egyéni fejlesztések

	Kocogás, futás
Mikrocsoportos tevékenységek	Ének-zenei képességfejlesztés
Kis létszámú csoportos tevékenységek Kis létszámú differenciált fejlesztések	Rajz, festés, mintázás, kézimunka A környezet tevékeny megismertetése Tehetséggondozó műhelyek
Egyéni fejlesztések	Részképességek fejlesztése egyéni igények szerint

A szervezett tanulás időkeretei

Korosztály	Vers, mese, dramatikus játék	Ének énekes játék, gyermektánc, zenehallgatás	Rajz, festés, mintázás, kézimunka	Mozgás, mozgásos játékok	Zenés-mozgásos percek	A környezet tevékeny megismertetése	Tehetséggondozó műhelymunkák
3-4 évesek	naponta 5-10'	heti 1x 10-15'	heti 1x 10-15'	heti 1x 10-15'	heti 2x5'	heti 1x 10-15'	-
4-5 évesek	10-15'	15-20'	15-20'	15-20'		15-20'	-
5-6-7 éves	15-20'	30-35'	30-35'	30-35'		30-35'	heti 1x 30-35'

A TEVÉKENYSÉGEK KERETEI

Néphagyományőrzés, jeles napok

Alkalmazotti közösségünk kiemelt feladatának tekinti a néphagyományőrzést, a népi kultúra ápolását, mert a különböző művészeti ágak is a néphagyományból erednek. Ezért a gyermekek nevelése során nagy hangsúlyt fektetünk a helyi és a környékbeli hagyományaink, értékeink megőrzésére illetve továbbadására. Fontos feladatunknak tekintjük szülőföldünk értékeinek megismertetését, továbbadását és megőrzését a következő nemzedékek számára. Ezen értékek továbbadásával erősítjük a gyermekekben a hazaszeretetet, és letesszük a szülőföldhöz

való kötődés alapjait. Hagyományőrző feladatainkat a lakóhelyünk illetve a környékbeli hagyományokhoz kapcsolódóan tervezzük meg, ezzel is elősegítve azok fennmaradását, tovább élését. A hagyományőrző jeles napokat évszakokra bontva tervezzük meg. Az évszakokat a program szellemében ovigalériával nyitjuk, és ovikoncerttel zárjuk, ezzel foglaljuk keretbe az évszakok ciklikus váltakozását. A gyermekek azáltal, hogy megszokják a jeles napok ismétlődését, megtanulják azt is, hogy mindennek meg van a maga ideje. A művészeti jeles napok a hagyományőrző tevékenységek közé kerültek, amelyek mindig a jeles naphoz kapcsolódó tartalommal rendelkeznek. A jeles napok értékeit az adott naphoz kapcsolódó zenei élményekkel és egyéb műalkotások bemutatásával erősítjük meg óvodás gyermekeinkben.

Az ajánlott jeles napok nevelési évnek megfelelő, időrendi sorrendje

<i>Az őszi jeles napjai:</i>	
Őszi ovigaléria megnyitója	szeptember második hetében
Szent Mihály napja	szeptember 29.
Szüret	szeptember 29-től október 15-ig
Őszi ovikoncert megtartása	november harmadik hetében
<i>A téli jeles napjai:</i>	
Téli ovigaléria megnyitója	november negyedik hetében
Advent	november 30. utáni első vasárnaptól a negyedik vasárnapig
Mikulásvárás	december 6.
Karácsonyvárás	Advent első napjától december 24-ig
Farsang	vízkeresztől hamvazószerdáig
Téli ovikoncert	március első vagy második hetében
<i>A tavasz jeles napjai:</i>	
Tavaszi ovigaléria	március harmadik hete
Húsvét	tavaszi napjegylenlőség utáni holdtöltére következő vasárnap

Május elseje	május 1.
Pünkösöd	húsvét után 50. napon
Tavaszi ovikoncert	május utolsó hete

A hagyományörzés ajánlott óvodai tartalmai

Az óvodai csoportjaink az óvodai jeles napokat projekt rendszerűen tervezik meg. A gyermekek érdeklődését figyelembe véve általában kéthetes, de négyhetes projekt tevékenység is megtervezésre kerül. A tervezés során a helyi értékeket vesszük alapul melyhez az óvodapedagógusok, a gyermekek érdeklődése és egyéni fejlettsége szerint, változatos tevékenységet biztosítanak. A népszokások eredetét, lényegét, hiedelemvilágát és jelképeit a gyermekek egyéni fejlettségének figyelembe vételével mutatjuk be.

Minden alkalmat hosszabb előkészület előz meg, amikor a gyermekek kíváncsiságára építve különféle változatos tevékenységet biztosítunk. A hagyományok ápolása közben együtt játszunk, együtt munkálkodunk, tervezgetünk, így teszi a tevékeny készülődés az ünnepeket izgalmassá, élményszerzővé, örömtelivé, felszabadulttá. A múlt hangulatát felidézendő táncmuzsika népzene, népdalokat, népi rigmusokat, mondókákat, szólásokat, közmondásokat is tervezünk az adott naphoz, melyeket a gyermekekkel közösen vagy felnőtt előadásban alkalmazunk.

Az őszi jeles napjai

Szent Mihály napja:

A kalendáriumi rigmus szerint: „Szent Mihály lova deres, behozza a telet”. A paprikát, paradicsomot Mihály-napig le kell szedni, nehogy megcsípje a dér. A gazdasági év fordulónapja, sokfelé a pásztorszámadás ideje; a falusiak kijáró állatait (disznó, marha) a pásztorok általában Szent Györgytől Szent Mihály napig őrizték.

Ezzel a nappal kezdődik az ún. kifsarsang, az őszi lakodalmak, névnapi bálók időszaka, amely Katalin napjáig (nov. 25-ig) tart.

Szent Mihály arkangyal több somogyi templom patrónusa, nevezetesen a Mihály-napi búcsúk, vásárok. Somogyban a halott koporsóját a „Szent Mihály lován” viszik a sírhoz, ugyanis ő a túlvilágra költöző lélek kísérője és bírója.

A gyermekeknek ajánlott Szent Mihály-napi tevékenységek

A **kisebb óvodásokkal** megfigyeljük a nagyok betakarító munkáját, őszi tevékenységeiket. Mindeközben ismereteket szereznek a természet változásairól. A termések gyűjtését a felnőttek irányításával, közösen végzik és utána megfigyelik, hogyan történik a betakarított termések tárolása, mit és hogyan készítenek belőle a nagyobb óvodások. A Mihály-napi vásárra az óvodapedagógusok segítségével népi mondókákkal, népi rigmusokkal, vásárfiával készülnek. Szent Mihály napjához kapcsolódó szokásokkal, szólásokkal ismerkednek.

A **nagyobb óvodások** részt vesznek a csoportszoba díszítésében az általuk gyűjtött termésekből, természeti kincsekből. Betakarítják a különböző terméseket és feldolgozzák azokat. Salátát, savanyúságot készítenek belőle. Megfigyelik az állatok viselkedését. Mézeskalácsot sütnek, tésztát készítenek, sodornak, formát szaggatnak, díszítenek. Különböző vásárfiát egyszerű népi játékokat,

dísz tárgyakat készítenek. Népi játékokkal, népi hangszerekkel és népzenevel ismerkednek. Vásári kikiáltókat, népi rigmusokat, tanulnak.

A legnagyobb óvodásokkal megfigyeljük, hogy igazak-e a népi jóslások? Megismernek néhány találós kérdést, közmondást a jeles naphoz kapcsolódva. Részt vesznek az óvodaudvar rendbetételében, a kertgondozási munkákban. Fagyűrő növényeket ültetnek azokkal csinosítandó az udvarunkat, teraszunkat. Megismerkednek a dióveréssel és összegyűjtik a lehullott diót. Meghívókat készítenek a vásárba. Részt vesznek a vásár helyszínének berendezésében, majd árulják portékáikat. A vásárfia készítésén kívül népi rigmusokat, kikiáltókat tanulnak, melyek segítségével kínálják eladásra portékáikat. A kisbíró, kisbírók is szorgalmasan készülnek előadásukra, mellyel megörvendeztetik a megjelent vendégsereget. Amikor elfogytak a portékák, a családok együtt mulatják az időt, népzenere egyszerű tánc lépéseket, táncos mozdulatokat játszanak. A szülőkkel közösen részt vesznek a pásztortűz meggyújtásában, körül táncolásában. Ezt követően hagyományos pásztorlakomán vesznek részt a szülőkkel közösen.

Szüret: Régen Somogyjádón és másutt is Ferenc napján (okt. 4-én) kezdték a szüretet, mostanában azonban a korábban érő fajtákat termesztik, legtöbbször már szeptemberben hozzákezdenek a szürethez. Egykor csak a hegybíró adhatott engedélyt a munka megkezdésére. A szüret végén a legtöbb szőlőtermő vidéken ma is megrendezik a hagyományos szüreti mulatságot. A szüreti felvonulás egyik legfontosabb eseménye a kisbíró dobolása, azaz tréfás rigmusokban megfogalmazva „közhírré teszi” a faluban történt legfontosabb eseményeket, s egyúttal meghívja a falvak közönségét a szüreti bálba

A gyermekeknek ajánlott szüreti tevékenységek

A legkisebb óvodások énekeket, népdalokat, mondókákat, kiszámolókat hallgatnak a szüretről, a gyümölcsökről. Leszemezik a szőlőfürtöt és ismerkednek a szőlő feldolgozási módjaival, mustot készítenek és megkóstolják azt. Szürethez kapcsolódó népi gyermekjátékokat, körjátékokat játszanak a nagyobbacska óvodásokkal.

A nagyobb óvodások részt vesznek a szüreti eszközök előkészítésében, majd szüretelnek. Az őszi gyümölcsöket gyűjtik, válogatják, csoportosítják, ismerkednek jellemző tulajdonságaikkal. Együtt játszanak a kisebb óvodásokkal a jeles naphoz kapcsolódó népi játékokat, körjátékokat, egyszerűbb táncos mozdulatokat végeznek népzenere.

A legnagyobb, nagycsoportos óvodások segítenek feldíszíteni a kaput gyümölcsökkel. Szüreti munkákat végeznek, szemezik, préselik a szőlőt. Megismerik a szüreteléshez szükséges eszközöket. Verset, mondókát, dalos játékot, népdalokat, énekeket tanulnak a szőlőről, a szüretről. A termékekből egyszerű hangszereket készítenek, melyeket meg is szólaltatnak.

A tél jeles napjai

Advent:

Ideje Szent András napjától négy karácsony előtti vasárnapot foglal magába.

Az Advent a latin adventus szóból származik, melynek jelentése: megérkezés. Ez az időszak a Jézus születésére való felkészülés, a karácsonyváras ideje. A 19. századi Németországból jött divatba az adventi koszorú készítése, melyen kezdetben 24 gyertya volt, amelyek száma végül négyre csökkent.

December 4-én Borbála ágat hajtatunk, majd 6-án megünnepeljük a Mikulás eljövetelét. 13-án Lucázunk illetve kotyolnak a fiúk, elvetjük a Luca-búzákat és Luca kalendáriumot készítenek. A karácsony előtti napokban felelevenítjük a Bölcsőcske somogyi népszokást is. Ismerkedünk egymás családi szokásaival, a hagyományos karácsonyi ételekkel és a régi idők karácsonyi asztalterítési szokásait is felelevenítjük melyeknek régen nagy jelentőséget tulajdonítottak.

A gyermekeknek ajánlott karácsonyi ünnepkör tevékenységei

A legkisebb óvodások megismerkednek az advent jelképeivel, egyszerűbb adventi koszorút készítenek. A családi karácsonyra a legkisebbek is részt vesznek a mézeskalács készítésben és saját maguk díszítik a kalácsokat. Rövid mondókát, éneket vagy verset mondogatnak a Mikulást és a karácsonyt várva. Egyszerű ajándékot készítenek családjuk számára. Elvetik a száz szem Luca-búzákat és részt vesznek a gondozásában. Megfigyelik az időjárást és berajzolják a Luca-kalendáriumba. Megismerkednek a karácsonyi népszokásokkal.

A nagyobb óvodások segítenek az adventi koszorú elkészítésében illetve saját maguk is készítenek otthonra. Borbála ágat hajtatnak, Luca-búzákat vetnek, Luca kalendáriumot készítenek, gyertyát mártanak, segítenek a csoport karácsonyi díszítésében és ajándékot készítenek családjuk számára. Mézeskalácsot szaggatnak és díszítenek. Mikulásra és karácsonyra ünnepi köszöntő verset, mondókát, éneket tanulnak, hogy otthon elő tudják adni családjuknak. Megfigyelik az időjárást és berajzolják a Luca-kalendáriumba. Megismerkednek a karácsonyi népszokásokkal és részt vesznek a népszokások felelevenítésében.

A legnagyobb, nagycsoportos segítenek az adventi koszorú elkészítésében illetve saját maguk is készítenek otthonra. Borbála ágat hajtatnak, Luca-búzákat betnek, Luca kalendáriumot készítenek, gyertyát mártanak, segítenek a csoport karácsonyi díszítésében és ajándékot készítenek családjuk számára. Részt vesznek a mézeskalács tészta készítésében, szaggatják, formázzák majd díszítik azokat. Mikulásra és karácsonyra ünnepi köszöntő verset, mondókát, éneket tanulnak, hogy otthon elő tudják adni családjuknak. Megfigyelik az időjárást és berajzolják a Luca-kalendáriumba. Megismerkednek a karácsonyi népszokásokkal és részt vesznek a népszokások felelevenítésében. Kotyolnak a kisebb társaik öröme és tevékenyen részt vesznek a Karácsonyváros ünnepségünk lebonyolításában. Megismerkednek a Betlehemezés dramatikus játékával az iskolások előadásában.

Farsang:

A farsang (nagyfarsang) ideje vízkeresztől hamvazószerdáig tart a keresztény kalendáriumok szerint. A Húsvét időpontja változó, ezért egyik évben hosszabb, másik évben rövidebb a farsang ideje. Húsvétól visszafelé számítva a hetedik vasárnapot tekintjük a farsang végének. A farsang farában vagyis a húshagyó keddel záródó 3 napban szokták tartani a legnagyobb mulatozásokat. Somogyban is eme utolsó 3 naphoz kötődnek a farsangi bálók, a pincszerek és legutolsó napon a zajos, maszkás felvonulások és a vénlányokat kicsúfoló tuskóhúzások. Somogyban is megtartották régen is és most is a farsangvasárnapot megelőző kövér csütörtököt vagy torkos csütörtököt, hogy a 40 napos böjt előtt még jóllakhassanak az emberek. Farsang volt a lakodalmak ideje is, hiszen az év más részében erre már kevés lehetőség volt. Somogyban is hagyománya van az adománygyűjtő farsangi köszöntésnek, melyben leggyakrabban fiúk szerepeltek. A farsang jellemző étele a fánk, melynek többféle változatát is elkészítik farsang idején: kelesztett fánkot, forgácsfánkot és rózsafánkot sütnék az asszonyok.

A gyermekeknek ajánlott farsangi tevékenységek

A legkisebb óvodások papírálarcot készítenek és díszítenek egyszerű technikával, farsangi mondókát tanulnak és megfigyelik a nagyobb óvodások tevékenységeit, majd részt vesznek a farsangi mulatságban, utánozzák a nagyobb gyermekek és felnőttek táncos mozdulatait.

A nagyobb gyermekek farsangi álarcot készítenek, díszítenek és jelmezbe öltöznek a szüleik segítségével kérve, részt vesznek a farsangi játékokban, egyszerű farsangi éneket vagy mondókát tanulnak a farsang köszöntésére. Tréfás mesét, éneket, verseket hallgatnak. Képeket gyűjtenek a farsangról, a farsangi szokásokról és részt vesznek a csoport díszítésében.

A legnagyobb, nagycsoportos óvodások farsangi éneket, bálba hívogató mondókát, köszöntőt tanulnak. Elkészítik álarcukat és a csoportszoba feldíszítésében, átrendezésében is tevékenyen részt vesznek. Táncba, mulatságba hívják a kisebbeket. Részt vesznek a táncházában, az ügyességi játékokban a szüleikkel együtt.

A tavasz jeles napjai:

Húsvét:

A kereszténység egyik legnagyobb ünnepe, e napon ünnepeljük Krisztus feltámadását. Húsvétkor ér véget a 40 napig tartó böjt, a nagyböjt a hústól való tartózkodás, innen származik az ünnep magyar elnevezése is. Húsvét az egyházi év mozgó ünnepeinek is középpontja. A húsvéti szertartásokhoz tartozott az *étel*, a húsvéti bárány *megszentelése*, *ma már a kenyeret, a tojást és a sonkát is megszentelik*. A szentelmények maradékát mágikus dologra használták fel régen, kiakasztották a szentelt sonka csontját a gyümölcsfára, hogy az bőven teremjen. A húsvéti ételek morzsáját is megőrizték és azt a gabonaföldre kereszt alakban elszórva a kártékony verebek ellen használták. Húsvét hétfőhöz kapcsolódó szokás a húsvéti locsolás, amikor a fiúk a locsolásért cserébe hímes tojást kapnak a lányoktól. Húsvét hétfőjén és fehérvasárnap, – húsvét vasárnapját követő vasárnap volt szokásban a komatál küldés. Somogyban komaválasztás néven a legismertebb népszokások közé tartozik. A komatálon bor, hímes tojás és pereg van fehér kendővel letakarva. A húsvéti határkerülés szokása Somogyban már csak néhány helyen él, ennek is mágikus jelentést tulajdonítottak. A legjelentősebb húsvéti szokás a mi vidékünkön a húsvéti játszó volt, amikor húsvét délután a falu fiatalsága összegyűlt egy füves területen és sötétedésig vidáman játszottak és karikázókat táncoltak. A hímes tojás többféle képpen készülhet karcolással, viaszolással vagy berzseléssel is. A gyermekek húsvéti megajándékozása (nyuszi által hozott édesség, tojás) újabb eredetű városi szokás.

A gyermekeknek ajánlott húsvéti tevékenységek

A legkisebb gyermekek megismerkednek a húsvét jelképeivel, a locsolkodáshoz mondókát tanulnak, az óvodapedagógus segítségével tojást festenek. Megismerkednek a locsolkodás szokásaival, és részt vesznek a tojás-játékokban. Szeretettel fogadják a kiszézőket, komálókat. Részt vesznek a kiszézők készítésben majd az óvoda kertben a kiszézésen. Sétálnak az óvoda közelében.

A legnagyobb óvodások nagyobb sétát tesznek a településünkön, hogy megcsodálhassák annak természeti szépségeit. Részt vesznek a kiszézésben. A csoportunkat tavaszi virágokkal, húsvéti képekkel díszítik fel. Az ablakokat húsvéti motívumokkal ékesítik. Többféle technikával hímes tojást készítenek. A kisebb gyermekeknek kiszéznek, elkészítik és bemutatják a kiszézőjüket. A locsolkodáshoz, komáláshoz, komatál-küldéshez verset, körjátékot tanulnak és a régi szokás felelevenítésében is részt vesznek. A fiúk meglocsolják a lányokat és az óvoda dolgozóit, a lányok pedig saját készítésű hímes tojással (viaszolás, berzselés) ajándékozzák meg a fiúkat.

Május elseje:

A májusi-pünkösdi ünnepkör ünnepe, évnegyedkezdő nap. Ünnepi szokásai keveredtek a pünkösdi szokásokkal, századunkra azonban a két, szinte azonos tartalmú és régi európai hagyományokra visszatekintő tavaszünnep közül május elseje tartósan magához kötötte a májusfaállítás szokását és a majálist. A májusfa állítása és május végi kitáncolása a régi faluközösség számára ünnep volt így nem csak az eladó lányoknak állítottak májusfát, hanem a községvezetőknek is. A májusfa ünnepélyes kitáncolására általában pünkösdkor vagy május utolsó vasárnapján került sor.

A gyermekeknek ajánlott Május elseji tevékenység

A legnagyobb óvodások segítenek elkészíteni a májusfa díszait és a felnőttek segítségével a fiúk felteszik a májusfára azokat. Majd közösen minden óvoda körbe táncolja a májusfát a tavaszi körjátékok közös éneklésével. A fiúk számára erőpróba versenyeket, pl. kötélhúzást és fára mászást rendezünk.

Pünkösöd:

A húsvétot követő 50. napon a keresztény egyház Jézus mennybemenetele után a Szentlélek leszállt az apostolokra. Több népszokás is kapcsolódik ehhez a naphoz: pünkösdi királyné –járás, zöldágjárás, pünkösdikirály választás. A kislányok pünkösödölése, a királyné fölemelése a hiedelem szerint a kendermetszés eredményességét szolgálta, akik nem engedtek pünkösödölni, azoknak nem nőtt meg a kenderük. A pünkösdi királyt a fiúk maguk közül versennyel választották ki és egy napig tartott a pünkösdi királysága.

A gyermekeknek ajánlott pünkösdi tevékenységek

A kisebb óvodások megfigyelik a nagyobbak készülődését. Pünkösdi mondókákat, óvoda énekeket, népdalokat hallgatnak és a pünkösödölés szokásait bemutató képeket, alkotásokat nézegetnek. Részt vesznek a tréfas ügyességi próbákban, a nagyok vetélkedőiben.

A legnagyobb óvodások az óvodapedagógusok közreműködésével készülnek a pünkösödölésre, hogy csoportról csoportra járva bemutathassák a pünkösdi népszokásokat. A pünkösdi király-királyné választásába a felnőttek is bekapcsolódnak. Koszorút fonunk a királynénak. A versenyjátékokat, ügyességi játékokat közösen szervezzük meg. Népzenere egyszerű táncos lépéseket próbálnak és felfedezik az esztétikus térformák szépségét a táncművészeti programon.

<i>A néphagyományok tartalma az egyes tevékenységekben</i>	
Vers, mese, dramatikus játékok	Ölbeli játékok, mondókák, népmesék, szólások közmondások, rigmusok, névcsúfolók, találós kérdések
Ének-zene, énekes játékok, gyermektánc, zenehallgatás	Mondókák, énekes gyermekjátékok, gyermektáncok népdalok, hangszeres népzene
Rajzolás, mintázás, festés, kézimunka	Tárgykészítő népi játékok, sodrások, fonások, szövések, gyöngyfüzés, agyagolás, mézeskalács-sütés, nemezelés

Mozgás, mozgásos játékok	Ügyességi és sportjátékok
Környezet megismertetése tevékeny	Időjósítások gyűjtése a jeles napokhoz (Az óvodapedagógusok e tevékenység keretén belül egy, két-és négyhetes projektekben dolgozzák ki az összes jeles napot, hogy az ünnepre felkészülhessenek.)

Művészeti jeles napok

Évszaki ovigalériák

Óvodánk rendelkezik olyan kiállító térrel, ahol meg tudjuk tartani az évszaki óvodai kiállításokat. Elsősorban helyi vagy környékbeli alkotó művészeket vagy kézműveseket kérünk fel alkotásaik bemutatására. Az alkotások kiválogatásánál fontos szempont, hogy az évszakok jeles napjaihoz, azok jellegzetes jegyeihez vagy a jeles napok tartalmához kapcsolódjanak. Az alkotó a felelős óvodapedagógussal együtt készíti el a kiállítást és a megnyitón lehetőség szerint maga az alkotó mutatja be munkáit, hogy a gyermekek megismerhessék őt is és az alkotásaiban is gyönyörködhesse. A galéria megnyitót a művészetek eszközeivel: zenével, táncsal, énekkel, versekkel gazdagítjuk. A kiállító művészeknek, kézműveseknek, alkotóknak lehetőséget biztosítunk arra, hogy a nagybacska gyermekeknek bemutassák, hogyan készülnek alkotásaik. Az ovigaléria programjai 15-20-30 percesek, melyek a gyermekek életkorához igazodnak. A kiállított tárgyak negyed évig tekinthetők meg, mindennap. A nagycsoportos óvodások feladata, hogy átkísérjék a kisebb társaikat a várakozási időben, hogy ők is megcsodálhassák a kiállítás darabjait.

Évszaki ovikoncertek

Az évszaki ovikoncertek anyagát a jeles napok és az évszakok jellegzetes tartalmához igazodva válogatjuk össze. A meghívott előadóink is a jeles napokhoz kapcsolódó zenei anyaggal készülnek óvodás gyermekeink számára. Az egész nevelési évre előre megtervezzük a koncertek anyagát, hogy azok minél változatosabb hangszerkínálatot is felvonultassanak a koncertek során ezzel is bővítve, színesítve a gyermekek ismereteit. A fellépőink között a helyi zeneiskola növendékei, tanárai, a környékbeli néptáncosok és hagyományörző egyesületek szerepelnek.

Hagyományos ünnepeink és rendezvényeink

Március 15.

Óvodánkban nagy tisztelet övezi nemzeti ünnepünket, melynek megünneplését két hetes projektben valósítjuk meg. A gyermekek élmény- és tapasztalatszerző séták alkalmával felkeresik a település emlékhelyeit és ünnepi megemlékezésen vesznek részt az óvodapedagógusokkal. Az ünnepre az ünnep jelképeit készítik el, mialatt az ünnephez kapcsolódó verseket, zenei alkotásokat, népdalokat hallgatnak. Képeket, könyveket egyéb az ünnephez kapcsolódó tárgyakat gyűjtünk. Ezek segítségével a gyermekek megismerkednek Kossuth Lajos, Petőfi Sándor és Széchenyi István nevével. Óvodásaink mondókákkal, versekkel, énekekkel készülnek nemzeti ünnepünk méltó megemlékezésére.

Anyák napja

Felkészítjük óvodás gyermekeinket arra, hogy május első vasárnapján fel tudják köszönteni édesanyjukat, nagymamáikat a tavaszi ünnepen. Az óvodában titkos ajándékot készítünk, amelyet az édesapjuk segítségével visznek haza. A kisebbek mondókát, a nagyobb gyermekek verset és énekeket

tanulnak melyet leírva oda adunk az apukáknak is, hogy tudjanak segíteni szükség esetén ha, megakadna a gyermek a köszöntésben.

Évzáró (Óvodai Köszöntő jeles nap)

Az örömről és boldogságról szóló vidám napunkra minden csoport egy rövid 3-5 perces közös játékkal készül. Ez lehet zenés mozgás, játékos mondóka, gyermektánc, körjáték, egy népi játék vagy akár egy rövid mesefeldolgozás is, melyben a csoport minden tagja részt vesz. Ez után veszi kezdetét az iskolába készülő gyermekek búcsúztatása.

Gyermeknap

Ez a nap is az örömről, vidámságról, a boldogságról és a jókedvről szól. Ügyességi játékokkal, mókás vetélkedőkkel és végül finom falatokkal kedveskedünk a gyermekeknek ezen a napon. Az óvoda ünnepeinek megszervezésénél mindig figyelünk arra, hogy ezek a napok mértéktartóak és jól szervezettek legyenek.

Egyéb rendezvények

Több más rendezvényt is tartunk óvodánkban, melyek közül kiemelkednek a környezeti neveléshez kapcsolódó világnapok (Víz, Föld, Állatok, Madarak és Fák napja). Ezekkel a rendezvényekkel is a környezet felfedezését, a vizsgálódásokat, kísérletezéseket, kutatásokat, a környezeti problémák megoldásait, a gyermekek intellektuális érzelmeinek gazdagodását próbáljuk meg elősegíteni.

A program tevékenységei

Játék, játékba integrált tanulás

A gyermekek legfontosabb, elsődleges tevékenységének a játékot tekintjük, hangsúlyozva a játék szabadságát, önkéntességét, a gyermek önálló kezdeményezéseit, kreativitását, aktivitását.

A játéknak és az ismeretszerzésnek a gyermek tevékenységi vágya, természetes kíváncsisága, az önállóságra törekvés szándéka az alapja.

A gyermekek a játékban integrált tanulás során szerzett tapasztalataik és élmények alapján jutnak ismeretekhez, - egyéni, mikrocsoportos, egész csoportot tevékenykedtető formában.

A tevékenység célja:

A gyermekek szabad képzettársításának elősegítése, intellektuális, szociális, mozgásos, illetve cselekvéses, tapasztalatokhoz juttatása a belülről indított és vezérelt játéktevékenység által.

Minél sokrétűbb tájékozódó tevékenységgé váljon a játék és a játékba integrált tanulás.

Valamint a gyermekek kompetenciáinak fejlesztése, attitűdök erősítése és képességeik fejlesztése.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A játékhoz szükséges feltételek biztosítása.
- A 3-6-7- éves korban megjelenő játékfajták, azok tartalmának, minőségének gazdagítása a gyermekek egyéni sajátosságainak figyelembevételével.
- A gyermekek beszédképességének, kommunikációjának fejlesztése a játékszituációkban, beszélő környezet megteremtése
- Az óvodapedagógus játéksegítő, játékirányító modellértékű módszerének alkalmazása.
- A dajka felelős bevonása a játékos tevékenységekbe.

A játékhoz szükséges feltételek biztosítása

/alkotó légkör, hely, idő, eszközök, tapasztalatszerzés- élmények/

Biztonságot nyújtó, alkotó, nyugodt légkört teremtünk, ahol a gyermekek szabadon dönthetnek arról, hogy kivel játszanak, milyen játékot választanak, milyen témát dolgozzanak fel, milyen eszközigénnyel, melyik helyen és mennyi ideig. Az óvodapedagógus az alkotó légkört időnként tovább fokozza a kellő időben nyújtott segítséggel, megerősítéssel, ötlettel. Az oldott légkör megteremtéséhez alkalmazzuk a humoros kifejezéseket, a spontán megjelenő helyzetet, illetve jellemkomikumot. A szabad játékban meg tanulnak önfeledten játszani, önállóan vagy társaikkal együtt.

A gyermekek játszóhelyeit annak figyelembevételével alakítjuk ki, hogy a különböző játéktevékenységeket egymás zavarása nélkül, elmélyülten játszassák. A csoportszobákban többféle állandó és variálható kuckót létesítettünk.

Így a mesesarokban lehetőségük van a szabad dramatikus játékra, bábozásra. Az átváltozáshoz szükséges kellékeket kincses ládában tároljuk.

Az ének- sarokban szabadon énekelhetnek, zenélhetnek a gyerekek, itt megtalálják az ehhez szükséges hangszereket.

A rajzolás, mintázás, festés, kézimunkázásnak állandó helyet biztosítunk, az ehhez a tevékenységhez tartozó kellékek, anyagok, eszközök végig a gyermekek rendelkezésére állnak a játékidőben.

A tapasztalatszerzések során gyűjtött tárgyak, termések, növények az élősarokban kapnak helyet.

Az asztalok, szőnyegek úgy helyezkednek el, hogy tartalmas építő-, konstruáló- és szerepjátékra nyújtanak lehetőséget.

A gyermekek játéktere lényegesen megnövekszik az udvaron, ezért ösztönözzük őket, arra, hogy ott minél több nagymozgásos tevékenységet folytassanak. Az udvari szerepjátékok kialakulását / mozgásos népi játékok, színpadi játékok, és barkácsoló tevékenységek / különböző eszközökkel és személyes jelenlétünkkel segítjük.

A szabad játékhoz szükséges időt a folyamatos napirend és a játékba integrált tanulás jól segíti, így több órát végig játszanak a gyermekek a játékok elrakása nélkül.

Biztosítjuk a több napon keresztül tartó játék lehetőségét – a létrehozott kisebb alkotások felkerülnek a polcra, illetve megmaradnak a nagyobb építmények a szőnyegen - ezzel olyan értékes tulajdonságokat fejlesztünk, mint az állhatatosság, kitartás képessége, illetve más munkájának megbecsülése, megóvása. Kreativitást kibontakoztató játékeszközök meglétét tartjuk szükségesnek a csoportokban, ezek cselekvésre ösztönzik gyermekeinket, gazdagítják elképzeléseiket.

Olyan játékokat biztosítunk, amelyek ízlésesek, praktikusak, jó minőségűek, teret adnak a gyermeki fantázia fejlődésének.

A hagyományos szerepjátékhoz jellemző tulajdonsággal ellátott tárgyakat és félkész, azonosulást segítő kellékeket /ruhadarabok, leplek, kendők/ biztosítunk.

A kicsik gyakorlójátékában olyan eszközöket használunk, melyek praktikusan fejlesztik a gyermek pszichikus funkcióit. Minden csoportban találhatóak faépítők, műanyag építőelemek, amelyek alkotó építőjátékra ösztönzik óvodásainkat.

Képességeik kibontakozását, fejlesztését segítjük még értelem- és képességfejlesztő játékokkal is, valamint gazdag könyvkinálattal rendelkezik minden csoportunk.

Arra törekszünk, hogy mindenki megtalálja a számára vonzó játékeszközt, kerüljük azonban a túl sok játék jelenlétét a polcon. Időszakonként a gyermek érdeklődésének megfelelően cseréljük a játékeszköz kínálatot.

A játék tartalmának gazdagítása érdekében sokszínű élmény és tapasztalatszerző tevékenységet szervezünk, erre lehetőséget ad a rugalmas napi-és heti rendünk.

Az élményszerző sétákon, kirándulásokon illetve a családokban szerzett ismereteikhez érzelmileg kötődnek, megmozgatja képzeletüket, gondolkodásukat. A tapasztalatok, újraélése gazdagítja szerepjátékukat.

A 3-6-7 éves korban megjelenő játékfajták, s azok tartalmának, minőségének gazdagítása a gyermek egyéni sajátosságainak figyelembevételével

A gyakorlójáték során lehetőséget adunk a manipulálásra, a játékeszközök rakosgatására, rendezgetésére, a földön, asztalon, az udvaron. Így módjuk van az eszközök, tárgyak különböző tulajdonságainak megismerésére, az „AHA” élmény megélésére. Az örömrzés a többszöri a ritmikus ismétlődésre motivál, eközben jól fejlődik a gyermekek szem-kéz koordinációja, összerendezetté válik mozgásuk.

Verbális gyakorló játék - a hangok ismételtetése, és a halandzsa - pozitív érzelmekeket váltanak ki, ami elősegíti a beszédkészségük fejlesztését.

Az udvaron a homok, a víz, a kavics és különböző tárgyak lehetőséget adnak a gyermeknek, hogy saját szabálya szerint rakosgassa.

Már a legkisebbeknél is megjelenik a szerpjáték. Megteremtjük azokat a lehetőségeket, amelyekben ki játszhatják pozitív és negatív élményeiket.

A szituációtól függően bekapcsolódunk és segítjük a „mintha” helyzetek alakulását, indirekt módon segíti az óvodapedagógus a gyermekek szerepvállalását.

A különböző élethelyzetek újraki játszásához számos kellékre, eszközre van szükség, ezeket esztétikus kosarakban, tárolókban helyezzük el, - így könnyen szállíthatókká válnak, szabadon kreált térben játszhatnak az adott szituációnak megfelelően.

A kéthetes mesefeldolgozással olyan többször ismétlődő meseélményt adunk gyermekeinknek, amely igazi táptalaja az irodalmi alkotások eljátszásának, a dramatikus játéknak és a bábozásnak.

A mesék megjelenítésénél kezdetben modellt nyújt az óvodapedagógus résztvevőként, de arra ösztönözzük őket, hogy saját elgondolásuk alapján is játszanak.

Minél több kellékel /hangszerek, ruhadarabok, karaktereket megjelenítő tárgyak stb. / fokozzuk az önkifejezést, fejlesztjük a beleélő képességet.

A bábozás csodájával először az óvodapedagógus játékan keresztül ismertetjük meg gyermekeinket, a modellt értékű bábjáték megtanítja, hogyan tudják érzéseiket, érzelmeiket bábbal vagy akár egyetlen kendővel kifejezni.

Minden csoportnak kedvenc bábjája van, amellyel játszhatnak, szeretgethetik, osztózik örömeiben, bánatukban.

Konstrukciós játékre a gyermeket az alkotás öröme ösztönzi, ez az érzés további felfedezésre sarkallja. Gazdag választékát biztosítjuk az építőjátékokkal, hogy minden gyermek megtalálja számára a legmegfelelőbbet, és ez által sikerélményhez juttassuk, felfedezze a tér-, forma-, színvilág gazdagságát.

Az óvodapedagógusok barkácsoló tevékenysége a gyermekek aktív bevonásával történik, sikerélményt, önbizalmat ad, hogy nehezebb vagy odafigyelést igénylő alkotó tevékenységben segédkezhettek.

A szabályjáték lényege, hogy a játék meghatározott szabályok szerint zajlik. Feladatunk az adott csoport fejlettségi szintjének megfelelő szabályjátékok megismertetése gyermekeinkkel.

A szabályok könnyen érthetőek, és teljesíthetőek számukra, így szívesen, önállóan kezdeményezhetik kedvük szerint. Arra törekszünk, hogy a szabályokhoz kötött játékok elégítsék ki mozgásigényüket, valamint fejlesszék értelmi és érzelmi képességeiket.

Játékba integrált tanulás

Nevelésünkben a játék és a tanulás nem választható el egymástól, szélesen értelmezzük a tanulást - a gyermekek tevékenységeik során szerzett benyomások, tapasztalatok, élmények alapján tanulnak, általuk fejlődnek.

Az óvodai közegben felerősödik a szociális és intellektuális tanulási képességek fejlődése, ennek elsődleges terepe a játék és a mindennapi óvodai élet.

Tudjuk – és nevelő-fejlesztő munkánk során végig szem előtt tartjuk -, hogy az óvodás gyermekek értelmi képességei: érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, képszerű szemléletes gondolkodás a játékon keresztül fejlődnek. Valamint a játékban alakíthatók, fejleszthetők, akarat tulajdonságaik: önállóság, feladattudat, a kezdeményező, az alkotó és a szervezőképesség.

Óvodánkban, a játékba integrált tanulás azt jelenti, hogy az óvodapedagógus által kezdeményezett és irányított tevékenységek a játékidőbe ékelődnek, a játékból indulnak ki, úgy, hogy közben nincs játékelrakás.

Igényük szerint a gyermekek a tevékenység befejezése után visszatérhetnek eredeti játékukba, vagy újat kezdenek. Örömmel és teljesen önként, spontán tanulnak, ehhez társulnak olyan szervezett tanulási lehetőségek, mint az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, amely a gyermekek ismeretszerzését is magába foglalja.

Így az ismeretek bővítése alapvetően kötetlen érdeklődésre alapozva, főként mikrocsoportos formában, egyénenként differenciált fejlesztéssel valósul meg. Teret adnak az óvodapedagógusok által kezdeményezett egyéni fejlesztésnek is.

Ebben az életkorban előnyt élvez az utánzásos, minta-és modellkövetéses tanulási forma, ahol az óvodapedagógus gyakorolja a hatást a gyermekre.

A szokástanulást és az alapvető ismeretek elsajátítását projektrendszerű tanulással valósítjuk meg, ennek eredménye jól követhető - a szülők számára is - a megerősített vizuális jelekkel / mosdózásról piktogramok, „én már erre is képes vagyok...”rajzos diagram /, ez a tanulási rendszer felerősíti, hatékonyá teszi az együttnevelést a családokkal.

A folyamatos és rugalmas napirend, kialakított szokás-és szabályrendszer adja a játékba integrált tanulás keretét.

A tanulás tervezése évszakprojektben történik, amelyet a szülők minden csoportban nyomon követhetnek – a folyosón illetve öltözőkben elhelyezett hirdetőtáblákon.

A gyermek beszédképességének fejlesztése, a beszélő környezet megteremtése

Az óvodapedagógusok beszéde modellértékű a gyermekeknek a szókapcsolatok, a kommunikáció, a nonverbális jelek, a beszéd határelemeinek megfigyelése tekintetében.

A játékban kialakult társkapcsolatok, párbeszédok fejlesztik a kommunikációt, színesítik a gyermekek szókincsét, beszédét – ezért, segítjük az ilyen kapcsolatok kialakulását, úgy, hogy mintaadással bekapcsolódunk a játékba.

A dramatikus játék, a mesélés, bábozás során sokszíniűen bánik az óvodapedagógus a hangszínnel és hangerővel – remek kifejezője ez az érzelmek és különböző jellemek ábrázolásának.

Közvetlen beszédfejlesztő lehetőséget kínálunk a különböző anyanyelvi játékokkal, ezek segítségével hatékonyan javítjuk az egyes beszédelemek fejletlenségét.

Az óvodapedagógus játéksegítő, játékirányító módszereinek alkalmazása, a dajka felelős bevonásával.

Az óvodapedagógus játéksegítő metódusai szituációtól függőek.

Tiszteletben tartjuk a szabad, elmélyült játékot, ilyenkor hagyjuk a gyermeket önállóan cselekedni, az óvodapedagógus, a dajka ebben az esetben csak szemlélője, csendes követője a játéknak.

Óvodába lépés kezdetén, ill. később tartalmatlan játéktevékenység, unatkozó gyermek esetében játékot kezdeményezünk, az óvodapedagógus modellnyújtó játszótárs, támogatóvá, engedővé, elfogadóvá válik.

A kevésbé kreatív, ötletszegény játékban segítő szerepet vállalunk.

Ha a játék megreked, vagy eldurvul, illetve testi épségüket veszélyezteti, minden esetben közbelépünk.

Helyzettől függően kérdésekkel, problémamegoldó, bátorító módszerekkel, pozitív megerősítéssel segítjük az újabb ötletek, a helyes viselkedés megtalálásában a gyermekeket.

Fontosnak tartjuk, hogy minden gyermek kapjon pozitív megerősítést, kerülve a sztereotípiákat /ügyes vagy.../.

Óvodapedagógusok és dajkák egyaránt alkalmazzuk a differenciált, árnyalt értékelést, a jutalmazás sokféle módszereit /simogatás, kedves gesztus, megerősítő pillantás, testközelség stb./. Kerüljük az öncélú büntetést a tanulási folyamatban, mert ez a gyermek motivációját tönkreteszi, lefékezi.

Az óvodapedagógus-gyermek, gyermek-dajka kapcsolatot pozitív érzelmi töltés jellemzi. Törekszünk a módszertani kultúránk kiművelésére, módszertani doboz létrehozására, amelyben játékgyűjteményt hozunk létre.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- A gyermekek képesek állhatatosan, több napon keresztül egyazon játéktémákban együttesen részt venni.
- Játékukban dominánsan jelentkezik a szerepjáték. Ehhez a gyermekek önállóan kialakítják a teret, és eszközöket biztosítanak.
- Az ismert meséket többször dramatizálják, és bábokkal is el tudják játszani.
- Bonyolult építményeket képesek létrehozni.
- Élvezik a szabályjátékokat, és képesek a normák betartására.
- Társas viselkedésükben megjelennek az óvoda által preferált viselkedési szabályok.
- Interakciójuk gazdag, kulturált és érthető.

Vers, mese, dramatikus játék

A tevékenység célja:

A gyermeki érzelmi – értelmi és erkölcsi fejlődésének segítése, pozitív személyiség jegyeinek megalapozása.

A mesék mágikusságával, a csodás meseélményekkel, a versek zeneiségével, rímeinek csengésével, valamint a mesék feldolgozásával a gyermekeknek igazi irodalmi művészi élményt biztosítani.

A mindennapi meséléssel a gyermekek lelki nyugalmának, lelki békéjének, belső képalkotási folyamatainak, világképük formálódásának alakítása.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállítása az életkor és az egyéni képességek figyelembevételével.
- A 3-6-7 éves korban kedvelt hagyományos formák biztosítása /mesélés, verselés, dramatikus játék, bábozás/.
- A gyermek, nyelvi képességeinek fejlesztése az irodalom eszközeivel – verssel, mesével, dramatikus játékkal.

A felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállítása

Művészi értékű irodalmi alkotásokkal biztosítjuk az esztétikai élmény mélységét.

A kisebbek versanyagát népi mondókákból, rigmusokból és a legismertebb költőink ritmikus, zenei hatású, játékos verseiből állítjuk össze. Olyan meséket választunk, amelyek cselekménye egyszerű, érthető és ritmikus ismétlődések jellemzik. Később többfázisú állatmeséket, népmeséket, dramatikus népszokásokat, novellisztikus – realizisztikus meséket is mesélünk, feldolgozunk, helyet kapnak a magyar klasszikusok és a magyar kortárs írók művei is.

Megismertettük a gyermekekkel a vidám humoros verseket, valamint a mai magyar költők ritmusélményt nyújtó verseit.

Az óvodáskor a mesehallgatás igazi ideje, ezért a gyermekek mesetárába beépítjük az állatmeséket, a cselekményes népmeséket, a novellisztikus – realizisztikus meséket, a klasszikus tündérmeséket, a tréfás meséket és a műmeséket.

A nagyobbaknak szívesen mesélünk meseregényt, délutáni pihenés alatt napokon keresztül izgatottan várják a folytatást. Pihenés előtt a legnagyobbak – az óvodapedagógus kezdeményezésére – társaiknak bemutatják kedvenc meséjüket, ilyenkor otthon a szülők is segítenek a feladat megoldásában.

A mesékhez közmondásokat társítunk, olyanokat alkalmazunk, amelyeket a környezet gyakran hangoztat.

A versanyagot különböző típusú népi mondókákkal, kiolvasókkal gazdagítjuk, az óvodapedagógusok időnként lírai műveket olvasnak a nagyobbaknak, így megismerik, megérik a költői képek érzelmét kifejező erejét.

Olyan verseket, meséket választunk ki, amelyek erősítik a környezet megszeretetését, az évszakok szépségét, a néphagyományőrzést.

A 3-6-7 éves korban kedvelt hagyományos formák biztosítása

Az óvodába kerülő 3-4 éves gyermekek első igazi versélménye a mondókákhoz, ölbeli játékokhoz tapadnak.

Népi mondókákhoz, versikékhez kapcsolódó mozdulatok, játékok nagy élvezetet jelentenek a gyermekeknek, mert a felnőtt ölében, testmelegében teljes biztonságérzetben hallgathatják.

Ez a többször átélt öbéli játék fizikai kontaktus sokat jelent a gyermek és felnőtt érzelmi egymásra találásában. Lehetőséget teremtünk a vidám rigmusok korai megkedveltetésére. A gyermekekkel együtt sokszor ismételtetjük az állathívogatókat, altatókat, kiolvasókat.

Az egyszerű állatmeséken keresztül fokozatosan rászoktatjuk a gyermekeket a mese figyelmes végig hallgatására. Arra törekszünk, hogy a többszöri meghallgatás után legyenek élvezői a mese dramatikus feldolgozásának. Először az óvodapedagógusok, a nagyobb gyermekek majd a kicsik fokozatos bevonásával próbáljuk megjeleníteni az egyszerű meséket.

Rövid improvizált jelenetek bemutatásával megismertetjük a bábokat, az óvodapedagógusok párbeszédes, ötletes, jeleneteket mutatnak be.

A vers, mese, dramatikus játékok illusztrálásához csak olyan kelléket használunk, amelyek elősegítik a képzeleti képek előhívását, a meséhez való erős kötődés kialakítását.

A kicsiknél így folyamatosan alakul, fejlődik a mese, vers szeretete, igénylik, izgatottan várják az óvodapedagógus meséit.

Játékukban mind gyakrabban előfordul a néhány mondatos mesélés, a mondókák, versek ismételtetése. A könyvek megszerettetése érdekében leporellókat, színes képeskönyveket tartunk a polcon a mesesarokban, melyet szívesen lapozgatnak, otthoni kedvenc könyveiket szívesen mutatják egymásnak, saját szavaikkal mesélnek a képekről.

A kisebbeknél 10-12 mondókát, illetve rövid verset, 8-10 új mesét ismertetünk meg.

A nagyobb gyermekekben kialakult a mese és a vers szeretete. Már a meseceremóniákat várakozással teli izgalom hatja át, a mesék, a versekkel való ismerkedésnél megjelenik a belefeledkező áhítat és a figyelő ámulat.

Játékaikban gyakran alkalmazzák a kiolvasókat, a halandzsza szövegű rigmusokat, a mese dramatikus elemeit illetve teljes mesedramatizálást. Gyakran mesélnek, báboznak saját fantáziájuk szerint. Az ismert verseket mondogatják, hozzákötik adott szituációkhoz / pl.: diótörésnél, avargyűjtésnél, kirándulásnál/.

Az új verseket a gyermekek élményeihez, tapasztalataihoz, hangulatához kapcsolják az óvodapedagógusok, szívesen ismertetünk meg humoros tréfás műveket rímes találós kérdéseket és ezek gondolkodtató képeit, fordulatát igen élvezik a nagyobbak.

A verseket nem szavalatjuk kórusban, kihasználjuk az egyéni versmondás fejlesztő lehetőségeit.

A mese mondanivalóját közmondásokkal erősítjük meg, ezeket alkalmazzuk a mindennapjaink során, a szülőknek, pedig kitesszük az információs táblára, hogy ők is ismerkedhetnek azzal, milyen erkölcsi tulajdonságokkal fejlesztünk gyermekeinkben a meséken keresztül.

A mesékhez a vizuális élmény lehetőségét is kínálják az óvodapedagógusok, az így készült meseillusztrációk, mesealbumok teret adnak az ismétlésnek, az élmények felelevenítésnek, újbóli átélésnek.

A 4-5 évesekkel 4-5 mondókát, 5-6 rövid verset, 10-12 új mesét ismertetünk meg.

Az 5-6-7 évesek 6-8 új verset, 10-15 mesét hallanak az év folyamán.

Az óvodapedagógus a kéthetes mese feldolgozási formát alkalmazzák, így minden nap megjelenik az adott mese. Az első héten változatos formában mondjuk a mesét - ez a befogadás hete, a második héten sokféleképpen játsszuk el a gyermekekkel együtt – ez a feldolgozás hete.

Minden csoportnak megvan a saját meseceremóniája, amely megteremti a megfelelő hangulatot, keretet ad a meséléshez - az óvodapedagógus közvetett módon / pl.: gyertyagyújtással, zenei szignállal, mese-párnák előkészítésével / csalogatja a gyermekeket a mesesarokba.

Az óvodapedagógus éneke, vagy a gyertya elfújása, jelzi a tevékenység befejezését.

Az óvoda felnőtt közössége, az óvodai jeles napokon, ünnepi alkalmakkor, illetve alkalmanként évszakok lezárásakor a magyar népmese gyöngyszemeivel kedveskedik a gyermekeknek.

A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése a versekkel, mesékkel, dramatikus játékokkal

A nyelvi képességek fejlesztésének leghatásosabb eszköze a mese, a vers, a bábozás és a dramatikus játék. Ezeken keresztül a gyermekek elsajátítják a szavak helyes kiejtését, a tiszta beszédhallást és a nyelvtanilag helyes beszédet. A népi mondókák segítségével a gyermekek észrevétlenül gyakorolják a helyes beszédleghézt, a helyes artikulációt. A versek ismételtetése alkalmat teremt a beszédtempó, a ritmus, a hangsúly, a hanglejtés gyakorlására. A gyermekek a népköltészeti alkotásokból sok új fogalmat ismerhetnek meg. A bábjátékban, dramatikus játékban a gyermekek kibontakoztathatják szabad önkifejezésüket. A dramatikus helyzetek lehetőséget adnak a társalgási kedv fokozására és az önálló versmondásra.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- A gyermekek szívesen ismételtetik a verseket, rigmusokat.
- Egyénenként vállalkoznak a mesék, versek és a mondókák elmondására.
- Várják, igénylik a mesehallgatást.
- Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak az óvoda kiscsoportosainak és a maguk szórakoztatására is.
- Megjegyeznek 10-14 gyermekmondókát, 6-8 verset és 15-20 mesét.
- Tudnak meséket, történeteket kitalálni, s azt mozgásban megjeleníteni.
- Aktívan, cselekvően részt venni a mesefeldolgozásban.
- Képes elfogadni önmagát és társait különböző szerepekben.
- Képesek folytatni a „mi mesénk” megkezdett gondolatmenetét.
- Képesek rajzban kifejezni a mesék jeleneteit.

5.3. Ének-zene, énekes játék, gyermektánc, zenehallgatás

A tevékenység célja:

A közös éneklés, közös énekes játék örömeinek megéreztetése a gyermekekkel, hogy azon keresztül formálódjon a zenei ízlésük és az esztétikai fogékonyságuk.

A gyermekeket minél több olyan zenei élményhez juttatni, amely megalapozhatja zenei anyanyelvüket és felkeltheti zenei érdeklődésüket.

A zenehallgatási lehetőségekkel – az élő előadás, az emberi hang és hangszeres játék, valamint az igényesen kiválasztott hangfelvételekkel fejleszteni a gyermekek művészi fogékonyságát.

A gyermekek zenei ízlésének, esztétikai fogékonyságának befolyásolása olyan zenei anyag összeválogatásával, amelyben nemzeti, nemzetiségi és etnikai hovatartozás fontos szerepet játszik.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A felhasznált zenei anyagok igényes, életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelő válogatása.
- A 3-6-7 éves korban megtervezhető hagyományos zenei tartalmak biztosítása valamint a zenei képességek kreatív, játékos módszerekkel történő fejlesztése.
- A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása.
- A gyermekek nyelvi képességének fejlesztése mondókákkal, gyermekdalokkal és a zenei képességfejlesztő játékokkal.

A felhasznált zenei anyagok igényes, életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelő válogatása

Zenei nevelésünk során megismertetjük a gyermekeket a mondókákkal, énekes játékokkal, komponált gyermekdalokkal.

A kisebbekkel a beszoktatás ideje alatt főleg ölbeli játékokat ismertetünk meg, melyeket a felnőttekkel játszanak, ilyenek az arc-, kéz-, új-, lovagoltató és höccögtető játékok.

A tapintatos kontaktussal összekapcsolt zenei élmény a szeretet kapcsolat, a biztonságérzet kialakításának egy láncszeme. Később zenei ismereteiket mondókákkal, játékos mozdulatokkal eljátszható, 4-5 hangból álló énekes játékokkal bővítjük.

Az alkalmi dalokat úgy választjuk meg, hogy azokhoz utánpótló mozdulatokat, játékokat lehessen kialakítani.

A nagyobb gyermekek zenei ismereteit kiolvasókkal bővítjük, amelyeket különböző játékhelyzetekben is tudnak alkalmazni. Ők képesek már nehezebb pentaton jellegű dúr hexachord hangkészletű énekes játékok éneklésére, ezek mozgásanyaga is összetettebb.

A nyolcad, negyed ritmusképeken túl, megismerkednek a szinkópával is. Zenehallgatásnál úgy válogatunk, hogy felkeltsük érdeklődésüket az értékes zene iránt.

Érzelmi hatású dalokat, népdalokat, énekelünk, megismertetjük őket más népek dalaival, magyar komponált műzenével, klasszikus és kortárs zenével.

A 3-6-7 éves korban tervezhető zenei képességek fejlesztése kreatív, játékos módszerekkel

A 3-4 éves gyermekekkel 6-8 mondókát, ölbeli játékot és 10-15 énekes játékot ismertetünk meg. A rövid mondókák, dalok 2/4-es üteműek, melyekben negyed és páros nyolcad ritmusok találhatók. Játék közben megismerik a zenei alapfogalmakat – halk, hangos beszéd és ének közötti különbség – megfigyeltetjük a csendet, a környezet és egymás hangjait, a dallamjátszó hangszerek hangszíneit.

Az egyenletes lüktetést különböző mozdulatokkal érzékeltetjük, az óvodapedagógus énekelgeti a gyermekek nevét, jelét, közös játékba csalogatja őket.

Felkeltjük a gyermekek érdeklődését a zenehallgatás iránt, segítjük, hogy az áhítatos zenebefogadás kialakulhasson bennük. Ebben a korban az óvodapedagógus énekes előadása nyújt minél több zenei élményt. A kicsik is az évszaki hangversenyek figyelmes élvezői, örömet nyújt számukra a hangszeres zene.

A 4-5 éves gyermekek 6-8 motívumból álló énekes játékot, műdalt énekelgetnek. A 4-5 új mondókát és 12-15 új gyermekdalt ismertetünk meg, melyek hangterjedelme továbbra is pentaton jellegű dúr hexachord. Ismételtetjük a korábban tanult dalokat is.

Ennek a korosztálynak nehezebb énekes játékokat válogatunk, így szerepcserés, párválasztó, sorgyarapító-fogyó játékok.

Törekszünk a minél többszöri éneklésre, közös játékokra, valamint motiváljuk őket egyéni éneklésre, az éneklési készségeik fejlesztésére, gátlások leküzdésére.

A zenei alapfogalmakat kiegészítjük a halkabb - hangosabb, mély - magas, gyors- lassú ellentét párokkal mind a beszédben, mind az énekhangban.

Megismerkednek az ének dallamvonalával, melyet szemléletesen a levegőben megpróbálunk felvázolni. Változatos szövegű kérdés –felelet játékokat élvezettel játszanak.

Minél több lehetőséget biztosít az óvodapedagógus a gazdagon felszerelt énekes sarokban a mikrocsoportban átélt zenei képességfejlesztő játékok újra játszásához.

Megismertetünk velük különböző népi ritmuseszközöket, saját készítésű ritmushangszereket /pl.: diócsörgő, ritmus botok/.

A zenei élménykövetítés mindennapos tevékenység a csoportban, komplexen alkalmazzuk a többi tevékenységben is.

Az 5-6-7 éves gyermekekkel megismertetünk 4-7 új mondókát, 15 – 18 új énekes játékot, 3-4 alkalomhoz illő műdalt.

Az zenei anyagokhoz szimbólumokat társítunk, melyeket elhelyezünk, az énekes sarokban ezek emlékeztetnek a tanult dalokra, mondókákra segítik az élmények felidézését.

Olyan dalokat választ az óvodapedagógus melyben szünet, szinkópa, triola is megtalálható, általában a félhang nélküli ötfokúság a jellemző.

Szabálytartó képességük miatt, bonyolultabb játékok eljátszására is képesek ebben a korban így összetett, párcserés, kapus, hidas, sorgyarapító-fogyó játékokat játszanak.

Az óvodapedagógus mintája alapján utánzással tudnak követni egyszerűbb táncos lépéseket, képessé válnak egyszerűbb koreográfiák önálló alkotására.

Egyre több lehetőséget biztosítunk az egyéni éneklésre, ezzel a gyermekek tiszta éneklését segítjük elő. A hallásfejlesztést elősegítő fogalom párokat összekapcsoljuk a tempóváltoztatással, dallambújtatással, hangszín felismeréssel.

A ritmusfejlesztés eredményeként meg tudják különböztetni az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát. Az ügyesebbeknek lehetőséget adunk a metallofon illetve népi hangszerek megszólaltatására.

A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása

A zenei nevelés formája kötetlen és kötött jellegű.

A zenei képességfejlesztő játékokat kötetlen jelleggel mikrocsoportos formában tartjuk, így a gyermekek egyéni képességeit figyelembe véve tudjuk fejlesztő munkánkat végezni.

Ebben a térben körbe veszik a gyermeket a zenei nevelés kellékei /hangszerek, fejdíszek, stb./.

Énekes játékokat kötött jelleggel, főleg az udvaron vagy rossz idő esetén a délelőtti levegőzés előtt, a csoportszobában tartjuk, így biztosítjuk a játék folyamatosságát.

A zenehallgatást a különböző tevékenységekhez kapcsoljuk, hogy élményeiken keresztül mélyebben kötődjenek a zenéhez. Az évszaki hangversenyeken élő előadásban hallgatnak a gyermekek hangszeres és énekes zeneműveket.

Óvodapedagógusok kamarakórusa, az óvodai jeles napokon, ünnepi alkalmakkor, illetve alkalmanként évszakok lezárásakor a nép- és műdal összeállításokkal kedveskedik a gyermekeknek.

A gyermekek nyelvi képességének fejlesztése mondókákkal, gyermekdalokkal és zenei készségfejlesztő játékokkal

A gyermekek lassabban énekelnek, mint ahogyan beszélnek. A lelassított mondókák, énekek ismételtetése segíti a helyes artikulációt, a szavak szép, pontos kiejtését. A mondókák, énekek

szövegének hanglejtése, hangsúlya, ritmusa, hangerejének utánzása megéreztetni a nyelv kifejezőerejét, szépségét.

Az éneklési készség fejlesztését szolgáló hangutánzó szavak éneklése segíti a magán- és mássalhangzók pontos kiejtését, kiejtését. A sokféle énekes játék adjon alkalmat a szókincs bővítésére is.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- A gyermekek élvezettel játszanak énekes játékokat.
- A gyermekek gátlások nélkül tudnak egyedül énekelni.
- Élvezettel tudnak zenét hallgatni.
- Megkülönböztetik az elemi zenei fogalmakat.
- Érzik az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát.
- Tudnak ritmust, mozgást, dallamot rögtönözni.
- Ismerik a motívum hosszát.
- Szeretnek dudorászni, énekelgetni játék közben.
- Tudják a gyermekjátékokat és ismerik azok szabályait.
- Tudják, ismerik az egyszerűbb táncos lépéseket, képesek egyszerűbb koreográfia alkotására.
- Képesek összekapcsolni az egyenletes lüktetést, a dalok ritmusát és a motívum hangsúlyát.
- Képesek elfogadni bármelyik társukat és képesek választani a különböző szerepekben.

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A tevékenység célja:

A gyermek élmény, fantázia, forma és szín képzetének gazdagítása, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása.

Az ovi-galéria programja adjon mindennapi lehetőséget a műalkotásokkal való találkozáshoz, amely művészeti élményben részesíti mind a gyermeket, mind a szülőket.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A gyermeki alkotó-alakító tevékenység feltételeinek megteremtése.
- A 3-6-7 éves korban tervezhető alkotó-alakító tevékenységek tartalmának, minőségének differenciált fejlesztése.
- A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása.
- A gyermekek beszédképességének fejlesztése a vizuális alkotó tevékenységekben.

A gyermeki alkotó – alakító tevékenység feltételeinek megteremtése

A tevékenység gyakorlásához megfelelő méretű és minőségű eszközöket biztosítunk, ezek kiválasztásához szem előtt tartjuk a praktikumot, célszerűséget, esztétikumot. Minden csoport kialakította a megfelelő helyet az alkotó- alakító tevékenységhez. A munkaasztalt úgy helyeztük el, hogy maximum hat gyermek kényelmesen elférjen, és a játszó gyermekek ne zavarják őket. Nyugodt légkörben, igényük szerint bekapcsolódhatnak, kiléphetnek, elegendő ideig tevékenykedhetnek.

Az alkotó eszközöknek állandó helye van, ahol minden gyermek eléri, bármikor igénybe veheti.

A mindennapi szabad játékban biztosítjuk a festékhez, rajzoláshoz, mintázáshoz, hajtogatáshoz, gyurmázáshoz és egyéb kézimunkázáshoz szükséges feltételeket. Megtanítjuk őket a különböző eszközök biztonságos és helyes használatára.

A festéshez a gyermekek ruhájának védelme érdekében festőpólót használunk.
Ebben a térben található a Mini galéria, itt kitett alkotásaikat egy hétig csodálhatják.

A 3-6-7 éves korban tervezhető, alkotó – alakító tevékenység tartalmának, minőségének differenciált fejlesztése

Az óvodánkba kerülő kisebb gyermekeknek biztosítjuk, hogy játékosan ismerkedjenek meg az anyagokkal, eszközökkel és a különböző technikákkal.

A tevékenységet a képalakítás, a plasztikai munkák és az építés köré csoportosítjuk.

Együtt gyönyörködünk saját és mások alkotásában, lehetőséget adunk az élményeiknek, érdeklődésüknek megfelelő szabad témaválasztásra, mivel ebben az időszakban / a szándéktalan firka, és a szándékos forma – firka van jelen / nem tervezhető a témajavaslat.

A képalakításhoz különböző eszközöket, és megfelelő technikai lehetőségeket biztosít az óvodapedagógus – festékek, zsírkréták, aszfalt kréták, vastag színes ceruzák, ragasztók, színes papírok, ollók.

Segítjük a gyermekek képalakító képességét a szórt elrendezéstől, a képelemek, a részformák elemeinek egymáshoz rendelésével.

A plasztikai alakítás során ismerkednek az anyagok alakíthatóságával /gömbölyítés, hengerítés, lapítás /, ehhez gyurmát, lisztgyurmát és lehetőség szerint agyagot biztosítunk.

Az építkezés során a különböző tárgyak formáit, alakzatait ismerhetik meg, örülnek a létrehozott produktumnak, lehetőséget adunk ezek megőrzésére a polcon.

A 4-5 éves gyermekek szándékos képalakító tevékenységét élményeikhez kapcsolódó témákkal tovább bővítjük, ezeket / a meglévőkön kívül / újabb eszközök, technikák gazdagításával segítik az óvodapedagógusok, - különböző ceruzák, filctollak, különböző vastagságú ecsetek, fonalak, textíliák, termékek.

Segítjük őket, hogy az emberábrázolást, a környezetről, a tárgyakról, cselekményekről szerzett ismereteiket saját elképzelésük alapján jelenítsék meg.

Plasztikai munkák során képessé válnak a formák tagolására, több formaalakító technika alkalmazására /pl.: hengerítés, gömbölyítés, lapítás, kicsipés/.

Játékukban önállóan eszközöket, kellékeket, valamint szüleiknek ajándéktárgyakat készítenek. Segítenek az eszközök előkészítésében, válogatásában, elrakásában. Építkezés során gazdagabb térformákat hoznak létre, igényük van az építés részletezésére, díszítésére.

Az 5-6- 7 éves gyermekek az eddig megismert technikákat, önállóan és kreatívan használják képalakító tevékenységükben, újabb és újabb saját technikai ötlettel gazdagítják munkájukat.

Témáikban megjelenítik saját élményeiket a meséről, a dalokról, az ünnepekről és a külvilág eseményeiről, a sétákról.

Több alkalommal készítünk közös kompozíciót, mivel együttműködési készségük fejlettsége már segíti őket ebben.

Az ünnepekhez kapcsolódóan ajándékokkal kedveskednek szüleiknek, kisebb társaiknak.

Új, különleges technikákat kínálnak a nagyoknak az óvodapedagógusok / pl.: lenyomatok, origami, üvegfestés / melyekhez szüleik segítségével anyagokat gyűjtenek.

Segítenek környezetük alakításában az évszakokhoz, ünnepekhez kötődő díszítésben, élvezik, hogy aktív részesei az óvoda szépítésének.

Plasztikai munkájukban megjelenik a több alakos kompozíció, nagyobb méretű elemekből építenek bűvőhelyeket, drámajátékokhoz díszleteket.

Örömmel készítik elő, rendezgetik, rakják el a munkához szükséges eszközöket.

Évszakonként ünnepélyes Óvoda Galéria avatót tartunk, ahol a gyermekek megismerik az alkotót, a kiállított alkotásokban gyönyörködhetnek, családtagjaiknak is szívesen megmutatják kiállításait.

A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása

Az óvodapedagógus egy héten egyszer tudatosan irányított mikrocsoportos, kötetlen formájú tevékenységet szervez. Az általunk előkészített eszközök motiválják a gyermekeket az alkotó-alakító tevékenységre. Az egyéni segítségnyújtás érdekében egyszerre csak 5-6 gyermek vesz részt a tevékenységben. A gyermekeknek egy témán belül alternatív lehetőséget ajánlunk és legalább kétféle technikát. Az óvodapedagógus megteremti annak lehetőségét, hogy minden gyermek ilyen formában megalkothassa az ajánlott eszközfeltételekkel képi- plasztikai elképzelését.

Megjelenítik saját egyéniségüket fantázia és élményvilágukat, érzelmeiket, vágyaikat.

A gyermekek beszédképességének fejlesztése a vizuális alkotó tevékenységekben

A rajzos felidézett élmények témát adnak az alkotáshoz, segítik a verbális emlékezet fejlesztését is.

Közvetlen beszédfejlesztő, szókincsbővítő lehetőséget kínálunk a különböző vizuális tevékenységek által, ezek segítségével hatékonyan javítjuk az egyértelmű kommunikációt az ábrázoló tevékenységekben.

A mini-galériában elhelyezett kompozíciók kapcsán a gyermekek gyönyörködhetnek a látványban, véleményt mondhatnak az alkotásokról, így fejlődnek a beszédben megjelenő magasabb rendű érzelmeik, megnyilvánulásaik.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- Képzalkotásban egyéni módon jelenítik meg élményeiket, elképzeléseiket.
- A gyermek alkotására jellemző a részletező formagazdagság, a színek variálása. Színhasználatukban érvényesítik kedvenc színeiket.
- Örülnek egyéni és közös kompozícióiknak.
- Alkotásaikat ízlésesen elhelyezik a mini-galériában.
- Plasztikai munkáik egyéniek, részletezőek
- Téralkotásban, építésben közösen vesznek részt.
- Rácsodálkoznak a szép látványra, tudnak gyönyörködni benne.
- Megfogalmazzák értékítéletüket, beszélgetni tudnak az alkotásról.
- Önállóan és csoportosan is készítenek játékokat, ajándékokat, kellékeket.
- Vigyáznak az alkotásokhoz szükséges eszközökre, takarékosan bánnak azokkal.
- Különböző technikákat alkalmaznak, ötvözik egy-egy alkotás elkészítésénél.

Mozgás, mozgásos játék

A tevékenység célja:

A gyermekek természetes, harmonikus mozgásának, testi képességeinek fejlesztése játékos formában.

A gyermekek mozgásszükségeinek kielégítése.

A gyermekek esztétikus, összerendezett mozdulatainak fejlesztése.

Cél továbbá a gyermekek tájékozódásának, alkalmazkodó képességének, valamint a személyiség akarati tényezőinek fejlesztése úgy, hogy megmaradjon a gyermekek szabad mozgáskedve.

Az óvodapedagógus feladatai:

- -6-7 éves korban tervezhető mozgásfejlesztő játékok összeállítása
- Az irányított mozgásos tevékenység gazdagítása a művészetek eszközeivel.
- A különböző szervezeti formák megteremtése a gyermekek mozgás-szükségletének differenciált kielégítése érdekében
- A gyermek, nyelvi képességeinek fejlesztése, szókincsének bővítése a mozgásos tevékenységek által

3-6-7 éves korban tervezhető mozgásfejlesztő játékok összeállítása

A mozgás a gyermekek alapvető megnyilvánulási formája, jelentős szerepet tölt be fejlődésükben, az általános testi képességek fejlődése mellett jelentősen hat az értelmi és szociális képességek alakulására. A gyermekek nagymozgása / járás, futás, kúszás, mászás / jól fejleszthető az udvaron, ebben segítenek a tér és mozgásfejlesztő eszközök, fajtékók.

A szabad mozgás zavartalan gyakorlási lehetőséget ad az irányított mozgástevékenység alatt megismert mozgásformák többszöri ismételésére.

Az irányított mozgástevékenységet, és azok eszközeit mindenkor a gyermekek életkorához, fejlettségi szintjéhez és a csoportok összetételéhez méretezzük.

Fontosnak tartjuk, hogy intenzíven, lehetőleg várakozási idő nélkül megmozgassuk a gyermekeket, ezért megfelelő „mozgás pályát” alakítunk ki a szervezet mozgástevékenységeken.

Mindig szem előtt tartjuk a játékosságot, annak motiváló erejét, mellőzzük a direkt, utasításra történő feladatirányítást. A mindennapos gimnasztika helyett zenés-mozgásos percekkel illetve a kocogást alkalmazzuk.

Viszonylag nagy, változatos talajú udvarunk – a nagymozgásra ösztönző játékeszközök – a Bóbita csoport-, illetve tornaszoba, és a jó minőségű torna eszköztár sokszínű mozgásfejlesztő játékok tervezésére adnak lehetőséget.

A heti egyszeri a Bóbita csoportban illetve az udvaron, frontálisan szervezett mozgásos játékoknál, differenciált mozgás anyaggal - különböző időkerettel az irányított mozgásos tevékenységnél, az óvodapedagógusok fejlesztő munkáját segíti Dr. Tótszöllősné Varga Tünde: „Mozgásfejlesztés az óvodában” című könyve. Ezen kívül pályázati forrásból sikerült beszerezniünk a Magyar Mozgáskotta módszer fejlesztő eszközeit, melyet sokféle képpen tudunk használni a gyermekek örömteli mozgásfejlesztéséhez.

Az irányított, mozgásos tevékenység gazdagítása a művészetek eszközeivel

A tevékenység kezdetét zene jelzi, amelyre az óvodapedagógust utánozva járásgyakorlatokat folytatnak a gyermekek. A gimnasztikai gyakorlatoknál is hasznos kiegészítő lehet egy jól megválasztott zenei mű, miközben nyak-, kar-, törzs- és lábgyakorlatokat végeznek a gyermekek végig figyelve a mozgások esztétikus kivitelezésére és a ritmikus mozgás fejlesztésére.

A 3-4 éves gyermekeknél az óvodapedagógus a nagymozgások fejlesztésére helyezi a hangsúlyt a szabad és az irányított mozgáson belül is. Folyamatosan alakítjuk ki a biztonságos együtt mozgáshoz szükséges alapvető szabályokat, az egymáshoz való alkalmazkodást.

Megismerkednek a futásgyakorlatokkal /pl.: futás irányváltással, feladattal, különböző futásformákkal/, szívesen játszanak ugrásgyakorlatokat /pl.: szökdeléseket, soroztugrásokat rövid nekifutásból fel-leugrásokat/.

Ismerkednek a dobás- és labdagyakorlatokkal/pl.: különböző hajítások, labda feldobás- elkapás, leütés-elkapás/.

A mozgásos játékokban teret ad az óvodapedagógus a támaszgyakorlatok /pl.: csúszások, kúszások, mászások/ és a talajtorna elemeinek gyakorlására /pl.. hossz tengely körüli gurulás/.

Minél több egyensúlyozó játékot játszanak, vízszintes és / esetleg / rézsútos szerekben, az óvodapedagógus bátorítja őket, ha kell tevékeny segítségadással is.

A különböző típusú mozgásokhoz a kézi-szerek nagy választékát kínáljuk /labda, babzsák, bot, kendő, szalag, karika/.

Az óvodapedagógus úgy állítja össze a mozgásfejlesztő játékokat, hogy ne legyenek se túl könnyűek, se túl nehezek – így a gyermekeket elvárható erőfejtésre készítjük.

Ebben a korban igen fontos a mintakövetés, ezért az óvodapedagógus megmutatja a helyes mintát, igényli a mozdulatok pontos, esztétikus gyakorlását.

Ennek a kornak a játékanyagát futó- és egyszerű fogójátékokból tervezzük.

A 4-5 éves gyermekek szabad mozgásában még mindig a nagymozgások fejlesztésére tesszük a hangsúlyt. A futásgyakorlatokat akadályokkal, tárgyhordozással, tempóváltoztatással nehezítjük. Az ugrásgyakorlatokat bővítjük az egy lábon szökdeléssel, magas és távugrással, játékos távolugró versenyekkel, ugró iskolákkal.

A dobásgyakorlatnál az óvodapedagógus célba dobásokat is tervez, egyre gyakrabban és ügyesebben játszanak a gyermekek a labdával, biztosabbá válik a labdafogás, a labdavezetés gurítással.

A talajtorna elemeként az óvodapedagógus megismerteti a gyermekekkel a gurulóátfordulás, a kézenállás előgyakorlatát, kiemelt helyett biztosítunk az egyensúly fejlesztésének – szem-kéz, szem-láb koordináció differenciálódásának. Nehezítjük az egyensúlyozó játékokat keskenyebb és rézsútos szerekkel / nincs már szükségünk tevékeny segítségadásra /.

A támaszgyakorlatoknál a csúszást, kúszást, mászást akadályokkal illetve szerek alkalmazásával tesszük nehezebbé fejlesztővé.

Szívesen játszanak már ebben a korban kiütőket „lopó” játékokat pl.: faroklopót, helykeresőket pl.: házatlan mókus és még mindig kedveltek a futójátékok, és az egyszerűbb fogók.

Az 5-6-7 éves gyermekek mozgása összerendezett, harmonikus ritmusú, az ismert mozgáselemeket szívesen ismétlik játék közben is.

Hangsúlyt helyezünk ennél a korosztálynál a finommotorika fejlesztésére és a szabályjátékok gyakorlati alkalmazására. Fontosnak tartjuk, hogy kisebb testrészeikkel is végezzenek mozgásokat, figyeljenek a gyermekek mozgásuk harmóniájára, a mozdulatok szép kivitelezésére. Különböző kézi szerek alkalmazását biztosítjuk / különböző szalagok, botok, karikák, különböző nagyságú labdák, kendők stb./.

A futógyakorlatokat sorversennyel, váltóversennyel, versenyfutással, gyors irányváltásokkal és tempóváltással színesítjük.

Néhány lépésből végzik a gyermekek a magas – és távolugrást, valamint sorozatugrásokat hajtanak végre, különböző magasságú és távolságban elhelyezett tárgyakon át.

A dobásgyakorlatoknál az egy- és kétkezes, alsó és felső célba dobást is gyakoroltatják az óvodapedagógusok, ügyelve a pontos átadásra, célzásra.

A labdagyakorlatokat párokban és kisebb csoportokban is képesek, játszani, megtanulják a labdavezetést, a labdapattogtatást.

Színesítik a támaszgyakorlatokat a pók-, rák-, főkajárás, a talicskázás. Nehezítve is képesek gurulóátfordulást kivitelezni / pl.: hátra-és ikerbukfenc, tigrisugrás / és hossz tengely körüli gurulást /pl.: párosan, tárgygal a kézben illetve boka között/. A lépő láb magasba lendítésével lendülnek a kézenállásba.

Egyensúlyozó járásra képesek a tornapad merevítő gerendáján, magasba emelt létra fokán, felemelt páros pallón.

Az oldaliság megkülönböztetésénél alkalmazzuk a jobb-bal kifejezéseket játékos tevékenységeik során is.

Játékaikban igen kedvelik az összetettebb szabályokra épülőket – így versenyjátékokat, együttműködést igénylő játékokat / pl.: sor-és váltóversenyek, páros és kígyófogó, egyérintős kiütő, ovi-foci /.

Minden korosztálynál az óvodapedagógusok kiemelt figyelmet fordítanak a szabadban történő mozgásra. Az adott gyermekcsoport igénye szerint a csoportszobákban mozgásra készítő eszközök motiválják szabad játékra a gyermekeket / pl.: bordásfal, tornaszivacs, egyensúlyozó korong, trambulín, füles, labda, további Ayres terápiás eszközök /.

A különböző szervezeti formák megteremtése a gyermekek mozgásszükségletének differenciált kielégítése érdekében

Az óvodapedagógus a gyermekek szabad mozgását a délelőtti és a délutáni csoportszobai, udvari játék és séta során biztosítja.

A mindennapi kocogás az udvar erre kijelölt részén mindhárom korosztály edzését szolgálja. A futás mennyiségét a gyermekek szabadon határozzák meg, fontos, hogy igazi felfrissülést, aero-mozgást, kardio-edzést nyújtson a gyermekeknek.

Hetente kétszer zenés-mozgásos percekkel gyakorolhatják a gyermekek a zenére, ritmusra történő mozgást. Az utánzáson alapuló mozgás anyagát esztétikus mozdulatokra és eszközökre /zászló, kendő, szalag/ építi fel az óvodapedagógus /pl.: kartartások, testhelyzetek, törzs- térd-és lábmozgások, valamint különböző irányú járásgyakorlatok/.

A kisebbek próbálkoznak az utánzással, tőlük nem követeljük meg az egyöntetű ritmikus mozgást.

A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése, szókincsének bővítése a mozgásos tevékenységek által.

A mozgás egy olyan speciális játékos tevékenység programunkban, ahol a szókincsbővítés és a nyelvi képességek fejlesztése többnyire szakszavak, speciális elnevezések könnyű, gyors felismerésére, használatára irányulnak.

Az óvodapedagógus törekszik, hogy pontosan, érthetően mondja el a csoportnak azt, hogy mit játszik, nincs várakozás, a gyermekek mozgásszükségletének kielégítése a célunk.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére

- A gyermekek szeretnek mozogni, kitartóak a mozgásos játékokban.
- Betartják a szabályokat a különböző versenyjátékokban.

- Ismerik az irányokat, tudnak a térben tájékozódni.
- Tudnak ütemtartással járni, gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végezni.
- Szeretnek futni, képesek 50-100 métert kocogni.
- Tudnak helyben labdát vezetni.
- Célba dobnak egykezes felsődobással.
- Az ugrásokat talajéréskor fékezni tudják.
- Tudnak kooperatívan játszani, figyelnek egymásra.
- Segítenek a mozgáshoz használt eszközök előkészítésében és elpakolásában.

A környezet tevékeny megismertetése

A tevékenység célja:

Szűkebb és tágabb környezet felfedezése során a gyermekek pozitív érzelmi viszonyának kialakítása a természeti, emberi, tárgyi világ értékei iránt, ehhez a Balaton és a települést körbeölelő, festői szőlődombok nyújtanak megfelelő háttérrel. A gyermekek , megismertetése a szülőföldjükkel, a népi illetve helyi hagyományokkal, szokásokkal, a családi kultúra értékeivel, azok megszerettetése és védelmére való támogatás.

A környezet megszerettetése közben a gyermekek mennyiségi, alaki, nagyságbeli, tér és síkbeli szemléletének alakítása.

A gyermekek elemi ismerete alakuljon ki önmagukról és közvetlen környezetükről.

Tudjanak önállóan véleményt alkotni, döntést hozni kortárs kapcsolataikban és a környezet alakításában.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A 3-6-7 éves korú gyermekek számára érthető helyi környezeti értékek összeállítása a környezetük felfedeztetése és megszerettetése érdekében, miközben az élmény és tapasztalatszerzés során biztosítjuk a megvizsgálható, felfedezhető matematikai összefüggések felfedezését és feldolgozását.
- A tevékenység differenciált szervezeti formáinak megteremtése a projekt pedagógia elvei alapján, integrálva a művészeteket az intellektuális érzelmek gazdagítása érdekében.
- A gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése és anyanyelvi képességeik kibontakoztatása a közvetlen tapasztalat- és ismeretszerzés során.

A 3-6-7 éves korú gyermekek számára érthető helyi környezeti értékek összeállítása a környezetük felfedeztetése és megszerettetése érdekében

Az óvodába lépő gyermekeket esztétikus, melegséget, biztonságot sugárzó környezet várja, ezzel is elősegítjük a beilleszkedést, az óvoda elfogadását, megszerettetését.

A 3-4 éves gyermekeket elsősorban a közvetlen környezetükkel ismertetjük meg - így az itt dolgozó felnőttekkel, óvodánkkal, annak belső helyiségeivel, udvarával, közvetlen környékével.

A környező utcákban tett rövid séták során megfigyeljük az évszakok szépségeit, növényeit, színeit, jelenségeit, időjárását, annak hatását öltözködésünkre. Sétákat teszünk a Balaton partra, a falut körül ölelő szőlődombokra.

Megismerkedünk a közelben lévő épületekkel, boltokkal, terekkel, intézményekkel /pl.: Posta, vasútállomás, gyógyszertár, Takarékszövetkezet, iskola, Körjegyzőség/.

Gazdagítjuk a projektsarkot az élményszerző séták során gyűjtött termésekkel, kavicsokkal, levelekkel, tollakkal, stb.

Az évszakra jellemző képeket nézegetünk könyvekben, vágunk ki az újságokból. Minden csoport kiválasztotta a „mi fánkat”, amelyen az évszakok/ időjárás változásait követhetjük nyomon.

Az óvodapedagógusok törekszenek arra, hogy olyan családokhoz tudjunk ellátogatni, ahol állatokat, konyhakerti növényeket figyelhetünk meg, házkörüli munkánkban segédkezhetünk.

Szívesen hoznak be a kicsik is családi fényképalbumot, amelyek alkalmat adnak a meghitt, közös beszélgetésekre.

A séták során gyakoroljuk a helyes gyalogosközlekedést, megfigyeljük az utcán közlekedő járműveket. Az udvaron a gyermekek az óvodapedagógus irányításával megfigyelik az apró bogarakat / katica, méhecske /, csigákat, madarakat, együtt megtanulják, hogyan gyönyörködjenek bennük anélkül, hogy kárt okoznának a kis élőlényeknek.

Képeskönyvekből, esetleg videofelvételről / max. 5-10 perces / megismerkednek a vadállatokkal.

Matematikai tapasztalatokat szerzünk a környezetünkben található, látható különböző formákról, nagyságbeli, mennyiségbeli jellemzőkről.

A 4-5 évesek tapasztalat és élményszerző sétákon már nagyobb területtel ismerkednek. Törekszünk a megfigyelések, gyűjtőmunkák gazdagítására.

Korábbi tapasztalataik alapján észreveszik az évszak/időjárás változásait / pl.: levélhullás, eső, fagy, „mi fánk” változásai /. Tudnak úgy gyönyörködni a növényekben és állatokban, hogy óvják őket.

Az óvodapedagógus felhívja a gyermekek figyelmét az időjárás és az emberek tevékenység közötti összefüggésekre, ezekről tapasztalatokat szereznek – pl.: rügyeztetnek, magvakat csíráztatnak, hajtatnak, avart gyűjtenek, havat lapátolnak.

Továbbra is fontosnak tartjuk a családi fényképalbumok bemutatását, családokhoz a kirándulást.

A szülők segítségét kérjük, hogy megismerkedjünk különböző foglalkozásokkal, mesterségekkel / pl.: postás, orvos, fodrász, kereskedő, hivatalnok, eladó/.

A séták során megfigyeljük a járműközlekedés szabályait is, sok gyermek jár autóval óvodába, így közvetlen tapasztalataik vannak. Sétáink során megfigyelik a Balaton strandjait, a Nyugati-övcatornát, hogy a gyermekek tapasztalatokat, információkat gyűjtsenek a vízről.

A tapasztalás során átélt élmények megerősítik a gyermekeket a Balaton, valamint a Kis Balaton Tájvédelmi Körzetét, s ezzel együtt a víz és a természeti környezet védelmének fontosságáról.

Az óvodapedagógusok autóbuszos kirándulást szerveznek tavasszal. Gyakran motiváljuk a gyermekeket számolgatásra, formák megfigyelésére, megnevezésére mennyiségi összefüggések észrevételére játéktevékenység és séták közben egyaránt.

Az 5-6-7 éves gyermekek ismerkednek az óvoda tágabb környezetével, falunkkal.

Tovább gazdagítjuk évszaki ismereteinket, észreveteti az óvodapedagógus a növények fejlődési feltételeit, környezet szennyeződéseit /víz, levegő, föld/.

A Balatoni strandokat számba veszik, falunéző sétájuk során, és felfedezik a „vízi világot”, kísérleteket folytatnak a vízzel; az élmények, tapasztalások során felfedezik: víz az élet fontos része, Kis-Balaton védett természeti környezetében olyan növény- és állatvilággal találkozhatnak, melyek egyedülálló élményt és tapasztalatokat kínálnak.

Gyalogtúrák során ismerkedünk a falut körül ölelő szőlődombokkal, a szőlősgazdák pincéivel, a szőlőműveléssel, szüreti munkákban, termény betakarítási munkákban élményeket, tapasztalatokat gyűjtenek.

Az óvodapedagógus és a dajkák segítségével részt vesznek a nagyok a madarak etetésében, a növények csíráztatásában, ültetésében, a viráglocsolásban.

Figyelemmel kísérjük az Állatok világnapját / október 4./, a Víz világnapját / március 20./, és a Föld napját / április 22./, Madarak és fák napja /május 10./

Újabb élőlények kerülnek érdeklődési körükbe, ezekről szívesen gyűjtenek információkat az óvodapedagógusok és szülők segítségével könyvekből, a televízióból.

Szívesen kísérleteznek, végeznek megfigyeléseket.

Gyakran kérnek a nagyok az óvodapedagógusoktól segítséget olyan ismeretek bővítésére, amelyekkel a tévé-nézés során, vagy nyaralás során találkoztak / pl.: érdeklődnek más országokról, a Földről, tengerről, természeti jelenségekről / - beszélgetésekkel, könyvek nézegetésével, gyűjtőmunkával elégtételt ki kíváncsiságukat.

Még több munkahellyel ismerkedünk meg a szülők bevonásával. Utazunk autóbuszon, esetleg vonaton, így a közlekedéssel kapcsolatos ismereteiket bővítjük – erről egyre több élménnyel is rendelkeznek.

Ellátogatunk középületekbe – múzeum, színház, könyvtár, kiállítás, iskola, vasútállomás.

A mikrocsoportos tapasztalatszerzés lehetővé teszi, hogy gazdag ismereteket szerezzenek a tárgyak, elemek, formáiról, nagyság és mennyiségbeli jellemzőiről. Játékaikban önállóan használják matematikai ismereteiket /pl.: valaminek a megszámlálása, osztzkodásnál, építkezésnél/, beszédükben is alkalmazzák a fogalmakat /pl.: kör, háromszög, henger, számfogalmak, mennyivel több/.

A tevékenység differenciált szervezeti formáinak megteremtése projekt pedagógia elvei alapján

A gyermekek fejlesztése mindhárom korosztály esetében mikrocsoportosan történik, a közvetlen tapasztalat és élményhozó séták, udvari tevékenységek valamint a játék alkalmával – a projekt pedagógia elvei alapján.

A projekt módszerű tanulás nyitott, játékosan könnyed, hiszen az ötletek, a lehetséges, esetleg szokatlan megoldások egyedi gondolkodást erősítenek meg.

Tevékenységre alapozott ismeretszerzést valósítunk meg minden egyes témánál, az új ismeretek legfőbb forrása az élmény, a tapasztalat.

Az óvodapedagógus hetente egy természeti vagy a társadalmi környezet által felkínált téma megfigyelését tervezi. Az út megtervezése és végigjárása közben a gyermekek folyamatosan szembesülnek saját képességeikkel, a feladatok aktuális megoldása az egyéni képességekhez igazodik. A projekt sikere a kollektivitástól, a felelősségvállaló együttműködéstől függ, ezért minden esetben támaszkodunk a szülők segítségére, aktivitására is.

A délutáni óvodapedagógus megérkezése után a délelőtti óvodapedagógus a hét három délelőtti max. 8-10 gyermekkel megfigyelteti a tervezett témát.

A megfigyeléseket, tapasztalatokat délutáni játékidőben elmesélik egymásnak, elmondják egymásnak élményeiket, tapasztalataikat, végül együtt rendszerezik az információkat /pl.: képes album, gyűjtemény, projekt album, rajzos diagram/.

A tevékenység által olyan komplex képességeket fejlesztünk, mint szervezés, kommunikáció, találékonyság, kíváncsiság, stb.

A megvalósult, kész projekt minden esetben kézzelfogható produktumot eredményez: album, rajzos diagram.

Hátizsákos gyalogtúrákat, kirándulásokat, biciklitúrákat szervezünk együtt az egész csoportnak/csak a nagyobbaknak a szabadba, a természetbe.

A tapasztalatszerzésekről fényképeket, esetleg videó felvételeket készítünk, ezek megtekintésével újra átélhetjük élményeinket.

A gyerekek kommunikációs készségének fejlesztése és anyanyelvi képességeik kibontakoztatása a közvetlen tapasztalat – és ismeretszerzések során

A mikrocsoportos tapasztalatszerzés lehetőséget ad a gyermek-óvodapedagógus személyes beszélgetéseire. Az óvodapedagógus minden gyermekre oda tud figyelni, minden kérdésére tud válaszolni. Ez a szervezeti forma kiválóan segíti a gyermekek szókincsének, nyelvi kifejezőképességének fejlesztését. A valós élethelyzetek természetes módon teszik lehetővé, hogy a gyermekek alkalmazzák a helyes köszönést, bemutatkozást, megszólítást, véleménynyilvánítást, a szándékok kifejezését, mint a kérés, tudakozódás, üzenetközvetítés.

A gyermekek között erősödik a tapasztalatok közzététele, a látottak folyamatos elbeszélése. Az óvodapedagógus lehetővé teszi ezzel, hogy a gyermekek értelmesen, összefüggően kifejezhessék gondolataikat, érzelmeiket, kívánságaikat, észrevételeiket.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- Tudják lakcímüket, szüleik pontos nevét, foglalkozását.
- Tudják saját születési helyüket és idejüket.
- Tudják óvodájuk nevét.
- Különbséget tudnak tenni az évszakok között, gyönyörködni tudnak szépségükben. Felismerik a napszakokat. A gyermekek ismerik a környezetükben lévő intézményeket, szolgáltatásokat, üzleteket, esztétikai alkotásokat.
- Ismerik a háziállatokat, vadállatokat, madarakat, bogarakat. Ismerik környezetük növényeit, s azok gondozását.
- Gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában. Ismerik a közlekedési eszközöket.
- A tárgyakat meg tudják számlálni legalább 10-ig, össze tudják hasonlítani mennyiség, nagyság, forma, szín szerint.
- Megkülönböztetik a jobbra-balra irányokat, értik a helyeket kifejező névutókat /pl. alá, fölé, közé stb./.
- Kialakult a beszédhelyzethez és az anyanyelvi szabályokhoz illeszkedő, jól érthető beszédük.
- Ismerik az alapvető viselkedés szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.
- Élvezik, és többször megtekintik a tapasztalatszerző sétákon, kirándulásokon, rendezvényeken készült videofelvételeket, fotókat.

Munkajellegű tevékenységek

A tevékenység célja:

A gyermeki munka megszerettetésén keresztül olyan készségek, tulajdonságok kialakítása, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatát, kötelességteljesítését.

A gyermekek együttműködésének, szervezőképességének, önálló felelősségének és egymásra figyelő munkavégzésüknek fejlesztése.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A különböző típusú munkajellegű tevékenységek tervezése, a munkafolyamatok megismertetése, a munkaeszközök használatának megtanítása s a szükséges feltételek biztosítása.

- A gyermekek pozitív beállítódásának megalapozása a munka jellegű tevékenységekhez a felnőttek mintáján keresztül.
- A gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése az és anyanyelvi képességeik kibontakoztatása a munkajellegű tevékenységekben.

A különböző típusú munkajellegű tevékenységek tervezése, s azok feltételének biztosítása.

A gyermekek munka jellegű tevékenysége a játékból bontakozik ki, elsősorban önmagukért, majd később a közösségért végzik - kezdetben az óvodapedagógus segítségével, később teljesen önállóan, öntevékenyen.

Mindenkor lehetőséget adunk, hogy a gyermekek saját személyük illetve a csoport érdekében olyan munkát végezzenek, amelyre képesek illetve vállalkoznak.

Fontos, hogy az óvodapedagógus a munkafajtáknál mintát adjon az eszközök, fogások, s azok sorrendiségének megismerésében.

Úgy segítünk, hogy át tudják élni a munka örömét, a célért vállalt erőfeszítés szépségét, nehézségét. Értékelésünk mindig buzdító, megerősítő, bátorító azért, hogy a gyermekben pozitív élményt alakítsunk ki a munkához.

Minden korcsoportnál fontosnak tartjuk az önkiszolgálást, testápolást, öltözködést, étkezést, környezet gondozást.

A 3-4 éves gyermekek figyelemmel kísérik a csoportszoba és az udvar növényeinek gondozását, kedvük szerint részt vesznek ebben.

Segédkeznek a nagyoknak az avar-és termésgyűjtésben. Szívesen tevékenykednek a rügyeztetésnél, csíráztatásnál. Apróbb feladatokat örömmel vállálnak. Törekszünk, hogy kialakuljon rendszerettségük, elvárjuk tőlük, hogy rakják el azokat az eszközöket, amelyekkel játszottak, valamint ruhájukat, személyes holmijukat, ebben a szülők otthoni közreműködését is kérjük.

A 4-5 éves gyermekek már részt vállálnak a naposi munkában - a dajkák kiemelt segítői ebben a gyerekeknek - ilyenkor már készségszinten ismerik a munkafolyamat menetét. Egyéni megbízásokat kapnak az óvodapedagógustól. Lehetőséget kapnak, az önálló növénygondozásra, az élősarok rendben tartására, az óvodaudvar tisztántartására.

Az óvodapedagógus örömmel fogadja, a többiek előtt is konkrétan megdicséri azt a gyermeket, aki észreveszi, ha kisebb társainak, vagy a felnőtteknek szüksége van segítségre. Valamint ösztönözzük őket az udvarias magatartásra.

Az 5-6-7 évesek önállóan végzik a naposi munkát, közösen döntenek el a munkamegosztást - mivel képesek az együttműködésre. Ízlésesen, esztétikusan terítnek, esetleg tálalnak, segítenek az étkezés előkészítésében. A szokásrendnek megfelelően mindent a helyére tesznek étkezés után. Önállóan végeznek környezetszépítő, alakító munkát, játék - illetve eszköztisztítást.

Fontosnak tartjuk, hogy felismerjék, és rendszeres segítséget adjanak a kicsiknek, és a rászoruló felnőtteknek. Felelősként képesek irányítani, ellenőrizni társaik tevékenységét.

Egyéni megbízásokat önállóan vállálnak, szívesen és pontosan teljesítenek, önbizalmukat, feladattudatukat, jól erősíti ez a fajta feladatvégzés.

Télen gondoskodnak a madarokról, havat lapátolnak. Kisebb kerti szerszámokkal ügyesen bánnak / gereblye, seprű, lapát, lombseprű /.

Egyes „nagytakarításoknál”, alkalmankénti nagy játékrendezésnél ügyesen tevékenykednek, így a játékkosarak illetve kincsesláda átválogatásánál, polcok tartalmának rendszerezésénél, átrendezésénél, a babakonyha esztétikus rendrakásánál és térrendezésnél.

Szívesen, kedvvel, készítenek ajándékokat, meglepetéseket a kicsiknek, a felnőtteknek és a családtagjaiknak.

A konkrét dicséret, gyakori elismerés hatására az óvodásaink büszkék munkájuk eredményére, ragyogó arccal fogadják az elismerést. Mindig erősítjük bennük, hogy mekkora könnyebbséget jelentet segítő apró kezük munkája – szüleik felé is közvetítjük ezt a véleményünket.

A munkaeszközök használatának megtanítása

Az óvodapedagógus minden munka jellegű tevékenység bevezetésekor ismerteti a gyermekeknek, hogy az eszközökkel hogyan kell bánni.

Segítünk – személyes mintaadással – abban, hogy a munkaeszközök használatát megfelelően elsajátíthassák.

Fontos, hogy a munka jellegű tevékenységeknek kialakítsuk a szokásrendjét.

Az óvodapedagógus felhívja a gyermekek figyelmét, hogy a munkaeszközök baleset forrásai lehetnek, megtanítjuk őket, hogyan lehet ezt elkerülni.

A gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése az és anyanyelvi képességeik kibontakoztatása a munkajellegű tevékenységekben

A gyermekek munkajellegű tevékenységet az óvodai élet teljes rendszerében végeznek, így az óvodapedagógus és a dajka modellértékű beszéde kiemelt jelentőségű ezekben a tevékenységekben.

Fontosnak tartjuk a megfelelő szókapcsolatok, a kommunikáció, a nonverbális jelek és a beszéd hatáselemeinek megfelelő használatát, így közvetítünk megfelelő mintát óvodásainknak.

A munkajellegű tevékenységek során kialakult társas kapcsolatok, párbeszéd fejlesztik a kommunikációt, színesítik a gyermek szókincsét, beszédét.

Minden elvégzett munkát differenciáltan értékelünk, nem használunk sztereotip kifejezéseket /pl.: ügyes vagy.../

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- A gyermekek szeretnek közösen, kooperatívan dolgozni dolgozni.
- Az eszközöket rendeltetésszerűen használják.
- Örülnek, ha a kötelességüket teljesítik.
- Önállóan, igényesen végzik a naposi munkát.
- Szívesen vállalkoznak egyéni megbízatások elvégzésére.
- Szívesen közreműködnek a növények és állatok gondozásában.
- Kitartóan dolgoznak, végzik feladataikat.
- Örömmel mesélnek szüleiknek a munkavégzés eredményeiről.

KIEMELT DIFFERENCIÁLT FEJLESZTÉSEK

A gyermekek elmaradt képességeinek egyéni fejlesztése

Célunk a gyermekeknek olyan fejlesztési rendszer biztosítása, amellyel minél több egyéni segítséget tudunk adni a sikeres iskolakezdéshez. Ezért a gyermekek fejlődését féléves periódusokban értékeljük és a kapott eredményeknek megfelelően egyéni fejlesztési tervet készítünk. A szülőket félévenként tájékoztatjuk a gyermekek fejlődéséről és az egyéni fejlesztések eredményéről a pozitív nevelőpartneri viszony kialakítása és fenntartása érdekében.

A nevelőtestület feladatai:

- A gyermekek egyéni fejlődésének és fejlesztésének a nyomon követéséhez szükséges dokumentumok előkészítése, a gyermekek megfigyelése, a fejlettségi mutatók folyamatos rögzítése, az egyéni fejlesztési tervek folyamatos elkészítése, annak elvégzése és értékelése.
- A szülők tájékoztatása a gyermekük fejlődésével, fejlesztésével kapcsolatos tapasztalataikról.

A gyermekek átlagon felüli képességeinek tehetséggondozása

A 2011-es CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről célja és alapelvei között fogalmazza meg a társadalmi leszakadás megakadályozásának és a tehetséggondozásnak a fontosságát a nevelés-oktatás eszközeivel.

Célunk a gyermekek személyiségfejlesztésének és tehetségigéretes adottságaiknak kibontakoztatása, a tanulási érdeklődésük felkeltése valamint a szülők megnyerése az óvodás kori tehetségügynek. Ezen kívül fontos számunkra, hogy pozitív szemlélettel esélyt adjunk az óvodába járó gyermekeknek a legjobb átlagon felüli adottságaiknak és kreatív, motivációs adottságaiknak a kibontakoztatásához.

A nevelőtestület feladatai:

- A gyermekek átlagon felüli adottságainak azonosítása, az adatok rögzítése a Komplex Gyermektükörben, a gyermekek beválogatása a tehetséggondozó műhelyekbe, a műhelyek működtetése, a műhelymunkákhoz kapcsolódó hatásvizsgálatok és egyéb dokumentumok folyamatos elkészítése.
- A szülők tájékoztatása és bevonása a gyermekek tehetséggondozásába.
- Az óvodai tehetséggondozó team munkájában való aktív, alkotó együttműködés és együtt gondolkodás.

GYERMEKVÉDELMI MUNKA AZ ÓVODÁNKBAN

Gyermek- és ifjúságvédelmi munka óvodánkban

Az óvoda házirendjében meghatároztuk azokat a védő, óvó előírásokat, amelyeket a gyermekeknek, az óvodában való tartózkodás során be kell tartaniuk. Ha a gyermekeket, veszélyeztető okokat nem tudunk pedagógiai eszközökkel megoldani, megszüntetni, segítséget kérünk a Gyermekjóléti Szolgáltatól/Balatonkeresztúr és a velünk napi kapcsolatban álló Védőnői Szolgáltatól, Balatonkeresztúr; Balatonmáriaifürdő Gyermekjóléti Szolgálat családsegítőjétől - Alapszolgáltatási Központ, Balatonkeresztúr; Marcali Szociális és Egészségügyi Szolgáltató Központ esetmenedzsereitől. A nevelési év kezdetekor a szülők írásban tájékoztatást kapnak a gyermek-és ifjúságvédelmi felelős személyéről, valamint arról, hogy milyen időpontban és hol kereshető fel. Továbbá, hogy az óvodán kívül milyen gyermekvédelmi feladatot ellátó, intézményt kereshetnek fel. Az óvodapedagógusok családlátogatáson megismerik a gyermekek családi környezetét. Gyermekbántalmazás vélelme, vagy egyéb pedagógiai eszközökkel meg nem szüntethető, veszélyeztető tényező megléte esetén értesítjük a Gyermekjóléti Szolgálatot. A Gyermekjóléti Szolgálat felkérésére a gyermekvédelmi felelős részt vesz az esetmegbeszéléseken. A gyermek anyagi veszélyeztetése esetén rendszeres vagy rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megállapítását kezdeményezheti, illetve annak lehetőségéről tájékoztatja a gyermekvédelmi felelős. Az intézményben jól látható helyen közzétettük a gyermekvédelmi feladatot ellátó fontosabb

intézmények - Gyermekjóléti Szolgálat/Balatonkeresztúr, Somogy Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Marcali Tagintézménye/ Marcali, Védőnői Szolgálat/Balatonmárfiafürdő, drogambulancia, ifjúsági lelki segélytelefon, gyermekek átmeneti otthona, anya - gyermekszállás) címét, telefon számát.

Gyermekvédelmi munka óvodánkban

Óvodánk a prevenció mellett célul tűzte ki, hogy a hatáskörébe tartozó gyermekek problémáit felismerje, kezelje, az érintett gyermekek eseteit feldolgozza, a gondokat orvosolja a helyi társadalom gyermekvédelemben érintett társszerveivel, szakembereivel együtt. Ezen túl biztosítjuk a gyermekek számára mindazokat a jogokat és ellátásokat, amelyeket az intézmény számára a vonatkozó jogszabályok és rendeletek előírnak.

2. Az óvodapedagógus alapvető gyermekvédelmi feladata

Intézményünkben a pedagógusok óvodai munkája kapcsolódik az óvodai élet egészének feladataihoz, célkitűzéseikhez, a helyi nevelési programban megfogalmazottak megvalósításához. Óvodapedagógusi közösségünk megalkotta saját értékrendjét, világnézetét, s ahhoz saját módszertani tárat hozott létre; ezeket megtartva közvetíti az ismereteket. Pedagógusaink tiszteletben tartják a gyermekek személyiségét és a családok világnézetét, értékrendjét, vallási, világnézeti kérdésekről nem foglalnak állást nevelő munkájuk során.

Feladataik:

- * Elősegíteni a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek óvodába kerülését, járását. A védőnői szolgálattal, az önkormányzat szociális előadójával és a gyermekjóléti szolgálatcsaládsegítő szakemberével egyeztetnek szükség esetén.
- * Biztosítják a gyermekeket megillető jogok érvényesülését az óvodán belül, szükség esetén védő – óvó intézkedésekre javaslatot tesznek.
- * Az új óvodások befogadását elősegítik, beilleszkedésüket zökkenő mentesebbé teszik. A befogadást mindig a szülővel egyeztetik az óvónők, hogy személyre szóló legyen, így megkönnyítik a kisgyermek beilleszkedését a gyermekközösségbe.
- * A gyermekekkel és családjaikkal a lehetőségekhez képest minél jobban megismerkednek.
- * Családlátogatások alkalmával, és az óvodai programokon is van erre lehetőség. - A
- * problémákat, a hátrányos helyzet okozta tüneteket, az okokat felismerik és szükség esetén szakember segítségét, kéri.
- * A feltáró munka után az indulási hátrányok kompenzálására fejlesztő tervet készítenek és végrehajtják, az óvodai „Gyermektükör” is ezt a célt segíti. A gyermekek fejlesztését egyéni és mikrocsoportos formában végzik.
- * A tehetséggondozást megvalósítják, illetve elősegítik. Lehetőségeket ajánlunk illetve, javaslatot teszünk a szülőknek gyermekeik tehetségének további kibontakoztatására. Egyenlő hozzáférés és az esélyegyenlőség elve alapján, a mindennapi gyakorlatban
- * folyamatosan olyan lehetőségeket kell biztosítani, hogy minél nagyobb esélye legyen
- * mindenkinek személyiségének fejlődésére, tehetségének kibontakoztatására.
- * Az óvodán belüli szociális szolgáltatások megszervezésében közreműködnek - fogadó órák, megfelelő helyiség biztosítása, tanácsadás koordinálása (utazó pszichológus).
- * Az egészségügyi szűrővizsgálatok lebonyolításában részt vesznek, a szűrést szükség esetén soron kívül javasolják. Rendszeresen az óvoda orvosa és az óvoda védőnője szűri gyermekeinket.

- ✖ A heti látogatást és az évenkénti orvosi ellenőrzést az óvoda orvosa végzi. Az évi fogászati szűrést az óvodában végzi az óvodát ellátó fogorvos.
- ✖ Az integrált nevelést elősegítik a gyermekek problémái szerinti súlyossági foknak megfelelő ellátási formában.
- ✖ A rendszeres óvodalátogatást figyelemmel kísérik, szükség esetén jelzik a túlzott hiányzást.
- ✖ Különösen az iskola előtt álló és a szociálisan rászorult gyermekek esetében.
- ✖ Az óvodai gyermekétkeztetés normatív kedvezményének igénybevételéhez a szülői nyilatkozatokat kitöltetik, számon tartják aktualitását, illetve a kedvezményre jogosultakat regisztrálják. 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról alapján.
- ✖ Szükség esetén a családok szociális és anyagi helyzetének megfelelően különböző támogatásokhoz való hozzájutását javaslat tétellel elősegítik.
- ✖ Segítenek minden eszközzel, hogy a gyermekek családban nevelkedjenek fel. - A szülői szerep eredményesebb betöltésének elősegítésére, alkotó, együttműködő kapcsolatot alakít ki.
- ✖ Nyílt napok, fogadó órák-szülői kérésre, óvodai programok, jeles napok, szülői értekezletek,
- ✖ szülői fórum, egyéni beszélgetések szervezésével segítjük a szülőket. Vészhelyzet idején online formában.
- ✖ Jó kapcsolatot építettek ki községeink Védőnői Szolgálatával, az önkormányzatok szociális előadóival és az Alapszolgáltatási Gyermekjóléti Szolgálat családsegítő szakembereivel, munkatársaival. A prevenciót minden óvodás gyermekre kiterjesztik.
- ✖ Tevékenységek, amelyekkel óvodapedagógusaink elő segítik a gyermekvédelmi munka hatékonyságát: Igény szerinti családlátogatásokat, szülői értekezleteket, nyíltnapokat, óvodai programokat, ünnepélyeket, fogadó órákat szerveznek, folyamatos kapcsolattartás vészhelyzet idején.
- ✖ Személyiségfejlesztő tréningre járnak, élménypedagógia, Józsa Éva - Bihari Kiss Endre előadások, beilleszkedési problémákról – pszichológiai tanfolyam, gyermekek egyéni fejlesztése tanfolyam.
- ✖ Speciális továbbképzéseken vesznek részt a gyermekek megfelelő egyéni fejlesztésére, az esélyegyenlőség lehetőségének megteremtésére: Sajátos nevelési igényű gyerekek inkluzív nevelésére felkészítő továbbképzési program. A pedagógiai gyakorlatban előforduló agresszió, valamint személyközi és intrapszichés konfliktusok kezelése, Fejlesztés, egyéni fejlesztési terv készítése, „Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel” című alternatív program - Fejlesztő munka segítése a programot felhasználóknak. Vészhelyzet idején online tanfolyamon és a tudás megosztás segítségével.
- ✖ Utazó pszichológiai tanácsadás – szervezése Pap Éva pszichológus probléma feltáró beszélgetéssel, tanácsadással segíti a családokat és az óvodai munkánkat.
- ✖ Utazó fejlesztő pedagógus ellátás megszervezése - Lencsésné Novák Hajnalka (vészhelyzetben online)
- ✖ Közös kirándulások, szülő-gyermek; munkadélutánok, sportnapok szervezése (kivéve vészhelyzet).
- ✖ Utazó gyógytestnevelés ellátás megszervezése a Pedagógiai Szakszolgálat Marcali Tagintézményének.

- ✱ Utazó logopédiai ellátás megszervezése. Logopédus: Jániné Horváth Erika (vészhelyzetben online) - Somogy Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Marcali Tagintézménye/ Marcali, szülőknek szóló előadásainak kiajánlása. (vészhelyzetben online)
- ✱ Nevelési évben 2X/félévente, Gyermektükör - óvodás gyermekek egyéni fejlesztésének, és a gyermeki tevékenységek eredményességi mutatóinak megbeszélése a szülőkkel. (vészhelyzetben online)
- ✱ Szociális segítségnyújtás: ruha, játék, bútor adományok gyűjtése, segélykérelmek írása, étkezési támogatás igénylése a rászorultaknak.
- ✱ Kapcsolat az Alapszolgáltatási Központ Gyermekjóléti Szolgálatával, esetmegbeszéléseken való részvétel. (vészhelyzetben online).

A PROGRAM KAPCSOLATRENDSZERE

Az óvoda és a család

Óvodai életünkben a tervszerű, célzatos nevelői munka mellett törekszünk az óvoda és a családi nevelés összhangjának megteremtésére.

A szülő és gyermek közötti érzelmi kapcsolat a kisded kortól a gyermek növekedésével nem mindig erősödik a megfelelő módon. Szeretnénk segíteni a családoknak, hogy gyermekeiket okos szülői szeretet melegében nevelhessék a kialakulóban lévő új családi életrendben.

Ez a szándék ösztönöz minden óvodapedagógust a legkülönbözőbb módszerek keresésére.

Az óvodánkban dolgozó felnőttek /óvodapedagógusok, dajkák, pedagógiaiasszisztens/ a családdal együtt, a családi nevelést kiegészítve segítik a gyermekek fejlődését.

A családok és az óvoda között egyenrangú a kapcsolat. Tudjuk, hogy a szülő tud legtöbbet gyermekéről, ő ismeri legjobban gyermeke igényeit, szükségleteit, mi pedig a gyermekek hatékony fejlesztését szaktudásunkkal, korosztályi tapasztalatokkal segítjük.

A szülőket együttműködő partnernek tekintjük a nevelésben, fontosnak tartjuk, hogy ismerjék nevelői felfogásunkat, programunk céljait, feladatait, tartalmát. Az óvodapedagógusok, pedig törekszenek a családi nevelési szokások, módszerek megismerésére – így a gyermekek teljes körű megismerésére.

Elengedhetetlen a gyermekek harmonikus és eredményes személyiségfejlődése szempontjából, hogy összhangban, egymást megerősítve neveljünk.

Körültekintően alakítjuk ki az együttműködés formáit, melyek a folyamatos információk áramlását, a szemléletformálást, az óvoda tartalmi munkájának megismerését, a gyermekek egyéni fejlődésének jellemzőit és a fejlődés eredményét hivatottak közvetíteni.

Tudatosan támaszkodunk a szülők, nagyszülők együttműködő segítségére, közreműködésére a nevelés különböző területein – így az óvoda választott értékeit magasabb szinten tudja teljesíteni.

A kapcsolattartás formái

Formája	Tartalma	Résztvevők
---------	----------	------------

<i>Beiratkozás az óvodába</i>	- személyes kapcsolat felvétel - személyi adatok rögzítése - az óvoda bemutatása	- óvodavezető, - szülő, nagyszülő - gyermek
<i>Befogadás az óvodába</i>	- Az óvodai élettel való ismerkedés - A kölcsönös szeretet és bizalom kiépítése - Anamnézis felvétele - Felmerülő problémák megbeszélése	- óvodapedagógus, dajka - gyermek - szülő, nagyszülő
<i>Gondolkodjunk együtt (Szülői fórum)</i>	Óvoda életével kapcsolatos információk megbeszélése	- óvodapedagógus - szülő, nagyszülő
<i>Szemünk fénye a gyermek (Fogadóóra)</i>	Szülő - óvónő személyes hangvételű egyéni problémák megbeszélése	- óvodapedagógus - szülő, nagyszülő
<i>Szülők fóruma</i>	Nevelési nehézségek megoldására szakember bevonásával	- óvodapedagógus - szülő, nagyszülő - előadó szakemberek
<i>Szülői munkaközösségi megbeszélések</i>	Óvoda munkájának segítése	- óvodapedagógus - SZM tagok
<i>Csillagvirágos pillanatok (Nyílt napok csoportonként)</i>	Betekintés az óvoda mindennapjaiba.	- óvodapedagógus - gyermek - szülő, nagyszülő
<i>Közös ünnepek, jeles napok</i>	Az egyes ünnepnek, jeles napoknak megfelelően	- óvodapedagógus - szülő, nagyszülő - gyermek
<i>Műhelybörze</i>	- Félévente tájékoztatást nyújtunk a szülőknek, gyermeke fejlődéséről. - Betekintés a műhely munkájába.	- óvodapedagógus - szülő, nagyszülő - gyermek
<i>Gyermektükör</i>	Félévente tájékoztatást nyújtunk a szülőknek, gyermeke fejlődéséről.	- óvodapedagógus - szülő, nagyszülő
<i>Dolgozzunk együtt</i>	Így fedezzük fel a világot! gyűjtőmunkák	- óvodapedagógus - szülő, nagyszülő - gyermek
<i>Kalendárium</i>	Óvodánk rendezvényeiről, fontosabb eseményeiről, jeles napokról értesítő.	- óvodapedagógusok - szülő
<i>Aranykezek</i>	Az óvodának támogatás és segítségnyújtás	- óvodapedagógusok - szülő, nagyszülő
<i>Csillagvirág Bál</i>	SZM és óvoda közös rendezvénye, az óvoda támogatására	- óvodapedagógusok - szülő, nagyszülő
<i>Kérdőívek Véleményláda Hirdetőtábla</i>	Elégedettség Elvárás Elégedetlenség	- minőségügyi csoport - óvodapedagógus - szülő

Az óvoda és az iskola

Törekszünk óvodánk és a település iskolája közötti tartalmas kapcsolat folyamatos gondozására – így a gyermekek zavartalan iskolakezdését közösen tudjuk egyengetni. Fontosnak és gyümölcsözőnek tartjuk az iskolával kiépített művészeti kapcsolatokat, és a jeles napok közös megszervezését.

A kapcsolattartás formái:

- közvetlen partneri kapcsolatok megbeszélése, tervezése, tapasztalatcserék;
- tájékoztatások a gyermekek egyéni fejlődési üteméről, a várható nehézségekről;
- az iskolai nyílt napok látogatása az óvodapedagógusok vezetésével az iskolába készülő gyermekek részére;
- korábbi óvodásaink meglátogatása tanítási órákon, illetve nyílt tanítási nap keretében, majd tapasztalatcsere a tanítókkal;
- meghívjuk a tanköteles gyermekek szülői értekezletére az igazgatót, és a leendő első osztályos tanítónőt, hogy bemutathassák a szülőknek iskolájukat, illetve az ott folyó pedagógiai munkát;
- teret adunk az iskoláknak a beiratkozás előtti bemutatkozásra a faliújságon is – ezzel is segítjük a szülők tájékozódását;
- óvodai rendezvényekre ellátogatnak az iskolások: Óvoda Galéria megtekintése, évszaki hangverseny, óvónői meseelőadás, Mihály-napi vásár; Balázs napi beköszöntő.
- tanítónő látogatása az óvodába, ismerkedés az iskolába készülő nagyokkal.
- évszaki koncert az iskola zenét tanuló növendékeiktől;
- együttműködési megállapodás megkötése.

Az óvoda és a művészeti iskolák, együttesek, alkotó művészek

Évszaki koncertjeinken a művészeti együttesek egyre több ablakot nyitnak gyermekeinknek a zene birodalmára. Színház - és múzeumlátogatási élményekkel is gazdagítjuk gyermekeink képzeletvilágát. Gyermekeink évszaki tárlatainkon lehetőséget kapnak arra, hogy művészek alkotásaival, népi iparművészek, kézművesek munkáival ismerkedhessenek meg.

Az óvoda és a közművelődési intézmények

Fontosnak tartjuk, hogy a településen és a mikro térségben működő közművelődési intézményekkel kapcsolatba lépünk, érdeklődünk tevékenységük iránt. Így a színházakkal, a bábszínházakkal, a múzeumokkal, a könyvtárral és a művelődési házakkal.

Ezen intézmények, kiválasztása elősegíti, hogy nevelőmunkánkat sokszínűbbé tegyük, más környezetben is találkozzanak a művészettel, meg tanuljanak kulturáltan viselkedni, alkalmazkodni másfajta környezetben. Kizárjuk mindazon kezdeményezéseket, amelyek az óvoda pedagógiai elveivel, értékközvetítésével, tartalmával nem egyeztethetők össze.

A kapcsolattartás formái: látogatás, kapcsolatfelvétel, tájékozódás, megbeszélések, rendezvényeken való részvétel.

Az óvoda egyéb kapcsolatai

TÁMOGATÓI KAPCSOLATOK		
Partner megnevezése	Kapcsolattartás formája	Résztvevők
* Csillagvirág Művészeti Óvoda gyermekeinek családjai	Gyermekek élményszerző programjainak, óvodapedagógus munkájának támogatása.	Óvodánk közvetlen partnerei Óvodavezető Óvodapedagógusok

* Csillagvirág Művészeti Óvoda fenntartói társulása Balatonkeresztúr, Balatonmáriafürdő	Az óvoda pénzügyi támogatása	Óvodánk közvetett partnerei Óvodavezető Óvodapedagógusok
* Csillagvirág Művészeti Óvoda művészeti partnerei	Művészeti programok segítése	Óvodánk közvetett partnerei Óvodavezető Óvodapedagógusok
* Csillagvirág Művészeti Óvoda Óvodáért Alapítványa	Kuratóriumi megbeszélések Tehetséggondozó műhelyek tevékenységének pénzügyi támogatása	Horváthné Cziklin Barbara Kuratórium elnöke Óvodavezető

PP TÁMOGATÓI KAPCSOLATOK		
Partner megnevezése	Kapcsolattartás formája	Résztvevők
* ONME Óvodapedagógusok Országos Egyesületével	Országos rendezvények Továbbképzések Főiskolai képzések	Egyesület vezetősége Óvodavezető
* Köznevelési Szakértők és Óvodavezetők Országos Egyesületével	Országos rendezvények Továbbképzések	Egyesület vezetősége Óvodavezető
* Oktatási Hivatallal	Internetes felület Hivatalos levelek	Oktatási Hivatal Óvodavezető
* Pedagógiai Oktatási Központ	Együttműködés Szaktanácsadás Rendezvények	
* Egészségügyi szakszolgálat, a védőnővel, gyermekorvossal, fogorvossal	Így fedezzük fele a világot projekt programok segítése	Varga Zsanett Eü. védőnő Dr. Kónya Gábor Óvoda orvos Dr. Horváth Marcell Fogorvos Óvodavezető Óvodapedagógusok
* Alapszolgáltatási Központ, Gyermekegészségügyi és Családsegítő Szolgálatával * Települési önkormányzatok Szociális Bizottságaival	Gyermekegészségügyi és Családsegítői eset megbeszélések, előadások. Rászorulóknak gyűjtés.	Pungor-Horváth Barbara Igazgató Központ munkatársai Szociális főmunkatárs Gyermekegészségügyi felelős Óvodapedagógusok

		Óvodavezető
* Somogy Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Marcali Tagintézménye	Gyermek diagnosztikai megbeszélések Szakmai tanácsadás Tehetséggondozói munka támogatása, segítése Utazó szakszolgálati ellátás	Dr. Gergőné Babina Jusztina Igazgató Pap Éva Gyermek pszichológus Jániné Horváth Erika Logopédus Lencsésné Novák Hajnalka Fejlesztőpedagógus Óvodavezető Óvodapedagógusok
* SMÖ Duráczky EGYMI, Kaposvár		SMÖ Duráczky EGYMI Igazgató Utazó pedagógusok Óvodavezető
* Marcali Szociális és Egészségügyi Szolgáltató Központ	Gyermekvédelmi és Családsegítői eset megbeszélések, előadások.	Hartal Katalin SZESZK igazgató Eset menedzserek Óvodavezető
* Egyház	Szülői igények alapján, bibliai mesék óvodásoknak	Lelkész Óvodavezető

AZ ALTERNATÍV PROGRAM ERŐFORRÁSAI

Személyi feltételek

*Óvodánk a teljes nyitvatartási ideje alatt (7. 00 – 17. 00 óráig) óvodapedagógusok foglalkoznak a gyermekekkel. A szakképzett dajkák, és a pedagógiai asszisztens, nevelést segítő társaink nevelési rendszerünkben. Személyük mint a nevelésben, értékfelfogása erősen hat a gyermekekre - éppen ezért nem mindegy, hogy milyen értéket közvetítenek, s azokat milyen tudatosan képviselik.

*Időnként előfordulnak értékellentétek a szülők és óvoda között, ilyenkor felvállaljuk a tapintatos meggyőzést, ha azzal a gyermekek érdekeit védjük. A program megvalósításával közvetítjük a művészetek tradicionális értékeit, az óvoda tágabb környezetében is felvállaljuk az ízlésformálást.

*Az óvodapedagógusaink vers és mesemondással, énekekkel, bábozással, hangszerezéssel, mozgással, alkotásaikkal esztétikai élményhez juttatják a gyermekeket. Nevelő, fejlesztő munkánk során, szabadon

választott egyéni módszereket, egyéni fejlesztési programokat alkalmazunk úgy, hogy a gyermekek pozitív énképe és önbizalma kialakulhasson.

*Óvodapedagógusaink igénylik az önművelés lehetőségét. Törekszünk a szakmai tájékozottságra, szaktudásunk fejlesztésére, kihasználjuk a szakmai egyesület által nyújtott fejlődési lehetőségeket. Elengedhetetlen, hogy az óvodapedagógusaink személyiségvonásaiban megjelenjen a humanizmus, a pedagógiai optimizmus, tetteiben érezhetően megnyilvánuljon a hitelesség, a tapintat és az empátia.

*Egy gyermekcsoport életét két program specifikusan képzett óvodapedagógus irányítja. Az óvodapedagógusi párok, a csoport dajkájával együtt, összehangoltan tervezik feladataikat. Képesek pedagógiai elveiket, nevelési gyakorlatukat egyeztetni.

*Az óvodapedagógusaink gondoskodnak a közös tervek elkészítéséről, a gyermekek képességének felméréséről, az egyéni fejlesztések biztosításáról, az eredmények rögzítéséről. A szülőket mindezekről folyamatosan tájékoztatják a csoportszobák öltözőjében lévő tájékoztató táblákon, naplókön keresztül.

*Az óvodapedagógusaink munkájuk során támaszkodnak a pedagógiai asszisztens és a dajkák aktív, felelősségteljes együttműködésére, bevonják őket a különböző nevelési feladatok alakításába - egészséges életmód alakítása, érzelmi nevelés és társas kapcsolatok, valamint játék tevékenység. A dajkák közreműködő, teljes partnereink az óvoda szépítésében, higiénijának megteremtésében.

*Szakmai teameket alakítunk egy-egy szakmai feladat elvégzésére, a szakmai munka mérésére, elemzésére, értékelésére, valamint a szervezet társas, szakmai kapcsolatának karbantartására. A közösség tagjaként valamennyien felelősséget vállalunk a közösen kitűzött célok és feladatok megvalósításáért. Minden dolgozó őszinte, nyílt véleménnyel segíti a szakmai munkát, munkatársi kapcsolatot, valamint döntéshozatal előtt a gyermekek érdekét legjobban szolgáló megoldás kialakítását.

*A tehetséggondozásunk segítése érdekében szakmai teamként működnek együtt a műhelyvezető óvodapedagógusok. Minden tehetséggondozó műhely élén speciális kompetenciákkal rendelkező óvodapedagógus áll, segítője szintén hasonló ismeretekkel és beállítódással bíró óvodapedagógus. Valljuk, hogy csak kreatív felnőtt képes kreatív gyermekeket nevelni.

*Az óvodapedagógusok 4 évenként irányított önértékelést végeznek azért, hogy reális képet kapjunk az óvoda teljes rendszeréről.

*A tagóvoda vezető koordinálja, irányítja az óvodában folyó pedagógiai, tanügyigazgatási, munkáltatói, gazdálkodási, műszaki, közéleti, minőségirányítási, menedzselési feladatokat, egyeztetve a szakmai vezetővel, az intézmény igazgatójával.

*A tagóvoda vezető a lehetőségek optimális felhasználásával biztosítja a jól megszerzett munkát, a fejlesztéshez szükséges feltételeket, a szakemberek felelősségteljes önálló feladatvégzését.

*A tagóvoda vezető gondoskodik a gyermekek rendszeres egészségügyi vizsgálatának megszervezéséről, óvodásaink évente fogászati, szemészeti és általános szűrővizsgálaton vesznek részt – **orvos** és **védőnők** bevonásával. (A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 25§ (5) bekezdés értelmében.)

*A gyermekek egészségvédelme, a hatékony személyiségfejlesztés érdekében együttműködést kötöttünk **óvodapszichológussal** (20/2012 (VIII.31.) EMMI rendelet „Az egészséges életmódra nevelés” fejezetének 128. § - 132. §). A **gyerekvédelmi felelős** segít a konfliktus és krízis helyzetek kezelésében, és preventív feladatokat lát el – kapcsolatot tart a szakszolgálatokkal és más szakellátást biztosító intézményekkel. Továbbá minden óvodapedagógus jelzőrendszeri tag.

*Az esztétikus, gondozott udvar kialakításához elengedhetetlennek tartjuk a Településüzemeltetési Iroda - szervező, tervező, végrehajtó karbantartói munkáját, akik külső erőforrásként, az önkormányzat fejlesztési programjaként, a település minden pontján esztétikus környezetet teremtenek.

Engedélyezett alkalmazotti létszámunk:	11 fő
▪ Óvodapedagógus:	5 fő (1 fő szakvizsgázott óvodapedagógus)
▪ ebből tagóvoda igazgató:	1 fő
▪ Dajka:	3 fő
▪ Pedagógiai asszisztens	1 fő
▪ Konyhás – takarító:	2 fő

Tárgyi feltételek

Óvodánk tárgyi feltételei – figyelembe véve a helyi viszonyokat és az intézmény éves költségvetését – jónak mondhatók. Az óvoda épület külső jegyeiben is sugározza a művészet iránti elkötelezettséget. Az esztétikus épület homlokzatot az intézmény neve és azt szimbolizáló Csillagvirág díszíti.

Az épület karbantartása, felújítása az elmúlt években folyamatosan történt, legutóbb az épület energetikai felújítás keretében külső hőszigetelést kapott. Ezen kívül a még régi fa nyílászárók cseréje is megtörtént. Az udvarunk is folyamatosan szépül, elkészült az utcafronti új kerítés rész is. A tárgyi feltételek optimalizálását segíti a 2004-es évtől élő Alapítványunk, amely pályázati bevételek útján gyarapszik valamint a Szülői Szervezet önzetlen támogatása.

Egy pályázatnak köszönhetően több új felszereléssel is bővült óvodánk (Mozgáskotta készleteket, Body Roll hengereket és fitness labdákat kaptunk).

Az **udvarunk** nagy, talaja változatos a homokozó, mászókak, csúszda, lehetőséget biztosítanak a gyermekeink nagymozgásának fejlesztésére, udvari szabad játékának ideális kibontakoztatására.

Programunk a gyermekek személyiségfejlődését a művészetek eszközeivel próbálja meg elősegíteni, ezért a következő eszközök, játékok, tárgyak egészítik ki a meglévő készleteket:

*A több funkciót betöltő csoportszobák alkalmasak a szabad játékra, más tevékenységek végzésére, az étkezésre, az alvásra és a pihenésre. A csoportszobák barátságosak, otthonosak, esztétikusak biztosítják a gyermekek jó közérzetét, s egyben jó mintát is adnak. Az óvónők minden csoport szobájában egységes elvek alapján, az adoptált művészeti programnak megfelelően; három fő művészeti területre helyezve alakították ki a teret.

*Az esztétikus mese-kuckó, puha párnák, meleg szőnyegek, mesemondósék, kincsesláda, bábok, bábtartók, paraván, gyertyák, magnó, albumok, a tanult mondókákról, versekről és a mesékről, kedvenc mágikus báb, jelképek, szimbólumok a mesékről, különböző leplek, jelmezek, fejdíszek az átváltozáshoz; esztétikus meséskönyvek stb.

*Az esztétikus zene-sarok, ez olyan terület a csoportszobában, ahol hat gyermek sámlin/széken ülve elfér. Hangszerek: furulya, metalofon, dob, ritmusbot, csörgő, triangulum, cintányér, kisebb-nagyobb csengők, népi hangszerek, gyermek-óvodapedagógusok által barkácsolt ritmushangszerek, hangsip vagy hangvilla, harangjáték, szimbólumok/zenés hívó képek a tanult dalokról, mondókákról, zenei ritmus jelek. Szakkönyvek pedagógusoknak, gyermekeknek zenei élmény közvetítő könyvek. Eszközök: legénybot, kalap, pártá, kendők, koszorú, Így tedd rá! tulipán, szalag, dió...

*Az esztétikus alkotó-tér, képalakításhoz különböző méretű rajzlapok, színes papírok, ragasztók, cikk-cakk ollók, tompa hegyű ollók, festékek, színes ceruzák, zsírkréták, pasztellkréták, filctollak, szivacshengerek, viaszkréták, fonalak, madzagok, szövőkeretek, különböző anyagok, agyag, mintázó eszközök, esztétikus eszköztároló lehetőségek, a gyermeki munkák kiállítására kialakított ablakpárkány

és mini-galéria tábla, melyre a gyermekek feltehetik a rajzaikat. Mintakönyv, amely technikákat mutat be a könnyebb választhatóságot segítve.

*Az esztétikus és praktikus az „Így fedezzük fel a világot! zugoly, a projekt rendszerű, környezetben szerzett élmények, tapasztalatok rendszerezésére. A világ megismerését gazdagító élmények, tapasztalatok elmélyítését segítjük gyermekléptékű könyvekkel, albumokkal, eszközökkel (nagyító, edények, mérleg, stb.), információt rendszerező táblával illetve sarokpolccal. A játékos tanulást segítjük még bőséges társas- és szabályjáték gyűjteményünkkel.

*Esztétikus építkező kuckó, mely konstrukciós játékokban és félkész eszközökben bővelkedik (Duplo, Lego, faépítők, dobozok, hengerek, stb.).

*Plasztikai munkákhoz alakítható eszközök és természetes alapanyagok – gyurma, lisztgyurma, lehetőség szerint agyag, homok, fadarabok, termések, magok, kavicsok, szövőkeretek, fonalak, stb.

*Esztétikus **videó-szoba** (fejlesztőszoba, könyvtár), ahol maximum 8-10 gyermek kényelmesen nézhet videofelvételeket, valamint az utazó gyógypedagógusok és szakemberek itt végezhetik az egyénre szabott fejlesztéseket, szűréseket.

*Az esztétikus tehetség**műhelyben**, a megfelelő alkotó légkör megteremtéséhez, speciális eszközök - logó, szeretetbáb, hatékonyságmérő eszközök, játék- és eszköz gyűjtemény stb. állnak rendelkezésre, hatékony segítik a tehetséggondozást.

***Videokamera és fényképezőgép**, videó- és magnófelvételek lejátszási lehetőség: a gyermekek önmegismeréséhez, zenei élménykövetítéshez, vadállatok életének megismertetéséhez, az óvoda ünnepeinek, hangversenyeinek, ovigaléria eseményeinek rögzítéséhez, a felvételek többszöri megtekintéséhez.

*Esztétikus **tároló a természet kincseinek gyűjteményével**, a gyermekek által készített évszak jelenségeit bemutató, albumok.

*Az udvaron, a **babaházban** – zajtól védettebb részen – ahol énekes játékokat, dramatikus játékokat, bábjátékokat játszhatnak a gyermekek.

*A fedett **teraszon** a gyermekek kedvük szerint barkácsolhatnak, alkothatnak. A vizuális tevékenységhez rajzeszközök, barkácsoló eszközök biztosítása.

*Az udvarunk hátsó teraszát, pódiumként használjuk -, ahol énekes játékokat, dramatikus játékokat, bábjátékokat játszhatnak a gyermekek, felnőttek.

*Az óvoda kerti csoportokban tavasztól őszi virágok tarkállanak, gyógy- és fűszernövények illatoznak.

*Kijelölt **futópálya**, ahol a gyermekek a napi kocogó – futó edzéseiket megtarthatják.

*Különböző **kézi-szerek a zenés-mozgásos percekhez**, pl.: labda, babzsák, kisebb-nagyobb karika, rövidebb-hosszabb szalag, bot, különböző színű kendők, body-roll hengerek.

***Szakkönyvek** közül elsősorban a programhoz felhasznált irodalomjegyzéket gyűjteményét alakítjuk ki, amit még gazdagítunk más a programtól és nevelésünktől nem idegen módszertani kiadvánnyal.

*Minden csoportszoba, öltöző és egyéb kiszolgáló **helység színvilága megkomponált**, színben harmonizálnak a textilek, díszek, festett felületek egymással.

*Az esztétikus tájékoztató táblák a gyermek öltözőkben segítenek a szülőknek tájékozódni: az évszakprojektről, a havi élmény- és tapasztalati kalendáriumot a program rendszerét bemutatni, a bátorító nevelés 14 elvét megismertetni, az általános tájékoztatás, valamint a gyermekek eredményeinek bemutatását.

A programunk tervezése, ellenőrzése, értékelése

A művészeti programhoz illeszkedő speciális dokumentumokban kerülnek rögzítésre a művészeti pedagógiai programunk tervezési feladatai, valamint azok gyakorlatban történő alkalmazása.

Kiemelt dokumentumaink:

- Csoportnapló
- Gyermektükör
- Évszaki tematikus tervek
- Éves projekt terv – A külső világ tevékeny megismerése, a környezet megszerettetése tevékenységekhez „Így fedezzük fel a világot!”
- Tevékenység területek vázlatai nyomtatvány
- Tehetségigértéket gondozó rendszer nyomtatvány

Ellenőrzés

Az intézményi stratégiai alapidokumentumok alapján az intézményben belső ellenőrzést végzünk, amelynek célja a mindennapi pedagógiai nevelőmunka során a hiányosságok feltárása, és az intézmény működését befolyásoló folyamatok rendszeres ellenőrzése.

Értékelés

Intézményünkben a gyermeki fejlődést folyamatosan nyomon követjük, a gyermeki fejlődést dokumentáljuk, elemezzük, és az egyes évek értékelési eredményeit összekapcsoljuk, szükség esetén fejlesztési tervet készítünk.

Az óvodapedagógusok a gyermekek eredményeiről fejlesztő céllal folyamatosan visszacsatolnak szüleinek/gondviselőjének és az életkornak, fejlettségi szintnek megfelelő formában a gyermeknek is.

Felhasznált szakirodalom

Nagy Jenőné: Óvodai Nevelés A Művészetek Eszközeivel Alternatív Óvodapedagógiai Program 2017
Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja 2012
Király Lajos: Somogyi népszokások I. Kaposvár, 2002
Király Lajos: A kalendáriumi jeles napok népszokásai Somogyban Kaposvár, 1995

SZEDERVIRÁG ÓVODA

Az arculatból adódóan Tagintézményünk jövőképe:

Fontos feladatunk az, hogy a szülők, fenntartók által támasztott követelményeknek megfeleljünk. Jól bevált tevékenységeinket, programjainkat megtartsuk, továbbfejlesszük, valamint folyamatos megújulásra törekedjünk. A hátrányos helyzetű családokból érkező gyerekek felzárkóztatása kiemelt feladat számunkra, egyéni bánásmód alkalmazásával, szakemberek bevonásával törekszünk a sikerek elérésére. nagy hangsúlyt fektetünk a differenciálásra, esélyegyenlőség megteremtésére. Célunk, hogy a szocializációt elősegítsük, megalapozzuk a társadalmi és kulturális értékek befogadását gyermekeinkben.

Óvónőkép:

Pedagógiai hitvallásunk, hogy a gyermeket mindig önmagához képest kell fejleszteni, segíteni kell önálló törekvéseit, „szárny próbálgatásait”, folyamatos visszajelzésekkel megerősítsük, illetve irányt mutassunk számukra. A néphagyományok eszközeivel értéket közvetítünk számukra, személyes példaadással, összehangolt munkával, ösztönzéssel, folyamatos megújulási törekvással igyekszünk elérni a betervezett feladatokat. Teret kívánunk nyújtani az önkifejezésnek, egyéni képességek kibontakoztatásának. A szülőkkel együttműködve, közös célokat kitűzve neveljük gyermekeinket.

Dajkakép:

A dajkák az óvónőkkel összehangoltan, azonos értékrend szerint dolgoznak. Türelemmel, empátiával fordulnak a gyermekek felé. Ismerik és elfogadják az óvodai nevelés céljait, feladatait. Gyerekszerető viselkedést tanúsítanak. Kedves, pozitív megjelenésükkel segítik a hátrányos helyzetű gyerekek befogadását, barátságos légkör kialakítását.

Gyermekekép:

A gyermekek a képességeinknek megfelelően egészségesen, derűs, nyugodt környezetben nevelődjenek. Nyitottak az őket érő pozitív ingerekre, szívesen részt vesznek a sokoldalú fejlesztésekben. Elfogadják egymást, képesek a toleráns és udvarias magatartásra. Jól tolerálják a szabályokat, a közösségben aktív tagként együtt tudnak működni.

Kiemelt nevelési területünk: Néphagyomány ápolás

Célunk, gyermekeinkkel a néphagyományok, népszokások, jeles napok megismertetése, élményekre, tapasztalatokra épülő nevelés megvalósítása, a helyi sajátosságink kihasználása. Mindezek által formáljuk ízlés világukat, értékeket közvetítünk számukra, képessé tesszük gyermekeinket a népi kultúra értékeinek felismerésére, befogadására és létrehozására. Életkori sajátosságuknak megfelelő ismeretnyújtásra törekszünk, melynek eredményeként befogadóvá válnak az esztétikai élmények, hagyományok megőrzésére, a közösség építésére

Óvodapedagógus feladatok:

- A nemzeti értékek megismertetésére törekedve, példát mutatunk a vielkedésnormák elsajátítására.
- Olyan tevékenységeket szervezünk a gyermekek számára, mely segíti a hagyományok megismerését, pl..... Kézműves mesterségek, kiállítások, táncházak szervezése.
- Olyan embereket, csoportokat mutatunk be a gyerekeknek, akik néphagyomány áplásával foglalkoznak.
- Fogékonnyá tesszük a szülőket az óvoda által közvetített értékek családi befogadására.
- Helyi sajátosságok, értékek bevonásával gazdagítjuk programjainkat.
- A gyermekek fogékonyságát, érdeklődési körét figyelembe véve elindítottunk a „ Szederlánc” népi gyermekjátékokat megismertető foglalkozásainkat, mely számtalan képesség fejlesztését segíti, építve a hagyományok, a régi értékek megismertetésére.

Intézményünk rövid bemutatása

Óvodánk 1956 óta működik, 1 csoportos 20 férőhelyes intézmény. 7 falu gyermekei járnak óvodánkba. A csoportok összetétele heterogén: vegyes életkorú (2,5 - 7 év) gyermekekből tevődnek össze.

Óvodánk 2 csoportszobából, 2 gyermeköltözőből, 2 mosdóból, tálaló- és mosogatóhelyiségből, 1 irodahelyiségből, 1 ebédlőből és 1 raktárhelyiségből áll. Sajnos nincs külön nevelői szobánk, sem fejlesztő szobánk, de, erre szolgáló helyiségünk van.

Udvarunk területe elég nagy, hatalmas füves és fás részekkel, megosztva napos és árnyékos helyekkel, ahol a gyerekek kiélhetik mozgásigényeiket. Udvari játékeszközeink biztonságosak és megfelelően karban tartottak, jól szolgálják gyermekeink mozgásfejlődését. Van egy betonozott nyitott teraszrészünk, és egy betonozott fedett teraszrészünk, ami rossz idő esetén is lehetővé teszi a szabad levegőn való mozgást gyermekeinknek.

Kinti játékeszközeinket folyamatosan cseréltük, korszerűsítettük, melyhez sok segítséget kaptunk a szülőktől. (Támogatásukkal babakázat építettünk, fedett teraszunk lett, bejárati ajtót és öltözőszekrényeket cseréltünk.). Ezeket lehetőségünkhöz mérten még próbáljuk fejleszteni, cserélni.

Tárgyi feltételeink megfelelőnek mondhatók, azonban vannak még kisebb-nagyobb hiányosságok, javítani valók, amiket lehetőségekhez mérten folyamatosan szeretnénk pótolni, javítani (pl. nyílászárók cseréje, óvoda szigetelése, csoportszobák parkettázása, tető felújítása, csoportszobák szekrényeinek cseréje).

Mivel a tízórai és uzsonna elkészítése az óvoda feladata lett, ezért a konyhában lenne szükségünk polcokra, nagyobb tároló szekrényre, edényekre.

Programunk a néphagyományok ápolásával kíván hatni a gyermekek személyiségére, ezért csoportszobáink kialakításánál ezt vettük irányadónak (színek, textíliák, bútorzat harmóniája). Kialakítottunk tevékenység sarkokat: mese-sarok, vizuális sarok, zene-sarok. Itt igyekszünk minél többfajta tárgyi eszközöket biztosítani ovisainknak, hogy minél több fajta módszerekkel, eszközökkel ismerkedhessenek meg, próbálhassanak ki. A csoportszobák barátságosak, otthonosak, esztétikusak, biztosítják a gyermekek jó közérzetét. Ovi-galériánkban

évszakonként állítjuk ki gyermekeink és más művészek, falubeliek alkotásait. A következő eszközökre, játékokra, tárgyakra lenne szükségünk, illetve szeretnénk kiegészíteni a meglévőket: videokamera, projektor, különböző kézi szerek a mozgásos tevékenységekhez, szakkönyvek, esztétikus tájékoztató táblák, IKT eszközök (laptop, melyen a gyerekek fejlesztő játékokat játszhatnak)

Néphagyományaink ápolását és átörökítését fontos küldetésünknek tartjuk, ezért igyekszünk óvodánkban ezt a hangulatot megjeleníteni bútorzatban, textíliákban, berendezésekben.

Az óvoda igyekszik a lehetőségekhez mérten **megfelelő munkakörnyezetet** biztosítani a munkatársak **részére**.

Munkakörnyezeti feltételek

Az óvoda igyekszik a lehetőségekhez mérten megfelelő munkakörnyezetet biztosítani a munkatársak részére. A felnőttek „kényelmét szolgáló” helyiség csak az irodai helyiség, ami egyben a nevelői és óvodavezetői szoba is, öltöző is, óvodai könyvtár.

Dolgozóink részére a meglévő tárgyi eszközök elfogadhatóak, rendelkezünk hűtőszekrénnel, óvodai internettel.

A működéshez szükséges alapfeltételek biztosítottak.

Személyi feltételek

- Az óvodánk a teljes nyitva tartási ideje alatt (7.00 – 16.45. óráig) a nevelőmunkát, az óvodapedagógusok végzik. Személye mint a nevelésben, értékfelfogása erősen hat a gyermekekre - éppen ezért nem mindegy, hogy milyen értéket közvetít, s azokat milyen tudatosan képviseli.
- Időnként előfordulnak értékellentétek a szülők és óvoda között, ilyenkor felvállaljuk a tapintatos meggyőzést, ha azzal a gyermekek érdekeit védjük. A program megvalósításával közvetítjük a néphagyományok tradicionális értékeit, az óvoda tágabb környezetében is felvállaljuk az ízlésformálást.
- Az óvodapedagógusaink vers és mesemondással, énekkel, bábozással, hangszeres játékkal, mozgással, alkotásaikkal esztétikai élményhez juttatják a gyermekeket. Nevelő, fejlesztő munkánk során, szabadon választott egyéni módszereket, egyéni fejlesztési programokat alkalmazunk úgy, hogy a gyermekek pozitív énképe és önbizalma kialakulhasson.
- Óvodapedagógusaink igénylik az önművelés lehetőségét. Törekszünk a szakmai tájékozottságra, szaktudásunk fejlesztésére, kihasználjuk a munkaközösség által nyújtott fejlődési lehetőségeket. Elengedhetetlen, hogy az óvodapedagógusaink személyiségvonásaiban megjelenjen a humanizmus, a pedagógiai optimizmus, tetteiben érezhetően megnyilvánuljon a hitelesség, a tapintat és az empátia.
- Egy gyermekcsoport életét két óvodapedagógus irányítja. Az óvodapedagógusok együtt /a csoport dajkáival / terveznek, összehangoltan, a feladatokat

megosztva dolgoznak. Képesek pedagógiai elveiket, nevelési gyakorlatukat egyeztetni. /Ehhez a minimum két óra átfedési időt biztosítunk./

- Az óvodapedagógusaink gondoskodnak a közös tervek elkészítéséről, a gyermekek képességének felméréséről, az egyéni fejlesztések biztosításáról, az eredmények rögzítéséről. A szülőket mindezekről folyamatosan tájékoztatják a csoportszobák öltözőjében lévő tájékoztató táblákon, egyéni fejlődési lapok megtekintésével.
- Az óvodapedagógusaink munkájuk során támaszkodnak a dajkák aktív, felelősségteljes együttműködésére, bevonják őket a különböző nevelési feladatok alakításába /egészséges életmód alakítása, érzelmi, szociális nevelés valamint játék tevékenység/. A dajkák közreműködő, teljes partnereink az óvoda szépítésében, higiénájának megteremtésében.
- Szakmai megbeszéléseket tartunk, egy-egy szakmai feladat elvégzésére irányulóan, a szakmai munka mérésére, elemzésére, értékelésére, valamint a szakmai kapcsolatok ápolására. A közösség tagjaként valamennyien felelősséget vállalunk a közösen kitűzött célok és feladatok megvalósításáért. Minden dolgozó őszinte, nyílt véleménnyel segíti a szakmai munkát, munkatársi kapcsolatot, valamint döntéshozatal előtt a gyermekek érdekét legjobban szolgáló megoldás kialakítását.
- Az óvodapedagógusok 4 évenként irányított önértékelést végeznek azért, hogy reális képet kapjunk az óvoda teljes rendszeréről.
- A óvodavezető koordinálja, irányítja az óvodában folyó pedagógiai, tanügyigazgatási, munkáltatói, gazdálkodási, műszaki, közéleti, minőségirányítási, menedzselési feladatokat.
- A vezető a lehetőségek optimális felhasználásával biztosítja a jól megszerzett munkát, a fejlesztéshez szükséges feltételeket, a szakemberek felelősségteljes önálló feladatvégzését.

Tárgyi feltételek

Programunk a néphagyományok eszközeivel kíván erősebben hatni a gyermekek személyiségére, ezért a következő eszközök, játékok, tárgyak egészítik ki a meglévő készleteket:

Az óvoda épülete külső és belső jegyeiben is sugározza a néphagyomány ápolás iránti elkötelezettséget. Esztétikus az épület homlokzata, a vakolat színe melegséget sugárzó, hívogató nap sárga.

Az épület homlokzatát, az intézmény neve és a nevét szimbolizáló Szedervirág embléma díszíti.

- A több funkciót betöltő csoportszobák alkalmasak a szabad játékra, más tevékenységek végzésére, az étkezésre, az alvásra és a pihenésre, tornázásra. A csoportszobák barátságosak, otthonosak, esztétikusak biztosítják a gyermekek jó közérzetét, s egyben jó mintát is adnak. Az óvónők a csoport szobában egységes elvek alapján, a

néphagyomány őrző programnak megfelelően; három fő területre helyezve alakították ki a teret.

- A mesekuckó az a hely, ahol /, puha párnák, meleg szőnyegek, mesemondószék, kincsesláda, bábok, bábtartók, paraván, gyertyák, magnó, albumok, a tanult mondókákról, versekről és a mesékről, kedvenc báb, jelképek, szimbólumok a mesékről, különböző leplek, jelmezek, fejdíszek az átváltozáshoz; esztétikus meséskönyvek stb.
- A zenei ízlésük formálására a zene-sarok, olyan terület a csoportszobában, ahol a gyermek széken ülve is tudnak a hangszerrel bánni. Hangszerek: furulya, metallofon, dob, ritmusbot, csörgő, triangulum, cintányér, kisebb-nagyobb csengő, népi hangszerek, óvodapedagógusok által barkácsolt ritmushangszerek, hangsíp vagy hangvilla, harangjáték, szimbólumok a tanult dalokról. Eszközök: legénybot, kalap, párta, kendők, koszorú,...
- A rajzolás, mintázás, festés, kézimunka a képalakításhoz különböző méretű rajzlapok, színes papírok, ragasztók, cikk-cakk ollók, tompa hegyű ollók, festékek, színes ceruzák, zsírkkréták, pasztellkréták, filctollak, szivacshengerek, viaszkréták, fonalak, madzagok, szövőkeretek, különböző anyagok, gyurma, mintázó eszközök, esztétikus eszköztároló lehetőségek, a rajzos térben a gyermeki munkáknak kialakított állvány és egy tábla a mini-galériának, melyre a gyermekek kitűzhetik a rajzaikat.
- Az öltözők ízlésesen berendezettek, világítása, fűtése, szellőzőtsége biztosít minden feltételt a nyugodt vetkőzéshez, öltözéshez. Az öltözőben a szülők részére esztétikus általános és aktuális tájékoztató tábla, a gyermekek óvodai életét bemutató képek találhatók. A mosdóban megfelelő méretű eszközök segítik a szükségletek kielégítését. A fürdőszobai tevékenységek szokásait megjelenítik képi formában is a szokások rögzítésének elősegítésére. A gyermekek által használt helyiségekben vizuális jelek segítik a szokások beidegződését.
- A két csoport jól felszerelt minden játékfajtaához szükséges eszközzel. Ayres-terápiás eszközök és más mozgásfejlesztő eszközök is megtalálhatók a csoportokban, amit szabadon, a biztonsági és a csoport szabályok betartásával használhatnak a gyermekek.
- Plasztikai munkákhoz gyurma, lisztgyurma, lehetőség szerint agyag, fadarabok, termések, magok, kavicsok, szövőkeretek, fonalak.
- A fejlesztő, logopédiai és gyógytestnevelő foglalkozásoknak külön helyiséget biztosítunk.
- Videokamera és fényképezőgép, videó- és magnófelvételek lejátszási lehetőség, illetve alkalmanként kivetítés a falra: a gyermekek önmegismeréséhez, zenei élménykövetítéshez, vadállatok életének megismertetéséhez, az óvoda ünnepeinek, hangversenyeinek, ovigaléria eseményeinek rögzítéséhez, a felvételek többszöri megtekintéséhez lehetőséget biztosítunk.
- Esztétikus tároló a természet kincseinek gyűjteményével, a gyermekek által készített évszak jelenségeit bemutató, albumok.

- Az udvarunk teraszát, pódiumként használjuk -, ahol énekes játékokat, dramatikus játékokat, bábjátékokat játszhatnak a gyermekek, felnőttek.
- Biztosított a terület arra, hogy a gyermekek a napi kocogó – futó edzéseiket megtarthassák.
- Különböző kézi-szerek állnak rendelkezésünkre a zenés-mozgásos percekhez, pl.: zászlók, kisebb-nagyobb karikák, rövidebb-hosszabb szalagok, bot, különböző színű kendők.
- Szakkönyvek közül elsősorban a programhoz felhasznált irodalomjegyzékek gyűjteményét alakítjuk ki, amit még gazdagítunk más a programtól és nevelésünktől nem idegen módszertani kiadvánnyal.
- Minden csoportszoba, öltöző és egyéb kiszolgáló helység színvilága megkomponált, színben harmonizálnak a textilek, díszek, festett felületek egymással.
- Esztétikus tájékoztató táblák az öltözőkben és a folyosókon.
- Technikai eszközök segítik a pedagógusok munkáját: 1 számítógép-Internet csatlakozással, CD lejátszók, magnók, TV, videó lejátszó, fényképezőgép, DVD lejátszó.

Tervezésénél az alábbi szempontokra figyelünk:

- az adott csoport korcsoportonkénti összetétele,
- az egyes tevékenységi területek eszközrendszeréhez való igazodás,
- a gyermekek életkori sajátosságai,
- aktualitás, a körülmények alakulása,
- a gyermekek fejlettségi szintje,
- a gyermekek kíváncsiainhoz való igazodás.
- az egyes csoport heti rendjéhez való igazodás,
- A heti rend megvalósítása során szükségeszerű a komplexitás érvényesítése.

Kapcsolatrendszerünk

Az óvoda és a család

Óvodai életünkben a tervszerű, célzatos nevelői munka mellett törekszünk az óvoda és a családi nevelés összhangjának megteremtésére.

A szülő és gyermek között érzelmi kapcsolat a kisdud kortól a gyermek növekedésével nem mindig erősödik a megfelelő módon. Szeretnénk segíteni a családoknak, hogy gyermekeiket okos szülői szeretet melegében nevelhessék a kialakulóban lévő új családi életrendben.

Ez a szándék ösztönöz minden óvodapedagógust a legkülönbözőbb módszerek keresésére.

Az óvodánkban dolgozó felnőttek /óvodapedagógusok és dajkák/ a családdal együtt, a családi nevelést kiegészítve segítik a gyermekek fejlődését.

A családok és az óvoda között egyenrangú a kapcsolat. Tudjuk, hogy a szülő tud legtöbbet gyermekéről, ő ismeri legjobban gyermeke igényeit, szükségleteit, mi pedig a gyermekek hatékony fejlesztését szaktudásunkkal, korosztályi tapasztalatokkal segítjük.

A szülőket együttműködő partnernek tekintjük a nevelésben, fontosnak tartjuk, hogy ismerjék nevelői felfogásunkat, programunk céljait, feladatait, tartalmát. Az óvodapedagógusok, pedig törekszenek a családi nevelési szokások, módszerek megismerésére – így a gyermekek teljes körű ismeretére.

Elengedhetetlen a gyermekek harmonikus és eredményes személyiségfejlődése szempontjából, hogy összhangban, egymást megerősítve neveljünk.

Körültekintően alakítjuk ki az együttműködés formáit, melyek a folyamatos információk áramlását, a szemléletformálást, az óvoda tartalmi munkájának megismerését, a gyermekek egyéni fejlődésének jellemzőit és a fejlődés eredményét hivatottak közvetíteni.

Tudatosan támaszkodunk a szülők, nagyszülők együttműködő segítségére, közreműködésére a nevelés különböző területein – így az óvoda választott értékeit magasabb szinten tudja teljesíteni.

A kapcsolattartás formái

Formája	Tartalma	Résztevők
<i>Nyitva van az arany kapu (Nyitott óvoda)</i>	Ismerkedés az óvodával	- óvodavezető, óvodapedagógus, dajka
<i>Beiratkozás az óvodába</i>	- személyes kapcsolat felvétel - személyi adatok rögzítése - az óvoda bemutatása	- szülő, nagyszülő - gyermek
<i>Családlátogatás</i>	- anamnézis felvétel - a gyermekek életkörülményeinek megismerése, - felmerülő problémák megbeszélése	- óvodapedagógus - család - esetenként külső szakemberek
<i>Befogadás az óvodába</i>	- Az óvodai élettel való ismerkedés - A kölcsönös szeretet és bizalom kiépítése	- óvodapedagógus, dajka - gyermek - szülő, nagyszülő
<i>Gondolkodjunk együtt (Szülői értekezlet)</i>	Óvoda életével kapcsolatos információk megbeszélése	- óvodapedagógus - szülő,
<i>Szemünk fénye a gyermek (Fogadóóra)</i>	Szülő - óvónő személyes hangvételű egyéni problémák megbeszélése	- óvodapedagógus - szülő,
<i>Szülők fóruma</i>	Nevelési nehézségek megoldására szakember bevonásával	- óvodapedagógus - szülő, - előadó szakemberek

<i>Szülői munkaközösségi megbeszélések</i>	Óvoda munkájának segítése	- óvodapedagógus - SZM tagok
<i>Szedervirágos pillanatok (Nyílt napok csoportonként)</i>	Betekintés az óvoda mindennapjaiba.	- óvodapedagógus - gyermek - szülő, nagyszülő
<i>Közös ünnepek, jeles napok</i>	Az egyes ünnepnek, jeles napoknak megfelelően	- óvodapedagógus - szülő, nagyszülő - gyermek
<i>Műhelybörze</i>	- Félévente tájékoztatást nyújtunk a szülőknek, gyermeke fejlődéséről. - Betekintés a műhely munkájába.	- óvodapedagógus - szülő, nagyszülő - gyermek
<i>Egyéni fejlődési lapok</i>	Félévente tájékoztatást nyújtunk a szülőknek, gyermeke fejlődéséről.	- óvodapedagógus - szülő,
<i>Fúrunk-faragunk</i>	Közös barkácsolás a szülőkkel	- óvodapedagógusok - szülő, nagyszülő - gyermek
<i>Kérdőívek Véleményláda Hirdetőtábla</i>	Elégedettség Elvárás Elégedetlenség	- minőségügyi csoport - óvodapedagógus - szülő

Az óvoda és az iskola

Törekszünk óvodánk és a település iskolája közötti tartalmas kapcsolat kialakítására – így a gyermekek zavartalan iskolakezdését közösen tudjuk egyengetni.

Fontosnak és gyümölcsözőnek tartjuk az iskolával kiépített művészeti kapcsolatokat: művészeti csoportok: néptánc csoport, énekkar, zeneiskola/ - ezek nagy segítségünkre vannak az évszaki hangversenyek megszervezésében.

A kapcsolattartás formái:

- közvetlen partneri kapcsolatok megbeszélése, tervezése, tapasztalatcserek;
- tájékoztatások a gyermekek egyéni fejlődési üteméről, a várható nehézségekről;
- az iskolai nyílt napok látogatása az óvodapedagógusok vezetésével az iskolába készülő gyermekek részére;
- korábbi óvodásaink meglátogatása tanítási órákon, nyílt tanítás keretében, majd tapasztalatcsere a tanítókkal;
- meghívjuk a tanköteles gyermekek szülői értekezletre az igazgatót, és a leendő 1. osztályos tanítónőt, hogy bemutathassák a szülőknek iskolájukat, illetve az ott folyó pedagógiai munkát;
- teret adunk az iskolának a beiratkozás előtti bemutatkozásra a faliújságon is – ezzel is segítjük a szülők tájékozódását;

- óvodai rendezvényekre ellátogatnak az iskolások: Óvoda Galéria megtekintése, évszaki hangverseny, óvónői meseelőadás, Mihály-napi vásár;
- tanítónő látogatása az óvodába, ismerkedés az iskolába készülő gyerekekkel;
- néptánc bemutató a néptánc szakkörösöktől;
- évszaki koncert az iskola zenét tanuló növendékeitől;

Az óvoda és a közművelődési intézmények

Fontosnak tartjuk, hogy a településen és a mikrotérségben működő közművelődési intézményekkel kapcsolatba lépünk, érdeklődünk tevékenységük iránt. Így a színházakkal, a bábszínházakkal, a múzeumokkal, a könyvtárral és a művelődési házakkal.

Ezen intézmények, kiválasztása elősegíti, hogy nevelőmunkánkat sokszínűbbé tegyük, más környezetben is találkozzanak a néphagyományokkal, megtanuljanak kulturáltan viselkedni, alkalmazkodni másfajta környezetben.

Kizárjuk azokat a kezdeményezéseket, amelyek az óvoda pedagógiai elveivel, értékközvetítésével, tartalmával nem egyeztethetők össze.

A kapcsolattartás formái: látogatás, kapcsolatfelvétel, tájékozódás, megbeszélések, rendezvényeken való részvétel.

TÁMOGATÓI KAPCSOLATOK		
Partner megnevezése	Kapcsolattartás formája	Résztvevők
* Szedervirág Óvoda gyermekeinek családjai	Gyermekek élményszerző programjainak, óvodapedagógus munkájának támogatása.	Óvodánk közvetlen partnerei Óvodavezető Óvodapedagógusok
* Szedervirág Óvoda fenntartói társulása	Az óvoda pénzügyi támogatása	Óvodánk közvetett partnerei Óvodavezető Óvodapedagógusok
* Szedervirág Óvoda partnerei	Néphagyomány őrző programok segítése	Óvodánk közvetett partnerei Óvodavezető Óvodapedagógusok

HÁLÓZATI KAPCSOLATOK		
Partner megnevezése	Kapcsolattartás formája	Résztvevők
Marcali Óvodai Központ, Bóbita Óvoda	Néphagyomány őrző programunk szellemében szakmai tapasztalatcserek.	Igazgató Tagóvodavezető Óvodapedagógusok

PP TÁMOGATÓI KAPCSOLATOK		
Partner megnevezése	Kapcsolattartás formája	Résztvevők

* Egészségügyi szakszolgálattal, a védőnővel, gyermekorvossal, fogorvossal	Programunk megvalósulásának segítése	Dr. Duró Ildikó Bojcsuk Imréné Óvodavezető Óvodapedagógusok
* Települési önkormányzatok Szociális Bizottságaival	Gyermekevédelmi és Családsegítői eset megbeszélések, előadások. Rászorulóknak ruhagyűjtés.	Központ munkatársai Szociális főmunkatárs Gyermekevédelmi felelős Óvodapedagógusok Óvodavezető
* Somogy Megyei Egységes Pedagógiai Szakszolgálat	Gyermeke diagnosztikai megbeszélések Szakmai tanácsadás Tehetséggondozói munka támogatása, segítése	Dr. Gergőné Babina Jusztna Igazgató Pálné Molnár Judit Császár Anita Óvodavezető Óvodapedagógusok
* SMÖ Duráczky J. Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény	Utazó szakszolgálati ellátás	SMÖ igazgató Óvodavezető
* Marcali Többcélú Társulás Kistérség Szociális és Egészségügyi Szolgáltató Központjának, Gyermekejóléti Szolgálatával.	Gyermekevédelmi és Családsegítői eset megbeszélések, előadások.	Gyermekejóléti Szolgálat vezetője Óvodavezető
* Egyház.	Szülői igények alapján, hittan kicsiknek.	Németh Endre diakónus Óvodavezető

Ünnepek, rendezvények

ÜNNEPEK, JELES NAPOK, NÉPHAGYOMÁNYOK		
Esemény	Tartalom	Időpont
Óvodás gyermekeink születésnapja	- jelképes torta, gyertyagyújtás - ünnepelt köszöntése verssel, dallal, ajándékkal, öleléssel - egymás megvendégelése	folyamatos
Mihály-napi vásár	- népszokás felelevenítése - dalok, mondókák, népi gyermekejátékok tanulása - természet kincseinek gyűjtése	09. 29.

	<ul style="list-style-type: none"> - vásári „portékák”, készítése, amit a vásár napján gyümölcsért elcserélnek - vevőket a nagyobbak népi játékkal örvendeztetik meg - kisbíró is szorgalmasan gyakorolja tisztét, a vásári árusok pedig népi rigmusokat faragnak 	
Magyar népmese napja	<ul style="list-style-type: none"> - óvónői népmese előadások - magyar népmesék sorozat megtekintése, magyar népi jelképtár elemeinek megerősítése 	09. 30.
Szüret – szőlő, alma, dió, szilva, kukoricaszedés	<ul style="list-style-type: none"> - őszi betakarítás alatt élmények és tapasztalások szerzése - a munkával, saját munkájuk fontosságának, értékének megismerése - az óvodás társaik családjával, a falu lakóival ismerkedés - szüreti hangulatú gyermekdalok, népdalok éneklése, hallgatása, préselés, must kóstolása - szüreti meghívások az egész óvodára szólnak 	09. 01. – 10. 15.
Állatok világnapja	<ul style="list-style-type: none"> - ismerkedés házi-és vadállatokkal természetes környezetükben - kirándulás a szőcsénypusztai vadasparkba 	10. 04.
Idősek napja	<ul style="list-style-type: none"> - szép korúak köszöntése dalokkal, versekkel, jókívánságokkal 	november vége
András nap	<ul style="list-style-type: none"> - barátválasztó pogácsa sütése - társaskapcsolatok megfigyelése 	11. 30.
Advent	<ul style="list-style-type: none"> - népszokások felelevenítése - óvoda feldíszítése, gyertyaöntés, adventi koszorú, naptárkészítés - Borbála-napján gyümölcságot hajtás, Luca-napján búzát vetés - mézeskalácssütés - Karácsony-váró ünnep, barkácsnap - Templomi koncert 	november 30. utáni első vasárnaptól a negyedik vasárnapig
Mikulás	<ul style="list-style-type: none"> - várjuk a jóságos Mikulást verssel, dallal, mondókával, hangszeres muzsikával 	12. 06.
Karácsonyváró ünnep	<ul style="list-style-type: none"> - meghitt, varázslatos gyertyafényben, közös énekléssel, sok szeretettel kívánunk egymásnak békés ünnepeket 	decemberben, az iskolai szünet előtti nap
Farsang Farsang farka: hétfő és húshagyó kedd	<ul style="list-style-type: none"> - népszokás felelevenítése - vidám, tréfás dalok, mondókák névcsőfolókat tanulása 	vízkeresztől hamvazószerdáig

	<ul style="list-style-type: none"> - jelmezbe, maskarába öltözés - jelmezes karnevál, vidám koncert - óvónői mese előadás, táncház - utcán kolompolás, „adománygyűjtés” 	
Március tizenötödike, Nemzeti ünnepünk	<ul style="list-style-type: none"> - magyar nemzeti jelképeink, szimbólumaink megismertetése, a magyarságtudat megerősítése - szabadságharc jeles személyeinek, korabeli zenék, tárgyak megismerése - kokárdák, zászlók, huszárcsákók, párták készítése - megemlékezés versekkel, dalokkal, táncokkal, mécses gyűjtással 	03. 15.
Tavaszháró - ünnep	<ul style="list-style-type: none"> - télűző, tavaszköszöntő népszokás megismerése - kislebábu készítése, égetése - égetésekor télűző rigmusok versek kiáltása, tavaszhívogató dalok éneklése körtáncal 	tavaszi napéjegyenlőség napja, 03. 21.
Víz világnapja	<p>Környezetvédelem érdekében:</p> <ul style="list-style-type: none"> - környezettudatosságra nevelés - vízi élővilága megismerése - gazdálkodjunk a vízzel - ivóvizünk és testünk védelmében - természetes környezetben figyeljük meg a víz és a természeti környezet védelmét, fontosságát - séta a Kis-Balatonhoz 	03. 22.
Húsvét	<ul style="list-style-type: none"> - húsvéti népszokások megismerése - tojásfestő technikák megismerése - locsolkodás, nyuszi fészekkészítés, ajándékkeresés 	tavaszi napéjegyenlőség utáni holdtöltése következő vasárnap
Költészet napja József Attila születésnapja	<ul style="list-style-type: none"> - könyvtárlátogatás keretében az általános iskolások ünnepi műsorral kedveskednek óvodásainknak 	04. 11.
Föld napja	<ul style="list-style-type: none"> - környezet és a természet védelmének, a megóvásának fontosságának megismertetése - szülőkkel közösen az óvoda kert gondozása, felújítása, virágosítás 	04. 22.
Május elseje – májusfa ünnepe	<ul style="list-style-type: none"> - színes szalagokkal a feldíszítunk egy fát, majd körbe énekeljük és táncoljuk 	05. 01.
Anyák Napja	<ul style="list-style-type: none"> - titkos ajándékok készítése - versek, mondókák, dalok tanulása 	május első vasárnapján

	- apa, nagyszülők, testvér segítségével Anyák Napján édesanyák és nagymamák köszöntése	
Pütkösd – mozgó ünnep Egyház születésnapja	- ismerkedés a pütkösdői népszokásokkal - gyermekek játékok, dalok, mondókák tanulása - Pütkösdői királyválasztás - Pütkösdői királyné – járás - Májusfa kitáncolása	05. 10.- 06. 13.
Madarak és fák napja	- hasznos madarak védelme érdekében ismertek nyújtása: képek és könyvek segítségével - gyalogtúra, séta közben madarak és természetes élőhelyük a fák megfigyelése - kirándulás a főnyedi madárkilátóhoz, Kis-Balatonhoz	május 10.
Évzáró	- művészeti programunk szellemében összeállított műsor korcsoportonként - iskolába indulók búcsúztatása - intézményi partnerek segítő támogatásának megköszönése	május végén
Nemzeti Összetartozás Napja	- magyar nemzeti jelképeink, szimbólumaink megismertetése, a magyarságtudat megerősítése - határon túl élő magyarság változó népviseleteket nézegetése - Nagy - Magyarországgal ismerkedés - magyar népmesék, népdalok hallgatása,	06. 04.
Gyermek Nap	- Sport Nap	június első hete
Medárd napja	- rajzos időjárás megfigyelés	06. 08.
Péter-Pál napja aratás kezdete	- kirándulás a közeli szőlőhegyre, Balaton múzeumba - aratógépek megtekintése Darim Kft-nél	06. 29.
Évszakzáró koncertek	az évszakhoz kapcsolódóan: - népi együttesek zenéje, éneke - hangszeres bemutatók - óvónői előadások	Minden évszakban egy alkalommal
Évszaknyitó kiállítások	az évszakhoz kapcsolódóan: - népi iparművészek, kézművesek alkotásaiból kiállítások - verssel, dallal, muzsikával köszöntjük a tárlatot	Minden évszakban egy alkalommal

11. Érvényességi rendelkezések

A Marcali Óvodai Központ módosított Pedagógiai Programjának érvényességi ideje 2024. szeptember1-től visszavonásig, határozatlan időre szól. Ezzel egyidejűleg érvényét veszti a 2023.09.01. kelt program.

Hatályosság

A Pedagógiai Program hatálya kiterjed a Marcali Óvodai Központ teljes nevelői és alkalmazotti körére. A programban foglaltak betartása mindenki számára kötelező.

A Pedagógiai Program módosításának lehetséges indokai:

- hálózatbővítés, leépítés
- szervezeti átalakítás
- nevelőtestületi javaslat
- a szülők igényének változása
- a fenntartó változtatásának igénye
- jogszabályváltozás

A módosítást előkészítő szerv:

- nevelőtestület (kétharmados többségi szavazat alapján)

A program előterjesztésének módjai:

- írásbeli előterjesztés a igazgató részére
- írásbeli előterjesztés a nevelőtestület részére
- véleményezés szóban a nevelőtestületi értekezleten
- írásban a döntés elfogadása

A program nyilvánossága, kihirdetése:

A program az intézmény partnerei, illetve minden érdeklődő számára elérhető és megtekinthető az igazgató irodában, a titkárságon, telephelyeken, tagóvodákban, valamint az intézmény honlapján www.marcaliovodak.hu

A program jóváhagyása:

Marcali Kistérségi Többcélú Társulás - Társulás Tanácsa által

A program módosítója 2024-ben: Tamásné Turbéki Angéla - igazgató

12. Legitimációs záradék